

U ime Allaha Svemilosnog i Samilosnoga

Web adresa: <http://alhasanain.org/bosnian/>

Vode upute

Imam Husejn Sejjidu-š-šuheda

Ehli bejt, a.s. u časnom Kur'anu

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

Doista, Allah želi da od vas, o porodicu Poslanikova, grijehe odstrani, i da vas potpuno očisti.

(El-Ahzab, 33)

Ehli bejt, a.s. u Poslanikovom sunnetu

إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ التَّقْلِينَ كِتَابَ اللَّهِ وَ عَثَرَتِي أَهْلَ بَيْتِي مَا إِن تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا لَنْ تَضِلُّوا بَعْدِي أَبَدًا

„Ostavljam vam dvije vrijedne stvari, Allahovu Knjigu i moju porodicu, čega ako se budete držali, nećete nikad, poslje mene, zalutati.“

(Sahihi i Musnedi)

Sadržaj u osnovnim crtama:

Uvodna riječ Svjetskog skupa Ehli bejta, a.s.

I glava

Imam Husejn, a.s., u kratkim crtama

Utisci o ličnosti imama Husejna

Neke od vrlina imama Husejna

II glava

Djetinjstvo imama Husejna Sejjidu-š-šuheda

Periodi života imama Husejna Sejjidu-š-šuheda

Imam Husejn, a.s., od rođenja do imameta

III glava

Vrijeme imama Husejna

Stavovi i dostignuća imama Husejna

Ciljevi ustanka imama Husejna

Ishodi ustanka imama Husejna

Uvodna riječ Svjetskog skupa Ehli bejta, a.s.

U ime Allaha Svemilosnog i Samilosnoga

Sva hvala pripada Allahu Koji je sve Svome stvorenju podario i potom ga uputio. Neka je blagoslov i mir svima onima koje je odabrao da upućuju Njegove robove, naročito pečatu vjerovjesnika i poglavaru poslanika i odabranika, Ebu-l-Kasimu Mustafi Muhammedu, i njegovoj plemenitoj i blagoslovljenoj porodici.

Doista, Svevišnji Allah je stvorio čovjeka i opskrbio ga s dva počela, razumom i voljom: razumom da vidi, otkriva istinu i razdvaja je od laži, voljom da izabere ono što vidi dobrim za sebe i ostvarenje svojih ciljeva i nauma.

Svevišnji Allah je učinio razum Svojim dokazom nad svojim stvorenjima i podržao ga obiljem s vrela Svoje Upute jer je doista On taj koji je podučio čovjeka onome što nije znao, ukazao mu put za savršenstvo dostojno njega i upoznao ga sa ciljem zbog kojeg ga je stvorio i doveo ga na ovosvjetski život.

Časni Kur'an je svojim izričitim, jasnim ajetima objasnio znamenje Božanske Upute, njene horizonte, neophodnosti i puteve, kao što nam je ukazao s jedne strane na njene uzroke i s druge strane na njene plodove i rezultate.

Svevišnji Allah kaže:

قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ

Ti reci: „Allahova Uputa prava Uputa je... (El-En'am, 71)

وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Pa Allah koga hoće na Pravi Put upućuje... (El-Bekare, 213)

وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ

A Allah istinu govori i Pravoj Stazi On vodi! (El-Ahzab, 4)

وَمَن يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

A ko se čvrsto veže za Allaha, taj je upućen na Put Pravi. (Ali Imran, 101)

قُلْ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَن يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَن يُتَّبَعَ أَمَّن لَّا يَهْدِي إِلَّا أَن يُهْدَىٰ ۚ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ

Ti reci: „Samo Allah upućuje Istini!“, pa da li je Onoga Ko Istini upućuje slijediti preče, ili onoga ko ni sam na Stazi Pravoj nije, osim ako ga neko drugi na nju ne uputi? I šta je vama, kako to sudite? (Junus, 35)

وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

A oni kojima je dato Znanje – znadu da je ono što se tebi objavljuje Istina od Gospodara tvoga, i da vodi Putu Silnoga, Hvaljenoga! (Saba, 6)

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ اتَّبَعَ هَوَاهُ بَغْيِرَ هُدَى اللَّهِ

A zar je iko zabludniji od onoga ko slijedi strast svoju, a ne Uputu Allahovu. (El-Kasas, 50)

Prema tome, Svevišnji Allah je izvor Upute. Njegova Uputa je istinska Uputa i On je taj koji vodi čovjeka ka Pravom Putu i čvrstoj istini.

Nauka potvrđuje ove činjenice, naučnici shvataju i svim svojim bićem se klanjaju u znak poštovanja.

Doista, Svevišnji Allah je položio u čovjekov fitret naklonost prema savršenstvu i ljepoti, ukazao mu svoju milost upućivanjem ka savršenstvu dostojnom njega i obasuo ga blagodatima spoznaje puta savršenstva. Stoga Svevišnji Allah kaže:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

A ljude i džinne stvorio sam samo da Meni robuju. (Ez-Zarijat, 56) Kako se istinsko robovanje ne može postići bez spoznaje, to su spoznaja i robovanje jedini put, cilj i svrha koje vode do vrhunca savršenstva.

I nakon što je Allah opremio čovjeka moćima srdžbe i požude kako bi ga snadbijevali gorivom za kretanje ka savršenstvu, nije ga zaštitio i od prevlasti srdžbe i požude nad njim te prevlasti strasti koje proizilaze iz njih i neodvojive su. Zato čovjeku, pored razuma i ostalih sredstava spoznaje, treba i nešto što će mu osigurati postojanost viđenja i gledanja kako bi mu dokazi bili upotpunjeni, blagodat Upute usavršena i obezbijedena sva sredstva koja mu omogućavaju da odabere svojom potpunom voljom put dobra i sreće ili put zla i nesreće.

Zbog toga je zakon Božanske Upute zahtijevao da se ljudski razum podupre kroz nebesku Objavu i preko onih koje je Svevišnji Allah odabrao da preuzmu na sebe odgovornost upućivanja robova, i to putem detaljnog upoznavanja i davanja svih potrebnih uputstava za sve vidove života.

Vjerovjesnici i njihovi nasljednici, od praskozorja historije pa kroz naredne vijekove, nosili su baklju Božanske upute i nisu ostavili Njegove robove prepuštene samima sebi, bez dokaza vodilja, nego su ih usmjeravali ka znamenjima i blistavoj svjetlosti. Tekstovi Objave, potvrđujući razumske dokaze, govore o tome da Zemlja nikad nije bila lišena Božijeg dokaza, kako ljudi nikad ne bi imali dokaz protiv Allaha. Prema tome, Božiji dokaz postojao je prije stvorenja, postoji uz stvorenja i postojat će i nakon što više ne bude stvorenja, pa da na Zemlji ne ostane više od dvoje, doista će jedan od njih biti dokaz. Kur'an je izričito jasno naglasio:

إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ

Ti si samo opominjatelj, a svaki narod ima nekoga ko ga opominje. (Er-Ra'd, 7)

Božiji vjerovjesnici i poslanici i njihovi upućeni nasljednici preuzeli su dužnosti upućivanja sa svim njegovim stepenima koji se mogu sažeti ovako:

1. Potpuno primanje Objave i precizno obuhvaćanje Božanske misije. Ovaj stupanj zahtijeva potpunu spremnost za primanje misije i zato je Božanski odabir njegovih poslanika Njemu svojstvena stvar, kao što časni Kur'an ukazuje na tu činjenicu:

أَعْلَمَ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ

Allah najbolje zna kome će poslanstvo Svoje da da! (El-En'am, 124)

اللَّهُ يَجْتَبِي مَن رُّسُلِهِ مَن يَشَاءُ

Allah zato odabire koga hoće od poslanika Svojih. (Ali Imran, 179)

2. Dostavljanje Božanske poslanice čovječanstvu i onome kome je poslana, a to zavisi od potpune sposobnosti koja se ogleda u shvatanju i

potrebnom obuhvaćanju detalja poslanice, njenih ciljeva i neophodnosti te u čuvanju od greški i zastranjenja. Svevišnji Allah je rekao:

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ
بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ

Ljudi bijahu jedna zajednica i Allah je slao vjerovjesnike, radosnih vijesti donositelje i opominjatelje. I po njima je Knjigu sa Istinom objavljujivao da ljudima presuditelj bude u onome u čemu se oni razilaziše. (El-Bekare, 213)

3. Formiranje zajednice koja vjeruje u Božansku poslanicu i priprema te zajednice da podrži Božansko vođstvo u ostvarivanju svojih ciljeva i primjenjivanju svojih zakona u životu. Časni ajeti jasno ukazuju na ovu obavezu upotrebljavajući dva pojma: čišćenje (et-tezkije) i podučavanje (et-te'alim):

يُرَكِّبُهُمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ

On je Onaj Koji je neukima poslao između njih poslanika, da im kazuje Njegove Značke, i da ih očisti, i Knjizi i Mudrosti ih nauči. (El-Džumu'a, 2) Et-tezkije znači odgoj usmjeren ka savršenstvu dostojnom čovjeka, a ovakav odgoj zahtijeva ugledanje na odabrani uzor koji uživa sve elemente savršenstva, kao što Svevišnji Allah kaže:

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ

Vi u Allahovu Poslaniku lijep uzor imate. (El-Ahzab, 21)

4. Sačuvanje poslanice od sumnje, iskrivljenja i nestajanja u periodu određenom za nju, što zahtijeva naučnu i duhovnu sposobnost koja se zove bezgrješnost.

5. Ulaganje truda u ostvarivanje duhovnih ciljeva poslanice i učvršćivanje moralnih vrijednosti u dušama pojedinaca i stubovima ljudskog društva, i to kroz izvršenje Božanskih planova i primjenjivanje zakona čiste vjere u ljudskom društvu preko osnivanja političkog uređenja koje preuzima upravljanje poslovima ummeta na temelju Božanske poslanice. Izvršenje ovih zakona zahtijeva mudro vođstvo ukrašeno velikom hrabrošću i ustrajnošću i potpunom poznavanju ljudi društvenih slojeva različitih misaonih, političkih, društvenih opredjeljenja, zakona upravljanja i odgoja i pravila života, a sve ovo možemo sažeti u naučnoj sposobnosti za upravljanje svjetskom, vjerskom državom. Ovo je, pored bezgrješnosti, duhovna sposobnost koja čuva vjersko vođstvo od svakog zastranjivanja ili grešaka koje mogu ostaviti negativan trag na put vođstva i poslušnosti ummeta, tako da bude u suprotnosti s ciljevima poslanice.

Prethodni vjerovjesnici i njihovi odabrani nasljednici su prešli krvavi put upućivanja, prevalili težak put odgajanja, pretrpili sve vrste teškoća i dali od sebe sve što može čovjek, koji je potpuno privržen svom uvjerenju, dati na putu ostvarivanja ciljeva Božanske misije i nisu ni na tren odustajali niti su treptaj oka oklijevali.

Svevišnji Allah je krunisao njihov trud i neprestanu borbu tokom vijekova poslanstvom Pečata vjerovjesnika Muhammeda sina Abdullaha i zadužio ga najvećim emanetom i odgovornošću upućivanja sa svim stepenima uputa, tražeći od njega da ostvari ciljeve poslanstva. Veliki Poslanik, s.a.v.a., na ovom neprohodnom putu poduzeo je zapanjujuće korake i u najkraćem vremenskom periodu ostvario najveće rezultate po

mjerama reformističkih poziva i revolucionarnih misija, a plodovi njegovih danonoćnih zalaganja i borbe u toku dvije decenije su sljedeći:

1. Davanje čovječanstvu savršene misije koja sadrži elemente neprekidnosti i opstojnosti.
2. Obogaćivanje misije elementima koji će je sačuvati od skretanja i iskrivljenja.
3. Formiranje muslimanskog ummeta, koji vjeruje u islam kao temelj, u Poslanika kao vođu i u šerijat kao životni zakon.
4. Osnivanje islamske vlasti i političkog uređenja koje nosi bajrak islama i primjenjuje nebeski šerijat.
5. Predstavljanje sjajnog lica mudrog Božanskog vođstva koje se ogleda u njegovom vođstvu.

Da bi se ostvarili svi ciljevi poslanice bilo je potrebno:

- da se nastavlja sposobno vođstvo za primjenjivanje misije i njeno sačuvanje od ruke podrugljivaca koji čekaju priliku,
- da se nastavlja proces ispravnog odgajanja, istovremeno s nastavljanjem generacija, rukom odgajatelja koji je naučno i duhovno sposoban tako da bude lijep uzor u čudi i ponašanju poput Poslanika, s.a.v.a., koji shvata poslanicu i predstavlja je u svojim kretanjima i stajanjima.

I zbog toga je Božanski Plan obavezao Poslanika da pripremi odabrane ljude iz svoje porodice, da ih jasno imenuje i ukaže na njihove uloge kako bi mogli, po zapovijedi Svevišnjeg Allaha, preuzeti ključeve poslaničkog veličanstvenog pokreta i vječne Božanske upute i sačuvati Božansku misiju, kojoj je Svevišnji Allah propisao vječnost, od iskrivljenja nezalica i spletke iznevjeritelja, i odgajati nove generacije na temeljima vrijednosti i pojmova blagoslovljenog šerijata te vijekovima objašnjavati znamenja šerijata i otkrivati njegove tajne i riznice dok Svevišnji Allah ne naslijedi Zemlju i sve one koji su na njoj.

Ovaj Božanski plan se očituje u onome što je Božiji Poslanik jasno naglasio:

إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ النَّفْلَيْنِ أَمَا إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا لَنْ تَضَلُّوا كِتَابَ اللَّهِ وَ عِزَّتِي أَهْلَ بَيْتِي فَإِنَّهُمَا لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ

„Ostavljam vam dvije vrijedne stvari, čega ako se budete držali nećete zalutati: Allahovu Knjigu i moju porodicu, i doista oni neće se razdvojiti jedno od drugog sve dok ne dođu kod mene na vrelo.“

Imami iz Poslanikove porodice su bili najodabraniji koje je plemeniti Poslanik po zapovijedi Svevišnjeg Allaha predstavio za vođstvo ummeta poslije njega.

Način života dvanaest imama Poslanikove porodice predočava istinsko kretanje islama nakon doba Allahovog Poslanika. Detaljno analiziranje njihovog života otkriva nam sveobuhvatnu sliku kretanja izvornog islama koji je počeo prodirati u dubine ummeta nakon što je njegova zagrijavajuća energija počela slabiti po preseljenju Allahovog Poslanika pa bezgrješni imami počeli raditi na osvještavanju ummeta i pokretanju njegove energije ka ostvarivanju i ojačanju svijesti o šerijatu, Poslanikovom pokretu i njegovoj časnoj revoluciji, a da ne izlaze s puta univerzalnih zakona historije koji vladaju nad postupcima vođstva i ummeta podjednako.

Život upućenih imama se kristalizirao u nastavljanju puta velikog Poslanika i u obraćanju i povezivanju ummeta s njima kao vođama Upute i svjetionicima Puta pred putnicima koji vjeruju u njihovo vođstvo pa su oni bili uputitelji ka Allahu i Njegovom zadovoljstvu, postojani u Njegovoj zapovijedi, savršeni u ljubavi prema njemu, rastopljeni u čežnji za Njim i prethodnici u uspinjanju na vrhove željenog ljudskog savršenstva.

Njihov život bio je prepun raznih borbi, strpljivosti u pokoravanju Allahu, podnošenja nepravde sve dok nisu postali najuzvišeniji primjeri ustrajnosti u izvršenju Božijih propisa, a potom su odabrali šehadet uz dostojanstvo nad životom u poniženju sve dok, nakon veličanstvenog truda i velikog džihada, nisu postigli susret s Bogom Svevišnjim.

Historičari i pisci nisu bili u stanju da obuhvate sve uglove njihovih časnih života i da tvrde da su ih u potpunosti analizirali, zato je ovaj naš pokušaj samo davanje nekih glavnih stvari i prikaza njihovog načina života, postupanja i stavova koji su historičari zabilježili i koje smo mi mogli razotkriti kroz izvore naše studije i istraživanja, s nadom da Svevišnji Allah dadne korist njima jer doista je On vlasnik uspjeha.

Naš studij o upućivačkom pokretu Ehli bejta počinje s Poslanikom islama, Pečatom vjerovjesnika, Muhammedom sinom Abdullahovim, i završava s pečatom nasljednika, Muhammedom ibn Hasanom el-Askerijem, a to jeste iščekivani Mehdi, neka Svevišnji Allah ubrza njegov dolazak i obasja Zemlju svjetlošću njegove pravde.

Ova knjiga je posvećena studiji života imama Husejna ibn Alija Mudžteba, on je peti bezgriješni od vođa upute, treći imam od dvanaest imama nakon Božijeg Poslanika, s.a.v.a., koji je svojom čistom krvlju i krvlju svoje porodice i svojih odabranih ashaba napojio veličanstveno drvo islama i sačuvao ga od sasušenja i propadanja pa je bio kako je obznanio njegov djed Mustafa, pa je bio svjetiljka Upute i lađa spasa za ummet svog djeda u uluji silnika i tlačitelja.

Potrebno se zahvaliti cijenjenoj braći, koji su uložili veliki trud i učestvovali u sprovođenju ovog blagoslovljenog plana i izvođenju ovog rada u svjetlo postojanja, a posebno članovima odbora za pisanje i sastavljanje pod nadzorom uvaženog sejjida Munzira el-Hakima, neka ga Svevišnji Allah čuva.

Dužni smo da se skrušeno obratimo Svevišnjem Allahu dovom i zahvalom na Njegovoj pomoći u završavanju ove blagoslovljene enciklopedije jer doista On nam je dovoljan i divan je On pomagač.

Svjetski skup ehli bejta, a.s.

Sveti Kom

Iz duhovnog naslijeđa imama Husejna

Ova knjiga je posvećena studiji života imama Husejna ibn Alija Mudžteba, petom bezgriješnom od vođa upute, trećem od dvanaest imama nakon Božijeg Poslanika, s.a.v.a., koji je svojom čistom krvlju te krvlju svoje porodice i svojih odabranih ashaba napojio veličanstveno drvo islama i sačuvao ga od sušenja i propadanja te bio, kako je obznanio njegov djed

Mustafa, svjetiljka Upute i lađa spasa za ummet svog djeda u oluji silnika i tlačitelja.

I glava

Imam Husejn, a.s., u kratkim crtama

Utisci o ličnosti imama Husejna

Neke od vrlina ličnosti imama Husejna

Imam Husejn, a.s., u kratkim crtama

Imam ebu Abdullah el-Husejn ibn Ali ibn ebi Talib, šehid na Kerbeli, treći imam iz porodice Božijeg Poslanika nakon njega, bio je, po mišljenju svih prenosilaca hadisa, poglavar mladića u Džennetu, jedan od dvojice kojima se graniči potomstvo Allahovog Poslanika, jedan od četverice s kojima se Božiji Poslanik nadmetao protiv kršćana iz Nedžrana, jedan od petero pod ogrtačem od kojih je Svevišnji Allah udaljio svaku vrstu prljavštine i potpuno ih očistio, jedan od Poslaniku bliskih prema kojem je Svevišnji zapovijedio ljubav, jedna od dvije teške stvari do kojih ko god bude čvrsto držao – spašen je, a ko god zaostane za njima – zalutao je i otišao stranputicom.

Husejn, a.s., je sa svojim bratom odrastao pod čistim skutima i u časnom i blagoslovljenom okrilju majke, oca i djeda. Hranio se s bistrina vrela svoga djeda Mustafe, njegove veličanstvene naravi i obilja blagosti i uživao je njegovu potpunu ljubav i pažnju do te mjere da mu je dodijelio nasljedstvo svoje učtivosti, uputstvo, poglavarstvo i smjelost, što ga je učinilo dostojnim veličanstvenog imameta koji ga je čekao nakon imameta oca Murtede i brata Mudžtebe. I djed je više puta jasno obznanio njegov imamet ovim riječima:

الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ إِمَامَانِ قَامَا أَوْ قَعَدَا

„Hasan i Husejn su imami, bilo da stoje ili sjede.“

اللَّهُمَّ إِنِّي أُحِبُّهُمَا فَأَحِبَّ مَنْ يُحِبُّهُمَا

„Bože, zaista volim njih dvojicu pa voli i Ti onoga ko njih voli.“

U ovom velikom Imamu sastale su se ruke poslanstva i imameta i sakupljena je čast ugleda i roda. Muslimani su pronašli u njemu ono što su imali u njegovom djedu, ocu i majci jer ih je podsjećao na sve njih i zato su ga voljeli i uvažavali. On im je nakon njegovog oca i brata bio jedini autoritet u teškoćama koje su im se dešavale, u teškim vjerskim pitanjima, a posebno onda kada je islamski ummet kročio u probleme, nastale kao ishod vladavine emevijsko-džahilijetske vlasti, koji su ih gurnuli u nove nezapamćene tjeskobe. Imam Husejn, a.s., je bio jedina odgovorna ličnost u islamu koja je uspjela osloboditi kako Muhammedov ummet tako i cijelo čovječanstvo iz kandži ovog novog džahilijeta i njegovih prljavština.

Doista, Husejn ibn Ali je poput svog oca Murteda i brata Mudžteba sa svim svojim stavovima i samim svojim životom bio lijep primjer savršeno odgovornog čovjeka. On je bio živo utjelovljenje visokih poslaničkih naravi u podnošenju uznemiravanja i nevolja radi Uzvišenog Allaha, ukrašen velikodušnošću, darežljivošću, milostivošću, smjelošću, odbijanju nepravde, spoznaji, robovanju, skrušenosti pred Allahom, skromnosti pred istinom i ustajanju protiv neistine. Bio je bremeniti simbol junaštva i borbe na Božijem putu u naređivanju dobra i odvrćanju od zla i uzvišeni primjer za požrtvovanost u oživljavanju visokih vrijednosti, koje su sve bile sakupljene u šerijatu njegovog djeda, poglavara svih poslanika, toliko da je njegov djed Mustafa rekao o njemu:

حُسَيْنٌ مِنِّي وَ أَنَا مِنْهُ

„Husejn je od mene i ja sam od Husejna“, izražavajući najrječitijim načinom veličanstvo ličnosti čiji je on bio otac i kojeg je odgojio svojim plemenitim rukama.

Imam Husejn, a.s., je nakon svog djeda ostao pod pažnjom svoje čiste i istinoljubive majke, hazreti Fatime, i oca, poglavara Poslanikovih „nasljednika“, vođe muslimana koji je doživio iskušenje zastranjivanja u vodstvu muslimanskog ummeta nakon preseljenja Allahovog Poslanika. Nevolje ovog iskušenja i sukoba s onima koji su veličanstveni imamet prisvojili svojom ohološću i bez ikakvog dokaza ili opravdanja, opkolili su njegovog oca i majku... Husejn, a.s., je uz svog brata Hasana, oca Alija i majku Zehru doživio ovo iskušenje i okusio njegovu gorčinu, pa iako je tada bio dijete, dobro je shvatao njegovu dubinu i žestinu nedaća.

U vrijeme Omerovog hilafeta imam Husejn, a.s., je bio mladić. Sa svojim ocem i bratom je okrenuo leđa politici i pitanjima vlasti te pristupio obrazovanju ljudi i podučavanju znamenjima vjere u ispravnoj liniji poslanstva koja se ogledala u postupcima njegovog oca Alija ibn ebi Taliba i njegovim dostojanstvenim principijelnim stavovima.

U vrijeme Osmana, kada je imam Husejn, a.s., bio na vrhuncu svoje mladosti, stao je uz svog oca i posvetio se radu za islam učestvujući s njim u sprječavanju bolesti koja se u sjeni Osmana i njegove družine počela širiti u tijelu ummeta i islamske vlasti. Njegovi stavovi nikad nisu prelazili stavove njegovog oca; štaviše, naspram zakonitog vođstva koje je Allahov Poslanik povjerio njegovom ocu postupao je poput vjernog vojnika.

U doba blagoslovljene alevijske vlasti Husejn, a.s., je stao uz svog oca u svim njegovim stavovima i nametnutim mu ratovima i nikada nije pokazao klonulost u borbi protiv onih koji su kršili zavjet (nakisin), onih koji su nepravедno ustali protiv imama Alija (kasitin) i onih koji su izašli iz vjere (marikin), dok je njegov otac čuvao njegov život i život njegovog brata Hasana iz straha da se njihovom smrću ne prekine rod Allahovog Poslanika. Njih dvojica su do zadnjeg trenutka ostali uz svog oca, preretrpjeli iste teškoće kakve je on trpio od Iračana, osjetili sve njegove bolove, sve dok on nije postao šehid u jednoj od Božijih kuća (u Kufskoj džamiji) dok je bio u mihrabu, i to u najčasnijim trenucima svog života: ibadetu i obraćanju Gospodaru Kabe, kada je pao na zemlju izgovarajući:

فُزْتُ وَ رَبِّ الْكَعْبَةِ

„Postigao sam sreću, tako mi Gospodara Kabe.“

Poslije toga je stao uz svog brata Hasana Mudžteba, nakon što mu je u Kufi dao prisegu kao i svi muslimani: muhadžiri, ensarije i tabiini. Nije nikada prekoračio stavove svog brata čiji imamet su jasno obznaniili njegov djed i njegov otac, usprkos svim Muavijinim pokušajima da izazove kod njega želju za vlašću da bi srušio imama Hasana, rasparčao njegove snage i uništio njegovu zakonsku vlast.

Imam Husejn, a.s., je u potpunosti razumio sve stavove svog brata i sve njihove ishode, jer je znao da je njegov brat shvatao teškoće uvjeta u kojima se nalazio islamski ummet u to vrijeme, a posebno nakon pogibije imama Alija, kada su Muavijine igre i prazni slogani prevarili veliku skupinu jednostavnih i neukih ljudi, onih koji su sačinjavali najširu osnovu kufskog

društva i centra islamskog hilafeta, pa su počeli sumnjati i ubacivati sumnju u ispravnost linije imama Alija. Nakon takvog obmanjivanja masa, koje su Muavija, njegova družina i namjesnici sproveli u redovima vojske imama Hasana, imam Hasan sa svim svojim političkim umijećem, govorničkom smjelošću i logičkom čvrstinom nije uspio dokazati narodu prazninu emevijskih slogana i uvjeriti ih u neispravnost pristanka na paroli mira, kojim se Muavija bio naoružao kako bi došao do hilafeta po najnižoj cijeni. To je primoralo imama Hasana da potpiše sporazum o primirju s pozicije moći, i to nakon što je izvršio sve moguće političke planove i prešao sve moguće puteve koje jedan razborit vođa prelazi u takvim političkim, društvenim i psihičkim okolnostima u kojima se nalazio sa svojim sljedbenicima, te da odustane od hilafeta. Međutim, on nije potpisao zakonitost Muavijine vlasti i postavio je uvjete koji su bili prihvatljivi, ali koji su trebali otkriti stvarno lice Muavije i emevijske vlasti u bližem ili daljem razdoblju.

Imam Hasan je, nakon što je odabrao teži put i pretrpio sva uznemirenja i neugodnosti i od svojih najbližih sljedbenika, a da ne govorimo o neprijateljima, ipak uspio, jer je postigao da se otkrije istina o emevijskoj džahilijetskoj vlasti, koja je bila obukla odjeću islama i podigla parolu „primirja“ da bi imenom islama uništila islam, i to posredstvom onih koji su se povezali s Kurejšom, Poslanikovim plemenom, nakon što su skovali mudar plan po kojem bi muslimani zaboravili da je Ebu Sufijanova porodica, koja danas sjedi na prijestolju islamske vlasti i vlada nad muslimanima u ime Poslanika i njegovog hilafeta, ista ona porodica koja je do jučer ratovala protiv muslimana.

Imam Hasan je potpisivanjem sporazuma o primirju pripremio potrebno tlo za ustanak protiv emevijske džahilijetske vlasti, koja se bila ponovo pojavila u obliku islama, time što je Muavija prekršio sve uvjete koje mu je imam Hasan bio postavio, od kojih je jedan bio i taj da nikoga ne odredi za mjesto hilafeta poslije sebe i da ne čini sljedbenicima imama Alija, imama Hasana i Husejna nikakve neugodnosti. Muavija ne samo da nije mogao ispoštovati ove uvjete nego mu je u duši ponikla i zla misao da potajno uspe smrtonosni otrov imamu Hasanu kako bi mogao hilafet ostaviti u naslijeđe svom sinu razvratniku Jezidu...

Međutim, on nije bio svjestan ishoda takvog zanemarivanja uvjeta primirja i te prljave zavjere. U dvije decenije emevijske vlasti muslimani su se uvjerali u njenu opakost i paganstvo, što je dovelo do toga da se šije sprema za ulazak u novu borbu protiv vladajućeg režima, čime su se spremile odgovarajuće okolnosti za ustanak. Potrebni uvjeti su se dodatno ispunili Muavijinom smrću i dolaskom na vlast Jezida, koji je bio razvratnik, pijanica i omalovažavao je vjerske propise, te njegovim pokušajima uzimanja prisege od velikana ashaba, svih tabiina, čak i od Ebu Abdullaha el-Husejna koji je bio vođa muslimana i poglavar onih koji odbijaju nepravdu i poniženje.

Muavija je vladao skoro dvadeset godina slijedeći politiku izgladnjivanja naroda, terora, prevare i obmane. To je dovelo ummet, s jedne strane, do toga da shvati ko je on i kakav je uistinu, a s druge strane, do bolesti umiranja savjesti i lišenosti volje. Nakon što im se razotkrilo stvarno lice

emevija, ummet se probudio iz svog sna i otklonio sumnje u ispravnost puta Ehli bejta, a.s. Međutim, ummet se nije bio u stanju boriti protiv nepravde i tlačitelja i obistinilo se ono što je Ferezdek, poznati arapski pjesnik, rekao imamu Husejnu kad se uputio prema Iraku odazivajući se pozivu Kufljana: „Njihova srca su uz tebe, a njihove sablje protiv tebe.“

Znajući kako ustanak nije koristan za ummet koji je u stanju bolesti sumnje i nedoumice, kakav je bio u vrijeme imama Hasana, imam Husejn, a.s., nije utvrđivao svoj šerijatski stav o ustanku dok se nisu stekli svi potrebni uslovi za ustanak protiv džahilijetskih emevija. Znak da su se uvjeti stekli bilo je pismo Iračana u kojem su mu tražili da krene prema njima nakon što su istjerali namjesnika Beni Umejje iz Kufe i pokazali neposlušnost prema emevijama, jer je to bio jedan od pokazatelja povratka svijesti većine sljedbenika Ehli bejta.

Imam Husejn, a.s., se odazvao njihovom pozivu i krenuo prema njima usprkos tome što je znao za njihovu nestabilnost i slabost volje, bilo pred pokušajima primamljivanja od strane vladara, bilo pred njihovim ugnjetavanjem, i to da bi izliječio i ovu novu bolest koja je mogla dovesti do toga da nestanu sva znamenja poslanice, da se otvori prostor za pretvaranje hilafeta u kraljevstvo i carstvo te da se ozakoni vlast Jezida i njemu sličnih pripadnika džahilijeta, koji su se bili pokrili zavjesom islamskog šerijata kako bi mogli udariti na njega i uništiti ga.

Nakon što su osigurani svi potrebni uvjeti za uspjeh i dostizanje ciljeva, Imam je krenuo, koristeći svu svoju snagu i moć koje je u tom historijskom trenutku bio spremio za stvaranje svog vječnog junačkog djela, te je probudio savjest ummeta, vratio ga na put svoje poslanice, oživio njegov ideološki identitet, oduzeo zakonitost nasilničkim vladarima, poderao sve varljive koprene kojima su se bili pokrili i objasnio ummetu šerijatski stav za sva vremena. Nepravedni vladari nisu uspjeli izobličiti znamenja njegovog pokreta, kao što nisu uspjeli ni zaustaviti širenje kroz vijekove ustanka koji je on započeo, a uništio Beni Umejje i Beni Abbas, niti one koji su koračali njegovim stopama. Njegov ustanak je bio izvor želje svih naroda za slobodom, a vrijednosti koje je on iznosio i naglašavao postale su mjerilo za procjenu svih vlasti i vladajućih političkih režima. Pa neka je mir njemu na dan kada se rodio, na dan kada je postao šehid i na dan kada će proživljen biti.

Utisci o ličnosti imama Husejna

Položaj imama Husejna u časnim Kur'anskim ajetima

Ni u čemu se riječ muslimana nije podudarila kao u saglasnosti o prednosti Ehli bejta, njihovom visokom naučnom i duhovnom položaju i posjedovanju svih vrlina kojima Svevišnji Allah želi da se ukrasi cijelo čovječanstvo. Ovo podudaranje stavova potiče iz nekoliko korijena. Jedan od njih je izričito ukazivanje Časnog Kur'ana na poseban položaj Ehli bejta

kroz jasno naglašavanje da su oni čisti od svake vrste prljavštine, da su oni Poslanikovi bližnji prema kojima je obavezna ljubav kao naknada za poslanstvo koje je Svevišnji Allah podario cijelom čovječanstvu, te da su oni dobrotivci koji su bili pokorni samo Allahu, strahovali od Božije kazne i odlikovali se bojaznošću od Allaha pa im je On osigurao Džennet i spas od Njegove patnje.

Imam Husejn, a.s., je jedan od članova Ehli bejta, koji je bez ikakve sumnje očišćen od svake vrste prljavštine. Čak se smatra sinom Allahovog Poslanika jasnim naglašavanjem časnog ajeta objavljenog povodom mubahele (međusobno proklinjanje) s kršćanima iz Nedžrana, ovjekovječene u Časnom Kur'anu u 61. ajetu sure Ali Imran:

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ.

A onima koji se s tobom budu o njemu raspravljali, pošto si već pravu istinu saznao, ti reci: „Hodite, pozvaćemo sinove naše i sinove vaše, i žene naše i žene vaše, a doći ćemo i mi, pa ćemo se usrdno pomoliti i Allahovo prokletstvo na one koji neistinu govore prizvati!“

Većina poznavalaca hadisa s više lanaca prenosilaca zabilježili su da je ovaj ajet objavljen o Ehli bejtu, kojeg čine Božiji Poslanik, imam Ali, hazreti Fatima, imam Hasan i imam Husejn, a riječ „sinovi“ spomenuta u ajetu odnosi se na Hasana i Husejna bez i najmanje sumnje.

Ovaj događaj sadrži izričitu izjavu Allahovog Poslanika da su oni najbolji stanovnici zemlje i najplemenitiji kod Allaha jer upravo zbog toga on s njima izlazi u međusobno proklinjanje s kršćanima. Nedžranski sveštenik također je priznao: „Zaista vidim lice za koje, kad bi tražilo od Allaha da otkloni brdo sa svog mjesta, On bi ga otklonio.“

Dakle, ovaj događaj, kao i sam časni ajet, ukazuju na veličanstvenost njihovog položaja, njihovu uzvišenost, prednost u odnosu na ostale, da su oni najdraža stvorenja Allahu i Njegovom Poslaniku i da im se u njihovim vrlinama niko ne može približiti.

Pored Božijeg Poslanika, Časni Kur'an nije ukazao ni na čiju bezgrješnost osim Ehli bejta, koji je Svevišnji Allah želio očistiti od svake vrste prljavštine. Ako su se muslimani međusobno i razilazili o tome obuhvata li pojam Ehli bejt Poslanikove supruge, svi su složni u mišljenju da su ovim časnim ajetom obuhvaćeni imam Ali, hazreti Fatima, imam Hasan i Husejn.

Iz ovoga možemo razumjeti tajnu obaveznosti ljubavi prema njima, držanja do njihove linije i davanja prednosti ljubavi prema njima nad ljubavi prema ostalima: „Allah želi odagnati od vas nevaljalštine, o, porodico Kuće poslaničke, i da vas sasvim očisti!“, jer je bezgrješnost Ehli bejta najjasniji dokaz o tome da je spas u slijeđenju njih kada se putevi razgranaju i naklonosti razidu. Dakle, onaj kojeg je Svevišnji zaštitio od svake vrste prljavštine je onaj koji upućuje na izbavljenje i njegov sljedbenik je spašen od utapanja.

Kako prenosi Ibn Abbas, kada je objavljen ajet o ljubavi prema bližnjima i kada su neki muslimani upitali Poslanika na koga se odnosi „bližnji prema kojem je obavezna pokornost“, on je jasno naglasio da su to Ali, Fatima i njihova dva sina.

Časni Kur'an nas ne ostavlja sve dok nam ne objasni razloge ove prednosti, pa je objavljena sura Ed-Dehr (El-Insan) da razjasni veličinu duhovne zbilje koju posjeduje Ehli bejt, a.s. i iskrenost kojom su ukrašene njihove pokornosti i ibadeti:

إِنَّمَا نَطْعُمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبَّنَا يَوْمًا عَبُوسًا
قَمْطَرِيرًا فَوَقَاهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا وَجَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً
وَحَرِيرًا.

Mi vas samo radi Allahova zadovoljstva hranimo, od vas nadoknadu niti zahvalnost ne želimo! Mi strepimo od našeg Gospodara na Danu kada će lica biti smrkuta i namrštena! Pa će ih toga Dana Allah od zla sačuvati i ozarenost i radost im podariti, i Džennetom i svilom ih za ono što su pretrpjeli nagraditi.

Većina mufesira i poznavalaca hadisa prenose da je ova časna sura objavljena o Ehli bejtu, kada su se razboljeli Hasan i Husejn i imam Ali se zavjetovao da će u znak zahvalnosti postiti tri dana ako im Allah podari ozdravljenje, pa su ispunili svoj zavjet na najbolji način kojim su pokazali najljepšu požrtvovanost, te je objavljeno:

إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا
تُفْجِيرًا يُوفُونَ بِالْغَدْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا.

A čestiti će iz čaša kanforom začinjeno piće piti, sa izvora iz koga će Allahovi štovatelji piti, koji će kud im je volja razvoditi! Oni su zavjet ispunjavali i strepjeli od Dana čije će zlo posvuda biti rasprostranjeno! I hranu su davali, premda su je i oni voljeli, siromahu i siročetu i zarobljeniku“. Na ovaj način Svevišnji Allah se zahvalio za njihov trud u požrtvovanosti i odanosti onim što će im uslijediti na Ahiretu i darovanjem vodstva muslimana na Ovom svijetu sve dok nasljeđuju Zemlju i sve što je na njoj.

Položaj imama Husejna kod Božijeg Poslanika

Božiji Poslanik je opisivao svoja dva unuka, Hasana i Husejna, odlikama koje ukazuju na veličinu njihovog položaja kod njega, kao svoja dva nevena iz ovog svijeta i iz ovog ummeta, najbolje od stanovnika Zemlje, poglavare mladića stanovnika Dženneta, imame bilo da stoje ili sjede, članove potomstva (Ehli bejta) koji se neće razdvojiti od Časnog Kur'ana do Sudnjeg dana, a narod koji bude čvrsto držao do njih neće zalutati, pripadnike porodice koja jamči spas od utapanja za one koji se ukrcaju u njihovu lađu, jedne od onih o kojima je govorio:

النُّجُومُ أَمَانٌ لِأَهْلِ السَّمَاءِ وَ أَهْلُ بَيْتِي أَمَانٌ لِأُمَّتِي مِنَ الْإِخْتِلَافِ.

„Zvijezde su zaštita stanovnicima Zemlje od utapanja u more, a moja porodica je zaštita stanovnicima Zemlje od razilaženja.“, one na koje su se, prema više lanaca prenosilaca, odnosile njegove riječi:

اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَعْلَمُ أَنِّي أُحِبُّهُمَا فَأَحِبَّهُمَا.

„Bože moj, doista znaš da ja njih dvojicu volim, pa voli ih i Ti i voli svakog ko njih dvojicu voli.“

Položaj imama Husejna kod ljudi njegovog vremena

Omer ibn el-Hattab je rekao o imamu Husejnu: „Doista, ono što vidiš na našim glavama prvo je Allah posijao, potom ti.“

Osman ibn Affan je govorio o Hasanu, Husejnu i Abdullahu ibn Džaferu: „Oni su u potpunosti usvojili znanje i prigrabili sve dobro i mudrost.“

Ebu Hurejre je rekao: „Ušao je Husejn ibn Ali, a imao je na glavi turban pa sam pomislio da je Poslanik proživljen.“

Također, kada je Imam išao nekome na dženazu pa se umorio i sjeo na put, Ebu Hurejre je svojom odjećom počeo brisati zemlju s njegovih nogu. On mu je rekao: „O, Ebu Hurejre, je li to ti ovo radiš?“ i on je odgovorio: „Dozvoli mi; tako mi Allaha, da narod zna ono što ja znam o tebi, nosili bi te na svojim vratovima.“

Ibn Abbas je držao konja Hasanu i Husejnu pa je zbog toga bio ukoren i rečeno mu je: „Ti si stariji od njih“, na što je on odgovorio: „Njih dvojica su sinovi Allahovog Poslanika. Zar nije moja sreća što njima držim konja?“

Osim toga, Muavija je nakon preseljenja imama Hasana rekao ibn Abbasu da je postao poglavar svog naroda, ali on je to zanijekao: „Dok je Ebu Abdullah Husejn, a.s., živ, to nije tačno.“

Enes ibn Malik, jedan od ashaba, govorio je o imamu Husejnu: „On je bio čovjek najbliži Božijem Poslaniku...“

Kada je Zejd ibn Erkam, poznati Poslanikov ashab, vidio kako Ubejdullah ibn Zijad udara štapom usne na mrtvoj glavi imama Husejna, ustao je i rekao: „Skloni taj štap s tih usni, kunem se Bogom osim Kojeg drugog Boga nema, lično sam vidio kako je Poslanik stavljao svoje usne na te i ljubio ih.“ To je rekao i zaplakao. Ubejdullah ibn Zijad se nato jako naljutio: „Učinio ti Bog oči vječno uplakanim! Da nisi star i posenilio i da nisi pamet izgubio, kunem se Bogom da bih ti vrat presjekao!“, na što je Zejd ibn Erkam ustao i napustio skup, a prolazeći pored njih govorio je: „...O, Arapi, poslije ovoga svi ćete biti robovi. Ubili ste Fatiminog sina, a Merdžaninog ste uzeli za svog zapovjednika. On ubija vaše dobre, a loše uzima za roblje.“

Kada je Ebu Berze el-Eslemi vidio da Jezid štapom udara po usnama imama Husejna, rekao mu je: „Zar tim štapom udaraš po Husejnovim usnama? Tvoj štap udara na mjesto koje sam vidio da je Poslanik ljubio. Uistinu, Jezide, doći ćeš na Sudnji dan. Tvoj zagovornik kod Boga bit će Ubejdullah ibn Zijad. Doći će i Husejn, a njegov zagovornik će biti Poslanik Božiji.“

Kada je Muavija rekao Abdulahu ibn Džaferu da je poglavar Beni Hašima, on mu je odgovorio: „Poglavari Beni Hašima su Hasan i Husejn.“

Abdullah ibn Džafer je pisao imamu Husejnu: „Ako danas budeš ubijen, ugasit će se svjetlo islama, jer si ti, doista, putokaz upućenima i nada vjernicima.“

Neki čovjek je pitao Abdullaha ibn Omera: „Je li ispravan namaz ako na odjeći bude krv muhe?“ On ga je upitao odakle je, a ovaj je odgovorio da je iz Iraka. Ibn Omer je potom rekao: „Pogledajte ovoga: pita me o krvi muhe, a oni su ubili sina Allahovog Poslanika. Ja sam čuo Poslanika kako je

govorio: „Njih dvojica (Hasan i Husejn) su moji mirisni cvjetovi iz ovog svijeta.“

Muhammed ibn Hanefije je rekao: „Doista, Husejn, a.s., je među nama po znanju najučeniji, po blagosti najveći, po srodstvu s Allahovim Poslanikom najbliži, bio je imam i učenjak vjere...“

Husejn, a.s., je prolazio pored Amra ibn Asa, a on je sjedio u hladu Kabe, pa je rekao: „Od svih stanovnika Zemlje, ovaj je danas najmiliji i stanovnicima Zemlje i stanovnicima neba.“

Kada je imam Husejn, a.s., prolazio pored Abdullaha ibn Amra ibn Asa, ovaj je rekao: „Ko želi da vidi najmilijeg stanovnika Zemlje kod stanovnika neba, neka gleda ovoga koji prolazi.“

Kada je Jezid ibn Muavija tražio od oca da u odgovoru na pismo imamu Husejnu napiše nešto što će ga poniziti, Muavija mu je rekao: „Ne bih da ga grdim i tako mi Allaha, ne vidim na njemu mjesta za mahanu.“

Kada je nakon odbijanja imama Husejna da dadne prisegu Jezidu Mervan ibn Hakem predložio Velidu ibn Utbe ibn ebu Sufjanu da ga ubije, ovaj mu je rekao: „Tako mi Allaha, o, Mervane, ne bih volio da mi se da dunjaluk i sve što je na njemu, a da ja ubijem Husejna. Subhanallah! Da ja ubijem Husejna ako kaže da neće dati prisegu? Tako mi Allaha, siguran sam da će biti ništavan na Sudnjem danu onaj ko ubije Husejna.“

Nakon hapšenja Kajsa ibn Mushira, izaslanika imama Husejna u Kufi, Ibn Zijad je od njega tražio, ako želi ostati živ, da se popne na minber i proklinje imama Alija i njegova dva sina, Hasana i Husejna. On se popeo na minber pa na najbolji način iskoristio veliki skup ljudi u džamiji i u prisustvu Ibn Zijada te nakon zahvale i veličanja Allaha, rekao: „Ljudi, uistinu Husejn ibn Ali je najbolji čovjek među ljudima, sin kćerke Allahovog Poslanika, ja sam njegov izaslanik vama, odvojio sam se od njega u području el-Hadžir, pa požurite njemu i podržite ga...“.

Jezid ibn Mes'ud en-Nehšeli je u jednom govoru rekao: „Ovaj Husejn ibn Ali je sin Allahovog Poslanika, posjeduje istinske časti i ukorijenjen stav. Njemu pripadaju neopisive vrline i nepresušno znanje. On je zbog svoje prošlosti, godina, prednosti u vjeri i bliskosti s Poslanikom najpreči za hilafet. Smiluje se djeci i brine se o starima. Koliko li je on plemenit pastir podanicima i koliko li je plemenit imam narodu kojem je Allah dao jasne dokaze i dostavio opomenu.“

Ubejdullah ibn Hurr el-Džu'fi rekao je: „Kada sam ga ugledao, shvatio sam da nisam vidio ljepšeg čovjeka i ni za kim mi srce nije izgaralo kao za njim.“

Ibrahim en-Neha'i je rekao: „Da sam ja bio među onima koji su ratovali protiv Husejna, a potom bio uveden u Džennet, stidio bih se gledati u lice Allahovog Poslanika.“

Imam Husejn, a.s., kroz vijekove i generacije

Rabi' ibn Hajsem je govorio nekima od učesnika ubistva imama Husejna: „Tako mi Allaha, ubiste odabranike, a da ih je Poslanik vidio, poljubio bi im usne i stavio bi ih u krilo.“

Ibn Sirin je rekao: „Nakon Jahja, sina Zekerijaa, a.s., nebo nije plakalo ni za kim osim za Husejnom ibn Alijem.“ Kada je on ubijen, nebo je pocrnilo, zvijezde su se pojavile u pola dana, čak su se Blizanci (ast. Gemini) vidjeli popodne i padala je crvena zemlja, a nebo je sedam dana i noći bilo boje grudice usirene krvi.

Ali Dželal el-Husejni je rekao: „Poglavar častan, imam Ebu Abdullah el-Husejn, sin kćeri Allahovog Poslanika i njegov mirisni cvijet, sin Zapovjednika vjernih, Alija, njegov položaj je položaj Poslanikove porodice, njemu pripada najčasniji rod i najsavršenija duša, sakupio je sve vrline plemenitosti morala i lijepa djela kao što su: visoke ambicije, najveća hrabrost, najviša darežljivost, tajna znanja, rječitost, pomaganje istini, odvrćanje od zla, borba protiv nepravde, skromnost na osnovu dostojanstva, pravednost, strpljivost, blagost, čednost, muževnost, suzdržljivost i slične.

Odlikuju ga očuvanost fitreta i ljepota tjelesne građe, veličina razuma, snaga tijela, a na sve ove pohvalne osobine pridodao je puno ibadeta, dobra djela kao što su namaz, hadždž, džihad na Božijem Putu i dobročinstvo. Kada je boravio u Medini ili negdje drugo, bio je koristan zbog svog znanja, vodič zbog svojih djela, čist u svom plemenitom ponašanju, pristojan u svom rječitom govoru, darežljiv u svom imetku, skroman pred siromašnima, uvažavan kod halifa, davao je sadaku siročadi i bijednicima, tražio prava za potlačene, zauzet svojim ibadetom. Od Medine do Mekke je išao pješice dvadeset i pet puta radi obavljanja hadždža...

Husejn, a.s., je bio putokaz upućenima i svjetlost zemlje. Zato su predaje o njegovom životu upute onima koji traže put obasjan svjetlošću njegovih lijepih osobina, onima koji slijede tragove njegovih vrlina.“

Muhammed Reza el-Misri je rekao: „On je sin kćerke Allahovog Poslanika, putokaz upućenima i nada vjernicima.“

Omer Rida Kahale je rekao: „Husejn ibn Ali je poglavar stanovnika Iraka po poznavanju vjere, položaju, velikodušnosti i darežljivosti.“

Abdullah el-A'la'ili je rekao: „U predajama o Husejnu je preneseno da je on slika čiji je lik lijepo uređen po izgledu njegovog velikog djeda, ali Poslanik, s.a.v.a., je prelio na njega i obilne zrake svoje ljubavi i dragocjenih stvari kako bi i za njega i za tu sliku upotpunio i njeno značenje pa da onda njegova zbilja bude kao što je bilo prije, ljudska zbilja koja se uzdigla do poslanstva ‚ja sam od Husejna‘ i poslanstvo koje se spustilo do ljudske zbilje ‚Husejn je od mene‘ pa neka je mir na njega i na dan kada se rodio.“

Abbas Mahmud Akkad je za njega rekao da je: „Uzor za ljude, u ogrtaču od svjetlosti, pred kojim se povinu pogledi, doživio je ponos kojem nema sličnog u historiji čovječanstva, bez izuzetka, i među arapima i nearapima, prijašnjima i sadašnjima. Ne postoji u svijetu porodica koja je porodila toliko šehida po broju, jačini i čuvenosti koliko je Husejnova. Dovoljno mu je to što je on na ovom svijetu jedini šehid sin šehida i otac više šehida tokom stotina godina.“

Omer ebu-n-Nesr je rekao: „Ovo je priča jedne porodice iz Kurejša, koja je nosila zastavu požrtvovanosti, šehadeta i junaštva od istoka do zapada. To je priča čije su činove sastavili mladići koji nisu živjeli kao obični ljudi, niti

su umrli kao obični ljudi. Allah je počastio ovu skupinu svojih stvorenja time što je poslanstvo, Objavu i nadahnuće spustio u njihovu kuću i povećao dobrotu. On nije želio za njih ibadet u mjeri običnog čovjeka, već ih je želio za progonstvo, šehadet i za najuzvišenije uzore u naređivanju dobra i odvrćanju od zla, te im je propisao da predvode zastavu bogobožnosti i dobrote do posljednjeg potomka.“

Abdulhafiz Ebu-s-Se'ud je rekao: „(On je) simbol oslobodilačke borbe, prkosnog džihada, pogibije na putu načela i ideologije i nepokornosti pred nepravdom vladara i nasiljem vlastodržaca.“

Ahmed Hasan Lutfi je rekao: „Doista, smrt koju je on na Kerbeli dozivao predstavljala je za njega ideal koji je bio ljepši od svih ideala života, jer je to bio put ka Allahu koji je i početak i kraj svega i zato što to je put do pobjede i vječnosti. On je najveći heroj koji je smrću pobijedio smrt.“

Neke od vrlina imama Husejna

Imam Husejn ibn Ali se rodio u kući u koju su dolazili melec i u koju je spuštana Objava, na čistom mjestu koje je bilo neprestano u vezi s nebom; s njegovim uzdisajima podešavali su se časni ajeti koji se učili u toku dana i noći; rastao je među svetim ličnostima koje su se ogrnule Božijim znakovima i iz bistrine poslanstva napajao se slašću veze sa Stvoriteljem, a Poslanik milosti je izlio u stubove njegove ličnosti obilje svoje plemenitosti morala i veličanstvo duše.

Husejn, a.s., je bio Muhammedov lik u njegovom ummetu, kretao se među njima Kur'anskom uputom, govorio idejom poslanstva, koračao stopama svog velikog djeda kako bi objasnio plemenitost morala, štitio stvari ummeta, a nije zapostavljao ni upućivanje, savjetovanje i pomaganje postavljajući sebe kao živi primjer za ono što su poslanstvo i Poslanik željeli. Bio je svjetlo upute zalutalima, prijatan napitak žednima, oslonac na koji se oslanjaju vjernici, dokaz na koji pozivaju dobrostivi, mjerilo istine pri razilaženju muslimana, sablja pravde koja se srdila radi Allaha i ustajala u Njegovo ime. Kada je pokrenuo ustanak, podigao je baktlju poslanice koju je nosio njegov djed, braneći njegovu vjeru i samu veličanstvenu poslanicu.

Udublјivanjem u njegovu jedinstvenu ličnost pronalazimo sljedeće njegove vrline:

Skromnost

Imam Husejn, a.s., je po prirodi bio sklon skromnosti i lišen sebičnosti. Bio je iz plemenitog roda i uzvišene časti i imao je poseban položaj kod Poslanika, s.a.v.a. Živio je među ummetom, nije prezirao njegove siromahe, nije se uzdizao iznad slabijih niti se oholio nad njima, ugledajući se u svog velikog djeda, koji je bio poslan kao milost svim svjetovima, tražeći time Božije zadovoljstvo i odgajanje ummeta. Preneseno je o njemu mnogo događaja u kojima je prema ostalim muslimanima postupio potpuno

skrušeno pokazujući dobrostivost poslanstva i nježnost svoje plemenite ličnosti. Ukazat ćemo na nekoliko primjera:

Imam Husejn, a.s., je prolazio pored grupe bijednih koji su jeli suh hljeb na nekoj prostirki. Nazvao im je selam i oni su ga pozvali da jede s njima. On je sjeo i rekao je: „Da vaša hrana nije od sadake, ja bih jeo s vama.“ Zatim je rekao: „Ustanite da idemo kod moje kuće.“ Nahratio ih je, obukao i naredio da im se svakom dadne nešto novca.

Preneseno je da je Imam prolazio pored skupine bijednih koji su na sofi jeli, pa su rekli: „Izvolite“. Rekao je: „Allah ne voli ohole“, pa je sjeo i jeo s njima, a potom je rekao: „Ja sam se odazvao vašem, sada se vi odazovite mom pozivu.“ Svi su pristali, pa ih poveo kući i rekao svojoj supruzi: „Iznesi sve što si uštedjela.“

Blagost i oprostivost

Imam Husejn, a.s., se odlikovao učtivošću poslanstva i imao je duh svog djeda, velikog Poslanika na dan u kojem je oprostio onima koji su ratovali protiv njega i stali naspram islamske misije. Srce mu je bilo prostrano za sve ljude. Bio je brižljiv u upućivanju naroda ne obazirući se na zla njihovih neznalica. Božije zadovoljstvo ga je podsticalo, približavao se griješnicima, ulijevao im sigurnost, usadivao nadu u Božiju milost i ničije zlo nije uzvraćao zlim, već bi se smilovao, upućivao na put istine i izbjavljao iz zablude.

Preneseno je da je imam Husejn, a.s., rekao:

لَوْ شِئْتَنِي رَجُلٌ فِي هَذِهِ الْأُذُنِ - وَ أَوْمَأَ إِلَى الْيُمْنَى - وَ اعْتَذَرَ لِي فِي الْأُخْرَى لَقَبِلْتُ ذَلِكَ مِنْهُ، وَ ذَلِكَ أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ، عَلَيْهِ السَّلَامُ، حَدَّثَنِي أَنَّهُ سَمِعَ جَدِّي رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: لَا يَرُدُّ الْحَوْضَ مَنْ لَمْ يَقْبَلِ الْعُذْرَ مِنْ مُحِقٍّ أَوْ مُبْطِلٍ.

„I da me čovjek uvrijedi na ovo uho“ – pokazujući rukom na desno uho – „a zatraži izvinjenje na drugo, ja bih to prihvatio od njega, jer mi je prenio Zapovjednik vjernih, Ali ibn ebi Talib, da je čuo moga djeda, Božijeg Poslanika, kako kaže: „Neće doći na Kevser onaj ko ne prihvati izvinjenje, bilo da je ono opravdano ili nije.““

Preneseno je da njegov sluga počinio djelo zbog kojeg je trebao biti kažnjen pa je on tako i naredio. Sluga je rekao: „Moj gospodine: ﴿وَالْكَاطِمِينَ﴾

﴿وَالْعَظِيمُ﴾ Koji srdžbu savlađuju...“, a imam Hasan je rekao: „Ostavite ga.“

Ovaj je nastavio: „Moj gospodine: ﴿وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ﴾ i ljudima praštaju...“,

a Imam je rekao: „Oprostio sam ti“. Sluga je dovršio: „Moj gospodine: ﴿

﴿وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾ A Allah voli dobročinitelje.“ i Imam je rekao: „Pušten si u ime Allaha na slobodu i imaš dvostruko više od onoga što sam ti davao.“

Darežljivost i velikodušnost

Imam Husejn, a.s., je velikodušno pomagao siromašne i potrebite, imao samilosti za udovice i siročad te radovao srca onih koji su mu dolazili. Udovoljavao je potrebe onima koji su tražili prije nego ih dovede do neugodnog osjećaja traženja. Uvijek je održavao veze sa svojom rodbinom. Nije mu pristigao neki imetak a da ga nije podijelio i udijelio, a ovo je osobina darežljivoga, čud velikodušnika i obilježje plemenitoga.

U tmni tihih noći nosio je vreće pune hrane i novca do kuća udovica i siročadi. O ovoj plemenitosti je svjedočio Muavija, i to onda kada je poslao poklone za nekoliko ličnosti pa nagovijestio: „Što se Husejna tiče, on će početi sa siročadima onih koji su poginuli uz njegovog oca na Siffinu, pa ako nešto od ovih poklona ostane, zaklat će devu i napojit će ih mlijekom.“

U jednom događaju punog milosti, ljudskosti i ljubaznosti, on je oslobodio roba time mu uzvraćajući na pozdrav. Naime, preneseno je od Enesa da je rekao: „Bio sam kod Husejna pa je kod njega ušla jedna sluškinja s buketom cvijeća u ruci i pozdravila ga tim buketom. On joj je odgovorio: ‘Ti si slobodna u ime Allaha.’ Ja sam ga upitao: ‘Sluškinja ti donese buket cvijeća, a ti je oslobodiš?’ i on mi je odgovorio: ‘Tako nas je Allah podučio:

وَأِذَا حَبِيبٌ بِحَيَّةٍ فَحْيُوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوْهَا

Kada pozdravom pozdravljeni budete, ljepšim od njega otpozdravite, ili ga uzvratite. (En-Nisa, 86) Ljepše od toga je bilo njeno oslobađanje.“

Jedan od primjera njegove velikodušnosti i oprostivosti bilo je izmirenje duga Usume ibn Zejda, čime mu je otklonio brigu koja ga je bila obuzela, a bio je bolestan, uprkos tome što je Usume bio stao u red protivnika njegovog oca, Zapovjednika vjernih.

Jednom je neki prosjak stao na ulaz kuće imama Husejna i počeo recitovati:

لَمْ يَخِبِ الْآنَ مَنْ رَجَاكَ وَمَنْ حَرَّكَ مِنْ دُونِ بَابِكَ الْحَقَّةُ
أَنْتَ جَوَادٌ وَأَنْتَ مُعْتَمَدٌ أَبُوكَ قَدْ كَانَ قَاتِلَ الْفَسَقَةِ

Neće sada u beznađe pasti onaj koji ima nadu u tebe i okretao je halke na vratima tvoje kuće: ti si darežljivi, ti si oslonac, doista ti je otac ubijao razvratnike.

Imam je žurno izašao i vidjevši tragove bijede na njemu pozvao je Kanbera i upitao:

يَا قَنْبَرُ، هَلْ تَبَقِيَ مِنْ نَفَقَتِنَا؟

„Šta je ostalo od naše opskrbe?“ On mu je odgovorio: „Ima 200 dirhema za koje si mi naredio da podijelim u tvojoj porodici.“ Imam je rekao:

هَاتِيهَا قَدْ جَاءَ مَنْ هُوَ أَحَقُّ بِهَا مِنَّا

„Donesi mi to, jer je doista došao onaj koji je preči u odnosu na njih“ pa ih je uzeo i dao prosjaku uz izvinjenje i stihove:

خُذْهَا فَإِنِّي إِلَيْكَ مُعْتَذِرٌ وَاعْلَمْ بِأَنِّي عَلَيْكَ ذُو شَفَقَةٍ
لَوْ كَانَ فِي سَبِيلِنَا الْعَدَاةُ عَصَا أُمَسْتُ سَمَانًا عَلَيْكَ مُنْذَفِقَةً
لَكِنَّ رَبِّبَ الزَّمَانِ ذُو غَيْرٍ وَالْكَفُّ مِنِّي قَلِيلُهُ النَّفَقَةُ

Uzmi. Doista ja tražim izvinjenje od tebe i znaj da sam ti se doista sažalio. Ako je u našem životu jutro otvrdnuto, uvečer naše nebo će biti

obilno za te. Međutim, nestalnost vremena je u mijenjanju, a moj dlan je oskudan u opskrbi.

Beduin je uzeo novac zahvalivši se i moleći za njega dobro uz stihove:

مُطَهَّرُونَ نَفَيَاتٍ جُيُوبُهُمْ تَتْلَى الصَّلَاةُ عَلَيْهِمْ أَيْنَمَا ذُكِرُوا
فَأَنْتُمْ أَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ وَ عِنْدَكُمْ عِلْمُ الْكِتَابِ وَ مَا جَاءَتْ بِهِ السُّور
مَنْ لَمْ يَكُنْ عَلَوِيًّا حِينَ تَنْسُبُهُ فَمَا لَهُ فِي جَمِيعِ النَّاسِ مُفْتَخَرٌ

Očišćeni, neokaljanih čela, blagoslov teče na njih gdje god da se spomenu, vi, upravo vi ste uzvišeni, kod vas je znanje o Knjizi i onom što su donijele sure. Onaj koji nije alijevac po rodu, njemu ni kod koga nema ni pohvale.

Hrabrost

Doista čovjek ostane nemoćan u opisu i govoru kada proučava stranice hrabrosti u ličnosti imama Husejna, jer je on hrabrost bio naslijedio od svojih očeva, odgojen je i odrastao s njom, pa je i sam postao izvor hrabrosti i njen korijen. On je bio hrabar u izricanju i smion u odbrani istine, što je naslijedio od svog velikog djeda, Muhammeda, s.a.v.a., koji je stao pred najuobraženije mušričke snage sve dok ih nije pobijedio s ubjeđenjem, vjerom i džihadom na Božijem putu.

Imam Husejn, a.s., je stao uz svog oca, Zapovjednika vjernih, u borbi za vraćanje islama na vlast i usmjeravanje ummeta na put istinskog islama, boreći se protiv snaga zablude i zastranjenosti, i to riječima, djelom i snagom oružja, kako bi vratili istinu na zasluženno mjesto.

Stao je uz svog brata Hasana kao požrtvovani junak da bi očuvali ummet i spasili odabrane vjernike koji su držali do puta islamske poslanice. Ostao je ustrajan i čvrst kada je masa muslimana u pomaganju svoje vjere oklijevala pred Muavijinom silom i zabludom, njegovim zločincima i strujom koju je vodio da unakazi postojanu vjeru.

Nije se bojao nikakve prijetnje, niti onoga što se naziralo kao tragičan kraj njegovog ustanka koji je podignut da bi se stanje ummeta popravilo, proživila poslanica njegovog djeda Poslanika i da bi se stalo na put nepravdi i pokvarenosti. On se pobunio predan Božijoj zapovijedi i uložio sve svoje napore tražeći Njegovo zadovoljstvo. To je onaj koji je Hurru ibn Zijadu er-Rijahiju, kada mu je ovaj rekao: „Podsjećam te na Allaha u vezi s tvojom dušom jer ako posegneš za sabljom, zasigurno ćeš biti ubijen!“, uzvratilo:

أَفَبِالْمَوْتِ تَخَوْفُنِي؟ وَ هَلْ يَعْدُو بِكُمْ الْخَطْبُ أَنْ تَقْتُلُونِي؟ وَ سَأَقُولُ كَمَا قَالَ أَخُو الْأَوْسِ
لِابْنِ عَمٍّ

„Zastrašuješ li me to smrću? Zar vi možete išta više učiniti osim da me ubijete? Ja ću ti u odgovoru ponoviti stihove koje je moj brat iz plemena Avs, kada je išao pomagati Poslaniku, rekao svom amidžiću:

سَأَمُضِي وَ مَا بِالْمَوْتِ عَارٌ عَلَى الْفَتَى إِذَا مَا نَوَى حَقًّا وَ جَاهَدَ مُسْلِمًا
وَ أَسَى الرَّجَالِ الصَّالِحِينَ بِنَفْسِهِ وَ فَارَقَ مَثْبُورًا وَ وَدَّعَ مُجْرِمًا
فَإِنْ عِشْتُ لَمْ أَنْدَمْ وَ إِنْ مِتُّ لَمْ أَلَمْ كَفَى بِكَ دُلًّا أَنْ تَعِيشَ وَ تُرْغَمَا

Ja ću otići ka smrti jer smrt za odvažnog nije sramota onda kada je njegov cilj Istina, kada se bori kao musliman, potpomaže svojom dušom ljude dobrostive, suprotstavlja se prokletniku i rastavi se od griješnika. Ako ostanem živ, neću se kajati, a i ako umrem, neću biti uznemiren, ali tebi je dovoljno to što živiš takav sramotan život.“

Na dan Taffa zauzeo je stav kojim je zapanjio i zbunio i one najpametnije i nije se slomio pred najvećom nedaćom čak ni kada je ostao sam, već je stajao poput visoke planine kojoj se neprijatelj nije mogao približiti od strahopoštovanja i bojazni, uprkos mnogim ranama na tijelu, o čemu je čak i neprijatelj svjedočio. Humejd ibn Muslim je rekao: „Tako mi Boga, nikada nisam vidio čovjeka slomljenih krila kao što je on, kome su pobijena sva djeca, članovi porodice i prijatelji, a da je hrabriji, da vlada sobom i da je u ratu neustrašiviji. Tako mi Boga, niti prije niti poslije njega nisam vidio nikoga sličnog, da su neprijateljski vojnici s desne i lijeve strane od straha od njega, poput koza kada ih napadnu vukovi, bježali na sve strane.“

Ponos i prkos

Doista se lik muslimanskog revolucionara u najljepšem i najpotpunijem obliku pojavio u prkosu imama Husejna i njegovom odbijanju da bude strpljiv prema nepravdi i da šuti na nasilje. On je za sve naredne generacije uspostavio sunnet, prkos i požrtvovanost na putu ideologije zauzimajući taj veliki revolucionarni stav, budeći ummet i ohrabrujući ga da ne umire u poniženju i preziru time što je odbio dati prisegu oslobođenom robu, sinu oslobođenog roba, Jezidu, Muavijinom sinu, riječima:

إِنَّ مِثْلِي لَا يُبَايِعُ مِثْلَهُ.

„Doista, neko poput mene nikada ne daje prisegu nekome poput njega.“ Upravo on je otvoreno govorio svom bratu, Muhammedu ibn Hanefiji, utjelovljujući taj prkos:

يَا أَخِي، وَاللَّهِ، لَوْ لَمْ يَكُنْ مُلْجَأً وَلَا مَأْوَى، لَمَّا بَايَعْتُ يَزِيدَ بْنَ مُعَاوِيَةَ.

„Brate moj, tako mi Allaha, da nema na čitavom dunjaluku ni jedno mjesto boravka niti utočišta, ne bih dao prisegu Jezidu, Muavijinom sinu.“

Uprkos tome što je šejtan bio savladao savjest ljudi pa ih umrtvio dotle da su pristali na poniženje, imam Husejn, a.s., je stao podižući glas u lice velike vojske zla i nepravde emevijskih otpadnika:

وَاللَّهِ، لَا أُعْطِيكُمْ بِيَدِي إِعْطَاءَ الدَّلِيلِ وَلَا أَقْرُ لَكُمْ إِقْرَارَ الْعَبِيدِ، (ثُمَّ نَادَى يَا عِبَادَ اللَّهِ) إِنِّي عُدْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تُرْجَمُونَ.

„Kunem se Allahom, neću vam se pokoriti poslušnošću poniznoga, niti ću pobjeći kao što rob bježi. I ja se obraćam i svome i vašem Gospodaru da me ne kamenujete.“ (Ed-Duhan, 20) Doista, riječi imama Ebu Abdullaha el-Husejna, koje potiču iz njegovog dostojanstva i samopouzdanja, pokazatelji su najuzvišenijih stavova onih koji imaju principe, vrijednosti i nose odgovornosti misije. On je rekao:

أَلَا، وَإِنَّ الدَّعَىٰ بَنَ الدَّعَىٰ، قَدْ رَكَزَ بَيْنَ اثْنَيْنِ، بَيْنَ السَّلَةِ وَالذَّلَةِ، وَهَيْهَاتَ مِنَّا الدَّلَةُ، يَأْتِي اللَّهُ ذَلِكَ لَنَا وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَحُجُورٌ طَابَتْ وَطَهَّرَتْ وَأَنْوَفٌ حَمِيَّةٌ وَنُفُوسٌ أَبِيَّةٌ. مِنْ أَنْ تُؤْتَرَ طَاعَةُ اللَّهِ عَلَىٰ مَصَارِعِ الْكِرَامِ.

„Znajte, čovjek nečasnog rođenja, od oca nečasnoga rođenja, ostavio nam je izbor između dviju stvari: mača i poniženja. Koliko je samo daleko poniženje od nas! Ne voli Allah za nas tako nešto – niti Njegov Poslanik, ni vjernici ni ljudi časni i čistih srca, niti to vole gorljive niti ponosne duše – da damo prednost pokoravanju nevaljalim nad časnim smrtima.“

Ovako je imam Husejn, a.s., podučio čovječanstvo šta znači prkos u stavovima i požrtvovanost zbog poslanice.

Otvorenost i smjelost u izricanju istine

Doista je pokret imama Husejna bio poput vulkana koji je izbio u historiji islamske poslanice, snažni potres koji je probudio svijest onih koji su pokazali klonulost u pomaganju istine, čista riječ koja je pozvala sve revolucionare i one koji su odani ideologiji i islamskoj poslanici da nastave put u izgradnji časnog društva u skladu s onim što su Svevišnji Allah i Njegov Poslanik željeli.

Imam Husejn, a.s., je koristio metode otvorenosti i otkrovenja, objašnjavajući ummetu i poremećaje i iskrivljenosti i ispravan put. On je taj koji je potpuno smjelo stao pred nasilnike, upozoravajući ih i sprječavajući ih u daljem činjenju nepravde i razvrata... Njegova pisma Muaviji su, bez i najmanje dvojbe, jasna u upozoravanju i opominjanju zbog nastavljanja nasilja te u otkrivanju stepena njegove zablude i pokvarenosti ummetu.

On je potpuno jasno i energično odbio dati prisegu Jezidu ibn Muaviji. Objašnjavajući to Velidu ibn Utbi, Jezidovom namjesniku u Medini, rekao je:

إِنَّا أَهْلُ بَيْتِ النَّبُوَّةِ وَمَعْدِنُ الرِّسَالَةِ وَ مُخْتَلَفُ الْمَلَائِكَةِ وَ مَحَلُّ الرَّحْمَةِ، بِنَا فَتَحَ اللَّهُ وَ بِنَا خَتَمَ اللَّهُ وَ يَزِيدُ رَجُلٌ فَاسِقٌ، شَارِبُ الْخَمْرِ، قَاتِلُ النَّفْسِ الْمُحَرَّمَةِ، مُعَلِّنُ الْفُسْقِ، وَ مِثْلِي لَا يُبَايِعُ مِثْلَهُ.

„O, namjesniče, mi smo porodica vjerovjesništva, izvorišta poslanstva, mjesta obilaženja meleka, uporišta Božije milosti. Bog je počeo s nama i završit će s nama, a Jezid je griješnik, pijanica, ubica nedužnih ljudi, javno čini razvrat, i osoba poput mene nikada neće dati podršku čovjeku poput Jezida...”

Njegova otvorenost prema njegovim ashabima i onima koji su ga podržavali je bila jasna: dok su se kretali prema Kufi, pristigla mu je vijest da je Muslim ibn Akil poginuo i da je narod odustao od toga da mu pomaže, pa je onima koji su ga slijedili, da bi im vratio nadu, rekao:

قَدْ خَذَلْنَا شَيْعَتَنَا، فَمَنْ أَحَبَّ مِنْكُمْ الْإِنصِرَافَ، فَلْيَنْصِرِفْ فِي غَيْرِ حَرَجٍ، لَيْسَ عَلَيْهِ ذِمَامٌ.

„Doista, naši sljedbenici su nas ostavili na cjedilu. Pa ko od vas voli da odustane – neka odustane, bez ikakve neugodnosti i obaveze.“ Razišli su se od njega oni koji su došli radi neke koristi i oni sa slabijim vjerovanjem, a ostali su odabranici iz njegove porodice i sljedbenika. On ih nije prevario niti im je laskao u to vrijeme kada je teško mogao naći pomagače.

Prije početka sukoba dozvolio je svim vjernim prijateljima koji su ga slijedili da idu ovim riječima:

إِنِّي لَا أَعْلَمُ أَصْحَابًا أَصَحَّ مِنْكُمْ وَ لَا أَعْدَلَ وَ لَا أَفْضَلَ أَهْلَ بَيْتٍ، فَجَرَّأَكُمُ اللَّهُ عَنِّي خَيْرًا! فَهَذَا اللَّيْلُ قَدْ أَقْبَلَ، فَفُؤِمُوا وَ اتَّخَذُوهُ جَمَلًا، وَ لِيَأْخُذْ كُلُّ رَجُلٍ مِنْكُمْ بِيَدِ صَاحِبِهِ أَوْ رَجُلٍ مِنْ إِخْوَتِي وَ تَفَرَّقُوا فِي سَوَادِ هَذَا اللَّيْلِ وَ ذُرُونِي وَ هُوَ لَاءِ الْقَوْمِ، فَإِنَّهُمْ لَا يَطْلُبُونَ غَيْرِي، وَ لَوْ أَصَابُونِي وَ قَتَلُوا عَلَى قَتْلِي لَمَا طَلَبُواكُمْ.

„Uistinu, ja ne poznajem prijatelje bolje od mojih prijatelja, niti porodicu dobrotiviju od moje porodice. Da vam Bog s moje strane podari najbolje nagrade. ...Sada vas je noć prekrila svojom tminom, okoristite se tom

prilikom. Svaki od vas neka povede svog druga ili nekog od moje braće. Razidite se u tmuni noći, a mene ostavite sa ovim narodom, jer ovi ljudi traže mene. Kad do mene dođu i ubiju me, okanit će se vas.“

Činjenica je da će, ko god prostudira detalje pokreta imama Husejna, naići na iskrenost, otvorenost, smjelost u svakoj riječi, svakom djelu i u svim koracima ovog njegovog blagoslovljenog pokreta.

Ibadet i bogobojaznost

Ebu Abdullah el-Husejn ni u jednom trenutku života ni tren nije prekinuo vezu sa svojim Gospodarom. Ovu vezu je utjelovio u obliku robovanja Allahu, učvršćivao je veze sa Stvoriteljem, neka Mu je veličanstvena moć, ojačao je požrtvovanost pokornošću i potpunom predanošću pred Allahom i radi Njega. Njegovo robovanje je bilo plod istinske spoznanje Svevišnjeg Allaha.

Kratak pogled na njegovu dovu na dan Arefe nam jasno pokazuje dubinu njegove spoznaje Allaha i čvrstinu njegove veze s Njim, a ovdje ćemo citirati jedan odlomak iz nje:

كَفَيْتُ يُسْتَدَلُّ عَلَيْكَ بِمَا هُوَ فِي وُجُودِهِ مُفْتَقَرٌ إِلَيْكَ أَيْ يَكُونُ لِعَيْرِكَ مِنَ الظُّهُورِ مَا لَيْسَ لَكَ
حَتَّى يَكُونَ هُوَ الْمُظْهَرُّ لَكَ مَتَى غِبْتَ حَتَّى تَحْتَاجَ إِلَى دَلِيلٍ يَدُلُّ عَلَيْكَ وَ مَتَى بَعُدْتَ حَتَّى تَكُونَ
الْأَثَرُ هِيَ الَّتِي تُوصِلُ إِلَيْكَ عَمِيَّتَ عَيْنٍ لَا تَرَاكَ وَ لَا تَرَاكَ عَلَيْهَا رَقِيبًا وَ خَسِرْتَ صَفْقَةَ عَبْدٍ
...لَمْ تَجْعَلْ لَهُ مِنْ حُبِّكَ نَصِيبًا

„Kako može poslužiti kao dokaz o Tebi ono što u svom postojanju ovisi o Tebi? Ima li nešto mimo Tebe takvu jasnoću koju Ti nemaš da bi ono ukazivalo na Te? Kada si bio odsutan pa da treba dokaz da upućuje na Te i kada si bio dalek da bi tragovi bili oni što će odvesti do Tebe? Slijepo je oko koje ne vidi da Ti bdiješ nad njim, propala je pogodba roba za kojeg nisi odredio udio Svoje ljubavi...

إِلَهِي، هَذَا ذُلِّي ظَاهِرٌ بَيْنَ يَدَيْكَ وَ هَذَا حَالِي لَا يَخْفَى عَلَيْكَ مِنْكَ، أَطْلُبُ الْوُصُولَ إِلَيْكَ وَ
...بِكَ أَسْتَدِلُّ عَلَيْكَ، فَاهْدِنِي بِنُورِكَ إِلَيْكَ وَ أَقْمِنِي بِصِدْقِ الْعُبُودِيَّةِ بَيْنَ يَدَيْكَ

Bože moj, evo ova moja poniznost pred Tobom je očita i ovo moje stanje nije Ti skriveno, od Tebe tražim dostizanje do Tebe i Tobom tražim put do Tebe, pa uputi me svojom svjetlošću ka Sebi i učvrsti me pred Sobom iskrenošću robovanja...

أَنْتَ الَّذِي أَشْرَفْتَ الْأَنْوَارَ فِي قُلُوبِ أَوْلِيَائِكَ حَتَّى عَرَفُوكَ وَ وَحَدُّوكَ وَ أَنْتَ الَّذِي أَرَلْتَ
الْأَغْيَارَ عَنْ قُلُوبِ أَجْبَانِكَ حَتَّى لَمْ يُجِبُوا سِوَاكَ وَ لَمْ يَلْجَأُوا إِلَى غَيْرِكَ أَنْتَ الْمُؤْنِسُ لَهُمْ حَيْثُ
...أَوْحَشْتَهُمُ الْعَوَالِمَ

Ti si Taj Koji je obasjao svjetlošću srca Svojih prijatelja sve dok Te nisu spoznali i potvrdili Tvoju jednoću i Ti si Taj Koji je otklonio strance iz srca svojih poklonika sve dok nisu odbacili ljubav prema drugima i potragu za utočištem kod nekog mimo Tebe. Ti si drug njihov kada ih ljudi ostave u osamljenosti...

مَا دَا وَجَدَ مَنْ فَقَدَكَ؟ وَ مَا الَّذِي فَقَدَ مَنْ وَجَدَكَ؟ لَقَدْ حَابَ مَنْ رَضِيَ دُونَكَ بَدَلًا وَ لَقَدْ
...خَسِرَ مَنْ بَغَى عَنْكَ مُتَحَوِّلًا

Onaj ko je Tebe izgubio, šta je našao?! A šta je izgubio onaj ko je Tebe našao?! Zasigurno je propao onaj ko je zadovoljan nečim osim Tobom! I doista je gubitnik onaj koji se okrenuo od Tebe...

يَا مَنْ أَدَاكَ أَجْبَاءَهُ حَلَاوَةَ الْمَوَانِسَةِ، فَقَامُوا بَيْنَ يَدَيْهِ مُتَمَلِّقِينَ وَ يَا مَنْ أَلْبَسَ أَوْلِيَاءَهُ مَلَابِيسَ... هَيْبَتِهِ، فَقَامُوا بَيْنَ يَدَيْهِ مُسْتَغْفِرِينَ

O, Ti, Koji si dao svojim poklonicima da okuse slast bliskosti pa su stali pred Tobom umiljavajući Ti se. O, Ti, koji si odjenuo svoje prijatelje odjećom Svog strahopoštovanja pa su stali pred Tobom tražeći oprost..."

Doista se na njemu (imamu Husejnu) vidjela veličina straha od Allaha i jačina opreznosti prema Njemu, dotle da su ga upitali: „Koliko li je velik tvoj strah od tvog Gospodara?“, a on je odgovorio:

لَا يَأْمَنُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا مَنْ خَافَ اللَّهَ فِي الدُّنْيَا

„Neće biti u miru na Sudnjem danu niko do onaj ko se bude bojao Allaha na ovom svijetu.“

Neki primjeri njegovih ibadeta

Ibadet je za Poslanikovu porodicu bio postojanje i život. Njihov užitak bio je u šaputanju sa Svevišnjim Allahom, a njihov ibadet se nije prekidao ni danju ni noću, ni tajno ni javno. Imam Husejn, a.s., koji je bio jedan od stubova ove časne porodice, pred Svemoćnim je stajao onako kako stoji učeni pobožnjak sa spoznajom i uvjerenjem. Kada bi uzimao abdest, boja lica bi mu se promijenila i zadrhtali bi njegovi udovi i, kad su ga pitali za razlog, odgovorio je:

حَقٌّ عَلَى كُلِّ مَنْ وَقَفَ بَيْنَ يَدَيِ رَبِّ الْعَرْشِ أَنْ يَصْفَرَ لَوْنُهُ وَ تَرْتَعِدَ مَفَاصِلُهُ

„Dostojno je onome ko stoji pred Svemoćnim da mu boja lica požuti i udovi zadrhte.“

Trudio se da obavi namaz čim nastupi vrijeme, čak i u najtežim situacijama: stao je da klanja podne namaz u vrhuncu krvavog sukoba desetog dana muharrema, kada ga je vojska zablude bila opkolila i gađala strijelama sa svih strana.

Izlazio je ponizno pred Bogom idući prema Njegovoj časnoj kući i obavljao je obrede hadždža ponizno i skrušeno. Na hadždž je išao pješice dvadeset i pet puta. Među šijskim poznavacima hadisa u svim generacijama dobro je poznata njegova skrušenost na Arefatu u danima hadždža i njegovim dugim šaputanjima s Gospodarom dok je stajao na putu prema brdu kada su se ljudi okupljali oko njega.

Puno je činio dobročinstvo i udjeljivao sadaku. Preneseno je da je bio naslijedio neku zemlju i neke stvari pa je sve udijelio kao sadaku prije nego što ih je i preuzeo. Imao je običaj u tmuni noći nositi hranu bijednima u Medini ne želeći time ništa osim nagrade kod Allaha i Njegovu bliskost.

II glava

Djetinjstvo imama Husejna Sejjidu-š-šuheda

Periodi života imama Husejna Sejjidu-š-šuheda

Imam Husejn, a.s., od rođenja do imameta

Djetinjstvo imama Husejna Sejjidu-š-šuheda

Ebu Abdullah el-Husejn ibn Ali ibn ebi Talib je treći imam od časnih imama iz Ehli bejta, drugi unuk Allahovog Poslanika, poglavar mladića stanovnika Dženneta, mirisni cvijet Mustafin, jedan od pet članova obuhvaćenim ogrtačem i Sejjidu-š-šuheda, a majka mu je Fatima, kćerka Allahovog Poslanika.

Datum njegovog rođenja

Većina historičara naglašava da se rodio trećeg šabana, četvrte godine po hidžri u Medini. Neki drugi historičari su tvrdili da se rodio u trećoj godini po hidžri.

San Umm Ajmane

Poslanik, s.a.v.a., je rođenjem Husejna protumačio san Umm Ajmane – sanjala je da je komadić tijela Allahovog Poslanika pao u njenu kući zbog čega se ona bila jako uznemirila – i dodao je da će Husejn biti u njoj kući na dojenju. Preneseno je da je imam Sadik, a.s., pričao: „Susjedi Umm Ajmane su došli do Poslanika, s.a.v.a., i rekli: 'O, Allahov Poslaniče, Umm Ajman sinoć od plača nije spavala. Neprestano je plakala do jutra.' pa je Poslanik, s.a.v.a., poslao po nju. Kada je došla, Poslanik je upitao:

يَا أُمِّ أَيْمَنَ، لَا أَبْكِي اللَّهَ عَيْنُكَ، إِنَّ جِيرَانِكَ أَتَوْنِي وَ أَخْبَرُونِي أَنَّكَ لَمْ تَزَلِ اللَّيْلَ تَبْكِينَ أَجْمَعُ، فَلَا أَبْكِي اللَّهَ عَيْنُكَ، مَا الَّذِي أَبْكَاكَ؟ قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، رَأَيْتُ رُؤْيَا عَظِيمَةً شَدِيدَةً، فَلَمْ أَزَلْ أَبْكِي اللَّيْلَ أَجْمَعُ. فَقَالَ لَهَا رَسُولُ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: فَقُصِّيهَا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، فَإِنَّ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ أَعْلَمُ. فَقَالَتْ: تَعْظُمُ عَلَيَّ أَنْ أَتَكَلَّمَ بِهَا. فَقَالَ لَهَا: إِنَّ الرُّؤْيَا لَيْسَتْ عَلَى مَا تَرَى، فَقُصِّيهَا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ. قَالَتْ: رَأَيْتُ فِي لَيْلَتِي هَذِهِ كَأَنَّ بَعْضَ أَعْضَائِكَ مُلْقَى فِي بَيْتِي. فَقَالَ لَهَا رَسُولُ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: نَامَتْ عَيْنُكَ، يَا أُمِّ أَيْمَنَ، تَلِدُ فَاطِمَةَ الْحُسَيْنِ فَتُرَبِّينَهُ وَ تَلْبِئِنَهُ فَيَكُونُ بَعْضُ أَعْضَائِي فِي بَيْتِكَ.

„O, Umm Ajman, neka Allah ne uplače tvoje oči, tvoji susjedi su me obavjestili da neprestano od sinoć plačeš. Neke Allah ne uplače tvoje oči, šta se desilo?“ i ona mu je odgovorila: „Allahov Poslaniče, usnila sam velik i težak san, pa sam zato cijelu noć plakala.“ Rekao joj je: „Ispričaj mi, jer doista Allah i Poslanik bolje znaju značenje“, a ona se ustručavala: „Teško mi je to izgovoriti!“ Poslanik, s.a.v.a., ju je pokušao utješiti: „Doista, san ne znači to što si usnila, ispričaj Allahovom Poslaniku“ pa mu je napokon ispričala: „Sinoć sam sanjala da je dio tvoga tijela bačen u moju kuću.“ On joj na to rekao: „Neka ti oči se smire, Umm Ajman, Fatima će roditi Husejna, pa ćeš ga ti dojeti i odgajati i tako će dio moga tijela biti u tvojoj kući.““

Blagoslovljeno novorođenče

Prvakinja žena, hazreti Fatima, rodila je svoje veličanstveno dijete i radosna vijest je došla do Poslanika. Požurio je do Alijeve i Fatimine kuće i rekao Esma bint Umejsi:

يَا أَسْمَاءُ، هَلِّمِي ابْنِي.

„O, Esma, donesi mi mog sina!“ Donijela ga je umotanog u bijelo platno i Poslanik se obradovao, privio ga sebi i proučio mu ezan na desno, a ikamet na lijevo uho. Zatim ga je stavio u naručje i zaplakao. Esma ga je upitala:

فَإِنَّكَ أَبِي وَأُمِّي مِمَّ بُكَأُوكَ؟

„Neka su mi otac i majka žrtva za vas, zašto plačete?“, a Poslanik joj je odgovorio da plače zbog tog svog sina. Ona se začudila:

إِنَّهُ وَلِدُ السَّاعَةِ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟

„On je tek rođen“, pa joj je Poslanik objasnio:

تَقْتُلُهُ الْفِتْنَةُ الْبَاغِيَةُ مِنْ بَعْدِي، لَا أَنَالَهُمُ اللَّهُ شَفَاعَتِي.

„Esma, poslije mene ubit će ga nepravedna skupina, neka ih Allah udalji od mog šefaata...“

Zatim je Poslanik upitao Alija: „Kakvo si ime nadjenuo mom sinu?“, a Ali mu je odgovorio: „Ne bih da vas pretekнем u nadijevanju imena, Allahov Poslaniče.“ Tada je spuštена Objava Božijem miljeniku Muhammedu, noseći ime za novorođenče od Svevišnjeg Allaha. Nakon što je primio Božiju naredbu u vezi s imenom blagoslovljenog djeteta, obratio se Aliju: „Nadjenite mu ime Husejn.“

Sedmog dana po Husejnovom rođenju Poslanik je došao u Fatiminu kuću, zaklao ovna kao akiku za svog unuka Husejna, naredio da mu se ošiša kosa i da se udijeli sadaka od srebra u težini njegove kose te naredio da ga osunnete. Dakle, Poslanik je za svog unuka Husejna uradio isto što i za njegovog brata Hasana.

Poslanikova briga o Husejnu

Brojne su predaje prenesene od Poslanika u vezi s Husejnom, a sve one ukazuju na visok položaj koji je on imao u svijetu poslanice i ummeta. Ovdje ćemo navesti nekoliko primjera da bismo približili veličanstvo njegovog položaja.

Selman prenosi da je čuo kako Božiji Poslanik govori o Hasanu i Husejnu:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَحِبُّهُمَا فَأَحِبَّهُمَا وَأَحِبَّ مَنْ يُحِبُّهُمَا.

„Bože, doista ja volim njih dvojicu, pa voli ih i Ti i voli svakog ko voli njih dvojicu.“

مَنْ أَحَبَّ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ أَحَبَّهُ اللَّهُ وَمَنْ أَحَبَّهُ اللَّهُ أَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ وَمَنْ أَبْغَضَهُمَا أَبْغَضَهُ اللَّهُ وَمَنْ أَبْغَضَهُ اللَّهُ أَدْخَلَهُ النَّارَ.

„Ko voli Hasana i Husejna – ja njega volim, koga ja budem volio, volit će ga i Allah, a koga Allah voli, uvest će ga u Džennet. Ko njih dvojicu mrzi – ja mrzim njega, a koga ja budem mrzio – mrzit će ga i Allah, a koga Allah mrzi – ostavit će zauvijek ga u Vatri.“

إِنَّ ابْنِي هَذَيْنِ رِجَائَانِي مِنَ الدُّنْيَا

„Doista su ova dva moja sina moji mirisni cvjetovi ovog svijeta.“

Od Ibn Mes'uda je preneseno da je pričao: „Poslanik, s.a.v.a., je bio na namazu kad su došli Hasan i Husejn i popeli se na njegova leđa. Poslanik je digao glavu i nježno ih spustio, ali kada se vratio na sedždu, njih dvojica su mu se opet popela na leđa. I pored toga, kada je završio namaz, stavio je jednog na desno krilo, a drugog na lijevo, pa rekao:

مَنْ يُحِبُّنِي فَلْيُحِبَّ هَذَيْنِ

„Svako ko mene voli, neka voli i ovu dvojicu.“

Ibn Mesud prenosi i sljedeće hadise:

حُسَيْنٌ مِنِّي وَ أَنَا مِنْهُ أَحَبَّ اللَّهُ مَنْ أَحَبَّ حُسَيْنًا حُسَيْنٌ سَبِطٌ مِنَ الْأَسْبَاطِ

„Husejn je od mene i ja sam od Husejna, Allah voli onoga ko voli Husejna. Husejn je jedan od mojih unuka.“

الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ خَيْرُ أَهْلِ الْأَرْضِ بَعْدِي وَ بَعْدَ أَبِيهِمَا وَ أُمَّهُمَا أَفْضَلُ نِسَاءِ أَهْلِ الْأَرْضِ

„Hasan i Husejn su najbolji stanovnici Zemlje nakon mene i njihovog oca, a njihova majka je najbolja žena među ženama stanovnika Zemlje.“

الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ

„Hasan i Husejn su poglavari mladića stanovnika Dženneta.“

Preneseno je od Burre bint Umejje el-Huza'i da je pričala: „Kada je Fatima zatrudnila s Hasanom, Poslanik, s.a.v.a., je krenuo na putovanje pa joj je rekao:

يَا فَاطِمَةُ إِنَّكَ سَتَلِدِينَ غُلَامًا قَدْ هَنَأَنِي بِهِ جَبْرَائِيلُ فَلَا تُرْضِعِيهِ حَتَّىٰ أَجِيءَ إِلَيْكَ

„Doista, rodit ćeš dječaka čije rođenje mi je čestitao Džebail, pa nemoj ga dobiti dok se ja ne vratim.“ Burre je nastavila: „Ušla sam kod Fatime kada je rodila Hasana i prošla su tri dana, a ona ga nije dojila, pa sam joj rekla: „Dozvoli da ga ja podojim.“ Prvo je odbila, ali onda ju je osjećanje majčinstva prisililo te ga je podojila. Kada je došao Poslanik, s.a.v.a., i upitao je šta je uradila, ona je odgovorila: „Osjećanje majčinstva me primoralo da ga podojim“, na što je on samo primijetio:

أَبَى اللَّهُ، عَزَّ وَ جَلَّ، إِلَّا مَا أَرَادَ

„Neće se ništa dogoditi osim ono što Svevišnji želi.“

Kada je Fatima zatrudnila s Husejnom, Poslanik, s.a.v.a., je također bio krenuo na putovanje i opet je rekao Fatimi:

يَا فَاطِمَةُ إِنَّكَ سَتَلِدِينَ غُلَامًا قَدْ هَنَأَنِي بِهِ جَبْرَائِيلُ فَلَا تُرْضِعِيهِ حَتَّىٰ أَجِيءَ إِلَيْكَ وَ لَوْ أَقَمْتَ شَهْرًا

„Doista, rodit ćeš dječaka čije rođenje mi je čestitao Džebail, pa nemoj ga dobiti dok se ja ne vratim, i ako potraje mjesec dana.“ I zaista, kada je rodila Husejna, Fatima ga nije dojila sve dok nije došao Poslanik. Ponovo ju je upitao: „Šta si činila?“, ali ovaj put mu je mogla odgovoriti: „Nisam ga dojila.“ Onda ga je Poslanik uzeo i stavio svoj jezik u njegove usne i Husejn je počeo sisati, a Poslanik, s.a.v.a., mu je govorio:

إِيهًا، حُسَيْنُ، إِيهًا حُسَيْنُ

„Još, Husejne, još, Husejne“, pa rekao:

أَبَى اللَّهُ إِلَّا مَا يُرِيدُ، هِيَ فِيكَ وَ فِي وَلَدِكَ

„Neće se ništa dogoditi osim ono što Svevišnji želi, ono je u tebi i u tvojoj djeci“, a mislio je na imamet.“

„Poslanik, s.a.v.a., je bio sjedio, pa su došli Hasan i Husejn. Kada ih je vidio, ustao je i kako mu se bio oduljio njihov dolazak, krenuo prema njima pa ih stavio na ramena i rekao:

نَعْمَ الْمَطِيُّ مَطِيُّكُمْ وَ نَعْمَ الرَّكِيْبَانِ أَنْتُمَا وَ أَبُوكُمَا خَيْرٌ مِنْكُمَا

„Koliko li je dobra vaša jahalica i koliko li ste dobri jahači vas dvojica, a vaš otac je bolji od vas.“

Njegovo priime i nadimci

Njegov priime je Ebu Abdullah. Što se tiče njegovih nadimaka, to su: Er-Rešid, El-Vefij, Et-Tajjib, Es-Sejjid, Ez-Zekij, El-Mubarek, Et-Tabi' li merdatillah, Ed-Delil 'ala zatillah i Es-Sibt. Najpoznatiji od nadimaka je onaj kojim ga je njegov djed opisao u svom poznatom govoru o njemu i njegovom bratu:

إِنَّهُمَا سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ

„Doista su njih dvojica poglavari mladića stanovnika Dženneta“, a također i Es-Sibt, zbog hadisa:

حُسَيْنٌ سِبْطٌ مِنَ الْأَسْبَاطِ

„Husejn je sibt od asbata“ (sibt znači unuk).

Periodi života imama Husejna Sejjidu-š-šuheda

Život svakog bezgrješnog imama se dijeli u dva sasvim odvojena dijela. Prvi dio je od rođenja do vremena kada preuzima ključeve vođstva i povjereni vilajet od Allaha i o kojem su jasno i izričito izrečene predaje Allahovog Poslanika i samih imama, a drugi dio počinje od dana preuzimanja uprave nad muslimanima i vjernicima do dana šehadeta.

Svaki dio se po prirodi okolnosti i događaja dijeli u više perioda. Mi ćemo analizirati prvi dio sa svim periodima i najvažnijim događajima, to jeste od rođenja do imameta, u trećem poglavlju druge glave, dok ćemo drugi dio s njegovim različitim periodima detaljno obrađivati u trećoj glavi.

Potrebno je znati da prvi dio života imama Husejna ima četiri perioda:

1. u doba njegovog djeda, s.a.v.a., a to je od četvrte do desete godine po hidžri,
2. u doba trojice halifa, a to je od jedanaeste do 35. godine po hidžri,
3. u doba blagoslovljene alevijske vlasti, a to je od vremena davanja prisega ocu do dana šehadeta njegovog oca, neka je Božiji salavat na njega, što je od 35. do 40. godine po hidžri i
4. u vrijeme njegovog brata Hasana Mudžteba, koje je trajalo oko deset godina, odnosno od pred kraj ramazana 40. godine po hidžri do početka ili kraja mjeseca safera 50. godine po hidžri, kada je imam Hasan postao šehid, a on preuzeo vođstvo poslije njega.

Drugi dio njegovog života počinje nakon pogibije njegovog brata i završava njegovim šehadetom na zemlji Taff na dan ašure 61. godine po hidžri, i on sadrži dva zasebna perioda:

1. period njegovog života u Muavijinoj vlasti, u kojoj je on ostao pri sklopljenom ugovoru o primirju, uprkos Muavijinim kršenjima svih uvjeta imama Hasana, koje je stiglo do vrhunca zavjerom njegovog trovanja kako bi se Muavija oslobodio rivala i uklonio sve prepreke koje su mu stajale na putu da postavi na vlast svog sina, razvratnika Jezida.

2. period njegovog života za vrijeme Jezidove vlasti, koji počinje Muavijinim nametanjem svog sina Jezida kao vladara, koji će se popeti na vrat muslimanima nakon smrti svog oca, i njegov pokušaj uzimanja prisega od imama Husejna s ciljem uništavanja opozicije čiji su korijeni već bili poznati u danima njegovog oca. Odatle počinje pokret imama Husejna koji je bio poput uspavanog vulkana koji se budi eksplozijom razvrata, pokvarenosti i pojavljivanjem svih vidova grijeha na sceni vođstva i u vladajućoj strukturi. On je počeo svoj pokret iz Medine, nastavljajući ga prema Mekki i potom prema Iraku, a njegovo strpljenje i džihad krunisani su njegovom čistom krvlju i krvlju njegove porodice i odabranih ashaba, koju su dali na Božijem putu.

Imam Husejn od rođenja do imameta

Imam Husejn u okrilju svog djeda

U životu Božijeg Poslanika i islamskoj poslanici širok je prostor, duboka su značenja i veliki je značaj kuće Alija, Fatime i njihovih sinova, jer je to kuća koja će uzeti u svoje okrilje poslanicu i prenositi breme hilafeta i odgovornost očuvanja vjere i ummeta. Zbog toga je ovoj kući trebao veći udio obilja Poslanikove ljubavi, pažnje i očinstva. Ni sam Poslanik nije štedio ni na kakvim zalaganjima u napajanju svog blagoslovljenog drveta u Alijevoj kući, i to je redovno ponavljao, od jutra do večeri, objašnjavajući da sudbina ummeta zavisi od očuvanosti ove kuće i pokornosti njenim vlasnicima, kao što se to očituje u njegovom govoru:

إِنَّ عَلَيَّ رَايَةَ الْهُدَىٰ بَعْدِي وَ إِمَامٌ أَوْلِيَائِي وَ نُورٌ مِّنْ أَطَاعِنِي

„Doista, Ali je bajrak upute nakon mene, imam mojih prijatelja i svjetlost onome koji se pokorava meni.“

Kada se svijet obasjao rođenjem Husejna, on je našao svoje visoko mjesto u Poslanikovom srcu i uzvišeni položaj u životu poslanice. Očima razboritog, obaviještenog, bezgrješnog, podržanog s neba, Vjerovjesnik je vidio u novorođenom djetetu nasljednika poslanice, vođu pokreta obnove koja će doći nakon perioda skrivenosti i nepokretnosti ummeta, onog ko će popraviti vjeru nakon što ona zastrani i bude iskrivljena, onog ko će oživiti sunnet nakon što bude izgubljen i porican, pa je počeo da ga sprema za nošenje velike poslanice, svojom nježnom pažnjom, svakodnevno i satima, i svojim uputama i znanjem, jer uskoro će Husejn trebati po Božijoj zapovjedi preuzeti veliku dužnost imameta u posljednjoj poslanici.

Stoga je on govorio:

الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ ابْنَايَ مَنْ أَحَبَّهُمَا أَحَبَّنِي وَمَنْ أَحَبَّنِي أَحَبَّهُ اللَّهُ وَمَنْ أَحَبَّهُ اللَّهُ أَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ وَمَنْ أَبْغَضَهُمَا أَبْغَضَنِي وَمَنْ أَبْغَضَنِي أَبْغَضَهُ اللَّهُ وَمَنْ أَبْغَضَهُ اللَّهُ أَدْخَلَهُ النَّارَ عَلَى وَجْهِهِ.

„Hasan i Husejn su moja dva sina. Ko njih voli – voli i mene, a ko mene voli, voli ga Allah, a koga Allah voli, uvest će ga u Džennet. Ko njih dvojicu mrzi – mene mrzi, a ko mene mrzi – mrzit će ga Allah, a koga Allah mrzi – uvest će ga u Vatru.“ Zar nije ljubav uvod u pokornost i prihvatanje vilajeta? Da, u konačnici to dvoje su jedna stvar.

Doista se Poslanik uznemiravao zbog njegovog plača i pitao za njega i kada je bio budan i kada je spavao. Poručivao je njegovoj časnoj majci Fatimi da iskazuje svom blagoslovljenom djetetu svu ljubaznost i blagost.

Čim je Husejn prohodao, Poslanik, s.a.v.a., je počeo skretati ljudima pažnju na njega i pripremati uslove da ga ummet prihvati kao nasljednika Poslanikovog sina. Koliko se samo puta Poslanik zadržavao na sedždi, dok mu se Husejn penjao na leđa, da bi pokazao ummetu svoju ljubav prema njemu i njegovo mjesto kod sebe i koliko je samo puta Poslanik, s.a.v.a., prekidao svoje govore da bi uzeo svog sina, koji bi dolazio prema njemu spotičući se, i dizao ga pored sebe na minber. Sve to je činio kako bi ukazao na njegov položaj i važnu ulogu u budućnosti ummeta.

Kada je došla kršćanska delegacija iz Nedžrana da raspravlja s Poslanikom o njegovom pozivu u islam i vjerovanju u čisti tevhid, a bila je odbila da prihvati taj poziv uprkos jasnoći Istine, Svevišnji Allah je naredio mubahele. Poslanik je izašao prema njima, a s njim su bili najodabraniji od stanovnika Zemlje po bogobožnosti, dobrostivosti i najdraži Allahu po položaju i stupnju: Ali, Fatima, Hasan i Husejn, kako bi vodio s njima mubahele protiv nevjernika mnogobožaca koji su skrenuli s pravog puta, i u isto vrijeme ukazujući time na to da su oni porodica poslanstva i da se njima podiže islamska poslanica, a njihovo davanje na putu vjere je neiscrpno. Kada su vidjeli lice sjajno i osvijetljeno tevhidom (vjerovanje u jednoću Boga), kršćani nisu imali izlaza osim da odustanu od međusobnog proklinjanja i prihvate ponizno davanje glavarine.

Ovaj kratak period koji je Husejn živio s djedom bio je najvažniji i najljepši period u cijeloj historiji islama. U ovom periodu Poslanik, s.a.v.a., je učvrstio stubove svoje blagoslovljene države koju je uspostavio na temeljima nauke i vjere, porazio je mušričke vojske, uništio osnove nevjerstva i kada su ljudi počeli u skupinama ulaziti u Allahovu vjeru, sjajne pobjede jedna za drugom su dolazile Poslaniku i njegovim vjernim ashabima.

A onda je usred ovih pobjeda ummet je bio pogođen najvećom nedaćom: Allahov Poslanik, s.a.v.a., preselio je na ahiret. Spustila se tada duboka žalost na muslimane, a naročito na Poslanikovu porodicu, koju je ova tragedija iznurila i žar ove nedaće opekao.

Poslanikovo naslijeđe unucima

Kada je hazreti Fatima, prvakinja žena svijeta, postala svjesna da se bliži susret njenog oca s Gospodarom, ona je dovela svoje sinove, Hasana i Husejnu, do njega i rekla:

يَا رَسُولَ اللَّهِ، هَذَانِ ابْنَاكَ فَوَرَّثَهُمَا شَيْئًا. فَقَالَ: أَمَّا الْحَسَنُ، فَإِنَّ لَهُ هَيْبَتِي وَ سُوْدُودِي وَ أَمَّا الْحُسَيْنُ، فَإِنَّ لَهُ شَجَاعَتِي وَ جُودِي.

„O, Allahov Poslaniče, ova dvojica su tvoji sinovi pa im podari nešto u naslijeđe.“ Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Hasanu – moje strahopoštovanje i poglavarstvo, a Husejnu – moja hrabrost i darežljivost.“

Poslanikove preporuke za njegove unuke

Poslanik, s.a.v.a., je tri dana prije svog preseljenja poručio imamu Aliju da pazi na njegove unuke, rekavši mu:

سَلَامٌ عَلَيْكَ، يَا أَبَا الرِّيحَانَيْنِ، أَوْصِيكَ بِرِيحَانَتَيْ مِنَ الدُّنْيَا، فَعَنْ قَلِيلٍ يَنْهَدُ رُكْنَاكَ وَ اللَّهُ خَلِيفَتِي عَلَيْكَ.

„Neka je mir na tebe, o, oče dva mirisna cvijeta. Poručujem ti u vezi s moja dva mirisna cvijeta iz ovog svijeta da će se uskoro srušiti tvoja dva oslonca, a Allah je moj zamjenik s tobom.“ Kada je Poslanik, s.a.v.a., preselio, imam Ali je rekao: „Ovo je jedan od ta dva oslonca o kojima mi je Poslanik govorio“, a kada je hazreti Fatima preselila, imam Ali je rekao: „Ovo je drugi od ta dva oslonca o kojima mi je Poslanik govorio.“

Poslanikova bol za imamom Husejnom

Imam Husejn je došao kod Poslanika, s.a.v.a., kada je već bio teško bolestan pred smrt, a on ga je, ugledavši ga, privio na svoja prsa i počeo govoriti: „Šta ja imam s Jezidom? Neka Allah udalji blagodati od njega“, pa se onesvijestio i tako je dugo ostao. Kada je došao svijesti, počeo je ljubiti Husejnu i dok su mu suze lile obećao mu je:

أَمَّا إِنْ لِي وَ لِفَاتِلِكَ مَوْقِفًا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ، عَزَّ وَ جَلَّ.

„Doista ću pred Svevišnjim Allahom zadržati tvog ubicu.“

U zadnjim trenucima njegovog časnog života njegova dva unuka su plačujući pali po njemu, a on ih je obasuo poljupcima, pa kada ih je otac, Zapovjednik vjernih, htio udaljiti od njega, Poslanik, s.a.v.a., nije dozvolio govoreći:

دَعُهُمَا يَتَمَتَّعَانِ مِنِّي وَ أَتَمَتَّعُ مِنْهُمَا، فَإِنَّهُ سَيُصِيبُهُمَا بَعْدِي إِثْرَةٌ.

„Ostavi ih da se opskrbe od mene, a i ja da se opskrbim od njih, jer će ih nakon mog odlaska pogoditi nepravda.“

Zatim se obratio prisutnima:

أَيُّهَا النَّاسُ، قَدْ خَلَّ فَيْكُمْ كِتَابُ اللَّهِ وَ عَنَرْتِي أَهْلَ بَيْتِي، فَأَلْمُضِيعُ لِكِتَابِ اللَّهِ، تَعَالَى، كَالْمُضِيعِ لِسُنَّتِي، وَ الْمُضِيعُ لِعُنُرَتِي، أَمَّا إِنْ ذَلِكَ لَنْ يَفْتَرِقَ حَتَّى الْفَقَاءِ عَلَى الْحَوْضِ.

„Ostavljam među vama Allahovu knjigu i moju porodicu. Ko zanemari Allahovu knjigu je isti kao onaj koji zanemari moju porodicu, a ko zanemari moju porodicu je isti kao onaj koji zanemari Allahovu knjigu. To dvoje se neće razdvojiti sve dok ne dođu kod mene na vrelo.“

Imam Husejn u vrijeme halifa

U vrijeme Ebu Bekra

Doista, Ehli bejt, a.s., i među njima Hasan i Husejn, bili su pogođeni tragedijom preseljenja Poslanika, s.a.v.a. Bol nedaće još je vladao u njihovim srcima i još su bili zauzeti opremanjem najvećeg vjerovjesnika koji se pojavio u ljudskoj historiji kada im je upućen još jedan udarac koji je udvostučio njihove boli i uništio sve nade koje je Allahov Poslanik bio usadio u njihove duše i duše ummeta. To je bilo nezakonito prisvajanje hilafeta, udaljavanje imama Alija s pozornice vođstva i uzurpiranje mjesta na koje ga je po Božijoj zapovijedi bio postavio Poslanik.

Ovaj siloviti udarac je bio početak niza uznemiravanja i potlačenosti koje je vladajuća linija nametnula Poslanikovo porodicu poslije njega kako bi ostvarili njihovo potpuno otuđenje i udaljavanje s mjesta vođstva poslije Allahovog Poslanika.

Bol zbog šehadeta hazreti Fatime

Preseljenje Božijeg Poslanika je ostavilo bolan trag na časnu dušu imama Husejna, a on tada nije još bio napunio ni osam godina.

Nije prošlo dugo vremena, a Husejn je ponovo ostao ožalošćen, sada šehadetom svoje majke Fatime, kćeri Allahovog Poslanika, i to na tragičan način – nakon što je pretrpjela nepravdu, nasilje i bol zbog uzurpiranja njenog prava u danima nakon preseljenja svog oca. Majčini problemi su ostavljali uticaj na njegovu nježnu dušu jer kad god je pogledao svoju majku nakon preseljenja njenog oca, vidio ju je uplakanu, tužnu i slomljenog srca.

Preneseno je da hazreti Fatima nakon smrti svog oca neprestano bila povezane glave, omršalog tijela, krhke građe, uplakanih očiju, izgorenog srca, stalno je padala u nesvijest i govorila je svojim sinovima: „Gdje je vaš otac koji vas je uvažavao i stalno vas nosio? Gdje je vaš otac koji se od svih ljudi najviše brinuo za vas pa nije dozvoljavao da hodate po zemlji? Ne vidim ga da ikad više otvara ova vrata i da vas stavlja na svoja ramena, kako je stalno radio.“

Preneseno je da hazreti Fatima nakon preseljenja oca vodila sa sobom Hasana i Husejna na Bekij, gdje je ostajala plačući do uvečer, a onda bi dolazio Zapovjednik vjernih da ih vodi kući.

Prenosioci su detaljno od Esme bint Umejs prenijeli događaj šehadeta hazreti Fatime. U tim predajama stoji i to da su Hasan i Husejn ušli u kuću, malo nakon preseljenja njihove majke, pa upitali: „O, Esma, šta je razlog da naša majka u ovo vrijeme spava?“ Ona je odgovorila: „Sinovi Allahovog Poslanika, vaša majka ne spava, već je njena duša napustila ovaj svijet“, na

što je Hasan pao po njoj i počeo je ljubiti govoreći: „O, majko, pričaj sa mnom prije nego što mi duša napusti tijelo.“ Esma je govorila da je Husejn prišao ljubiti njene noge govoreći: „Majko, ja sam, tvoj sin Husejn. Pričaj sa mnom prije nego što mi se srce rascijepi i umrem.“ Esma im je govorila: „Sinovi Allahovog Poslanika, idite do vašeg oca Alija i obavijestite ga o smrti vaše majke.“ Izašli su i kada su došli blizu džamije, počeli su glasno plakati, pa su svi ashabi pritrčali pitajući: „Šta vas je rasplakalo, sinovi Allahovog Poslanika? Neka Allah ne uplače vaše oči.“

U drugoj predaji je preneseno da je Zapovjednik vjernih, nakon što je završio gasuljenje hazreti Fatime, glasno rekao:

يَا أُمَّ كُلُّنَا يَا زَيْنَبُ يَا سَكِينَةَ يَا فَضَّةُ يَا حَسَنُ يَا حُسَيْنُ هَلُمُّوا تَرَوْدُوا مِنْ أَمِّكُمْ فَهَذَا الْفِرَاقُ
وَاللَّقَاءُ فِي الْجَنَّةِ

„O, Umm Kulsum, o, Zejneb, Sukejna, Fidda, Hasane, Husejne! Dodite i oprostite se od vaše majke – ovo je rastanak, a susret će biti u Džennetu.“ Hasan i Husejn su onda prišli vičući:

إِذَا حَسَرْتَنَا، لَا تَنْطَفِئُ أَبَدًا مِنْ فَقْدِنَا مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى وَ أُمَّنَا فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ

„O, žalosti koja nikada neće prestati od gubitka našeg djeda Muhammeda Mustafe i naše majke Fatime Zehre!“, pa je rekao Zapovjednik vjernih, Ali:

إِنِّي أَشْهَدُ اللَّهَ أَنَهَا قَدْ حَنَّتْ وَ أَتَتْ وَ مَدَّتْ يَدَيْهَا وَ ضَمَّتْهُمَا إِلَى صَدْرِهَا مَلِيًّا وَ إِذَا بِهَا تَفٍ
مِنَ السَّمَاءِ يُنَادِي، يَا أَبَا الْحَسَنِ، ارْفَعُهُمَا عَنْهَا، فَلَقَدْ أَبْكِيَا، وَ اللَّهُ، مَلَائِكَةُ السَّمَاوَاتِ

„Doista, ja uzimam za svjedoka Allaha da se ona smilovala na njih, jecala, pružila svoje ruke i privila njih dvojicu na svoja prsa, kada je odjednom glasnik s neba pozvao: „O, Ebu Hasane, podigni ih. Doista su rasplakali, tako mi Allaha, meleke na nebesima.““

U većini predaja se spominje da su Hasan i Husejn klanjali dženazu svojoj majci, a gasuljenje i stavljanje u ćefine je obavio Zapovjednik vjernih – skupa s Hasanom i Husejnom ju je iznio iz njene kuće po noći i obavili su dženazu namaz...

Zaista su Husejna za kratko vrijeme snašle dvije velike žalosti zbog dva velika i bolna događaja: prvi je bio preseljenje njegovog djeda, Allahovog Poslanika, a drugi šehadet njegove majke Fatime, Poslanikove kćerke, nakon što su joj učinjene razne vrste nepravdi i nasilja. Kada na to dodamo tragediju uzurpiranja prava njegovog oca, Zapovjednika vjernih, i njegovo udaljavanje s političke scene kako bi ostao usamljen u svojoj kući, postaju jasne težine iskušenja i nedaća koje su bile opkolile Husejna, a on je tada još bio dijete.

Nedaće imama Husejna su se produbile zbog različitih vrsta zapreka koje je linija hilafeta nametnula Poslanikovim ashabima vjernim njegovoj poslaničkoj liniji, a Aliju ibn ebi Talibu, Zapovjedniku vjernih posebno, kao što je zabrana da petina i ostala imovinska prava stignu do njega, što se jasno očituje u nacionalizaciji imovine Fedek, čiji je jedan od ciljeva bilo izvršenje finansijskog pritiska na Poslanikovu porodicu i djecu Zapovjednika vjernih.

U vrijeme Omera ibn Hattaba

U vrijeme Omera ibn Hattaba zapreke su dobile opasnije dimenzije pa su historičari spomenuli i da je Omer zabranio Poslanikovim ashabima izlazak iz Medine bez njegove dozvole. Ova zabrana se odnosila i na Zapovjednika vjernih, Alija ibn ebi Taliba, i to je predstavljalo novi vid pritiska izvršenih na časnu porodicu Objave.

Ovakva nasilnička postupanja i nepravedni stavovi doveli su do toga da se Zapovjednik vjernih Ali udalji i zatvori u svoju kuću, što je za posljedicu imalo sklanjanje s političkih i društvenih polja do te mjere da je postao potpuno zaboravljen. Halifa se ponekad u nekim pitanjima obraćao Imamu i možda je razlog što ga nije udaljio iz Medine bio upravo to što mu je trebao u nekim pitanjima koja su se po prvi put pojavljivala pred halifom, a niko osim imama Alija nije bio u stanju da ponudi prihvatljivo rješenje za njih.

Zapovjednik vjernih je čvrstom mudrošću i lijepim strpljenjem pritajio svoju srdžbu, prelazeći preko toga što je Omer nakon Ebu Bekra nezakonito i neutemeljeno prisvojio njegova prava, a Husejn je u svemu tome živio s očevim bolom i vidio kako se on odnosi prema dešavanjima, istovremeno zabrinut za islamski ummet i njegovu sudbinu. Imam Husejn se prisjećao kako je Allahov Poslanik davao Aliju prednost nad svim drugim i koliko puta je poručivao ummetu kako da se odnosi prema njemu. Međutim, udaljen sa svog mjesta, njemu nije bilo preostalo ništa drugo osim da prekrije svoja osjećanja.

Preneseno je da je jednom Omer držao govor na minberu i nije ni primijetio Husejna dok se ovaj nije bio već popeo kod njega glasno mu govoreći:

!انْزِلْ عَنْ مَنبَرِ أَبِي وَ اذْهَبْ إِلَى مَنبَرِ أَبِيكَ

„Silazi s minbera moga oca i idi na minber svog oca!“ Omer se iznenadio i zbunio i počeo potvrđivati njegove riječi: „U pravu si, moj otac nije imao minber.“ Uzeo ga je, stavio pored sebe i počeo ga ispitivati ko ga je nagovorio da to uradi, a imam Husejn mu je odgovorio:

إِنَّ اللَّهَ، مَا عَلَّمَنِي أَحَدٌ

„Tako mi Allaha, niko me tome nije naučio.“

Pravda je zahtijevala da se Omer ne zadovolji samo verbalnim potvrđivanjem Husejnovih riječi nego i da mu vrati njegovo pravo u Fedeku i hums (petinu) te da vrati pravo njegovog oca na hilafet radi pokornosti Allahu i Poslaniku. Preneseno je da je Omer bio zaokupljen imamom Husejnom, i čak je tražio od njega da mu se obrati kada bi mu se nešto desilo. Husejn je tako jednom krenuo kod njega, i to u vrijeme kad je i Muavija bio tamo. Husejn je vidio Omerovog sina Abdullaha pa je tražio od njega dozvolu da uđe, ali ovaj mu nije dozvolio pa se vratio. Sutradan ga je Omer sreo i upitao: „Šta te spriječilo da dođeš kod mene, Husejne.“ Husejn mu je odvratio:

إِنِّي جِئْتُ وَ أَنْتَ خَالَ بِمُعَاوِيَةَ، فَرَجَعْتُ مَعَ ابْنِ عُمَرَ

„Ja sam došao, ali ti si se bio osamio s Muavijom pa sam se vratio s Omerovim sinom.“ Omer je rekao:

أَنْتَ أَحَقُّ مِنْ ابْنِ عُمَرَ، فَإِنَّمَا أَنْبَيْتَ مَا تَرَى فِي رُءُوسِنَا اللَّهُ، ثُمَّ أَنْتُمْ

„Ti si preči od Omerovog sina. Doista, ono što vidiš u našim glavama prvo je posijao Allah, onda vi.“

U vrijeme Osmana

Imam Husejn je, ukrašen čudom poslanstva, učtivošću vjerovjesništva i uzvišenim vrlinama, bio u trećoj desetini svog života, u dobu zrelosti, kada je doživio teškoće svog oca i vidio kako političke igre mijenjaju boju, a sve sa samo jednim ciljem: da Ali i njegovi sinovi ne preuzmu vođstvo islamske države, već da se hilafet udalji od njih. Hattabov sin nije bio zadovoljan nepodnošljivim nametima, svojim surovostima u stavovima i prirodi te pogrešnim idžtihadima, sve dok ummet nije uvalio u šestočlansku šuru iz koje je proizašao Osmanov hilafet.

Imam Ali, Zapovjednik vjernih, opisao je ovaj period dajući prednost dobrobiti vjere i ummeta nad svojim vlastitim pravom na vođstvo pa se strpio gorko i čak rekao:

فَصَبَرْتُ، وَ فِي الْعَيْنِ قَدَى وَ فِي الْحَلْقِ شَجَا، أَرَى ثُرَاتِي نَهْبًا، حَتَّى إِذَا مَضَى الْأَوَّلُ
لِسَبِيلِهِ، فَأَذَلِّي بِهَا إِلَى عُمَرَ مِنْ بَعْدِهِ، فَيَا عَجَبًا بَيْنَنَا هُوَ يَسْتَقِيلُهَا فِي حَيَاتِهِ، إِذْ عَقَدَهَا لِأَخْرَ بَعْدَ
وَقَاتِهِ لَشَدَّ مَا تَشَطَّرَا ضَرَّ عَيْنَهَا! ثُمَّ تَمَثَّلَ بِقَوْلِ الْأَعشى:
سَتَانِ مَا يَوْمِي عَلَى كُورِهَا وَ يَوْمَ حَيَّانِ أَخِي جَابِرِ
فَصَبَرْتُ عَلَى
فَصَبَرْتُ عَلَى
طُولِ الْمَدَّةِ وَ شِدَّةِ الْمِحْنَةِ حَتَّى إِذَا مَضَى لِسَبِيلِهِ، فَجَعَلَهَا شُورَى فِي جَمَاعَةٍ، زَعَمَ أَنِّي أَخَذَهُمْ!
فَيَا لِلَّهِ وَ لِلشُّورَى، مَتَى اعْتَرَضَ الرَّيْبُ فِي مَعَ الْأَوَّلِ مِنْهُمْ حَتَّى صِرْتُ أُفْرَنْ إِلَى هَذِهِ
النَّظَائِرِ؟

„... Odlučio sam se, zato, na strpljenje, iako je bilo bockanja u oku i gušenja u grlu. Gledao sam otimanje nasljedstva moga sve dok je prvi išao putem svojim, ali je onda nakon sebe hilafet predao Ibn el-Hattabu... Taj (prvi) je prepustio hilafet prirodi okrutnoj, čije ranjavanje je bilo oštro, dodir grub, propusti obilni, a takvi su bili i izgovori za njih... Ostao sam strpljiv i pored razdoblja dugog i nepopustljivosti iskušenja, do onda kada je otišao putem svojim stavio ga u skupinu, smatrajući da sam i ja jedan od članova njezinih. Ali, o Bože, šta je trebalo činiti s tim vijećanjem?! Kad li se desila sumnja u vezi mene u upoređivanju s prvim od njih pa da budem stavljen ravan sa sličnim ovima?“

Iskušenje Ehli bejta se uvećalo, a teškoće u njihovoj dužnosti se udvostručile s novim zastranjenostima u vezi s hilafetom, koje su zahtijevale viši i veći trud kako se ne bi izgubio i ummet i poslanica. Posebno okrutne teškoće počele su jasno zahvatati život islamskog ummeta, jer su odabrane od Poslanikovih ashaba počeli omalovažavati, udarati i protjerivati u vrijeme u kojem su se za državne položaje natjecali zločinci od oslobođenih robova i njihove djece pod sjenom Osmanove slabosti, ponekad neznanja, a ponekad i njegove emevijske plemenske pristrasnosti.

Imam Husejn je proživljavao sve bolove ummeta koji su im naneseni kada su u teškom sukobu ustali protiv pokvarenosti Osmanove vlasti i kada su se potlačene ruke pružile da vladajućeg halifu uklone snagom sablje.

U govoru imama Alija, poznatom pod imenom Šikšikijje, on je opisao na kakvim je iskušenjima bio ummet kada su trojica halifa preuzimala vlast prije njega. Ovim govorom je jasno predstavio Osmanovu vlast:

إِلَى أَنْ قَامَ ثَالِثُ الْقَوْمِ نَافِجًا حِصْنَيْهِ بَيْنَ نَثِيلِهِ وَ مُعْتَلِفِهِ وَ قَامَ مَعَهُ بَنُو أَبِيهِ يَخْضَمُونَ ...
مَالَ اللَّهِ خَضَمَ الْإِبِلَ نَبْتَةَ الرَّبِيعِ - إِلَى أَنْ انْتَكَبَتْ عَلَيْهِ فَتَلَّهُ وَ كَبَتْ بِهِ بِطْنَتُهُ وَ أَجْهَرَ عَلَيْهِ عَمَلُهُ

„... sve dok ne ustade treći od njih, nadimajući prsa snagom svom. S njim se podigoše i potomci oca njegova, koji su progutali imetak Božiji kao deva što proždire lišće proljetno sve dok joj ne pukne kolan, pa je čini njezini dokrajče i proždrljivost svali.“

Podrška imama Husejna Ebu Zerru el-Gifariju

Halifa Osman ibn Affan je otišao predaleko u potiskivanju svojih protivnika i onih koji su osuđivali njegovu politiku, ne uzimajući u obzir svetost ni čast nijednog od Poslanikovih ashaba prema kojima su se pružale njegove kandže. Izlijevao je na njih bujice svoje srdžbe i pretjerivao u nasilju nad njima iscrpljujući ih. Ebu Zerr je bio jedan od najstarijih Poslanikovih ashaba, među prvima koji su primili islam, i osuđivao je i odbijao Osmanovu politiku. Osman ga je odvrćao od toga, ali on nije odustajao, što je Osmana zaboljelo toliko da ga nije više mogao podnijeti pa ga je protjerao u Šam. Međutim, i u Šamu je Ebu Zerr počeo buditi narod i pozivati ga na opreznost prema emevijskoj politici koju je slijedio Muavija ibn ebi Sufjan, Osmanov namjesnik u Šamu.

Muavija se rasrdio na Ebu Zerrov pokret te je pisao Osmanu obavještavajući ga o opasnosti koja prijete od njega i Osman je onda pozvao Ebu Zerra u Medinu. Međutim, ovaj veliki ashab je nastavio obavezu preporučivanja dobra i odvrćanja od zla, upozoravajući na opasnost emevija po islam i muslimane. Osman je zaključio da je najbolji način da se oslobodi Ebu Zerrovog suprotstavljanja da ga protjera u neko nenaseljeno udaljeno mjesto. Zato je naredio da ga protjeraju u pustinju Rebze, ukazujući Mervanu ibn Hakemu na to da spriječi muslimane da ga prilikom odlaska isprate i oprostite se s njim. Međutim, sljedbenici Istine nisu mogli da se ne suprotstave Osmanu te su da se oprostite s njim javno krenuli imam Ali, Hasan, Husejn, Akil, Abdullah ibn Džafer i Ammar ibn Jasir.

Historičari su prenijeli mudre i tople riječi onih koji su pratili Ebu Zerra, kojima su osudili nepravednu Osmanovu odluku protiv njega. Između ostalog, imam Husejn je rekao i ovo:

يَا عَمَّاهُ، إِنَّ اللَّهَ، تَعَالَى، قَادِرٌ أَنْ يُعَيِّرَ مَا قَدْ تَرَى، وَ اللَّهُ كُلُّ يَوْمٍ فِي شَأْنٍ وَ قَدْ مَنَعَكَ الْقَوْمُ دُنْيَاهُمْ وَ مَنَعَتْهُمْ دِينَكَ فَمَا أَغْنَاكَ عَمَّا مَنَعُوكَ وَ أَحْرَجَهُمْ إِلَى مَا مَنَعْتَهُمْ، فَاسْأَلِ اللَّهَ الصَّبْرَ وَ النَّصْرَ وَ اسْتَعِذْ بِهِ مِنَ الْجَشَعِ وَ الْجَزَعِ، فَإِنَّ الصَّبْرَ مِنَ الدِّينِ وَ الْكَرَمَ وَ إِنَّ الْجَشَعَ لَا يُقَدِّمُ رِزْقًا وَ الْجَزَعَ لَا يُؤَخِّرُ أَجَلًا

„O, amidža, doista, Svevišnji Allah je moćan da promijeni ono što vidiš. Doista, Allah se svaki dan nečim zanima. Ovi ljudi su ti uskratili svoj dunjaluk, a ti si njima uskratio svoju vjeru, pa koliko li si ti neovisan o onome što su ti oni uskratili i kolika li je njihova potreba za onim što si ti njima uskratio. Pa išći od Allaha strpljivost i traži utočište u Njega od

pohlepe i uzrujanosti, jer strpljivost je od vjere i plemenitosti, a pohlepa doista ne ubrzava opskrbu niti uzrujanost odgađa smrtni čas.“ Ebu Zerr je gorko zaplakao i bacio posljednji oproštajni pogled na Ehli bejt, a.s., prema kojem je gajio iskrenu ljubav kao i oni prema njemu, te im se obratio ovim riječima:

رَحِمَكُمُ اللَّهُ، يَا أَهْلَ بَيْتِ الرَّحْمَةِ، إِذَا رَأَيْتُكُمْ ذَكَرْتُ بِكُمْ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، مَا لِي بِالْمَدِينَةِ سَكَنٌ وَلَا شَجَنٌ غَيْرُكُمْ، إِنِّي ثَقُلْتُ عَلَى عُثْمَانَ بِالْحِجَازِ كَمَا ثَقُلْتُ عَلَى مُعَاوِيَةَ بِالشَّامِ وَكَرِهَ أَنْ أَجَاوِرَ أَخَاهُ وَابْنَ خَالِهِ بِالْمِصْرَيْنِ فَأَفْسَدَ النَّاسَ عَلَيْهِمَا، فَسَيَّرَنِي إِلَى بَلَدٍ لَيْسَ لِي بِهِ نَاصِرٌ وَلَا دَافِعٌ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهِ، مَا أُرِيدُ إِلَّا اللَّهَ صَاحِبًا وَمَا أَخْشَى مَعَ اللَّهِ وَخَشَنَةً.

„Neka vam se Allah smiluje, o, porodico milosti. Kada vas vidim, sjetim se Allahovog Poslanika. Ja u Medini osim vas nemam ni smiraja niti potrebe. Doista, ja sam postao težak Osmanu u Hidžazu kao što sam bio nepodnošljiv Muaviji u Šamu. Osman nije želio da budem susjed njegovom bratu niti dajdžiću u jednoj od dvije pokrajine (Egipat i Irak). Da ne bih okrenuo narod protiv njih, on me uputio na mjesto gdje nemam ni pomagača ni branitelja osim Allaha. Tako mi Allaha, ne želim nikoga osim Njega kao druga i ne bojim se uz Njega nikakve samoće.“

Imam Husejn, a.s., u doba alevijske vlasti

Ubistvom Osmana okončala se vlast trojice halifa i navršilo se dvadeset i pet godina iskušenja prouzrokovanog udaljavanjem Zapovjednika vjernih, imama Alija ibn ebi Taliba, iz političkog i društvenog života muslimana.

Muslimani su bili uvjereni da je imam Ali vođa koji će ostvariti njihove nade i ciljeve, vratiti im njihovu čast i da će u sjeni njegove vlasti doživjeti blagodati slobode, ravnopravnosti i pravde pa su insistirali da mu dadnu prisegu za hilafet.

Na veliku žalost, ovo uvjerenje u ummetu je došlo dosta kasno, jer je već tada ummet bio pogođen opasnim bolestima i velikim zastranjenjima. Nestalo je duha požrtvovanosti i imanskih vrijednosti u njima, zaprljali su se pohlepom i ličnim koristima i spustili se na uske klasne težnje. Zbog toga je imam Ali izrazio svoje potpuno odbijanje hilafeta riječima:

لَا حَاجَةَ لِي فِي أَمْرِكُمْ، فَمَنْ اخْتَرْتُمْ رَضِيتُ بِهِ.

„Ne treba mi vlast nad vama, koga god da budete izabrali, ja ću biti zadovoljan.“

To je bilo zbog toga što je on dobro znao da je vrlo teško u društvo vratiti islamske propise koje su halife bile izmijenili i zamijenili ishodima svojih pogrešnih idžtihada. On je dobro znao da će društvo koje je nastalo na tim greškama stati protiv njega i da će uložiti sav svoj trud da mu se suprotstave i spriječe ga da ostvari svoje političke planove koji su za cilj imali uspostavljanje pravde i iskorjenjivanje nepravde. Upravo zbog toga, Zapovjednik vjernih, bez obzira na njegovu jedinstvenu prošlost u islamu, političko umijeće i veliku sposobnost vođstva, nije mogao stati pred zastranjenjem koje je zašlo u sve pore niti je uspio vratiti ovo društvo na put istine i pravde jer je više skupina licemjera, koji su tražili samo svoju korist

i u sebi gajili mržnju prema Allahu i Poslaniku, stalo pred njega. Imam je to potvrdio u svom poznatom govoru Šikšikije:

فَلَمَّا نَهَضْتُ بِالْأَمْرِ نَكَنْتُ طَائِفَةً وَ مَرَقْتُ أُخْرَى وَ قَسَطَ آخَرُونَ، كَأَنَّهُمْ لَمْ يَسْمَعُوا كَلَامَ اللَّهِ حَيْثُ يَقُولُ: (تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا ۚ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ)، بَلَى، وَ اللَّهُ، لَقَدْ سَمِعُوهَا وَ وَعَوْهَا وَ لَكِنَّهُمْ حَلَيْتِ الدُّنْيَا فِي أَعْيُنِهِمْ وَ رَافَهُمْ زَبْرُجَهَا.

„Kada uzeh uzde vodstva državnog, jedna se stranka otcijepi, druga posta neposlušna, dok ostatak započe djelovati nezakonito, kao da nisu čuli riječi Božije: Što se tiče tog života budućeg, Mi ga darujemo onima koji ne traže da se uznose na Zemlji, niti da uz to šire pokvarenost; jer budućnost pripada onima koji su svjesni Boga. (El-Kasas, 83) Da, Boga mi, čuli su ih i razumjeli, ali svijet ovaj zasvjetlucao je u očima njihovim i ukrasi njegovi su ih zaveli.“

Imam Husejn uz oca u popravljaju stanja ummeta

Doista se imam Ali zauzeo za vraćanje prava na mjesto koje mu pripada i za povratak pravde na vlast, oživljavajući sunnet Allahovog Poslanika u ummetu i koračajući na postojanom putu. Koliko li su brzo snage zablude ustale protiv Imamovih pokušaja da popravi upravljanje podjelom imovine i pravdu u sudstvu te očuva poslanice i stvari muslimana.

Imam Ali se nije dvoumio u otkrivanju linije licemjerstva, uništavanju pokvarenosti i iskorjenjivanju njenih korijenja da bi se sačuvala poslanica i ummet. On i njegova porodica su ušli u vrtloge ratova kako bi odbranili islam uzimajući Poslanika za uzor. Imam Husejn je učestvovao u svim ratovima koji su licemjeri pokrenuli protiv imama Alija. Kad god su okolnosti zahtijevale, a otac mu dozvoljavao, on bi izlazio na bojno polje. Historičari su zabilježili govor imama Husejna kojim se obratio stanovnicima Kufe pri njihovom odlasku prema Sifinu. U tom govoru, nakon zahvale i veličanja Allaha, rekao je:

يَا أَهْلَ الْكُوفَةِ أَنْتُمْ الْأَجِبَةُ الْكَرَمَاءُ وَ الشَّعَارُ دُونَ الدَّنَارِ فَجِدُّوا فِي إِطْفَاءِ مَا وَثَرَ بَيْنَكُمْ وَ تَسْهِيلِ مَا تَوَعَّرَ عَلَيْكُمْ، أَلَا إِنَّ الْحَرْبَ شَرُّهَا دَرِيْعٌ وَ طَعْمُهَا فَظِيْعٌ، فَمَنْ أَخَذَ لَهَا أَهْبَتَهَا وَ اسْتَعَدَّ لَهَا عِدَّتَهَا وَ لَمْ يَأْلَمْ كُلُّومَهَا عِنْدَ حُلُولِهَا، فَذَلِكَ صَاحِبُهَا وَ مَنْ عَاجَلَهَا قَبْلَ أَوَانِ فُرْصَتِهَا وَ اسْتَبْصَرَ سَعْيِهِ فِيهَا، فَذَلِكَ قَمَرٌ أَنْ لَا يَنْفَعَ قَوْمَهُ وَ أَنْ يَهْلِكَ نَفْسُهُ، نَسَأَلُ اللَّهَ بِقُوَّتِهِ أَنْ يَدْعَمَكُمْ بِالْفَيْتَةِ.

„O, Kufljani, vi ste plemeniti prijatelji, vi ste nama bliski, a niste stranci. Uložite sav svoj trud da oživite ono čega je nestalo među vama i olakšate ono što je otežalo u vama. Znajte, rat – brzo mu je zlo, neprijatan mu je ukus, i onaj koji ga je prihvatio i spremio opremu na vrijeme ne misleći na bolove prije rana, taj će pobijediti, a onaj koji ga je ubrzao prije nego mu je bila prilika i prije nego se potrudio da se pripremi, vjerovatno neće donijeti nikakvu korist svojim i upropastit će sebe. Išćemo od Allaha da vas i vaše skupine podrži Svojom moći.“

Briga imama Alija za Hasana i Husejnu

Imam Husejn se borio u Bici na Sifinu kao i u Bici na devi, iako je, kako je preneseno u nekim predajama, Zapovjednik vjernih sprječavao Hasana i Husejnu da izađu na bojno polje iz straha da se ne prekine rod Allahovog Poslanika, što se vidi iz njegovih riječi:

امْلِكُوا عَلَيَّ هَذَا الْغُلَامَ لَا يَهْدِنِي، فَإِنِّي أَنَفْسٌ بِهِدَيْنِ يَغْنِي الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ، عَلَيْهِمَا
السَّلَامُ، عَلَى الْمَوْتِ لَنَلَّا يَنْقَطِعَ بِهِمَا نَسْلُ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ.

„Zadržite mi ovog mladića da me ne slomi, jer ja ne dam da ova dva mladića budu ubijeni da se ne bi prekinuo rod Allahovog Poslanika.“ U drugim predajama stoji da je Zapovjednik vjernih više puta slao svog sina Muhammeda ibn Hanefiju na bojna polja, a to nije dozvoljavao Hasanu i Husejnu. Upitali su Muhammeda zbog čega je tako postupao pa je odgovorio: „Njih dvojica su njegove oči, a ja sam njegova desna ruka, pa on svoje oči štiti svojom desnom rukom.“ Ovaj odgovor pokazuje kakvo mjesto su imali Hasan i Husejn kod imama Alija.

Po predajama, imam Husejn je ostao uz oca i nakon Sifina, u svim događajima, kao što su pitanja presude i sukoba Nahrevana. Jasno je da su događaji koje je imam Husejn proživljavao uz svog oca bili tragični i veoma gorki, a tragedija je dostigla svoj vrhunac onda kada su haridžije osmislili zavjeru ubistva najuzvišenijeg primjera savršenog čovjeka nakon Allahovog Poslanika – kada je zločinac Abdurrahman ibn Muldžem el-Muradi, jedan od haridžija, udario sabljom po glavi svog imama, Zapovjednika vjernih, prilikom obavljanja ibadeta u mihrabu.

Oporuke Zapovjednika vjernih imamu Husejnu

Oporuke Zapovjednika vjernih svom sinu Husejnu pokazuju veličinu njegove pažnje i ljubavi prema njemu. U Nehdžu-l-belagi je preneseno da je Zapovjednik vjernih, kada ga je Ibn Muldžem ranio, oporučio Hasanu i Husejnu:

أَوْصِيَكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ وَ أَنْ لَا تَتَّبِعُوا الدُّنْيَا وَ إِن بَغَتْكُمْ وَ لَا تَأْسَفَا عَلَى شَيْءٍ مِنْهَا زَوْيَ
عَنْكُمْ وَ قُولَا بِالْحَقِّ وَ اَعْمَلَا لِلْآخِرَةِ وَ كُونَا لِلظَّالِمِ حَصْمًا وَ لِلْمَظْلُومِ عَوْنًا أَوْصِيَكُمْ وَ جَمِيعَ
وُلْدِي وَ أَهْلِي وَ مَنْ بَلَغَهُ كِتَابِي بِتَقْوَى اللَّهِ وَ نَظْمِ أَمْرِكُمْ وَ صَلَاحِ دَاتِ بَيْنِكُمْ فَإِنِّي سَمِعْتُ
جَدَّكُمْ ص يَقُولُ صَلَاحُ دَاتِ الْبَيْنِ أَفْضَلُ مِنْ عَامَّةِ الصَّلَاةِ وَ الصِّيَامِ اللَّهُ اللَّهُ فِي الْإِيْتَامِ فَلَا
تُعْبُوا أَفْوَاهَهُمْ وَ لَا يَضِيْعُوا بِحَضْرَتِكُمْ وَ اللَّهُ اللَّهُ فِي جِبَرَانِكُمْ فَإِنَّهُ وَصِيَّتُهُ نَبِيَّتُكُمْ مَا زَالَ يُوصِي
بِهِمْ حَتَّى ظَنَنَّا أَنَّهُ سَيُورِثُهُمْ وَ اللَّهُ اللَّهُ فِي الْقُرْآنِ لَا يَسْبِقُكُمْ بِالْعَمَلِ بِهِ غَيْرُكُمْ وَ اللَّهُ اللَّهُ فِي
الصَّلَاةِ فَإِنَّهَا عَمُودُ دِينِكُمْ وَ اللَّهُ اللَّهُ فِي بَيْتِ رَبِّكُمْ لَا تُخْلَوْهُ مَا بَقِيْتُمْ فَإِنَّهُ إِنْ تَرَكَ لَمْ تُنَاطِرُوا وَ
اللَّهُ اللَّهُ فِي الْجِهَادِ بِأَمْرِ الْكُفِّ وَ أَنْفُسِكُمْ وَ أَلْسِنَتِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ عَلَيْكُمْ بِالتَّوَّاصِلِ وَ التَّنَادُلِ وَ
إِيَّاكُمْ وَ التَّدَابُرِ وَ التَّقَاطُعِ لَا تَتَرَكُوا الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ فَيُؤَلَّى عَلَيْكُمْ
أَشْرَارُكُمْ ثُمَّ تَدْعُونَ فَلَا يُسْتَجَابُ لَكُمْ ثُمَّ قَالَ يَا بَنِي عَبْدِ الْمُطَّلِبِ لَا أَلْفِيَنَّكُمْ تَخَوْضُونَ دِمَاءَ
الْمُسْلِمِينَ خَوْضًا تَقُولُونَ قَتَلَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ أَلَا لَا يُقْتَلُ بِي إِلَّا قَاتِلِي أَنْظِرُوا إِذَا أَنَا مِتُّ مِنْ
ضَرْبَتِهِ هَذِهِ فَاضْرِبُوهُ ضَرْبَةً بَضْرِبَةٍ وَ لَا يُمَثَّلَنَّ بِالرَّجُلِ فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ص يَقُولُ
إِيَّاكُمْ وَ الْمُثَلَّةَ وَ لَوْ بِالْكَلْبِ الْعَفُورِ

„Oporučujem vam da budete svjesni Boga i da ne čeznete za svijetom ovim, makar on tražio vas. Ne žalite ni za čim od njega što vam je

uskraćeno. Govorite istinu i radite za nagradu. Budite protivnici tlačitelju, a pomagači potlačenom.

Oporučujem vama i svoj djeci mojoj i članovima porodice moje i svakome do koga doprije ova pisana oporuka moja da budete svjesni Boga, da valjano uređujete poslove svoje i otklanjate nesuglasice između sebe, jer čuo sam djeda vašeg – mir i blagoslovi Božiji neka su s njim i njegovim! – kako kaže: „Popravljanje odnosa međusobnih bolje je od namaza neobaveznog i posta neobaveznog.“

Bojte se Boga i, opet, bojte se Boga u pogledu siročadi! Ne dopustite da gladuju i neka ne budu upropašteni dok je vas.

Bojte se Boga i, opet, bojte se Boga u pogledu susjeda vaših, jer su oni oporuka Vjerovjesnika! Toliko je oporučivao ophođenje lijepo s njima da smo pomišljali da će učiniti da jedan drugoga nasljeđuju.

Bojte se Boga i, opet, bojte se Boga u pogledu Kur'ana! Neka vas niko drugi ne pretekne u postupanju po njemu. Bojte se Boga i, opet, bojte se Boga u pogledu namaza, jer je on stup vjere vaše!

Bojte se Boga i, opet, bojte se Boga u pogledu Kuće Gospodara vašeg! Ne napuštajte je dok ste živi, jer ako ona bude napuštena, ni vi nećete biti oni na koje se ugleda.

Bojte se Boga i, opet, bojte se Boga u pogledu džihada imecima vašim, životima i riječima na putu Božijem!

Ustrajte u prijateljstvu međusobnom i žrtvovanju jednih za druge. I čuvajte se svađa i napuštanja međusobnog. Ne odustajte od pozivanja na dobro i odvrćanja od zla, pa da zli među vama upravljaju nad vama, kada ćete moliti, ali vam to neće prihvaćeno biti.“

Potom je rekao: „Abdumuttalibovi sinovi, doista vas ne želim vidjeti kako grubo gazite u krvi muslimana vičući: „Ubijen je Zapovjednik vjernih!“ Pripazite dobro! Ne ubijte nipošto za me ikog osim ubojice moga!

Pričekajte! Ako umrem od ovoga udarca njegova, onda ga udarite. Udarac za udarac. I ne unakazite čovjeka, jer sam doista čuo Poslanika Božijeg – mir i blagoslovi Božiji neka su s njim i njegovim! – kako kaže: „Čuvajte se nakaženja, makar se radilo o psu bijesnom!“

Prenesena je još jedna sveobuhvatna i vrijedna oporuka, posvećena imamu Husejnu. Zabilježio ju je Ibn Šu'be u Tuhefu-l-Ukul, a mi ćemo je navesti zbog njene važnosti jer sadržava jasne mudrosti i vječne moralne savjete:

يَا بُنَيَّ أَوْصِيكَ بِتَقْوَى اللَّهِ فِي الْغِنَى وَالْفَقْرِ - وَكَلِمَةِ الْحَقِّ فِي الرِّضَا وَالْغَضَبِ - وَالْقَصْدِ فِي الْغِنَى وَالْفَقْرِ - وَبِالْعَدْلِ عَلَى الصَّدِيقِ وَالْعَدُوِّ - وَبِالْعَمَلِ فِي النَّشَاطِ وَالْكَسَلِ - وَبِالرِّضَا عَنِ اللَّهِ فِي الشَّدَّةِ وَالرَّخَاءِ - أَيُّ بُنَيَّ مَا شَرُّ بَعْدَهُ الْجَنَّةُ بِشَرٍّ - وَ لَا خَيْرَ بَعْدَهُ النَّارُ بِخَيْرٍ - وَ كُلُّ نَعِيمٍ دُونَ الْجَنَّةِ مُحْفُورٌ - وَ كُلُّ بَلَاءٍ دُونَ النَّارِ عَاقِبَةٌ - وَ اعْلَمْ أَيُّ بُنَيَّ أَنَّهُ مَنْ أَبْصَرَ عَيْبَ نَفْسِهِ شُغِلَ عَنْ عَيْبِ غَيْرِهِ - وَ مَنْ تَعَرَّى مِنْ لِبَاسِ التَّقْوَى لَمْ يُسْتَتِرْ بِشَيْءٍ مِنَ اللَّبَاسِ - وَ مَنْ رَضِيَ بِقِسْمِ اللَّهِ لَمْ يَحْزَنْ عَلَى مَا فَاتَهُ وَ مَنْ سَلَّ سَيْفَ الْبُغْيِ قَتَلَ بِهِ - وَ مَنْ حَفَرَ بَنِيًّا لِأَخِيهِ وَقَعَ فِيهَا - وَ مَنْ هَنَكَ حِجَابَ غَيْرِهِ انْكَشَفَتْ عَوْرَاتُ بَيْنِهِ - وَ مَنْ نَسِيَ خَطِيئَتَهُ اسْتَغْطَمَ خَطِيئَةَ غَيْرِهِ - وَ مَنْ كَابَدَ الْأُمُورَ عَطِبَ وَ مَنْ اقْتَحَمَ الْغَمَرَاتِ غَرِقَ - وَ مَنْ أَعْجَبَ بِرَأْيِهِ ضَلَّ وَ مَنْ اسْتَعْنَى بِعَقْلِهِ زَلَّ - وَ مَنْ تَكَبَّرَ عَلَى النَّاسِ ذَلَّ وَ مَنْ خَالَطَ الْعُلَمَاءَ وَفَّرَ - وَ مَنْ خَالَطَ الْأُنْدَالَ حَقَّرَ - وَ مَنْ سَفِهَ عَلَى النَّاسِ شَتِمَ - وَ مَنْ دَخَلَ مَدَاحِلَ السَّوِّ اتَّهَمَ - وَ مَنْ مَزَحَ اسْتُخِفَّ بِهِ - وَ مَنْ أَكْثَرَ مِنْ شَيْءٍ عُرِفَ بِهِ وَ مَنْ كَثَرَ كَلَامُهُ كَثُرَ خَطَاؤُهُ - وَ مَنْ كَثَرَ خَطَاؤُهُ قَلَّ حَيَاؤُهُ وَ مَنْ قَلَّ حَيَاؤُهُ

قَلَّ وَرَعُهُ - وَ مَنْ قَلَّ وَرَعُهُ مَاتَ قَلْبُهُ وَ مَنْ مَاتَ قَلْبُهُ دَخَلَ النَّارَ - أَيُّ بُنَيَّ مَنْ نَظَرَ فِي عُيُوبِ النَّاسِ - وَ رَضِيَ لِنَفْسِهِ بِهَا فِدَاكَ الْأَحْمَقُ بِعَيْنِهِ - وَ مَنْ تَفَكَّرَ اعْتَبَرَ وَ مَنْ اعْتَبَرَ اعْتَزَلَ وَ مَنْ اعْتَزَلَ سَلِمَ - وَ مَنْ تَرَكَ الشَّهَوَاتِ كَانَ حُرًّا - وَ مَنْ تَرَكَ الْحَسَدَ كَانَتْ لَهُ الْمَحَبَّةُ عِنْدَ النَّاسِ - أَيُّ بُنَيَّ عِزُّ الْمُؤْمِنِ غِنَاهُ عَنِ النَّاسِ - وَ الْقَنَاعَةُ مَالٌ لَا يَنْفَدُ - وَ مَنْ أَكْثَرَ ذِكْرَ الْمَوْتِ رَضِيَ مِنْ الدُّنْيَا بِالنَّيْسِيرِ - وَ مَنْ عَلِمَ أَنَّ كَلَامَهُ مِنْ عَمَلِهِ قَلَّ كَلَامُهُ إِلَّا فِيمَا يَنْفَعُهُ أَيُّ بُنَيَّ الْعَجَبُ مِمَّنْ يَخَافُ الْعِقَابَ فَلَمْ يَكْفُ - وَ رَجَا الثَّوَابَ فَلَمْ يَتَّعِزْ وَ يَعْمَلْ - أَيُّ بُنَيَّ الْفِكْرَةُ ثَوْرٌ نُورٌ وَ الْعَقْلَةُ ظُلْمَةٌ - وَ الْجِدَالَةُ ضَلَالَةٌ وَ السَّعِيدُ مَنْ وُعِظَ بِغَيْرِهِ - وَ الْأَدَبُ خَيْرٌ مِيرَاثٍ - وَ حُسْنُ الْخُلُقِ خَيْرٌ قَرِينٍ - لَيْسَ مَعَ قَطِيعَةِ الرَّحِمِ نَمَاءٌ وَ لَا مَعَ الْفُجُورِ غِنَى - أَيُّ بُنَيَّ الْعَافِيَةُ عَشْرَةُ أَجْزَاءٍ - تَسْعَةٌ مِنْهَا فِي الصَّمْتِ إِلَّا بِذِكْرِ اللَّهِ - وَ وَاحِدٌ فِي تَرْكِ مَجَالِسَةِ السُّفَهَاءِ أَيُّ بُنَيَّ مَنْ تَرَيَا بِمَعَاصِي اللَّهِ فِي الْمَجَالِسِ أَوْرَثَهُ اللَّهُ دُلًّا - وَ مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ عِلِمَ يَا بُنَيَّ رَأْسُ الْعِلْمِ الرَّفْقُ وَ أَقْنَتُهُ الْخُرْقُ - وَ مَنْ كُنُوزُ الْإِيمَانِ الصَّبْرُ عَلَى الْمَصَائِبِ - وَ الْعِفَافُ زِينَةُ الْفَقْرِ وَ الشُّكْرُ زِينَةُ الْغِنَى - كَثْرَةُ الزِّيَارَةِ ثَوْرُ الثَّمَلَةِ وَ الطَّمَانِينَةُ قَبْلُ الْخَيْرَةِ ضِدُّ الْحَزَمِ - وَ إِعْجَابُ الْمَرْءِ بِنَفْسِهِ يَدُلُّ عَلَى ضَعْفِ عَقْلِهِ أَيُّ بُنَيَّ كَمْ نَظَرَةٌ جَلَبَتْ حَسْرَةً - وَ كَمْ مِنْ كَلِمَةٍ سَلَبَتْ نِعْمَةً - أَيُّ بُنَيَّ لَا شَرَفَ أَعْلَى مِنَ الْإِسْلَامِ - وَ لَا كَرَمَ أَعَزَّ مِنَ التَّقْوَى - وَ لَا مَغْفَلَ أَحْرَزَ مِنَ الْوَرَعِ وَ لَا شَفِيعَ أَنْجَحَ مِنَ التَّوْبَةِ - وَ لَا لِبَاسَ أَجْمَلَ مِنَ الْعَافِيَةِ - وَ لَا مَالٍ أَذْهَبَ بِالْفَاقَةِ مِنَ الرِّضَا بِالْقُوتِ - وَ مَنْ اقْتَصَرَ عَلَى بُلْغَةِ الْكَفَافِ تَعَجَّلَ الرَّاحَةُ وَ تَبَوَّأَ خَفْضَ الدَّعَةِ - أَيُّ بُنَيَّ الْحِرْصُ مَقْتَاخُ التَّعَبِ وَ مَطِيَّةُ النَّصَبِ - وَ دَاعٍ إِلَى التَّقَحُّمِ فِي الذُّنُوبِ - وَ الشَّرُّ جَامِعٌ لِمَسَاوِي الْعُيُوبِ - وَ كَفَاكَ تَأْدِيًّا لِنَفْسِكَ مَا كَرِهْتَهُ مِنْ غَيْرِكَ لِأَحْيِكَ عَلَيْكَ مِثْلَ الَّذِي لَكَ عَلَيْهِ - وَ مَنْ تَوَرَّطَ فِي الْأُمُورِ بِغَيْرِ نَظَرٍ فِي الْعَوَاقِبِ فَقَدْ تَعَرَّضَ لِلنَّوَائِبِ - التَّدْبِيرُ قَبْلُ الْعَمَلِ يُؤْمِنُكَ النَّدَمَ - مَنْ اسْتَقْبَلَ وَجْهَ الْأَرَاءِ عَرَفَ مَوَاقِعَ الْخَطَاءِ - الصَّبْرُ جُنَّةٌ مِنَ الْفَاقَةِ الْبُخْلُ جَلْبَابُ الْمَسْكِنَةِ - الْحِرْصُ عَلَامَةُ الْفَقْرِ - وَصُولُ مُعْدِمٍ خَيْرٌ مِنْ جَافٍ مُكْثِرٍ - لِكُلِّ شَيْءٍ قُوَّةٌ وَ ابْنُ آدَمَ قُوَّةُ الْمَوْتِ - أَيُّ بُنَيَّ لَا تُؤَيِّسْ مُذْنِبًا - فَكَمْ مِنْ عَاكِفٍ عَلَى ذَنْبِهِ خَتَمَ لَهُ بِخَيْرٍ - وَ كَمْ مِنْ مُقْبِلٍ عَلَى عَمَلٍ مُفْسِدٍ فِي آخِرِ عُمْرِهِ - صَائِرٌ إِلَى النَّارِ نَعُودٌ بِاللَّهِ مِنْهَا - أَيُّ بُنَيَّ كَمْ مِنْ عَاصٍ نَجَا وَ كَمْ مِنْ عَامِلٍ هَوَى - وَ مَنْ تَحَرَّى الصَّدْقَ خَفَّتْ عَلَيْهِ الْمَوْنُ فِي خِلَافِ النَّفْسِ رُشْدَهَا - السَّاعَاتُ تَنْقُصُ الْأَعْمَارَ وَيَلُّ لِلْبَاقِينَ مِنْ أَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ - وَ عَالِمُ ضَمِيرِ الْمُضْمِرِينَ - يَا بُنَيَّ بَسَسَ الزَّادُ إِلَى الْمَعَادِ الْعُدْوَانُ عَلَى الْعِبَادِ - فِي كُلِّ جُرْعَةٍ شَرِّقٌ وَ فِي كُلِّ أَكْلَةٍ غَصَصٌ لَنْ تُنَالَ نِعْمَةً إِلَّا بِفِرَاقٍ أُخْرَى - مَا أَقْرَبَ الرَّاحَةَ مِنَ النَّصَبِ - وَ الْبُؤْسَ مِنَ النَّعِيمِ - الْمَوْتُ مِنَ الْحَيَاةِ وَ السُّفْمُ مِنَ الصَّحَّةِ فَطُوبَى لِمَنْ أَخْلَصَ لِلَّهِ عَمَلَهُ وَ عِلْمَهُ وَ حُبَّهُ وَ بُغْضَهُ - وَ أَخَذَهُ وَ تَرَكَهُ وَ كَلَامَهُ وَ صَمْتَهُ وَ فِعْلَهُ وَ قَوْلَهُ - وَ بَخَّ لِعَالِمٍ عَمِلَ فَجَدًا - وَ خَافَ الْبَيَاتِ فَأَعَدَّ وَ اسْتَعَدَّ - إِنْ سُئِلَ نَصَحَ وَ إِنْ تَرَكَ صَمَتَ - كَلَامُهُ صَوَابٌ وَ سَكُوتُهُ مِنْ غَيْرِ عِيٍّ جَوَابٌ - وَ الْوَيْلُ كُلُّ الْوَيْلِ لِمَنْ بَلَّى بِجُرْمَانٍ وَ خَذَلَانٍ وَ عَصِيَانٍ - فَاسْتَحْسَنَ لِنَفْسِهِ مَا يَكْرَهُهُ مِنْ غَيْرِهِ - وَ أَزْرَى عَلَى النَّاسِ بِمِثْلِ مَا يَأْتِي - وَ اعْلَمْ أَيُّ بُنَيَّ أَنَّهُ مَنْ لَانَتْ كَلِمَتُهُ وَجِبَتْ مَحَبَّتُهُ - وَفَقَّكَ اللَّهُ لِرُشْدِهِ وَ جَعَلَكَ مِنْ أَهْلِ طَاعَتِهِ بِفُؤَادِهِ إِنَّهُ جَوَادٌ كَرِيمٌ

„O, sinko moj, oporučujem ti bojazan od Allaha i u bogatstvu i siromaštvu, izricanje istine i u zadovoljstvu i u srdžbi, umjerenost i u imućnosti i oskudici, pravednost i prema prijateljima i prema neprijateljima, rad i u živahnosti i u malaksalosti, zadovoljstvo Allahom i u teškoći i lahkoći. O, sinko moj, nije zlo ono nakon čega je Džennet niti je dobro ono nakon čega je Džehennem, a svaka blagodat manja od Dženneta je neznatna i svaka nedaća manja od Džehennema je spas. Znaj, sinko moj, da je onaj koji je osvijestio svoje mahane lišen tuđih nedostataka, a onaj koji je razodjenuo odjeću bogobojažnosti neće se pokriti nikakvom odjećom. Onaj koji je zadovoljan Božijim dijeljenjem neće se rastužiti zbog onoga što je izgubio, a onaj koji je izvukao sablju neposlušnosti bit će ubijen njome. Onaj koji kopa jamu za svog brata past će sam u nju, onome ko je poderao

veo drugih razotkrit će se sramota njegove kuće, onaj ko je zaboravio svoj prijestup smatrat će velikim greške drugih, a ko se bori protiv prilika – strada, ko zaranja u vrtloge – utapa se. Ko se oduševi svojom mišlju, skrenut će s puta. Ko se osamostali svojim umom, pokliznut će. Ko se uzoholi prema ljudima, bit će ponižen. Ko se druži s učenima, bit će poštovan, a ko se druži s niskim, bit će prezren. Ko pretjeruje u drskosti, bit će uvrijeđen, ko zalazi na mjesta na zlu glasu – bit će osumnjičen. Ko se šali, bit će omalovažavan, a ko se puno bavi nečim, bit će upoznat s time. Ko puno govori – puno griješi, ko puno griješi – malo se stidi, ko se malo stidi – plitke je savjesti, ko je plitke savjesti – umrtvljenog je srca, a čije je srce umrtvljeno – taj ulazi u Vatru. O, sinko moj, ko vidi nedostatke drugih, a odobrava ih kod sebe – on je budala prava. Ko razmišlja, uzima pouku, ko uzima pouku, povlači se (od grijeha i svega što vodi u propast), a ko se povuče, postaje spašen. Ko napušta strasti, slobodan je i ko ostavi zavisti, zaslužuje ljubav kod ljudi.

O, sinko moj, dostojanstvo vjernika je njegova ovisnost o ljudima, a zadovoljstvo je imetak koji ne nestaje. Ko se često sjeća smrti – zadovoljava se udjelom malim od svijeta ovoga. Ko zna da mu je govor dio djela – govori manje, osim tamo gdje to ima svrhu neku.

O, sinko moj, čudan je onaj koji se boji kazne, a ne suzdržava se, i nada se nagradi, a ne kaje se i ne čini dobra djela!

O, sinko moj, razmišljanje donosi svjetlost, nehaj tminu, a neznanje zabludu. Sretan je onaj koji se savjetuje s drugima. Učtivost je najbolje naslijede. Ljepota naravi je najbolji drug. Uz prekidanje rodbinskih veza nema porasta opskrbe, a uz grijeha nema bogastva.

O, sinko moj, očuvanost ima deset dijelova. Devet je u šutnji, izuzev spominjanja Allaha, a jedan je u izbjegavanju druženja s nezalicama.

O, sinko moj, ko se u druženju s ljudima okiti grijesima prema Allahu, On će mu zadati poniženje, a ko traži znanje, naučit će.

O, sinko moj, glava znanja je blagost prema ljudima, a gubitak je grubost prema ljudima. Jedno od blaga vjere je strpljivost naspram nedaća. Krjepost je ukras siromaštva, a zahvalnost je ukras bogatstva. Često posjećivanje donosi umor. Povjerenje i sigurnost prije provjere oprečno je dalekovidnom promišljanju. Ushićenost sobom upućuje na slabu pamet.

O, sinko moj, koliko li je jedan pogled privukao žalosti i koliko li je jedna riječ oduzela blagodati!

O, sinko moj, nema odlike veće od islama, niti časti uzvišenije od svijesti o Bogu, niti utočišta boljeg od suzdržavanja, niti zastupnika djelotvornijeg od pokajanja, niti odjeće ljepše od očuvanosti, niti imetka koji bolje otklanja bijedu od zadovoljstva suštim uzdržavanjem. Onaj koji se ograniči na ono što je naprosto dovoljno za uzdržavanje postiže udobnost i priprema se za boravak u lagodnosti. Želja je ključ teškoće i sredstvo umora. Pohlepa, oholost i zavist jesu poticaji grijeha, dok je zlo skup svih nedostataka loših. Dovoljno ti je za odgoj tvoje duše da izbjegavaš ono što ti se kod drugih ne sviđa! Tvoj brat ima kod tebe ista prava koja ti imaš kod njega. Ko se zaglubi u posljedice svojih poslova, a nije promišljao o njihovom ishodu, sam je sebe izložio nedaćama. Planiranje prije djelovanja sačuvati će te od kajanja. Ko raspolaže s nekoliko mišljenja, razumijeva pogreške. Strpljivost

je štit naspram oskudice. Škrtost je košulja bijede. Pohlepa je znak siromaštva, ali siromašan koji sjedinjuje je bolji od osornog bogataša. Svaka stvar ima svoju hranu, a čovjek je hrana za smrt.

O, sinko moj, nemoj baciti griješnika u očaj u pogledu njegovih grijeha, pa koliko li je griješnika koji su završili dobrima i koliko li je počinitelja dobrih djela koja su pokvarili na kraju života, završavajući u Vatri! O, sinko moj, koliko li je nepokornih koji su se izbavili i koliko li je dobročinitelja koji su pali. Ko teži iskrenosti, olakšat će mu se tereti. Upućenost duše je u suprotstavljanju njenoj požudi. Prolaskom časova smanjuje se život. Teško prijestupnicima od najpravednijeg suca i znalca dubina onih koji svoje zle namjere kriju u sebi.

O, sinko moj, loša li je opskrba za Dan Sudnji nasilje prema ljudima, u svakom gutljaju je gušenje i u svakom zalogaju je davljenje. A nijedna blagodat se ne postiže osim napuštanjem druge.

Koliko li je blizu udobnost naporu, bijeda blagodati, smrt životu i bolest zdravlju! Sretan li je onaj ko učini iskrenim svoje postupke i znanje, ljubav i mržnju, prihvatanje i napuštanje, govor i šutnju, djelo i riječ. Blago li je učenjaku koji je postupio po znanju pa ustrajao, strahovao od noćnog napada pa se opremao i spremio se da, ako bude pitan – savjetuje, ako bude ostavljen – šuti. Govor mu je ispravan, a šutnja mu je odgovor, a ne slabost.

I teško onom koji je pogođen uskraćenošću, porazom i nepokornošću, pa smatra lijepim za sebe ono što vidi ružnim kod drugih i kori ljude za ono što i sam čini.

Znaj, sinko moj, da ko umekša svoj govor, prigrabi prijateljstvo, neka ti Allah da uspjeh u pronalaženju puta i Svojom moći te učini od pokornih, jer doista je On darežljiv i plemenit.“

Imam Husejn u posljednjim trenucima očevog života

Posljedna riječ koju je Zapovjednik vjernih izgovorio bila je Božija riječ:

لَمِثْلُ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ

Za ovako nešto neka se trude trudbenici! (Es-Saffat, 61) i potom se uzdigla čista duša okružena melecima Premilosnoga, srušili su se stubovi pravde na Zemlji i izbrisala su se znamenja vjere.

Na bolji svijet je otišao onaj koji je bio utočište potlačenih i obespravljenih, koji je sav svoj trud bio usmjerio na uspostavljanje vlasti koja će okončati doba sebičnosti i iskorištavanja i provesti pravdu i pravo među ljudima.

Dva Poslanikova unuka su opremili svog oca, pa su ga ogasulili i umotali u ćefine. U posljednjem dijelu noći su ga odnijeli do njegovog kabura u Nedžefu i tu ukopali najveći simbol pravednosti i uzvišenih ljudskih vrijednosti, kako su to priznali i njegovi protivnici. Historičari su prenijeli da je Muavija, kada je saznao za pogibiju imama Alija, a.s., odredio da dan njegove pogibije uzmu kao praznik u Damasku. Bilo je ostvareno ono što je želio i ukazala mu se prilika koju je priželjkivao: da preuzme vlast kao sredstvo za porobljavanje muslimana i primora ih na ono što oni ne vole.

Imam Husejn u vrijeme brata imama Hasana, a.s.

Stanje ummeta prije primirja s Muavijom

Rušenje stubova islamskog društva, koje je vjerovalo u najsvetiju, najveću i najsveobuhvatniju nebesku poslanicu, u sjeni vlasti Muavije ibn ebi Sufijana nije bilo produkt trenutačnih napora, jer su zastranjenja počela od dana Sekife, kada je uzde upravljanja ummetom preuzela osoba koja nije imala sposobnost i potrebnu moć, nego je došla na vlast na osnovu plemenskih pristrasnosti. O tome svjedoči Ebu Bekrova izjava: „Predata mi je vaša vlast, a ja nisam bio najbolji među vama.“

Islamski ummet je skliznuo u drugi ponor na dan kada je Omer ibn Hattab počeo praviti razlike među muslimanima prilikom raspodjele, suprotstavljajući se Poslanikovom sunnetu i stvarajući novi klasni poredak, do onda kada je na vlast došao Osman ibn Affan, kada se pokvarenost povećala i proširila na vlast i upravu, kada su nad sudbinom naroda zavladaali razvratnici i najgori ljudi. Neki od onih koji su počeli širiti nered u ummetu su bili: Velid ibn Ukbe, Hakem ibn As, Ukbe ibn ebi Mu'id, Se'id ibn As i Abdullah ibn S'ad ibn ebi Serh.

Emevijska porodica, koja se nije bila otvorila prema islamu, a koja je sačinjavala samo srce vlasti, počela je formirati ekonomsku moć pljačkanjem bogatstva ummeta i bespravnim Osmanovim darivanjima. Muavija je kroz svoje namjesništvo u Šamu u vrijeme Omera uspio da osnuje društvo onakvo kakvo je željela njegova duša, puna mržnje prema islamu, Poslaniku i njegovoj porodici, jer su on i njegov otac ušli u islam poraženi i prestrašeni na dan osvajanja Mekke, i to među oslobođenim robovima, nakon što je izgubio svog djeda, dajdžu i brata u sukobima protiv islama prije osvajanja Mekke.

Pored toga, u toku ovog perioda – od preseljenja Poslanika, s.a.v.a., do kraja Osmanove vlasti – vladajući režim nije obratio pažnju na islamski poziv, njegovo širenje i učvršćivanje u dušama ljudi, niti je uložio ikakav trud u iskorjenjivanje pojava bolesti i plemenskih običaja, već je vladareva briga bila jurenje u osvajačke ratove iz želje za proširivanjem vlasti i uvećanjem imetka. Imam Ali, a.s., se od preseljenja Božijeg Poslanika, s.a.v.a., zalagao svim snagama da ummet ne izgubi svoj islamski identitet i da smanji zastranjenja pa je djelovao i pomagao vladajuću skupinu, ponekad blago, a ponekad grubo, izbjegavajući direktna suočavanja s njima da bi vratio svoje šerijatsko pravo na hilafet dajući prednost općoj dobrobiti islama nad svim ostalim dobrobitima.

Ummet je bio pogođen tragedijom svog velikog obnovitelja, kada je imam Ali postao šehid i pao pred imamom Hasanom ibn Alijem, iscrpljen ratovima za popravljivanje stanja protiv onih koji su kršili zavjet, nepravedno pokazali neposlušnost i onih koji su izašli iz vjere. Kada su snage koristoljublja licemjera i onih koji su mrzili islam bile požurile da se ispriječe ispred imama Alija, zanemarujući zapovijedi Svevišnjeg Allaha i Njegovog Poslanika i ne obraćajući pažnju na dobrobit ummeta, on je i tada bio istinski vođa koje vodi na put istine i Božanske pravde. Oni su znali za njegovo zakonsko pravo koje je dobio od poslanice i Poslanika, što je

predstavljalo istinsku opasnost za njih jer se moglo desiti da ih odstrane iz islamskog društva, i upravo zbog toga su izbili ratovi na Devi, Sifinu, a potom na Nehrevanu.

Imam Hasan je odlučio da vodi ummet nastavljajući put obnove i suprotstavljanja zastranjenosti, dok je većina ljudi odabrala sigurnost i udobnost. On je stoga bio primoran prihvatiti primirje i prekid sukoba s Muavijom, koji je bio jak i utvrđen u Šamu, ali na osnovu važnih uvjeta i ugovora koji bi zajamčio sigurnost skupine odabranika ummeta i izgradio u narodu osnovu koja će biti osvješćenija i dublje vjerovati u svoju islamsku poslanicu, kako se muslimansko društvo ne bi izobličilo i poslanica poništila, jer sablja nije uvijek najbolji sud u sporovima: riječi i sporazum u nekom opasnom periodu mogu imati veći uticaj. Cilj je bio sačuvati islamsku poslanicu, zaštititi islamski ummet u svim situacijama i razjasniti licemjerje i neprijateljstvo Beni Umejja i skrivene namjere njihovih vladara prema islamu.

Imam Husejn je stao uz svog brata, imama Hasana, i proživljavao je sve događaje kroz koje je prolazio njegov brat, potpuno saglasan s njim u mišljenju i stavovima. Pomagao ga je u usmjeravanju i izbjavljenju ummeta nakon što je vidio kako se sekifijska zastranjenost potpuno razotkrila u ovom periodu. Doista se ova zastranjenost bila toliko proširila u ummetu da on čak više nije bio spreman ni za pokret imama Hasana niti se odazivao njegovim zapovijedima.

Imam Hasan je bio upoznat sa svim varkama i spletkama koje je Muavija bio planirao. Veći dio Iračke vojske, nakon što je predstavljala žilu kucavicu u vojsci imama Alija, prešao je u kandže Muavije ibn ebi Sufijana i njegove skupine.

Imam Husejn je znao da će, ukoliko se desi sukob između imama Hasana i Muavije, ishod biti u korist Muavije i sigurno se okončati ili pogibijom Hasana, Husejna i svih Hašimida i njihovih najvjernijih sljedbenika ili njihovim zarobljavanjem, i to upravo u vrijeme u kojem je islamski ummet najviše trebao bezgrješnog imama pored sebe, kako bi mogao spasiti ono što je ostalo i obnoviti poništeno, jer doista je islamska poslanica svršetak svih poslanica i moralo se upotpuniti ono što su Božiji Poslanik i imam Ali započeli.

Prema tome, postaje jasno da je potpuno neosnovano ono što su neki historičari prenijeli, a to je da je imam Husejn bio nezadovoljan onim što je njegov brat imam Hasan, a.s., uradio te da je rekao: „Tako ti Allaha, nemoj da potvrđuješ Muavijine, a odbacuješ očeve priče“, i da mu je Hasan rekao: „Šuti, ja sam obavješteniji od tebe“.

Pored toga, imam Husejn je bio dalekovidniji i dublje upućen u dešavanja i njihove ishode i od velikana svog vremena, koji su također cijenili mudar stav imama Hasana u tim okolnostima u kojima nije imao drugog izbora, da ne bi znao za dobrobit koju su i drugi vidjeli u onome što je njegov brat uradio, pa da stane pred njega sa takvim stavom.

Oni koji vjeruju u imamet i bezgriješnost imama Hasana i imama Husejna, ne sumnjaju u neispravnost predaje koja govori o suprotstavljanju imama Husejna svom bratu, imamu Hasanu, u pitanju primirja s Muavijom jer ako su Hasan i Husejn bili imami, kojima je pokornost obaveza za sve,

onda je sve što su uradili bilo po čisto Božanskoj dužnosti i u skladu s onim što je Svevišnji Allah odredio za njih, pa prema tome ne postoji prostor za takve predaje.

O ovome svjedoče vjerodostojne predaje, oprečne toj neispravnoj, i ukazat ćemo na neke od njih:

Imam Ebu Abdullah es-Sadik, a.s., je rekao:

نَحْنُ قَوْمٌ فَرَضَ اللَّهُ طَاعَتَنَا وَ أَنْتُمْ تَأْتُمُونَ بِمَنْ لَا يُعَدُّ النَّاسُ بِجِهَاتِهِ

„Mi smo narod koji je Svevišnji Allah obavezao na pokornost svima, a vi slijedite onoga kojeg nije opravdano slijediti ni da ga ne poznajete.

Neki čovjek je pitao imama Abu-l-Hasana er-Rida, a.s.: „Je li obavezno pokoravanje tebi?“ i on je odgovorio da jeste, pa ga je ovaj opet upitao: „Je li poput pokornosti Aliju ibn ebi Talibu?“ i imam je ponovo potvrdio.

Preneseno je da Humran rekao imamu Ebu Džaferu el-Bakiru: „Neka budem žrtva za tebe, možeš li mi objasniti ratovanja imama Alija, Hasana i Husejna zbog Božije vjere i kako to da su ih tlačitelji napadali sve dok nisu bili pobijeni ili poraženi.“ Imam Bakir je rekao:

يَا حُمْرَانُ، إِنَّ اللَّهَ، تَبَارَكَ وَ تَعَالَى، قَدْ كَانَ قَدَّرَ ذَلِكَ عَلَيْهِمْ وَ قَضَاهُ وَ أَمْضَاهُ وَ حَتَمَهُ عَلَى سَبِيلِ الْإِخْتِيَارِ، ثُمَّ أَجْرَاهُ فَيَتَقَدَّمُ عِلْمُ إِلَيْهِمْ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ، قَامَ عَلَيَّ وَ الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ، عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَ يَعْلَمُ صَمَتٌ مَنْ صَمَتَ مِنَّا

„O, Humrane, doista je Allah, neka je Slavljen i Uzvišen, za njih to bio predodredio, propisao, presudio i učvrstio, pa potom izvršio. Ali, Hasan i Husejn, znajući za to preko Allahovog Poslanika, tako su postupili, a onaj od nas ko je šutio, znao je da je neophodno da šuti o tome, pa je šutio.

Imam Bakir, a.s., je o veličini imama Husejnove naravi i njegovom poštovanju prema bratu Hasanu govorio:

مَا تَكَلَّمَ الْحُسَيْنُ بَيْنَ يَدَيِ الْحَسَنِ إِعْظَامًا لَهُ

„Husejn nije pričao pred Hasanom iz poštovanja prema njemu.“

Imam Sadik, a.s., je pričao:

إِنَّ مُعَاوِيَةَ كَتَبَ إِلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمَا- أَنْ أَقْدِمَ أَنْتَ وَ الْحُسَيْنُ وَ أَصْحَابُ عَلِيٍّ- فَخَرَجَ مَعَهُمْ قَيْسُ بْنُ سَعْدٍ بْنُ عَبْدِ الْأَنْصَارِيِّ- فَقَدِمُوا الشَّامَ فَأَذِنَ لَهُمْ مُعَاوِيَةُ- وَ أَعَدَّ لَهُمُ الْخُطَبَاءَ فَقَالَ: يَا حَسَنُ، فَمُ قَبَايِعُ- فَقَامَ قَبَايِعُ، ثُمَّ قَالَ لِلْحُسَيْنِ، عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَمُ قَبَايِعُ فَقَامَ قَبَايِعُ- ثُمَّ قَالَ: يَا قَيْسُ، فَمُ قَبَايِعُ- فَأَلْتَقَيْتَ إِلَى الْحُسَيْنِ، عَلَيْهِ السَّلَامُ، يَنْظُرُ مَا يَأْمُرُهُ، فَقَالَ: يَا قَيْسُ، إِنَّهُ إِمَامِي، يَعْنِي الْحَسَنَ، عَلَيْهِ السَّلَامُ

„Muavija je pisao pismo Hasanu ibn Aliju da dođe sa Husejnom i Alijevim sljedbenicima kod njega. Kada su pošli, s njima je krenuo i Kajs ibn Sad ibn Ubade el-Ensari, pa su došli u Šam i Muavija ih je primio i spremio je za njih govornika... potom je rekao (Imam Hasan): „O, Kajs, ustani i daj prisegu.“ On se okrenuo prema Husejnu gledajući šta će mu on narediti, a imam Husejn je rekao: „O, Kajs, doista je on moj imam, mislio je na Hasana.““

Imam Husejnovo poštivanje stavki primirja imama Hasana s Muavijom

Imam Hasan je 49. ili 50. godine po hidžri postao šehid, a Muavija je umro 60. godine po hidžri. U ovom periodu imam Husejn je bio imam i

vođa i nije bio obavezan na pokornost nikome. Međutim, on se nastavio pridržavati stavki sporazuma o primirju koje je njegov brat imam Hasan bio sklopio s Muavijom i nije učinio ništa što bi ih moglo prekršiti, čak ni kada su neki šije tražili od njega da ustane protiv Muavije, nego im je preporučio strpljivost i tekiju (pretvaranje) ukazujući im na to kako se on pridržava sporazuma od kojeg će biti oslobođen Muavijinom smrću.

Pismo Džeade ibn Hubejre imamu Husejnu

Džeade ibn Hubejre ibn ebi Veheb je bio jedan od ljudi koji su bili najvjerniji imamu Husejnu i najviše ga je volio. Kad se grupa šija okupila kod njega navaljujući da napiše pismo imamu Husejnu u kojem će ga pozvati da dođe u njihov grad, Kufu, kako bi objavio ustanak protiv Muavijine vlasti, Džeade je poslao pismo imamu Husejnu u kojem je pisao: „... a zatim, tvoji sljedbenici kod nas iščekuju tvoj dolazak i ne žele nikoga umjesto tebe. Poznavali su stav tvog brata Hasana u vezi s ratom, a poznaju i tebe po blagosti prema prijateljima, grubosti prema neprijateljima i strogoći u vezi s Allahom, pa ako želiš ovu vlast, dodi kod nas: doista smo se spremili za smrt uz tebe.“

Imam Husejn u odgovoru je napisao:

أَمَّا أَخِي فَأَرْجُو أَنْ يَكُونَ اللَّهُ قَدْ وَفَّقَهُ وَ سَدَّدَهُ وَ أَمَّا أَنَا فَلَيْسَ رَأْيِي الْيَوْمَ ذَلِكَ فَالْصِّقُوا -
رَحِمَكُمُ اللَّهُ - بِالْأَرْضِ وَ اكْمُلُوا فِي الْبُيُوتِ وَ احْتَرِسُوا مِنَ الظَّنَّةِ مَا دَامَ مُعَاوِيَةُ حَيًّا، فَإِنْ
يُحْدِثِ اللَّهُ بِهِ حَدَثًا وَ أَنَا حَيٌّ كَتَبْتُ إِلَيْكُمْ بِرَأْيِي

„Što se tiče moga brata, doista se ja nadam da mu je Allah dao uspjeh i podržao ga, a što se mene tiče, danas to nije moj stav. Prema tome, svežite se uz zemlju, napravite zasjede u vašim kućama i čuvajte se od sumnji dok je Muavija živ, pa ako Allah završi s njim, a ja budem živ, onda ću vam pisati o svom stavu. Ve selam.“

Iz ovog postaje jasno da je imam Husejn po svojoj šerijatskoj odgovornosti slijedio svog brata, imama Hasana, u pitanju primirja s Muavijom, prihvatio ga je i pridržavao ga se cijelog perioda Muavijine vlasti. Desetine svjedočenja potvrđuju da su njih dvojica bili usaglašeni u svojim razmišljanjima, pogledima na stvari i njihove ishode i ujedinjeni u svemu što se desilo i postiglo.

Kao što su pripisali imamu Husejnu, tako su pripisali i imamu Hasanu da se suprotstavio svom ocu u mnogim njegovim političkim stavovima, prije i u toku njegovog hilafeta. Jasno je da je cilj ovakvih tvrdnji ubacivanje u dušu ummeta sumnje u vezi s vodećim položajem dvojice zakonitih imama, Hasana i Husejna, da bi se izazvali razdor i razilaženje i ljudi udaljili od njih.

Šehadet imama Hasana

Nakon što je potpisao primirje s Muavijom, imam Hasan se zadržao nekoliko dana u Kufi, a potom se s bratom Husejnom i svim članovima svoje porodice vratio u Medinu. Boravio je u tom gradu prigušujući svoju srdžbu i držao se svoje kuće čekajući Božiju odredbu. Kao što smo

spomenuli, imam Husejn je odbio ustanak protiv Muavije dok je ovaj živ zbog pridržavanja sporazuma o primirju koji je njegov brat Hasan bio sklopio s njim.

Oba imama, Hasan i Husejn, u Medini su se posvetili ibadetu i učvršćivanju islamskog vjerovanja u duše ljudi, objašnjavanju islamskih propisa, savjetovanju i upućivanju naroda, radu na odgoju svjesne generacije koja će preuzeti svoju odgovornost naspram nepravde pokvarenosti i zastranjenosti koje su nastale na putu ummeta. U toku tih deset godina, kako je u nekoliko historijskih izvora zabilježeno, imami Hasan i Husejn izazvali su nekoliko verbalnih sukoba izazvani Muavijinim postupcima i postupcima nekih od njegovih namjesnika.

III glava

Vrijeme imama Husejna

Stavovi i dostignuća imama Husejna

Ciljevi ustanka imama Husejna

Ishodi ustanka imama Husejna

Iz duhovnog naslijeđa imama Husejna

Vrijeme imama Husejna

Muavijina vlast i njena uloga u poružnjavanju islama

Muavija i pokvarena družina iz Beni Umejje preuzeli su vlast i time dovršili zastranjenosti započete u Sakifi, jer je Muavija hilafet pretvorio u tiransko, samovoljno kraljevstvo jasnim izražavanjem svog neprijateljstva prema islamskom ummetu i priznanjem da ummet nije zadovoljan s njim kao vladarom ovim riječima: „Tako mi Allaha, nisam njime (hilafet) ovlašten simpatijom koju sam imao od vas niti vašom radošću mojoj vladavini, već sam vas savladao svojom sabljom.“

Međutim, Muavija i struja koju je on predvodio susreli su se s nesavladivom preprekom, a to je imam Alijevo ispravno primjenjivanje propisa islamskog šerijata. Pored toga, imam Ali nije napustio ummet sve dok nije usadio islamsko vjerovanje u njihove duše pa su ga zavoljeli, naročito stanovnici Iraka. U svemu tome, on se brinuo za poslanicu i dobrobit islamskog ummeta, odbacujući tvrdnje poglavara Sekife kada je Ebu Bekr izrazio svoju slabost i ispričao se zbog mnogih svojih greški ovim riječima: „Ja sam doista postavljen kao vladar nad vama, a nisam bio najbolji među vama.“ Iz ove isprike se razumije da Ebu Bekr nije mogao u potpunosti primjenjivati islamski šerijat. S druge strane, imam Ali je pokazao živi uzor za svjesno i bezgrješno sposobno vođstvo nakon Božijeg Poslanika, s.a.v.a., pa je islamski ummet očekivao vođu poput Alija ibn ebi Taliba.

Međutim, Muavija je počeo kuditi ove islamske vrijednosti i boriti se protiv snaga privrženih Ehli bejtu, uništavajući sve što je imam Ali bio izgradio u islamskom ummetu, kako bi ummet izgubio svoju volju i kako bi umrla njegova savjest, čime bi postao nemoćan suprotstaviti se prohtjevima vladara koji su bili u suprotnosti s čistom vjerom. Muavija je od prvog koraka jasno naglasio da je njegov glavni cilj preuzimanje vlasti, čak i ako zbog toga bude prolivena muslimanska krv koja je sveta, poznatom njegovom izjavom: „Tako mi Allaha, nisam se borio protiv vas da biste klanjali, postili, obavljali hadždž ili izdvajali zekat, već sam se protiv vas borio samo da bih vladao nad vama.“

Muavijin način borbe protiv islama

Potrebno je ukratko prostudirati šejtanske planove koje je Muavija sprovodio i velike prateće događaje koji su se dešavali, jer su oni bili najvažniji uzroci ustanka imama Husejna.

Imam Husejn je vidio koliko nisko je palo stanje muslimana u vjerovanju, moralu, društvu, ekonomiji i politici. Ovaj pad je bio posljedica politike koja je udaljila ummet s puta izvornog islama kroz Muavijina ponašanja koja su dostigla vrhunac kad je silom nametnuo Jezida kao halifu

nad muslimanima. Imam Husejn je nakon Muavijine smrti brzo pristupio pokretanju velikog ustanka koji je doveo do buđenja i jačanja volje ummeta.

Ukazat ćemo na neke osnove emevijske, džahilijetske politike koju je Muavija pokušao provoditi.

1. Ekonomska politika. Muavija nije imao nikakvu ekonomsku politiku za imovinsko pitanje u uobičajenom značenju te riječi, već je njegovo postupanje u prikupljanju imovine i potrošnje bilo ovisno o njegovim željama i prohtjevima, pa je darivao veliko bogatstvo onima koji su ga podržavali, a uskraćivao svojim protivnicima njihove plaće, uzimao im imovinu i nametao bespravne poreze. U njegovo vrijeme kod većine muslimana se povećalo siromaštvo i oskudica, a bogatstvo se gomilalo kod jedne manje skupine koja je donosila sud o sudbini muslimana i njihovih stvari. Ovo su neke glavne crte u Muavijinoj ekonomskoj politici:

a. Ekonomska oskudica. Muavija je proširio ekonomsku oskudicu u područjima koja su obuhvatala opozicijsku stranu:

- Medina. Muavija nije udjeljivao stanovnicima Medine ništa od imetka jer su među njima bile mnoge ličnosti koje su bile protivnici emevijske porodice i sami imali želju za vlašću. Historičari su zabilježili da ih je Muavija prisilio da prodaju svoja imanja pa ih je on kupovao po najnižim cijenama. Potom je slao svoje povjerenike na ta imanja da prikupe njihovu prihode što su vlasnici odbili dati, a onda su se obratili namjesniku u Medini, Osmanu ibn Muhammedu, i rekli mu: „Zaista ova imovina pripada nama i Muavija nas je zapostavio u prihodima. Ni dirhema nam nije nam davao sve dok nas vrijeme nije izmučilo i zahvatila nas glad, i tada je kupio naša imanja po cijeni od jedan posto od njihove stvarne vrijednosti.“ Namjesnik Medine im je uzvratio najokrutnijim i najgorčim riječima. Muavija je na području Hidžaza ponekad postavljao Mervana ibn Hakema a ponekad Seida ibn Asa – smjenjivao je prvog, a postavljao drugog. Njih dvojica su zajedno ulagali sav svoj trud u preziranje, ponižavanje i izgladnjivanje stanovnika Medine.

- Irak. Muavija je stanovnicima Iraka, kao glavnog centra opozicije, nametnuo ekonomske sankcije. Njegov namjesnik, Mugajre ibn Šu'be, sprječavao je darove i opskrbu od Kufljana. I emevijski vladari nakon Muavije nastavili su ići istim putem u uskraćivanju sredstava stanovnicima Iraka i stvaranju oskudice, smatrajući ih glavnim težištem u svjesnoj liniji koja je stala uz Zapovjednika vjernih, imama Alija.

b. Upotreba imetka za učvršćivanje svoje vlasti. Muavija je upotrebljavao državnu imovinu za učvršćivanje svoje vlasti i dominacije. On je imetak smatrao oružjem koje će mu omogućiti vlast nad ummetom. Jedan od sastavnih dijelova emevijske politike je bila upotreba imetka kao oružja za zastrašivanje i sredstva za primamljivanje, pa ga je uskraćivao jednoj skupini naroda, a drugoj je davao višestruko kao cijenu za savjest i jamac za šutnju. Muavija je sve prihode Egipta poklonio Amru ibn Asu dok je živ, i to zbog njegove saradnje u suprotstavljanju Zapovjedniku vjernih, imamu Aliju.

2. Kupovina savjesti. Muavija je u svojoj ekonomskoj politici otvorio novu stavku: kupovina savjesti. To je naglasio krajnje nisko ovim riječima: „Tako mi Allaha, imetkom ću pokušati pridobiti Alijeve povjerenike.

Podijelit ću među njima imetak da pobijedi moj dunjaluk nad njegovim ahiretom.“

Preneseno je da je došla kod njega skupina poglavara Arapa pa je svakome od njih darovao po stotinu hiljada dirhema, a Hattatu, amidži pjesnika Ferezdeka, dao je sedamdeset hiljada. Kada je Hattat saznao za to, srdit se vratio Muaviji. Muavija mu je bez i najmanjeg stida rekao: „Doista sam ja kupio od ostalih njihovu vjeru, a tebi sam prepustio tvoju vjeru.“ Hattat mu je rekao: „Kupi i od mene moju vjeru“ i Muavija je naredio da mu se da ostatak od stotinu hiljada.

3. Dažbina nevruc. Muavija je bez ikakvog šerijatskog osnova obavezao dadžbinu nevruc muslimanima kako bi mogao pokriti svoje troškove. Pretjerao je u opterećavanju i tlačenju ljudi otplatama i, kako su historičari zabilježili, prikupio deset miliona dirhema. Taj porez je poznat muslimanima jer su ga vladari poslije njega uzeli kao sunnet i nastavili prisiljavati narod na plaćanje.

4. Politika zavađanja. Muavija je sagradio svoju politiku na osnovu razdora među muslimanima, jer je vjerovao da vlast neće biti stabilna ako ne proširi neprijateljstvo među sinovima islamskog ummeta. „Muavija je koristio svoju varku, koju je ponavljao i dobro usavršio te postao veoma vješt u njoj, protiv svojih protivnika, i muslimana i nemuslimana, a osnova varke je bio uporan rad na izazivanju razdora među protivnicima i međusobno obeshrabrivanje ubacivanjem sumničenja i izazivanjem mržnje među njima, premda su neki od njih čak bili iz njegove porodice i rodbine ... nije mogao podnijeti da vidi dva ugledna čovjeka da su složna, a prirodno rivalstvo među uglednicima mu je bilo pomoć u zavađanju.“

a. Tlačenja nearapa. Muavija je otišao predaleko u tlačenju i preziranju nearapa i imao je namjeru u potpunosti ih uništiti. Historičari bilježe da je pozvao Ehnefa ibn Kajsa i Semure ibn Džundeba i rekao im: „Doista, vidim da se broj ovih crvenih uvećao. Mislim da su se nametnuli našim prethodnicima i kao da gledam kako skaču na Arape i vlast. Zato sam donio odluku da pobijem jedan dio njih, a dio ostavim za robove i radnike za pravljenje puteva.“

b. Plemenska pristrasnost. Muavija je oživio plemensku pristrasnost i u arapskoj poeziji i pjesništvu gdje su se ispoljavali najstravičniji oblici sukoba koje je emevijska vlast izmišljala kako bi odvratila narod od miješanja u politička pitanja. Historičari su zabilježili da se Muavija bacio na buđenje minulih mržnji između Ausa i Hazredža nastojeći time umanjiti njihovu važnost i spustiti njihov položaj pred islamskim i arapskim svijetom, kao što je stao i uz stanovnike Jemena protiv plemena Mudera i podigao bunu među njima da ne bi došli do jedinstva koje bi naškodilo interesu njegove vlasti.

5. Politika ugnjetavanja i sile. Muavija je upravljao ummetom preko ugnjetavanja, gušenja i omalovažavao je njegovu sudbinu i čast. Nakon primirja s imamom Hasanom jasno je naglasio da je on ratovao protiv muslimana i prolijevao njihovu krv kako bi mogao vladati nad njima i dao izjavu u kojoj je pokazao svu svoju osorost i uobraženost: „Mi smo vrijeme. Koga mi dignemo – uzdići će se, a koga mi spustimo – past će.“ Njegovi namjesnici i ovlašeni radili su po ovom izdajničkom planu pa se Utbe ibn

ebi Sufijan obratio Egipćanima ovim riječima: „Tako mi Allaha, rascijepit ćemo bičeve na vašim leđima.“ U govoru Halida el-Kasrija stanovnicima Mekke stoji: „Doista, tako mi Allaha, neće mi biti doveden niko ko je vrijedao svog imama (Muaviju), a da ga nećemo razapeti u časnom haremu.“

6. Razvrat, raskalašenost i omalovažavanje vjerskih vrijednosti. Muavija je bio poznat po razuzdanosti i bestidnosti. Ibn Ebil Hadid je pisao: „Muavija je u vrijeme Osmana bio jako razvratan i obilježen svim vrstama ružnih djela, dok se u vrijeme Omera malo prikrivao iz straha od njega. Međutim, i tada je oblačio svilu i brokat, pio u posudama od zlata i srebra, jahao na konjima čija su sedla bila ukrašena zlatom, na pokrivačima od brokata i šarenog platna... i preneseno je u knjigama sire da je on u vrijeme Osmana pio vino u Šamu.“ Od Abdulaha ibn Burejda se prenosi: „Ja i moj otac smo ušli kod Muavije pa nas je pozvao da sjednemo. Potom nam je donesena hrana i jeli smo, a zatim je doneseno i vino. Muavija je popio, a zatim je ponudio i mom ocu. Otac je rekao: „Nisam popio otkad je Allahov Poslanik zabranio.““

Brojne su predaje koje govore o Muavijinom uzimanju kamate. Jedna od tih predaja govori da je Muavija prodao pojilo od zlata ili metalnih listića za više od njene težine pa mu je Ebu Derda rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.a., da je zabranio ovo osim ako razmjena bude jednake težine“, na što je Muavija odgovorio: „Ja u tome ne vidim problem.“ Ebu Derda se onda izjasnio: „Ko će mi opravdati Muaviju? Ja ga obavijestim o Allahovom Poslaniku, a on mi priča o svom mišljenju. Neću boraviti na zemlji na kojoj se ti nalaziš“ i otišao u Medinu kod Omera ibn Hattaba kome je ispričao ovo pa je Omer napisao Muaviji: „Nemoj za stvar koju prodaješ uzimati ništa osim stvar sličnu ili jednaku po težini.“

Jedan od primjera Muavijinog preziranja islamskih vrijednosti jeste i njegovo pripisivanje Zijada ibn Ubejda er-Rumija i pripajanje njega u svoj rod bez ikakve šerijatske osnove, oslanjajući se samo na svjedočenje Ebu Merjem, prodavača vina, a to je nešto čime se ne može utvrditi srodstvo po šerijatu i time se suprotstavio govoru Allahovog Poslanika:

الْوَلَدُ لِلْفَرَّاشِ وَلِلْعَاهِرِ الْحَجَرِ.

„Dijete pripada vlasniku postelje, a bludniku kamen.“

7. Zloba prema Poslaniku, s.a.v.a., i njegovoj porodici. Muavija je gajio mržnju prema Allahovom Poslaniku pa je u vrijeme njegovog hilafeta prošlo četrdeset džuma namaza u kojima on nije proučio salavat na Poslanika. Neke njegove pristalice su ga pitali zašto tako postupa pa im je rekao: „Spomenuo bih ga ja kad neki ljudi ne bi odmah dignuli nos.“ Kad je ipak čuo mujezina kako uči „Ešhedu en la illahe illallah, ešhedu enne Muhammeden resulullah“, planuo je: „Kako li ti je dobar otac, o Abdullahov sine, doista si imao visoke ambicije! Nisi se zadovoljio ničim do li da staviš svoje ime pored imena Gospodara svih svjetova!“

Muavija je upotrijebio sve organe svoje vlasti da spusti vrijednosti Ehli bejta, koji su bili Poslanikova povjerena ostavština, i čak je koristio najopasnija sredstva u borbi protiv njih i udaljavanju od stvarnosti islamskog života: njegovi govornici su okretali srca ljudi od Ehli bejta, a.s., koristio je Ebu Hurejrea ed-Dusija, Samura ibn Džundeba, Amra ibn Asa i

Mugajrea ibn Šu'bea, koji su izmislili stotine hadisa Allahovog Poslanika, a upotrijebio je i sve obrazovne centre i mektebe da napoji mlade naraštaje mržnjom prema Ehli bejtu i stvori generacije njihovih neprijatelja.

U svom neprijateljstvu prema Zapovjedniku vjernih otišao je predaleko proglašavajući obaveznim njegovo vrijeđanje i proklinjanje na svim javnim i privatnim skupovima i naređujući svojim namjesnicima i povjerenicima širenje njegovog vrijeđanja među ljudima. Tako se proširilo vrijeđanje imama Alija u svim dijelovima islamskog svijeta. Muavija je išao dotle da je u govoru kojeg je držao stanovnicima Šama rekao čak i ovo: „O, ljudi, doista mi je Allahov Poslanik rekao: ‚Ti ćeš preuzeti hilafet poslije mene pa odaberi sveto mjesto za to (mislio je na Šam), jer doista u toj zemlji su veliki pobožnjaci‘, a ja sam odabrao vas, pa proklinjite Ebu Turaba (imama Alija).“

8. Nasilje nad sljedbenicima Ehli bejta. U vrijeme Muavije sljedbenici Ehli bejta su zvanično bili izloženi tlačenju i nasilju i protiv njih se postupalo s najžešćim vrstama gušenja i zlostavljanja. Imam Muhammed el-Bakir, a.s., je opisao emevijski teror ovim riječima:

فَقَاتَلَتْ شَيْعَتُنَا بِكُلِّ بَلَدَةٍ وَفُطِّعَتِ الْأَيْدِي وَالْأَرْجُلُ عَلَى الطَّنَّةِ وَكَانَ مِنْ ذِكْرِ بَحْبُنَا وَ
الْإِنْقِطَاعِ إِلَيْنَا سَجِنٌ أَوْ نُهَبَ مَالُهُ أَوْ هُدمَتْ دَارُهُ.

„Naši sljedbenici su ubijani na svakom mjestu, ruke i noge su im odsijecane samo na osnovu sumnje i ko god se spomenuo po ljubavi prema nama i posvećenosti nama bio bi zatvoren, njegova imovina opljačkana i kuća porušena.“

Muavija se svim silama trudio da uništi misaone i svjesne snage sljedbenika Ehli bejta i u grupama ih je vodio prema gubilištima. Neki od ubijenih su bili Hudžr ibn Adij, Rušejd el-Hadžeri, Amr ibn Humuk el-Huzai, Evfa ibn Hisn...

Nije se zadovoljio samo kažnjavanjem šijskih muškaraca, već je i ženama činio nasilje i nepravdu, pa je proširio strah i paniku u mnogim od njih poput Zerke bint Adi, Sude bint Amar i Ummu-l-Hajre el-Barikije.

Naredio je svim svojim namjesnicima da ruše šijske kuće, izbrišu njihova imena iz deftera i spriječe im darove i opskrbu. Također je svojim namjesnicima naredio da ne prihvate njihova svjedočenja u sudu i slično, kako bi ih što više prezirao i ponizio.

9. Nametanje Jezidove prisega. Sve Muavijine zastranjenosti i zločini ne mogu se opisati u ovim kratkim ukazivanjima nego zbog njihovog mnoštva i svestranosti zahtijevaju posebnu knjigu. Mi smo najprije imali namjeru ovim kratkim crtama pripremiti uvod kako bi spomenuli njegov najveći zločin koji je doveo do toga da imam Husejn, a.s., objavi svoj ustanak, a taj zločin se očitovao u nametanju njegovog sina Jezida razvratnika kao prijestolonasljednika.

Naime, hilafet je imao islamski izgled u vrijeme Ebu Bekra, Omera i Osmana, koji su vladali pod sloganom „namjesništva Poslanika“. Kada je Muavija počeo preuzimati uzde vlasti, uprkos njegovom varanju i obmanjivanju s kojim smo ukratko upoznati, nije se smio suprotstaviti Poslaniku i njegovom poslanstvu javno i neposredno, jer je iskorištavao islamske simbole za učvršćivanje svoje vlasti i za ostvarivanje veće dominacije nad sinovima islamskog ummeta. Tako je Muavija i opisan kao

velik, lukav i oštrouman jer je znao svoje laži odijevati islamskom odjećom. Međutim, njegovo nametanje ummetu Jezida, razvratnika koji je javno činio razvrat, bilo je otvoreno gaženje islamskih vrijednosti i jasno cijepanje muslimanskih prihvaćenih pravila jer su svi muslimani znali da islamski hilafet nije carska vlast ili kraljevstvo kako bi se mogao prenijeti u nasljedstvo i da ne zaslužuje ovaj položaj niko osim znalac Božije Knjige i Poslanikovog sunneta, koji postupa po njima i u stanju je da ostvari ciljeve islamske poslanice i primjenjuje njene propise.

Nametanje prisega Jezidu bio je veliki zločin s opasnim političkim i društvenim dimenzijama koje su mogle dovesti do uništenja islama i njegovog brisanja s lica zemlje da nije bilo ustanka imama Husejna, unuka velikog Poslanika, čuvara vjere svog djeda.

Da bismo se upoznali s veličinom ovog zločina potrebno je prvo znati ko je bio Jezid, a zatim i šta je to bilo uzrok koji ga je učinio nedostojnim hilafeta te zašto se nametanje prisega njemu smatra otvorenim napadom na islam, otpadništvom i povratkom u džahilijet protiv kojeg se islam borio?

Ko je bio Jezid ibn Muavija?

Prije nego što počnemo govoriti o Jezidovom preuzimanju vlasti i stavu imama Husejna o tome, potrebno je vidjeti ko je zapravo bio Jezid s gledišta islama i muslimana i kakav je stav islama o emevijskoj porodici općenito.

Niko od istraživača i historičara ne sumnja u to da su emevije od praskozorja islama do posljedne etape njihove vladavine bili najzagriženiji neprijatelji i najteži protivnici islamu. Oni nisu ušli u islam sve dok nisu upotrijebili sve svoje mogućnosti u borbi protiv islama i bili poraženi, te su tada primorani ušli u vjeru, ali su počeli smišljati planove s ciljem kuđenja islamskih znamenitosti i vraćanja simbola džahilijeta u svim vidovima, na novi nalin i pod velom islama. Kad bi čuo poziv s imenom Poslanika Muhammeda ibn Abdullaha ili odjekivanje ovog časnog imena s vrhova munara svakog dana, Muavija bi se tresao uzrujan i uznemiren. Isto je bilo i s ostalim vladarima iz ove kuće, koji su vladali u ime islama, a radili na njegovom rušenju, predstavljali ga naopakim, kudili njegove propise, zakone i simbole. A Jezid ibn Muavija, protiv kojeg je imam Husejn zauzeo taj vječni stav, kako ga historičari i znanstvenici hadisa opisuju bio je pretjerano raskalašen i udubljen u pokvarenosti i razvrat do beskraj.

Jezidovo rođenje, odrastanje i osobine

Jezid je se rodio 25. ili 26. godine po hidžri. Majka mu je bila Mejsun bint Bedždel el-Kelbije. Historičari su zabilježili da je Mejsun bint Bedždel el-Kelbije omogućila slugi svog oca da joj pride pa je zanjela Jezida. Na ovu činjenicu ukazuje Kelbi ovim stihovima: „Pa ako se vrijeme okrenulo protiv nas napadima Turaka i naprasnom smrću, to je zato što je nečisto rođeno dijete i rob Kelb ubilo na zemlji Taff potomke Poslanika“ (pod „nečisto rođeno dijete“ misli na Ibn Zijada, a pod „rob Kelba“ misli na Jezida ibn Muaviju jer mu je otac, Bedždel el-Kelbi, bio rob).

U vezi s njegovim tjelesnim opisom Ibn Kesir u knjizi El-Bidajetu ve-n-nihaje rekao je da je bio krupan, debeo, bujne kose i kozičav.

Što se tiče Jezidovih osobina, on je naslijedio iznevjeru, dvoličnost, lakomislenost i raskalašenost od svojih predaka. Čak su historičari rekli: Jezid je bio okrutan i nevjeran poput svog oca (naravno, ako je on Muavijin). Međutim, nije bio lukav kao on, nedostajalo mu je sposobnosti za umotavanje svojih okrutnih postupaka u veo nježne, diplomatske snalažljivosti, a u njegovu raspuštenu prirodu i niski moral nikakva samilost ili pravednost nije mogla prodrijeti. Ubijao je i mučio radi užitka i slasti koje je osjećao u tome. Gledajući bolove drugih, on je bio jama za najgrozniji nemoral, a njegova družina oba pola su najbolji svjedoci za to jer su svi bili otpad društva.

Jezid je odrastao u pustinji kod svojih daidži u plemenu Beni Kilaba, koji su prije prihvatanja islama bili kršćani. Jezid je bio potpuno slobodan s njihovom razuzdanom omladinom pa je mnogo poprimio od njihovih ponašanja, pio je vino s njima i igrao se sa psima.

Jezidova strast za lovom

Jedna od izrazitih Jezidovih osobina je bila njegova strast za lovom, u kome je provodio većinu svog vremena. Historičari su zabilježili da je Jezid ibn Muavija bio privržen lovu i zaljubljen u njega. Odijevao je lovačke pse zlatnim ogrlicama i pokrivačima protkanim zlatom i za svakog psa je odredio po jednog roba da ga služi.

Jezidova strastvena ljubav prema majmunima

Jezid je po mišljenju svih historičara bio privržen majmunima. Imao je majmuna kojem je nadjenao ime Ebu Kajs i stavljao ga je ispred sebe i po pio ostatkom svog vina govoreći: „Ovo je starac iz Beni Israila, koji je bio počinio neki grijeh, pa je izobličen.“ Stavlja bi ga sa sobom na divlju mazgu i odlazili bi s konjima u trkalište da se nadmeću. Jedan dan ga je stavio i pobijedio u utrci pa se obradovao i počeo recitovati: „Čvrsto drži, Ebu Kajse, ostatak uzdi jer ako padneš, nema jamca za to; pa ti si prestigao sve konje ove skupine, a konj zapovjednika vjernih je divlja mazga.“

Jednom ga je tako poslao u trkalište pa ga je vjetar zbacio i on je uginuo. Jezid se jako rastužio i naredio da ga stave u ćefine i ukopaju ga, a stanovnicima Šama je naredio da mu izraze saučešće zbog njegove velike nedaće. Recitovao je žalopjku za majmunom: „Koliko li nam je došlo plemenitih i naroda od ugleda kako bi izrazili žaljenje za Ebu Kajsom, poglavarom plemena najodlučnijem i najboljem u dostizanju plemenitosti na sedlu i u poglavarstvu. Nek Allah ne udalji kabur u kojem ti boraviš, u njemu je ljepota i lihjetu tejs.“

Proširila se među ljudima priča o njegovoj privrženosti i zaljubljenosti u majmune i čak su mu davali i nadimke po njima. Neki čovjek iz plemena Tenuh je recitovao o njemu rugalice: „Jezid, prijatelj majmuna, zamoren od

susjedstva s nama pa poželio da ide u zemlju majmuna. Pa teško onome koji je postao nad nama halifa čiji najbliži ashabi su majmuni.“

Odavanje vinu

Očita pojava u Jezidovim osobinama bilo je njegovo pretjerano odavanje vinu. Niko ga nije vidio, a da nije bio ili pripit ili pijan do besvijesti. Jedan od njegovih stihova o vinu je i ovaj: „Govorim prijateljima čiju razjedinjenost je vino sjedinilo, a onaj koji poziva ostatak ljubavi pjevuši: uzimate udio od blagodat i užitka jer svaki, i ako i dugo traje, nestat će.“

Historičari prenose od Abdullaha ibn Hanzele, koji se bunio protiv Jezida nakon što je bio u društvu izaslanstva stanovnika Medine u Šamu, nakon šehadeta imama Husejna, njegov opis Jezida: „O, ljudi, bojte se Boga! Tako mi Boga, mi nismo bili ustali protiv Jezida dok se nismo uplašili da će nam s neba sipati kamenje. On je čovjek koji dijeli postelju sa ženama koje imaju djecu, kćerkama i sestrama. Pije vino i ne obavlja namaz... Tako mi Allaha, i ako ne bude uz mene niko, ja ću u ime Allaha pretrpjeti lijepo iskušenje.“ Članovi izaslanstva su govorili: „Dolazimo od čovjeka koji nema vjere, pije vino, svira tambure i igra se sa psima.“ Prenesene su o Jezidu i riječi od Munzira ibn Zubejra: „Tako mi Allaha, on pije vino i tako mi Allaha, on se opija do te mjere da ostavlja namaz.“ Ebu Amr ibn Hafs ga je opisao ovako: „Tako mi Allaha, vidio sam Jezida ibn Muaviju da napušta namaz u pijanom stanju...“ i vidi se nevjerstvo u njegovom opisivanju vina u sljedećim stihovima: „Sunašce vinograda, čije zviježđe je dubina vrča, mjesto njegovog izlaska krčmar, a mjesto zalaska moja usta. Kada bude točen iz njegovog vrča u pehar, na peharu će se ogledati skupina ljudi između Hatima i Zem Zema. Pa ako je postao haram nekada po Ahmedovoj vjeri, a ti ga uzmi po vjeri Mesiha, sina Merjemina.“

Mes'udi je pisao o njemu: Jezid je bio odan svirci, držao je ptice grabljivice, pse, majmune, tigrove, organizovao zajedičke pijanke. Jedan dan je sjeo u vino. Na desnoj strani mu je bio Ibn Zijad, a to je bilo nakon ubistva imama Husejna, pa se okrenuo krčmaru i rekao mu: „Dajte mi vino koje će mi kosti zasititi, potom pehar napuni i isti Ibn Zijadu podaj mom povjereniku i čuvaru tajni, pomagaču mome u ostvarivanju pobjede.“ Zatim je naredio pjevačima pa su zapjevali i vladao je među Jezidovim pristalicama i namjesnicima razvrat koji je i on sam imao naviku činiti. U njegovo vrijeme u Mekki i Medini se pojavila svirka i koristila su se sredstva zabave, ljudi su javno počeli piti vino.“ Na drugom mjestu se naglašava da su Jezida nazivali pijanicom koja se odaje vinu.

Jezid je imao grupu razvratnih drugova u vinu s kojima je provodio svoje crvene noći u vinu i muzici. „Najviše mjesto među njegovim drugovima u vinu zauzimao je Ahtel, kršćanski pjesnik, te su njih dvojica pili i slušali muziku. Kada je putovao, njega je vodio sa sobom. Kada je Jezid umro i hilafet došao u ruke Abdulmeliku ibn Mervanu, on ga je približio sebi pa je ulazio kod njega bez traženja dozvole nosio je svileni ogrtač, na vratu je imao zlatni lanac, a vino je kapalo s njegove brade.“

Ovaj kratki studij bestidnog Jezidovog života u vrijeme njegovog oca dovoljan je da shvatimo razloge odbijanja svih ashaba i tabiina da daju prisegu za Jezidov hilafet.

Doista su se Jezidove namjere i zastranjenosti jasno očitovale tokom kratkog perioda njegove vlasti. On se nije obazirao ni na to što ispoljava svoje nevjerstvo i mržnju koju je gajio u sebi prema Allahovom Poslaniku, nakon što je uprljao svoje ruke ubistvom Poslanikovog unuka i njegovog mirisnog cvijeta, Ebu Abdullaha el-Husejna, te se silom popeo na vrat muslimanima pod imenom velikog poslanika.

Jezidovo nevjerstvo i mržnja prema Poslaniku

Jezidova duša je bila ispunjena mržnjom i zlobom prema Poslaniku, jer ga je na dan Bedra ostavio bez porodice. Kada je masakrirao časno Poslanikovo potomstvo, sretan i radostan je sjeo na prijestolje jer je uzeo svoju odmazdu od Poslanika, s.a.v.a., i zaželio je prisustvo svojih velikana, kako bi mogli vidjeti kako se on za njih osvetio, te počeo pjevati stihove Abdullaha ibn Zibiara: „Kamo sreće da su sada ovdje moji velikani koji su pobijeni u Bici na Bedru da vide kako se diže vapaj ljudi iz plemena Hazredž zbog udaraca sablji, pa da vrište od veselja i plaču od dragosti. Zatim da kažu: ‚O, Jezide, ruke ti se pozlatile, uistinu jednog od njihovih velikana smo ubili i na taj način ispravili nepravdu koja se desila na Bedru.‘ Beni Hašimovci su prihvatili igru da bi se dočepali vlasti, jer niti je bilo ikakvih vijesti, niti je spuštена objava. Ne bio ja potomak Utbe, ako se ne osvetim potomcima Muhammedovim zbog onoga što su uradili na Bedru!“

Jezid je i otvoreno izrazio svoje nevjerstvo kada se Abdullah ibn Zubejr pobunio protiv njega u Mekki pa je uputio vojsku da uguši Ibn Zubejrovu pobunu i poslao mu pismo u kojem je bio i ovaj stih: „Pozovi ti svog Boga na nebu, pa ću ja protiv tebe pozvati ljude iz plemena 'Akk i Eš'er.“

Zločini Jezidove vlasti

Historičari su zabilježili da je Jezid u toku svoje kratke vladavine, koja nije trajala ni tri i po godine, počinio tri strašna zločina kojima historija nije vidjela slične, koji ne samo da su pocrnili historiju emevija do Sudnjeg dana već su osramotili i čitavu historiju islamskog svijeta:

1. kršenje časti porodice Objave, 61. godine po hidžri, ubijanjem imama Husejna, Poslanikovog unuka, i onih koji su bili uz njega iz njegove porodice i ashaba, zarobljavanje njegove žene i djece i njihovo izlaganje pred ljudima pri prolasku iz mjesta u mjesto, a oni su potomstvo Allahovog Poslanika i milioni muslimana ih drže časnima i preko njih se sjećaju Allahovog Poslanika i sve istine i dobra što ima u islamu,

2. kršenje svetosti Poslanikovog grada kojem je nakon krvavog događaja Ašura pristupio ubijanjem stanovništva i time što je proglasio dozvoljenim šamskoj vojsci da ih obeščasti, i to zato što su Medinjani ubistvo imama Husejna smatrali velikim zločinom i osudili ga za to,

3. opsada časne Mekke, rušenje Kabe, i ubijanje hiljada nedužnih muslimana u haremu kojeg je Allah učinio svetim i sigurnim.

Tajna iza Jezidovih opakih sklonosti

Neki historičari su smatrali vjerovatnim da su neki kršćanski nestorijanaci bili preuzeli Jezidov odgoj i poduku pa je odrastao u lošem odgoju mješavine grubosti pustinje i surovosti njegove prirode, i rekli su da je jedna od posljedica njegovog kršćanskog odgoja i ta da se približavao kršćanima i odabirao mnoge od njih u svoju posebnu družinu. Njegovo povjerenje u kršćane je došlo do te mjere da je prepustio odgoj svoga sina jednom kršćaninu, što su potvrdili svi historičari. Nije moguće drukčije obrazložiti ovu čvrstu vezu i njegovu veliku povezanost s Ahtelom i drugim osim njegovim odgojem koji je imao kršćanski oblik i na ovaj način su neki historičari i pisci pokušali objasniti Jezidovo omalovažavanje islama i njegovih svetinja.

Ovo objašnjenje bi bilo osnovano ako pustinjski život i kršćanski odgoj zaista imaju takav neobični oblik koji se odrazio u Jezidovom ponašanju od početka njegove mladosti do trenutka kada je postao prijestolonasljednik svog oca i vladar poslije njega.

Iako su Arapi, kako u urbanim tako i u pustinjskim sredinama, imali plemenite običaje i pravila života, kao što su odanost, dobročinstvo prema susjedu, darežljivost, pomaganje potlačenih, čuvanje časti i slično, koja je, kako prenosi historija, islam potvrdio, ni jedna od ovih osobina se nije vidjela kod Jezida. Također, historija nije prenijela o Arapima da su smatrali dozvoljenim ženidbu sestrom i tetkom, kako se prenosi o njemu. I oni koji su rođeni u kršćanstvu u pustinjama i cijeli život prije islamskih osvajanja živjeli u sjeni njenih pravila i običaja, kada su ušli u islam, savladali su sve na što su bili navikli i naučili od svojih očeva i djedova. Prema tome, potrebno je reći da su te velike i opasne zastranjenosti u Jezidovoj ličnosti i ponašanju imale korijen u njegovom kršćanskom odgoju i njegovanju.

Do ovdje smo stekli jasnu sliku stvarne Jezidove ličnosti, koja je bila zastranila s linije islama dotle da ni jednom muslimanu ne može biti dozvoljeno da je slijedi i šuti naspram nje sve dok islam zabranjuje raskalašenost i razvrat, poziva na pravedost i bogobojaznost, pokušava ostvariti društvo sagrađeno s bogobojaznošću i muslimanima želi vođstvo čija je težnja ostvarivanje visokih islamskih ciljeva.

Stoga je potrebno da precizno prostudiramo sve stavove imama Husejna, budući da je on odgovorni vođa koji brine za dobrobit poslanice i islamskog ummeta, i da analiziramo njegovo planiranje na osnovu poslanice, a u cilju zaustavljanja velike zastranjenosti koja se tada brzo širila u dubine islamskog društva.

Stavovi i dostignuća imama Husejna

Stav imama Husejna o davanju prisege Jezidu

Šejtanski plan

Kada se podigao bajrak islama lepršajući na području Mekke i obznanjajući svoju pobjedu, Ebu Sufjan i Muavija su ušli u islam, ali vatra mržnje razgorjela se u njihovim srcima, a težnja za osvetom Poslaniku, s.a.v.a., i njegovoj porodici, a.s., sakrila u njihovim grudima pa su se po Poslanikovo samilosti od nevjernika pretvorili u predate oslobođene robove i nije dugo prošlo, a Osman je preuzeo vlast pa je procurilo ono što je bilo skriveno u njihovim srcima i pojavilo se na ustima Ebu Sufjana koji se obratio Osmanu: „Nakon Tejma i Adija došla je do vas, pa se dodajte međusobno, jer je, doista, to vlast i ne bih znao šta je: Džennet ili Džehennem.“

Ebu Sufjan i drugi put se bratio sinovima umejje: „O, sinovi umejje, zgrabite je poput lopte. Tako mi onog čime se kune Ebu Sufjan, oduvijek joj se nadao za vas i neka ostane u naslijeđu vašoj djeci.“

I kada se Muavija kroz prozor Sakife podigao iznad prestolja vlasti, ugledali su se ishodi zastranjenosti i postale su jasne njene opasnosti jer je on vidio da su Ebu Bekr, Omer i Osman prije njega vladali, ali okolnosti im nisu dozvoljavale da vraćaju ponovo konstrukcije džahilijeta, i da glas istine i dalje svaki dan razglasa jednoću Boga i poslanstva Muhammeda ibn Abdullaha.

Političku zastranjenost, koju je prouzrokovala Sakifa i na čijoj osnovi su se odgojile skupine ummeta, Muavija je iskoristio na najbolji način pa je dokazivao da je Ebu Bekr uzeo prisegu bez nebeske naredbe ili zapovjedi od Allahovog Poslanika, s.a.v.a., i da se suprotstavio siri Allahovog Poslanika kada je odredio Omera kao halifu poslije sebe te da je Omer činio ono što nije činio njegov prethodnik i time se suprotstavio Allahu, Poslaniku i Ebu Bekru. Po ovoj logici, islamski ummet i sudbina islamske poslanice postale su igrarije u rukama Muavije koji je upravljao kako je želio, pa je tako odlučio i da uzme prisegu za Jezidov hilafet poslije sebe.

Politička scena se ispraznila u korist emevijske grupe nakon smutnji i problema koje je Muavija rasplamsao koristeći neznanje nekih slojeva ummeta i upotrebljavajući sve snage koje su stale protiv imama Alija u svoju korist u suočavanju s linijom istine pod vođstvom imama Hasana. Prisvojio je vlast nakon ubijanja imama Hasana, a.s., i omalovažavanja vrijednosti i učenja islama. On je bio vješt u učvršćivanju svoje prevlasti, ali nije smio objaviti svoj plan za učvršćivanje emevijske vlasti određivanjem Jezida kao halife poslije sebe dok je u ummetu onaj koji je po šerijatu određen za hilafet, a to je bio imam Hasan i poslije njega njegov brat, imam Husejn, a.s., čijem vođstvu se ummet bio obavezan vratiti nakon gubitka imama Hasana. Pored toga, ni jedan od prve trojice halifa nije poručio hilafet svome sinu poslije sebe.

Uzimajući u obzir Jezidove slabosti, bestidnost i razvrat, Muavija je uložio sav svoj trud da učvrsti vlast i da upravlja njome na način kojim će prevariti ummet i prisiliti ga na prihvatanje prisege Jezidu. Stoga je ubio imama Hasana, Poslanikovog unuka, i odabrane vjernike u prvom koraku, kako bi time otkonio najvažniju zapreku koja je stajala između njega i izvršenja njegovog plana.

Pored toga, ljudi niskih duša i pohlepni za ovim svijetom su bili spremni da idu bilo kojim putem kako bi došli do svojih mizernih koristi. Preneseno je da je Mugajre ibn Šu'be, Muavijin namjesnik u Kufi, kad je saznao da ga Muavija namjerava smijeniti, pristupio tkanju konaca zavjere koja je privukla velike nesreće na islamski ummet, da bi time bio posrednik koji sklapa kupoprodajni ugovor za ono što ne posjeduje, jer je šaptao u Jezidove uši izazivajući njegovu žudnju za hilafetom poslije oca, uljepšavajući mu vlast i prikazujući je jednostavnom. Muavija je vidio da Mugajre može izvršiti ovaj šejtanski plan pa mu je postavljao pitanja pokušavajući ga prevariti: „Ko će mi ovo izvršiti?“ Mugajre mu je odgovorio: „Ja ću ti obaviti to među Kufljanima, Zijad među stanovnicima Basre, a poslije ova dva područja, niko ti se neće suprotstaviti.“ Na ovaj način Mugajre je odmah preuzeo zaradu za odgođenu kupoprodaju i vratio se u Kufu kako bi izvršio plan govoreći: „Doista sam stavio Muavijinu nogu u uzengiju koja je dalekosežna protiv Muhammedovog ummeta.“

Zijad ibn Ebih je odbio ovaj opaki plan, vjerovatno zbog njegove svijesti o Jezidovoj pokvarenosti koja ga je činila nedostojnim za vođstvo ummeta. Ovaj plan je izazvao strasti i u nekim drugim članovima umejada, pa su pružili svoje vratove i Mervan ibn Hakem i Sa'id ibn Osman ibn Affan i onda je Muavija, zvanično, ali privremeno, zamrznuo plan uzimanja prisega za Jezida, kako bi poduzeo druge korake koji će pripremiti teren za zvanični proglas plana u odgovorajućoj prilici za to.

Muavijine metode za proglas prisege Jezidu

Muavija je osjetio kako zastranjena emevijska porodica odbija prihvatiti Jezidovu vlast poslije njega, pa se zapitao kako će onda zakonski vlasnik ovog prava, imam Hasan, a.s., i nakon njega imam Husejn, a.s., i neki od sinova ashaba to prihvatiti? Zbog toga se prihvatio pronalaska drugih puteva za to, između varanja ummeta i prisiljavanja na davanje prisege razvratniku Jezidu:

a. angažovao je pjesnike da pripisuju Jezidu vrline, opisuju njegove moći i promovišu ga da bi se ummet pokorio njegovoj vlasti i naredio je svim svojim namjesnicima i govornicima u gradovima da šire te potvorene vrline;

b. davao je velike količine imovine i kupovao savjesti Jezidovih protivnika, ne zbog vjere i brige za islam, već iz ličnih motiva;

c. pozivao je velikana ensarija i razgovarao s njima s ciljem prepoznavanja protivnika i pristalica i upoznavanja njihovih slabih tačaka preko kojih bi mogao doći do njih;

d. ubacivao je razdor među one članove Beni umejje koji su imali ambiciju za vlasti kako bi oslabio njihovo rivalstvo s Jezidom, pa je smijenio namjesnika Medine, Sa'ida ibn 'Asa, i postavio Mervana ibn

Hakema na njegovo mjesto, a potom smijenio Mervana i vratio Sa'ida na njegovo mjesto;

e. ubijao je istaknute islamske ličnosti koje su uživale veliko poštovanje kod muslimana, pa je smislio zavjeru ubistva imama Hasana, Sa'da ibn Ebi Vekkasa, Abdurrahmana ibn Halida i Abdurrahmana ibn Ebu Bekra;

f. ekonomski je uskraćivao Beni Hašime da bi izvršio pritisak na njih i oslabio njihove uloge, pa je tako cijelu godinu zaustavio njihovu naknadu jer su stali uz imama Husejna u odbijanju prisege za Jezida.

Zalaganja imama Husejna za buđenje ummeta

Imam Husejn, a.s., se nije prepustio smirenju i ravnodušnosti ni po prihvatanju primirja s Muavijom, pa je nakon svoga brata, imama Hasana, a.s., i kao nasljednik poslanstva, a u skladu sa svojom odgovornošću, krenuo prema šerijatu i ummetu, uzimajući u obzir stanje ummeta i trudeći se očuvati ga. Imam je u periodu Muavijine vladavine radio na snaženju ummeta naspram potpunog pada pa mu je dao dovoljno duhovnih činilaca kako bi ostao čvrst u suočavanju s teškoćama. Ukazat ćemo na neke od njih:

- Suočavanje s Muavijom i Jezidovom prisegom
- Pokušaj ujedinjenja ummeta
- Otkrivanje Muavijinih zločina
- Traženje izgubljenog prava
- Upoznavanje ummeta s njihovim odgovornostima

Suočavanje s Muavijom i prisegom Jezidu

Imam Husejn, a.s., je objelodanio svoje nedvojbeno odbijanje prisege Jezidu i tako su postupili i velikani Medine, pa je Muavija odlučio putovati do Medine kako bi sam pokušao ubijediti protivnike. U Medini se sastao s imamom Husejnom i Abdullahom ibn Abbasom, pa je hvalio Poslanika, s.a.v.a., spominjući njegove vrline, a zatim obrazložio prisegu Jezidu obasipajući ga velikim nadimcima, i pozvao ih da mu je daju. Imam, a.s., je tada planuo u govoru. Poslije zahvale i veličanja Allaha počeo je:

أَمَّا بَعْدُ، يَا مُعَاوِيَةَ، فَلَنْ يُؤَدِّيَ الْقَائِلُ وَإِنْ أَطْنَبَ فِي صِفَةِ الرَّسُولِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَقَدْ فَهِمْتُ مَا لَبِسْتَ بِهِ الْخَلْفَ بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ، مِنْ إِجْازِ الصَّفَةِ وَالتَّكْبُّبِ عَنْ اسْتِبْلَاغِ النَّعْتِ، وَهَيْهَاتَ هَيْهَاتَ، يَا مُعَاوِيَةُ، فَضَحَّ الصُّبْحُ فَحَمَّةَ الدُّجَى، وَبَهَرَتِ الشَّمْسُ أَنْوَارَ السُّرُجِ، وَلَقَدْ فَضَّلْتُ حَتَّى أَفْرَطْتُ، وَاسْتَأْثَرْتُ حَتَّى أَجْهَفْتُ، وَمَنْعَتِ حَتَّى بَخَلْتُ، وَجُرْتُ حَتَّى جَاوَزْتُ، مَا بَدَّلْتُ لِذِي حَقٍّ مِنْ أَمٍّ حَقَّهُ بِنَصِيبٍ حَتَّى أَخَذَ الشَّيْطَانُ حَظَّهُ الْأَوْفَرَ، وَنَصِيبَهُ الْأَكْمَلَ.

وَفَهِمْتُ مَا ذَكَرْتَهُ عَنْ يَزِيدَ، مِنْ اكْتِمَالِهِ، وَسِيَاسَتِهِ لِأُمَّةٍ مُحَمَّدٍ، تُرِيدُ أَنْ تُؤْهِمَ النَّاسَ فِي يَزِيدَ، كَأَنَّكَ تَصِفُ مُحْجُوبًا، أَوْ تَنْعَتُ غَائِبًا، أَوْ تُخْبِرُ عَمَّا كَانَ مِمَّا اخْتَوَيْتَهُ بِعِلْمٍ خَاصٍّ، وَقَدْ دَلَّ يَزِيدُ مِنْ نَفْسِهِ عَلَى مَوْقِعِ رَأْيِهِ، فَخَذَ لِيَزِيدَ فِيمَا أَخَذَ بِهِ مِنْ اسْتِقْرَاضِهِ الْكِلَابِ الْمَهَارِشَةَ عِنْدَ النَّهَارِشِ، وَالْحِمَامِ السَّيِّقِ لِأَثَرِابِهِمْ، وَالْقَيْنَاتِ ذَوَاتِ الْمَعَارِفِ، وَضُرُوبِ الْمَلَاهِي، تَجِدُهُ بِاصِرًا، وَدَعَّ عَنْكَ مَا تُحَاوِلُ، فَمَا أَغْنَاكَ أَنْ تُلْقَى اللَّهُ بِوَزْرِ هَذَا الْخَلْقِ بِأَكْثَرٍ مِمَّا أَنْتَ لِأَقْبِهِ!

فَوَاللَّهِ مَا بَرَحْتُ نَقْدُرُ بِاطِلَالٍ فِي جَوْرِ، وَ حَنْفًا فِي ظُلْمٍ، حَتَّى مَلَأْتُ الْأَسْفِيَّةَ، وَ مَا بَيْنَكَ وَ
 بَيْنَ الْمَوْتِ إِلَّا غَمُضَةٌ، فَتَقْدِمُ عَلَى عَمَلٍ مَحْفُوظٍ فِي يَوْمٍ مَشْهُودٍ، وَ لَا تَجِيئُ مَنَاصِ
 وَ رَأَيْتُكَ عَرَضْتَ بِنَا بَعْدَ هَذَا الْأَمْرِ، وَ مَنَعْتَنَا عَنْ آبَائِنَا ثُرَاتًا، وَ لَقَدْ، لَعَمْرُ اللَّهِ، أَوْرَثْنَا
 الرَّسُولَ، عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ، وَلَادَةً، وَ جِئْتَ لَنَا بِهَا مَا حَجَجْتُمْ بِهِ الْقَائِمَ عِنْدَ مَوْتِ
 الرَّسُولِ، فَأَدْعِنَ لِلْحُجَّةِ بِذَلِكَ، وَ رَدَّهُ الْإِيمَانَ إِلَى النِّصْفِ، فَرَكِبْتُمُ الْأَعَالِيلَ، وَ فَعَلْتُمُ الْأَفَاعِيلَ،
 وَ قُلْتُمْ: كَانَ وَ يَكُونُ، حَتَّى أَتَاكَ الْأَمْرُ، يَا مُعَاوِيَةُ، مِنْ طَرِيقٍ كَانَ قَصْدُهَا لِغَيْرِكَ، فَهَنَّاكَ
 فَاغْتَبِرُوا، يَا أُولِي الْأَبْصَارِ

„Muavija, neće hvalitelj moći obavljati hvalu i ako odulji u nabranjanju
 vrlina Poslanika, s.a.v.a. Shvatio sam ono čime si obložio nasljednike nakon
 Allahovog Poslanika, s.a.v.a., skraćujući nabranjanja vrlina i izbjegavajući
 spominjanje pohvala. Nikako, nikako, Muavija, doista je jutro osramotilo
 crninu noći i sunce je pocrnilo sjaj svjetiljke. Doista si davao prednost sve
 dok nisi pretjerao, prisvajao sve dok nisi počinio nepravdu, uskraćivao sve
 dok nisi postao škrt, činio si nasilje sve dok nisi prekršio sve granice, nisi
 davao vlasniku njegovo pravo i nikakav udio sve dok šejtan nije uzeo svoj
 najveći užitak i najpotpuniji udio. Shvatio sam ono što si spomenuo o
 Jezidu: da je savršen, da može upravljati Muhammedovim ummetom. Želiš
 da učiniš da narod povjeruje Jezidu!? Kao da govoriš o nekoj nepoznatoj
 osobi i opisuješ nekog odsutnog čovjeka, kao da znaš nešto što mi ne
 znamo, a mi znamo da je Jezid sam sebe potpuno predstavio i pokazao.
 Jezid je dobar pomagač za igru sa psima i organizovanje utrka pasa, igranje
 s golubovima i okupljanje služavki koje će mu pjevati, igrati... Odustani i
 nemoj se truditi da ostvariš taj cilj. Pa šta će ti pomoći da se susretnes s
 Allahom s grijehom višim od onog s kojim ćeš se već susresti s Njim? Tako
 mi Allaha, vazda si pretvarao laži u nepravdu i mržnju u nasilje, sve dok nisi
 napunio sve pehare, a između tebe i smrti nema osim treptaj oka, pa poćini
 neko djelo koje će biti saćuvano za Dan u kojem će svi biti prisutni i neće
 biti nikakvog izlaza. I vidio sam da si nam dvosmisleno govorio o hilafetu i
 uskratio nam naslijeća naših očeva, a tako mi Allaha, Njegov Poslanik nam
 je ostavio naslijeće od našeg roćenja. Donio si nam dokaz s kojim ste se
 borili protiv onoga koji je ustao traćiti hilafet po preseljenju Allahovog
 Poslanika, pa je on priznao valjanost tog dokaza i njegova vjera ga je vratila
 do pravednosti, a onda ste uzjahali na raznovrsna izvinjenja i poćinili svaku
 vrstu nedjela govoreći: ‚Bilo je i bit će‘, sve dok vlast nije došla do tebe,
 Muavija, putem ćiji kraj nije bio za tebe, pa tu uzimajte pouku, o, vi,
 obdareni pameću. Spomenuo si da je Amr ibn As vodio narod po zapovijedi
 Allahovog Poslanika i njegovim davanjem ovlasti, a to je tada bila nagrada
 za Amra ibn Asa zbog njegovih vrlina i drugovanja s Poslanikom, ali onda
 je narod odbio njegovo zapovjedništvo jer nisu bili zadovoljni njegovim
 predvoćenjem i nabrajali su njegova rućna djela, pa je Poslanik rekao: ‚O,
 skupino muhadżira, nakon današnjeg dana niko vam neće zapovijedati osim
 mene lićno.‘ Pa kako ćeš se ti, Muavija, pozivati na opovrgnuti naspram
 usaglašenog propisa Poslanika u najvaćnijim i najprećim stvarima? Kako
 ćeš usporediti jednog ashaba s jednim tabiinom, a oko tebe ima onih koji su
 povjerljivi zbog njihovog drugovanja i srodstva s Poslanikom, kao i zbog
 njihove vjere, i preći preko njih, a odabрати bezumnog griješnika? Ti želiš
 zaogrnuti narod sumnjom kojom će se onaj koji ostaje usrećiti u svom

dunjaluku, a ti unesrećiti na svom ahiretu. Doista je ovo upravo gubitak očiti. Tražim oprost od Allaha za sebe i za vas.“ Muavija je ostao preneražen govorom imama Husejna, svi putevi su mu se suzili, pa je upitao Ibn Abbasa: „Šta je ovo, Ibn Abbasa?“ On mu je odgovorio: „Doista je to potomstvo Allahovog Poslanika, jedan od onih obuhvaćenih pod ogrtač, jedan iz očišćene porodice. Pitaj ga o onom što želiš jer doista imaš u narodu nekog ko zadovoljava po svim pitanjima sve dok Svevišnji Allah ne presudi po Svojoj zapovijedi, a On je najbolji Sudija.“

Stav imama Husejna naspram Muavije bio je odlikovan žestinom i odlučnošću. On je počeo otvoreno pozivati narod na suprotstavljanje Muaviji i upozoravati ih na njegovu rušilačku politiku koja nosi propast za islam.

Pokušaj ujedinjenja riječi ummeta i odaziv na pokret naroda

Izaslanstva su počela dolaziti sa svih strana kod imama Husejna, puna žalbi. Tražili su od njega pomoć za nepravdu i nasilje nanesene ummetu i spas od potlačenosti. Doušnici u Medini prenijeli su mjesnoj vlasti vijesti o okupljanju ljudi i susretima s imamom Husejnom i Mervan ibn Hakem, koji je tada bio namjesnik, uzrujao se i jako uplašio od posljedica pa napisao pismo Muaviji u kojem je stajalo i ovo: „... doista se povećalo obilaženje imama Husejna, tako mi Allaha, ja vidim da za vas dolazi težak dan zbog njega.“ I Muavija se uznemirio zbog djelovanja imama Husejna pa mu je napisao pismo: „... Doista mi je stiglo o tebi nekoliko vijesti. Ako su istinite, doista ne vidim u tebi da nemaš želje za vlašću, a ako nisu, onda ćeš ti prvi biti najsretniji ukoliko je izbjegavaš i počinješ udovoljavati sebi ispunjavajući tako Božiji zavjet. Nemoj me prisiljavati da prekinem veze s tobom i da ti učinim neko zlo, jer doista, kad god mi učiniš loše, i ja ću tebi učiniti loše i kad god smisliš neku varku protiv mene, i ja ću smisliti isto protiv tebe, pa boj se Allaha, Husejne, u cijepanju jedinstva ummeta i da ih ne vratiš u smutnju.“

Otkrivanje Muavijinih zločina

Imam Husejn je napisao Muaviji važnu zabilješku, koja je bila odgovor na njegovo pismo i u kojoj je na njega svalio odgovornost za sve što se desilo u državi: krvoproliće, nesigurnost i izloženost ummeta krizi. Ova zabilješka se smatra jednom od najljepših zvaničnih dokumenata, a puna je spominjanja događaja koje su prouzrokovala Muavijina djela:

أَمَّا بَعْدُ، فَقَدْ بَلَغَنِي كِتَابُكَ، أَنَّهُ بَلَغَكَ عَنِّي أُمُورٌ إِنَّ بِي عَنْهَا غَيْيٌ وَ زَعَمْتَ أَنِّي رَاغِبٌ فِيهَا
وَ أَنَا بَغِيرُهَا عَنْكَ جَدِيرٌ وَ أَنَّ الْحَسَنَاتِ لَا يَهْدِي لَهَا وَ لَا يُسَدِّدُ إِلَّا اللَّهُ، تَعَالَى. أَمَّا مَا ذَكَرْتَ
أَنَّهُ رُقِيَ إِلَيْكَ عَنِّي فَإِنَّهُ رَفَاهُ إِلَيْكَ الْمَلَاقُونَ الْمَشَاءُونَ بِالنَّمَانِ الْمَفْرُقُونَ بَيْنَ الْجَمْعِ وَ كَذَبَ
السَّاعُونَ الْوَأَشُونَ، مَا أَرَدْتُ حَرْبَكَ وَ لَا خِلَافاً عَلَيْكَ، وَ إِيْمُ اللَّهِ، إِنِّي لَأَخَافُ اللَّهَ، عَزَّ ذِكْرُهُ،
فِي تَرْكِ ذَلِكَ وَ الْإِعْتِدَارِ إِلَيْكَ فِيهِ وَ إِلَى أَوْلِيَانِكَ الْقَاسِطِينَ جَزَبَ الظَّالِمِينَ
أَلَسْتُ قَاتِلَ حُجْرِ بْنِ عَدِيٍّ أَخَا كِنْدَةَ وَ أَصْحَابِهِ الصَّالِحِينَ الْمُطِيعِينَ الْعَابِدِينَ، كَانُوا
يُنْكِرُونَ الظُّلْمَ وَ يَسْتَعْظِمُونَ الْبِدْعَ وَ يُؤْمِرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَ يَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ لَا يَخَافُونَ

فِي اللَّهِ لَوْمَةً لَّائِمَةً؟ فَقَتَلْتَهُمْ ظُلْمًا وَ عُدْوَانًا بَعْدَ مَا كُنْتَ أَعْطَيْتَهُمُ الْإِيمَانَ الْمَغْلَظَةَ وَ الْمَوَاقِفَ
 !الْمُؤَكَّدَةَ، جُرْأَةً عَلَى اللَّهِ وَ اسْتِخْفَافًا بِعَهْدِهِ
 أ وَ لَسْتَ قَاتِلَ عَمْرٍو بْنِ الْحَقِيقِ، صَاحِبِ رَسُولِ اللَّهِ، الْعَبْدِ الصَّالِحِ، الَّذِي أَبْلَتْهُ الْعِبَادَةُ،
 فَخَلَّتْ جِسْمَهُ وَ صَفَرَتْ لَوْنَهُ، بَعْدَ أَنْ أَمْنْتَهُ وَ أَعْطَيْتَهُ مِنْ عَهْدِ اللَّهِ، عَزَّ وَ جَلَّ، وَ مِيثَاقِهِ مَا
 لَوْ أَعْطَيْتَهُ الْعُصْمَ فَفَهَمْتَهُ لَنَزَلْتَ إِلَيْكَ مِنْ شَعَفِ الْجِبَالِ؟
 أ وَ لَسْتَ الْمَدْعَى زِيَادَ بْنَ سُمَيَّةَ، الْمَوْلُودَ عَلَى فِرَاشِ عُبَيْدِ عَبْدِ ثَقِيفٍ، فَرَعَمْتَ أَنَّهُ ابْنُ
 أَبِيكَ؟ وَ قَدْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ: الْوَلَدُ لِلْفِرَاشِ وَ لِلْعَاهِرِ الْحَجَرُ! فَتَرَكْتَ سُنَّةَ رَسُولِ اللَّهِ تَعْمُدًا وَ
 اتَّبَعْتَ هَوَاكَ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ، ثُمَّ سَلَّطْتَهُ عَلَى أَهْلِ الْإِسْلَامِ، يَقْتُلُهُمْ وَ يَقَطِّعُ أَيْدِيَ الْمُسْلِمِينَ وَ
 أَرْجُلَهُمْ وَ يَسْمُلُ أَعْيُنَهُمْ وَ يَصْلِبُهُمْ عَلَى جُدُوعِ النَّخْلِ كَأَنَّكَ لَسْتَ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ وَ لَيْسُوا مِنْكَ
 أ وَ لَسْتَ قَاتِلَ الْحَضْرَمِيِّ الَّذِي كَتَبَ إِلَيْكَ فِيهِ ابْنُ سُمَيَّةَ أَنَّهُ عَلَى دِينِ عَلِيٍّ وَ رَأْيِهِ فَكَتَبْتَ
 إِلَيْهِ أَقْتُلْ كُلَّ مَنْ كَانَ عَلَى دِينِ عَلِيٍّ، عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَ رَأْيِهِ؟ فَقَتَلْتَهُمْ وَ مَثَّلَ بِهِمْ بِأَمْرِكَ وَ دِينِ
 عَلِيٍّ وَ اللَّهِ هُوَ دِينُ ابْنِ عَمِّهِ الَّذِي أَجْلَسَكَ بِمَجْلِسِكَ الَّذِي أَنْتَ فِيهِ وَ لَوْ لَا ذَلِكَ لَكَانَ أَفْضَلَ
 شَرَفَكَ وَ شَرَفَ أَبِيكَ تَجَسُّمُ الرَّحْلَتَيْنِ، رَحْلَةَ الشَّتَاءِ وَ رَحْلَةَ الصَّيْفِ
 وَ قُلْتَ فِيمَا قُلْتَ: انْظُرْ لِنَفْسِكَ وَ لِدِينِكَ وَ لِأُمَّةٍ مُحَمَّدٍ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ وَ اتَّقِ
 شَقَّ عَصَا هَذِهِ الْأُمَّةِ وَ أَنْ تَرُدَّهُمْ فِي فِتْنَةٍ، فَلَا أَعْرِفُ فِتْنَةً أَعْظَمَ مِنْ وَلَايَتِكَ عَلَيْهَا وَ لَا أَعْلَمُ
 نَظْرًا لِنَفْسِي وَ لِدِينِي وَ لِأُمَّةٍ جَدِّي أَفْضَلَ مِنْ جِهَادِكَ، فَإِنْ فَعَلْتَهُ فَهُوَ قُرْبَةٌ إِلَى اللَّهِ، عَزَّ وَ
 جَلَّ، وَ إِنْ تَرَكْتَهُ فَاسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِذَنْبِي وَ أَسْأَلُهُ تَوْفِيقِي لِإِرْشَادِ أُمُورِي
 وَ قُلْتَ فِيمَا قُلْتَ: إِنْ أَنْكَرَكَ تَنْكَرْنِي وَ إِنْ أَكْذَكَ تَكْذِبْنِي، فَكِدْنِي مَا بَدَأَ لَكَ، فَإِنِّي أَرْجُو أَنْ لَا
 يَضُرَّنِي كَيْدُكَ وَ أَنْ لَا يَكُونَ عَلَى أَحَدٍ أَضَرُّ مِنْهُ عَلَى نَفْسِكَ، لِأَنَّكَ رَكِبْتَ جَهْلَكَ وَ تَحَرَّصْتَ
 عَلَى نَقْضِ عَهْدِكَ وَ لَعْمَرِي، مَا وَقَيْتَ بِشَرْطٍ وَ لَقَدْ نَقَضْتَ عَهْدَكَ بِقَتْلِ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ قَتَلْتَهُمْ وَ
 مَثَّلْتَ بِهِمْ بَعْدَ الصُّلْحِ وَ الْإِيمَانِ وَ الْعَهْدِ وَ الْمِيثَاقِ فَقَتَلْتَهُمْ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَكُونُوا قَاتِلُوا أَوْ قَتَلُوا وَ
 لَمْ تَفْعَلْ ذَلِكَ بِهِمْ إِلَّا لَذِكْرِهِمْ فَضَلْنَا وَ تَعْظِيمِهِمْ حَقًّا، مَخَافَةَ أَمْرِ لَعَلَّكَ لَوْ لَمْ تَقْتُلْتَهُمْ مِتَّ قَبْلَ أَنْ
 يَفْعَلُوا أَوْ مَاتُوا قَبْلَ أَنْ يُدْرِكُوا
 أَبْشِرْ، يَا مَعَاوِيَةُ، بِقِصَاصٍ وَ اسْتِعْدَ لِلْحِسَابِ وَ اعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ، عَزَّ وَ جَلَّ، كِتَابًا لَا يُغَادِرُ
 صَغِيرَةً وَ لَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَ لَيْسَ اللَّهُ، تَبَارَكَ وَ تَعَالَى، بِنَاسٍ أَخَذَكَ بِالْظَنَّةِ وَ قَتَلَكَ أَوْلِيَاءَهُ
 بِالنُّهْمَةِ وَ نَفَيْكَ إِيَّاهُمْ مِنْ دُورِهِمْ إِلَى الْغُرْبَةِ وَ أَخَذَكَ النَّاسَ بِبَيْعَةِ ابْنِكَ غُلَامٍ مِنَ الْعُلَمَاءِ
 يَشْرَبُ الشَّرَابَ وَ يَلْعَبُ بِالْكَلَابِ، لَا أَعْلَمُكَ إِلَّا قَدْ خَسَرْتَ نَفْسَكَ وَ بَثَرْتَ دِينَكَ وَ عَشَشْتَ
 رَعِيَّتَكَ وَ سَمِعْتَ مَقَالَ السَّيِّئِ الْجَاهِلِ وَ أَخَفَّتِ النَّفْيُ الْوَرَعَ

„Stiglo mi je tvoje pismo u kojem si spomenuo da su ti o meni stigle neke vijesti koje ti se ne dopadaju, da me smatraš dostojnim nečega mimo toga i da za dobra djela ne upućuje niti podržava niko osim Allaha Svevišnjeg. Što se tiče onoga što si spomenuo da je do tebe došlo nešto o meni – pa doista, to ti donose laskavci, klevetnici, oni koji izazivaju razdor i slagali su oni koji su u zabludi. Nisam želio ratovati s tobom niti ti se suprotstavljati – doista se ja bojim Allaha da se to tebi ne desi, a bojim se Allaha i da tražim izvinjenje kod tebe i tvojih prijatelja, nepravednih pripadnika stranke tlačitelja. Zar ti nisi ubica Hudžra ibn Adija, poglavara Kinda, i njegovih prijatelja, koji su obavljali namaz, činili ibadet, koji su se suprotstavljali nepravdi i sprječavali novotarije, naređivali dobro, odvrćali od zla i koji se nisu bojali ničijeg osim Allahovog ukora? Ubio si ih nepravedno, prelazeći Božije granice, nakon što si im bio dao višestruke zakletve i potvrđene zavjete, osmjelijši se protiv Allaha i omalovažavajući Njegovu zapovijed.

Zar ti nisi ubica Amra ibn Humuka el-Huzaija, Poslanikovog druga, Božijeg dobrostivog roba, kojeg je ibadet oronuo pa je njegovo tijelo omršalo i boja požutjela? Ubio si ga nakon što si mu obećao sigurnost i dao si mu ono zbog čega bi se i zvijeri spustile s vrhova brda. Zar ti nisi taj koji je pripisao Zijada ibn Sumeja, rođenog na postelji Ubejda iz Sukejfe, svome ocu? Allahov Poslanik je rekao: „Dijete pripada postelji, a bludniku kamen“, ali ti si namjerno ostavio sunnet Allahovog Poslanika i slijedio svoju strast, a ne uputu od Allaha. Zatim si ga ovlastio nad muslimanima da ih ubija, odsijeca njihove ruke i noge, da im oči vadi i razapinje ih na palmine grane, kao da ti nisi iz ovog ummeta i ummet nije tvoj.

Zar ti nisi ubica Hadremijev, za kojeg ti je Zijad pisao da je u Alijevoj vjeri, ali si mu svejedno naredio: „Ubij ko god je u Alijevoj vjeri!“, pa ih je on ubijao i nakazio njihova tijela po tvojoj naredbi, a Alijeva vjera je upravo vjera njegovog amidžića koji je tebe postavio na mjesto na kojem se nalaziš. Da nije bilo toga, tvoja čast i čast tvojih očeva bi bila opterećenje dva putovanja: putovanja zimi i putovanja ljeti. Pisao si u onome što si pisao: „Pazi na sebe, svoju vjeru i Muhammedov ummet i boj se Allaha u cijepanju jedinstva ummeta i da ih ne vratiš u smutnju...“, a doista ja ne poznajem smutnju protiv ovog ummeta veću od tvog vladanja nad njima i ne vidim za sebe, svoju vjeru i Muhammedov ummet ništa vrijednije od toga da ti se javno suprotstavim jer, ako to učinim, doista je to približavanje Allahu, i ako to napustim, doista od Allaha tražim oprost za svoju vjeru i išćem od Njega uspjeh da ispravim svoju stvar.

I pisao si u onom što si pisao da ćeš, ako ja tebi činim loše, i ti meni učiniti loše i ako ja smišljam varku protiv tebe, i ti ćeš smisliti protiv mene – pa smišljaj ono što možeš, jer se ja doista nadam da mi neće naškoditi tvoja varka i da neće nikome biti veća šteta do li samom tebi, jer si doista uzjahao svoje neznanje i požurio da prekršiš svoje zavjete. I, Boga mi, nisi ispoštovao ni jedan uvjet i doista si pregazio sve svoje zavjete ubijanjem onih ljudi nakon primirja, zakletvi, zavjeta i dogovora – pa ti si ih ubio bez toga da su se oni borili protiv tebe ili da su ubili nekoga. Nisi ti to učinio s njima ni zbog čeg drugog osim zbog toga što su nas spominjali po našoj prednosti i veličali naše pravo, pa si se uplašio za svoju vlast, a možda bi, da ih nisi ubio, ti umro prije nego što oni to izvrše, ili bi možda i oni sami umrli prije nego što to uspiju učiniti.

Pa budi svjestan, o, Muavija, njihove krvarine i budi uvjeren u Obračun. Znaj da Svevišnji Allah ima Knjigu, koja ne ostavlja nezabilježeno ni sitno ni krupno, i da Allah neće zaboraviti tvoja kažnjavanja na osnovu sumnje, tvoje ubijanje njegovih prijatelja na osnovu optužbi, tvoje protjerivanje njih iz njihovih kuća u pustinju ni tvoje uzimanje prisege za svog sina, nezrelog dječaka koji pije vino i igra se sa psima. Ne vidim te drugačije osim da si upropastio sebe, unakazio svoju vjeru, varao svoje potčinjene i slušao govor bezumnog neznalice, a uplašio suzdržljivog i bogobojaznog.“

Osim ovog, ne postoji ni jedan drugi politički dokument iz onoga doba koji predstavlja igru vlasti i bilježi zločine koje je počinio Muavija, a ovo je uzvik u lice nepravdi i tiraniji.

Traženje izgubljenog prava

Muavija je većinu državne imovine trošio na učvršćivanje svoje vlasti, kao što je davao i velike količine imovine Beni Umejjama kako bi oni učvrstili svoje političke i društvene položaje. Imam Husejn je osuđivao ovu politiku i smatrao je da je neophodno spasiti imovinu od Muavije čija vlast nema nikakve šerijatske osnove i nije postojana osim u gušenju, iskrivljanju i prevari. Prolazila je preko Medine neka imovina iz Jemena za riznice u Damasku pa je Imam preuzeo tu imovinu i podijelio je onima kojima je najviše trebala i obavijestio o tome Muaviju:

مِنَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ إِلَى مُعَاوِيَةَ بْنِ أَبِي سُفْيَانَ. أَمَّا بَعْدُ، فَإِنَّ عِيرًا مَرَّتْ بِنَا مِنَ الْيَمَنِ
تَحْمِلُ مَالًا وَ خَلًّا وَ عَنْبَرًا وَ طَيْبًا إِلَيْكَ لِثَوْدِهَا خَزَائِنَ دِمَشْقَ وَ تَعْلُ بِهَا بَعْدَ النَّهْلِ بَنِي أَبِيكَ،
وَ إِنِّي احْتَجْتُ إِلَيْهَا فَأَخَذْتُهَا، وَ السَّلَامُ

„Od Husejna ibn Alija, Muaviji ibn ebi Sufijanu. Neki karavan je prolazio pored našeg grada iz Jemena noseći ti imovinu, tkaninu, amber i mirise kako bi ih smjestio u riznice Damaska i opskrbio njima u prvoj prilici svoju familiju, a meni je to trebalo, pa sam uzeo.“ Muavija mu je odgovorio: „Od Božijeg roba, Muavije, zapovjednika vjernih, Husejnu ibn Aliju. Selamun alejk. Stiglo mi je tvoje pismo u kojem si pisao da je karavan iz Jemena prolazio pored tebe prenoseći mi imovinu, tkaninu, amber i mirise kako bi ih ja smjestio u riznice Damaska i prvom prilikom opskrbio njima svoju familiju te da je to trebalo tebi pa si uzeo. Nisi bio ovlašten da to uzmeš jer si to i pripisao meni zato što je u imovini vladar preči, a na njemu je i potrošnja. Tako mi Allaha, da si pustio da karavan dođe do mene, ne bih umanjio tvoj udio u njemu. Međutim, bratiću moj, ja mislim da u tvojoj glavi ima drskosti i volio bih da se pokaže u moje vrijeme pa da znam tvoju vrijednost i predem preko toga. Međutim, tako mi Allaha, bojim se da će te pogoditi nešto što ti neće dati priliku ni toliko koliko traje muža deve.“

Imam Husejn je svojim činom pokazao da nezakoniti halifa nema pravo raspolagati muslimanskom imovinom i da je to pravo zakonitog vladara, a zakoniti vladar je bio sam imam Husejn, koji je podijelio državnu imovinu po islamskim mjerilima, i naglasio je i u svom pismu da zvanično ne priznaje Muavijin hilafet jer ga nije oslovljavao sa „zapovjednik vjernih“ kako su ga drugi oslovljavali. Zbog toga je Muavija pokušao zaobići imamov stav nazvavši u odgovoru sam sebe zapovjednikom vjernih i vladarom muslimana. Međutim, nije uspio u svom pokušaju pa je stav imama Husejna ostao islamsko mjerilo i mjerilo razdvajanja i udaljavanja ispravnog i neispravnog za sve muslimane kroz historiju, dok muslimani nisu pridavali nikakvu važnost Muavijinom stavu i nisu ga smatrali ničim do li izobličavanjem istine i obmanom javnog mnijenja.

Ovaj stav imama Husejna je bio jasan pokazatelj njegovog suprotstavljanja Muavijinom postupanju i vlasti i traženja vladavine istine i Božanske pravde.

Upoznavanje ummeta s njegovom odgovornošću

Imam Husejn je organizovao javni politički skup u Mekki na koji je pozvao veliki broj muhadžira, ensarija, tabiina i ostalih muslimana koji su prisustvovali obredima hadždža pa je održao govor o onome što se dogodilo s Poslanikovom porodicom i njihovim sljedbenicima: o nedaćama i neprijateljstvima kojima ih je obasuo Muavija i strogim mjerama koje je poduzeo u skrivanju njihovih vrlina i prednosti te onoga što je preneseno od Poslanika o njima, obavezavši prisutne da to prošire među muslimanima. Sulejm ibn Kajs je o ovom skupu i govoru imama Husejna zabilježio sljedeće: „Godinu dana prije Muavijine smrti Husejn ibn Ali, Abdullah ibn Abbas i Abdullah ibn Džafer su obavili hadždž. Husejn je okupio Beni Hašime, njihove žene i robove i ensarije koji su obavljali hadždž, kao i one koje su poznavali on i njegova porodica, pa je poslao izaslanike i rekao im: „Ne izostavite nikoga od Poslanikovih ashaba koji su poznati po dobrostivosti i pobožnosti i koji obavljaju hadždž, a da ih ne okupite kod mene“, pa se okupilo oko njega na Mini više od sedam stotina ljudi u šatorima. Većinu su sačinjavali tabiini, a bilo je i oko dvjesto Poslanikovih ashaba. Imam je ustao i poslije zahvale i veličanja Allaha rekao:

أَمَّا بَعْدُ، فَإِنَّ هَذَا الطَّاعِيَةَ قَدْ فَعَلَ بِنَا وَبِشِيعَتِنَا مَا قَدْ رَأَيْتُمْ وَعَلِمْتُمْ وَشَهِدْتُمْ وَإِنِّي أُرِيدُ أَنْ أَسْأَلَكُمْ عَنْ شَيْءٍ فَإِنْ صَدَقْتُ فَصَدِّقُونِي وَإِنْ كَذَبْتُ فَكَذِّبُونِي... اسْمَعُوا مَقَالَتِي وَانْكُمُوا قَوْلِي، ثُمَّ ارْجِعُوا إِلَى أَمْصَارِكُمْ وَقِبَائِلِكُمْ، فَمَنْ أَمْنْتُمْ مِنَ النَّاسِ وَتَقَنُّم بِهِ فَأَدْعُوهُمْ إِلَى مَا تَعْلَمُونَ مِنْ حَقِّهَا، فَإِنِّي أَخَوْفُ أَنْ يَنْدَرِسَ هَذَا الْأَمْرُ وَيَذْهَبَ الْحَقُّ، وَاللَّهُ مُنِمْ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ.

„Doista, ovaj nasilnik (Muavija) je uradio s nama i našim sljedbenicima ono što ste vidjeli, saznali i o čemu ste se osvjedočili. Ja želim da vas pitam o nečemu pa ako budem u pravu, potvrdite mi, a ako ne budem, vi odbacite. Poslušajte moj govor i sačuvajte moju riječ i vratite se u svoje gradove i plemena pa kome budete vjerovali i u koga budete imali povjerenje pozovite ga u ono što znate, jer ja se doista bojim da se ova istina ne zaboravi i nestane, a Allah upotpunjuje Svoju svjetlost pa makar nevjernici to ne voljeli.“

Prenosilac dalje kaže: „Husejn nije ostavio ništa od onoga što je Svevišniji Allah objavio o njima, a da nije naveo i obrazložio, i nije ništa ostavio od onoga što je govorio Allahov Poslanik o njegovom ocu, bratu, majci, njemu i njegovoj porodici, a da nije spomenuo. Svaki od tih njegovih ashaba bi govorio: „Tako nam Allaha, da, doista smo čuli i posvjedočili.“ Jedna od stvari u koje im se on zaklinjao jest i ovo:

أَنْشُدُكُمْ اللَّهَ، أَوْ تَعْلَمُونَ أَنَّ أَبِي طَالِبَ كَانَ أَخَا رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، حِينَ أَخَى بَيْنَ أَصْحَابِهِ فَأَخَى بَيْنَهُ وَبَيْنَ نَفْسِهِ وَقَالَ: أَنْتَ أَخِي وَأَنَا أَخُوكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؟ قَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ. قَالَ: أَنْشُدُكُمْ اللَّهَ، هَلْ تَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، اشْتَرَى مَوْضِعَ مَسْجِدِهِ وَمَنْزِلِهِ فَأَيْتَنَاهُ ثُمَّ ابْتَنَى فِيهِ عَشْرَةَ مَنَازِلَ تَسْعُهُ لَهُ وَجَعَلَ عَاشِرَهَا فِي وَسْطِهَا لِأَبِي، ثُمَّ سَدَّ كُلَّ بَابٍ شَارَعَ إِلَى الْمَسْجِدِ غَيْرَ بَابِهِ، فَتَكَلَّمَ فِي ذَلِكَ مَنْ تَكَلَّمَ، فَقَالَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: مَا أَنَا سَدَدْتُ أَبْوَابَكُمْ وَفَتَحْتُ بَابَهُ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَمَرَنِي بِسَدِّ أَبْوَابِكُمْ وَفَتْحِ بَابِهِ، ثُمَّ نَهَى النَّاسَ أَنْ يَنَامُوا فِي الْمَسْجِدِ غَيْرَهُ وَكَانَ يُجَنَّبُ فِي الْمَسْجِدِ وَمَنْزِلُهُ فِي مَنْزِلِ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، فَوَلَدَ لِرَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَلَهُ فِيهِ أَوْلَادٌ؟ قَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ. قَالَ: أَوْفَعَلُمُونَ أَنَّ عَمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ حَرَصَ عَلَى كَوْنِهِ قَدَرٍ عَيْنِهِ يَدْعُهَا مِنْ مَنْزِلِهِ إِلَى الْمَسْجِدِ، فَأَبَى عَلَيْهِ، ثُمَّ خَطَبَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ: إِنَّ اللَّهَ أَمَرَنِي أَنْ أَبْنِيَ مَسْجِدًا طَاهِرًا لَا يَسْكُنُهُ غَيْرِي وَغَيْرُ أَخِي وَابْنِيهِ؟ قَالُوا:

اللَّهُمَّ نَعَمْ... قَالَ: أَنْشِدُكُمْ اللَّهَ، أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، قَالَ لَهُ فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ: أَنْتَ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى وَأَنْتَ وَلِيُّ كُلِّ مُؤْمِنٍ بَعْدِي؟ قَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ. قَالَ: أَنْشِدُكُمْ اللَّهَ، أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، حِينَ دَعَا النَّصَارَى مِنْ أَهْلِ نَجْرَانَ إِلَى الْمُبَاهَلَةِ، لَمْ يَأْتِ إِلَّا بِهِ وَبِصَاحِبَتَيْهِ وَابْنَتَيْهِ؟ قَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ. قَالَ: أَنْشِدُكُمْ اللَّهَ، أَتَعْلَمُونَ أَنَّهُ دَفَعَ إِلَيْهِ اللَّوَاءَ يَوْمَ خَيْبَرَ، ثُمَّ قَالَ: لَا دَفْعَهُ إِلَى رَجُلٍ يُحِبُّهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَ يُحِبُّ اللَّهُ وَرَسُولَهُ، كَرَارٍ غَيْرِ فَرَارٍ، يَفْتَحُهَا اللَّهُ عَلَى يَدَيْهِ؟ قَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ. قَالَ: أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، بَعَثَهُ بِرِأَاةٍ وَقَالَ: لَا يَبْلُغُ عَنِّي إِلَّا أَنَا أَوْ رَجُلٌ مِنِّي؟ قَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ. قَالَ: أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، لَمْ تَنْزِلْ بِهِ شِدَّةٌ قَطُّ إِلَّا قَدَمَهُ لَهَا ثِقَةٌ بِهِ وَأَنَّهُ لَمْ يَدْعُهُ بِاسْمِهِ قَطُّ إِلَّا أَنْ يَقُولَ يَا أَخِي...؟ قَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ. قَالَ: أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، قَضَى بَيْنَهُ وَبَيْنَ جَعْفَرٍ وَزَيْدٍ، فَقَالَ لَهُ: يَا عَلِيُّ أَنْتَ مِنِّي وَأَنَا مِنْكَ وَأَنْتَ وَلِيُّ كُلِّ مُؤْمِنٍ بَعْدِي؟ قَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ. قَالَ: أَتَعْلَمُونَ أَنَّهُ كَانَتْ لَهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، كُلُّ يَوْمٍ خُلُوءٌ وَكُلُّ لَيْلَةٍ دَخْلَةٌ إِذَا سَأَلَهُ أُعْطَاهُ وَإِذَا سَكَتَ أَبْدَاهُ؟ قَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ. قَالَ: أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، فَضَّلَهُ عَلَى جَعْفَرٍ وَحَمْزَةَ حِينَ قَالَ لِفَاطِمَةَ: رَوِّجْكَ خَيْرَ أَهْلِ بَيْتِي، أَقْدَمَهُمْ سِلْمًا وَأَعْظَمَهُمْ حِلْمًا وَأَكْثَرَهُمْ عِلْمًا؟ قَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ. قَالَ: أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: أَنَا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ وَأَخِي عَلِيُّ سَيِّدِ الْعَرَبِ وَفَاطِمَةُ سَيِّدَةُ نِسَاءِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَابْنَايَ الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ؟ قَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ. قَالَ: أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، أَمَرَهُ بِغُسْلِهِ وَأَخْبَرَهُ أَنَّ جَبْرِئِيلَ يُعِينُهُ عَلَيْهِ؟ قَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ. قَالَ: أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، قَالَ فِي آخِرِ خُطْبَةٍ خَطَبَهَا: أَيُّهَا النَّاسُ، إِنِّي تَرَكْتُ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ كِتَابَ اللَّهِ وَ أَهْلَ بَيْتِي فَتَمَسَّكُوا بِهِمَا لَنْ تَضِلُّوا؟ قَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ.

Tako vam Allaha, znate li da je Ali ibn ebi Talib bio brat Allahovog Poslanika? Onda kada je bratimio svoje ashabe, njega je odabrao za svog brata i rekao: 'Ti si moj brat, a ja sam tvoj brat na ovom svijetu i na Ahiretu.' i potvrdili su. Potom ih je pitao: 'Tako vam Allaha, znate li da je Allahov Poslanik kupio mjesto svoje džamije i svojih kuća pa izgradio džamiju i deset kuća, devet njemu i desetu, u sredini, mome ocu, a Poslanik, s.a.v.a., je poslije zatvorio sva vrata otvorena u džamiju osim njegovih? Govorio je o tome onaj koji je govorio da je rekao: 'Nisam ja zatvorio vaša vrata i otvorio njegova, već mi je Allah naredio da zatvorim vaša i On je otvorio njegova.' Potom je svim ljudima osim sebe zabranio da spavaju u džamiji i bio je u njoj u stanju džunupluka, stanovao je u Poslanikovoj kući – u toj kući Poslaniku se rodilo jedno dijete, a on je imao više djece.' i ponovo su potvrdili. Onda je upitao: 'Znate li da je Omer ibn Hattab silno želio da zadrži jednu rupicu veličine njegovog oka koju je bio ostavio u svojoj kući prema džamiji pa je Poslanik i to odbio i održao govor u kom je rekao: 'Doista mi je Allah naredio da izgradim čistu džamiju u kojoj neće stanovati niko osim mene, mog brata i njegovih sinova' i opet su potvrdili. Pitao ih je: 'Tako vam Allaha, znate li da je Allahov Poslanik u Bici na Tebuk rekao: 'O, Ali, ti si u odnosu na mene poput Haruna za Musaa i ti si zaštitnik svakog vjernika poslije mene?' i još jednom su potvrdili, pa ih je upitao: 'Tako vam Allaha, znate li da Allahov Poslanik, kada je pozvao kršćane iz Nedžrana u mubahele, nije doveo nikoga osim svoje supruge i svoja dva sina?' Rekli su: 'Tako nam Boga, da.' I opet ih je upitao: 'Tako vam Allaha, znate li da je Allahov Poslanik Aliju predao zastavu na dan Hajbera i rekao: 'Predat ću zastavu čovjeku kojeg voli Allah i Njegov

Poslanik i on voli Allaha i Njegovog Poslanika, koji napada i ne bježi, čijom će rukom Allah otvoriti Hajber?’ i opet su potvrdili. Pa je pitao: ‚Znate li da je Allahov Poslanik po Aliju poslao suru Beraet i rekao: 'Neće dostaviti ovu suru narodu niko osim mene ili čovjeka koji je od mene?’“ i potvrdili su. Pitao ih je: ‚Znate li da Allahovom Poslaniku nije spuštana nijedna teškoća, a da mu Allah nije prethodno dao povjerenje u Alija, i da ga nije nikada pozvao imenom, a da nije rekao: 'O moj brate?’“ i opet su potvrdili. Potom ih je pitao: ‚Znate li da je Allahov Poslanik presudio između Alija i Džafera i Zejda pa rekao: 'O, Ali, ti si od mene i ja sam od tebe, a ti si zaštitnik svakog vjernika poslije mene?’“ i potvrdili su. Pitao ih je: ‚Znate li da je on svakog dana nasamo razgovarao s Poslanikom, i svaku noć su se sastajali kada bi on to tražio, a kada bi Poslanik šutio, on bi započinjao?’ i potvrdili su. Potom ih je pitao: ‚Znate li da je Allahov Poslanik Aliju dao prednost nad Džaferom i Hamzom kada je rekao Fatimi: 'Udao sam te za najboljeg iz moje porodice, koji je najduže u islamu, najveći u blagosti i najviši u znanju?’“ i potvrdili su. Pa ih je pitao: ‚Znate li da je Allahov Poslanik rekao: 'Ja sam poglavar Ademove djece i moj brat Ali je poglavar Arapa, a Fatima je prvakinja žena stanovnika Dženneta i Hasan i Husejn, moja dva sina, su poglavari mladića stanovnika Dženneta?’“ i potvrdili su. Pitao je i: ‚Znate li da je Allahov Poslanik Aliju naredio da ga ogasuli i obavijestio ga da će mu pomoći Džebrail?’ i potvrdili su. Pitao ih je dalje: ‚Znate li da je Allahov Poslanik u posljednjem govoru kojeg je održao rekao: 'O, ljudi, doista među vama ostavljam dvije teške stvari: Božiju Knjigu i moju porodicu, pa držite čvrsto do njih i nećete zalutati?’“ i potvrdili su. I tako je ispitivao i dalje, ne ostavivši ništa što je Svevišnji Allah objavio o Aliju ibn ebi Talibu posebno i o Ehli bejtu u Časnom Kur'anu i preko svog Poslanika a da ih nije zakleo u to, i oni su potvrdili. I tabiini su govorili: ‚Bože, doista me o tome obavijestio onaj u kojeg imam povjerenje taj ... i taj‘ ... Napokon ih je zakleo da kažu jesu li čuli Poslanika kako govori:

مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ يُحِبُّنِي وَ يُبْغِضُ عَلِيًّا فَقَدْ كَذَبَ لَيْسَ يُحِبُّنِي وَ هُوَ يُبْغِضُ عَلِيًّا، فَقَالَ لَهُ قَائِلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَ كَيْفَ ذَلِكَ؟ قَالَ: لِأَنَّهُ مِنِّي وَ أَنَا مِنْهُ مَنْ أَحَبَّهُ فَقَدْ أَحَبَّنِي وَ مَنْ أَحَبَّنِي فَقَدْ أَحَبَّ اللَّهَ وَ مَنْ أَبْغَضَهُ فَقَدْ أَبْغَضَنِي وَ مَنْ أَبْغَضَنِي فَقَدْ أَبْغَضَ اللَّهَ؟ فَقَالُوا: اللَّهُمَّ نَعَمْ. قَدْ سَمِعْنَا وَ تَفَرَّقُوا عَلَى ذَلِكَ.

‘Onaj koji tvrdi da mene voli, a mrzi Alija, doista je slagao, jer ne može voljeti mene, a mrziti Alija’, pa kako mu je neko rekao: ‘Allahov Poslaniče, kako to?’ i kako je odgovorio: ‘Jer je on doista od mene, a ja od njega; ko njega voli, taj i mene voli, a ko mene voli, taj voli Allaha, a ko njega mrzi – mrzi i mene, a ko mene mrzi, taj mrzi Allaha.’ Još jednom su potvrdili: ‚Tako nam Boga, da, čuli smo ga‘ i na ovome su se razišli.“

Muavijina smrt

Muavija je umro 60. godine po hidžri. Dočekao je smrt nesiguran pa je izražavao uznemirenje i uzrujanost zbog onoga što je bio počinio: proljevao muslimansku krv i pljačkao njihovu imovinu. Smrtni čas mu je nastupio u Damasku i bilo mu je uskraćeno da vidi sina za kojeg je uzurpirao hilafet i kojeg je podigao na vrat muslimanima. A historičari su prenijeli da je Jezid

u vrijeme očeve smrti bio na lovačkom putovanju i uronjen u opijenost uz zvukove muzike.

Jezidova vlast i pokret imama Husejna

Počeci pokreta

Spomenuli smo da je imam Husejn, uprkos žestokom suprotstavljanju vlasti Muavije ibn ebi Sufijana, čije smo različite vidove naveli, odbio da pokrene smjenu Muavije jer je držao do sporazuma koji je potpisao njegov brat, imam Hasan, s Muavijom.

Historičari su zabilježili ovaj principijelni stav imama Husejna: Kada je imam Hasan preselio, šije su krenuli u Irak i pisali Husejnu da žele da smijene Muaviju i daju prisegu njemu, ali je on to odbio podsjetivši ih na zavjet i ugovor između njega i Muavije koji nije dozvoljeno kršiti sve dok ne istekne rok, pa tek kada Muavija umre, on će razmisliti o tome.

Prema tome, i šijama, kao i vlastima, bilo je poznato da Muavijina smrt znači da je imam Husejn oslobođen svake obaveze i da će pokrenuti ustanak protiv nasilničkog režima koji je preuzeo razvratnik Jezid. Zato je imam Husejn predstavljao najveći strah za vladajuću bandu.

Jezidovo pismo namjesniku Medine

Historičari su zabilježili da je Jezid odmah po smrti svog oca pisao Velidu ibn Utbi ibn ebi Sufijanu, kojeg je još Muavija bio postavio za namjesnika u Medini, da uzme od Husejna prisegu za njega i da mu ne dopusti oklijevanje. Drugi historijski izvori su prenijeli da je u pismu pisalo: „Kada ti stigne ovo moje pismo, pozovi Husejna ibn Alija i Abdullaha ibn Zubejra pa traži od njih da daju prisegu i, ako budu odbili, odsijeci im glave i pošalji mi ih. I od naroda traži da daju prisegu, pa kod god bude odbio, izvrši i nad njim ovu odluku.

Velidovo savjetovanje s Mervanom ibn Hakemom

Kad je dobio Jezidovo pismo, Velid se izgubio jer je znao da imam Husejn neće dati prisegu, kakve god bile posljedice. Smatrao je da se mora posavjetovati s Mervanom ibn Hakemom, poglavarom emevijske porodice, pa je poslao nekoga po njega. Mervan ga je uputio ovim riječima: „Pošalji po njih odmah i pozovi ih da dadnu prisegu i pokore se Jezidu pa, ako to budu uradili – prihvatit ćeš, a ako budu odbili – prići ćeš im i odsjeći im glave prije nego što saznaju za Muavijinu smrt. Jer ako budu saznali za to, skočit će svaki od njih da ti se suprotstavi i da okuplja narod oko sebe i bojim se da ih onda više nećeš moći spriječiti, osim Abdullaha ibn Omera, jer on neće osporavati nikoga u ovom pitanju. S druge strane, znam da ti se Husejn ibn Ali neće odazvati u davanju prisege Jezidu jer se ni na koji način ne smatra obaveznim da se pokori Jezidu. Tako mi Allaha, da sam ja tvom

mjestu, ne bih rekao Husejnu ni jednu riječ sve dok mu ne odsiječemo glavu, pa neka posljedice budu kakve god.

Ovaj prijedlog je teško pao Velidu, koji je među Beni Umejjama bio najiskusniji, pa je rekao Mervanu: „Da bogdo Velid nije ni rođen i da se nije ni znalo za njega.“ Mervan ga je onda ismijao i počeo ga osuđivati: „Nemoj se uzrujavati zbog onoga što sam ti rekao jer je doista porodica Ebu Turab (Ali) oduvijek bila neprijatelj.“, a Velid ga je prekorio riječima: „Teško tebi, Mervane, odustani od ovog svog govora i uljepšaj svoje riječi, Fatimin sine, jer je on doista ostatak vjerovjesništva.“ Napokon su se složili da pozovu imama Husejna i da mu predstave stvar kako bi saznali njegov stav.

Imam Husejn, a.s., u prisustvu Velida

Velid je poslao po Husejna da dođe kod njega po noći i izaslanik ga je našao u džamiji. Tada se još nije bila proširila vijest o Muavijinoj smrti. Imam Husejn je gotovo sa sigurnošću znao da ga je Velid pozvao kako bi ga obavijestio o tome i uzeo od njega prisegu za novog vladara po naredbi koja mu je došla iz Šama pa je pozvao svoje sluge, braću i amidžice i obavijestio ih da ga je namjesnik pozvao kod sebe, dodavši: „Ja se ne osjećam sigurnim ako me on obaveže nečim što ne mogu prihvatiti.“ Zato je naredio svojim slugama da uzmu oružje i rekao im:

كُونُوا مَعِيَ، فَإِذَا دَخَلْتُ إِلَيْهِ فَاجْلِسُوا عَلَى الْبَابِ، فَإِنْ سَمِعْتُمْ صَوْتِي قَدْ عَلَا فَادْخُلُوا عَلَيْهِ.

„Budite uz mene i kada ja uđem kod njega, vi sjedite pred vrata. Ako čujete moj glas, uđite unutra.“

Ušavši kod Velida, Imam Husejn je ugledao i Mervana, s kojim je Velid bio prekinuo sve veze, pa je prokomentirao: „Veza je bolja od prekidanja, mir je bolji od pokvarenosti. Došlo je vrijeme da se vas dvojica sastanete, pa neka Svevišnji Allah popravi vaše odnose.“ Potom ga je Velid obavijestio o Muavijinoj smrti i imam Husejn je izgovorio riječi istirdža. Zatim mu je Velid pročitao Jezidovo pismo i naredbu da uzme prisegu za njega od Husejna, na što je imam Husejn primijetio:

إِنِّي لَا أَرَاكَ تَقْنَعُ بِنِّيْعَتِي لِيَزِيدَ سِرًّا حَتَّى أَبَايَعَهُ جَهْرًا.

„Ne mislim da ćeš se zadovoljiti mojom tajnom prisegom Jezidu, sve dok mu je javno ne dadnem“ i Velid je potvrdio. Imam Husejn ga je onda obavijestio: „Osvanut ćeš pa ćeš vidjeti moje mišljenje o tome.“ Velid ga je htio otpustiti govoreći mu: „Idi s imenom Svevišnjeg Allaha dok nam ne dođeš u skupinu naroda“, ali Mervan ga je upozorio: „Tako mi Allaha, ako te Husejn ovog trena napusti ne polažući prisegu, nećeš više nikada imati moć kakvu sada imaš, sve dok ne padne više mrtvih glava. Zadrži čovjeka. Nek ne izađe dok ne dadne prisegu ili dok mu ne odsiječeš glavu!“ Na to je imam Husejn skočio upitao:

أَنْتَ يَا ابْنَ الزَّرْقَاءِ تَقْتُلْنِي أَوْ هُوَ؟ كَذَّبْتَ، وَاللَّهِ، وَ أَثِمْتَ.

„Sine Zerka, hoćeš li me ti ubiti ili će on? Slagao si, tako mi Allaha, i počinio si grijeh“ pa je izašao i uz pratnju sluga otišao kući.

Mervan je rekao Velidu: „Nisi me poslušao. Neće ti on, tako mi Allaha, nikada više dati priliku kao što je sada bila“, a Velid mu je uzvratilo: „Teško tebi, Mervane, doista si mi namijenio ono u čemu je propast moje vjere.

Tako mi Allaha, ne bih volio da mi pripadne sve bogatstvo ovog dunjaluka i njegove vlasti, nad kojim izazi i zalazi sunce, a da ja ubijem Husejna. Subhanallah! Da ja ubijem Husejna zato što je rekao da neće dati prisegu? Tako mi Allaha, siguran sam da će čovjek kojeg budu pitali za Husejnovu krv biti neznatan na vagi kod Svevišnjeg Alaha na Sudnjem danu.“

Prenesene su predaje koje govore da je rasprava između imama Husejna i Mervana bila jako žustra, sve dok imam Husejn nije izričito i jasno obznanio Mervanu svoj stav riječima:

إِنَّا أَهْلُ بَيْتِ النَّبُوَّةِ وَمَعِينُ الرَّسَالَةِ وَمُخْتَلَفُ الْمَلَائِكَةِ (وَ مَحَلُّ الرَّحْمَةِ) وَ بِنَا فَتَحَ اللَّهُ وَ بِنَا حَتَمَ اللَّهُ وَ يَزِيدُ رَجُلٌ فَاسِقٌ، شَارِبُ الْخَمْرِ، قَاتِلُ النَّفْسِ الْمُحَرَّمَةِ، مُغْلِبُ الْفَاسِقِ، وَ مِثْلِي لَا يَبْلُغُ مِثْلَهُ وَ لَكِنْ نُصْبِحُ وَ نُصْبَحُونَ وَ نَنْظُرُ وَ تَنْظُرُونَ أَتَيْنَا أَحَقَّ بِالْبَيْعَةِ وَ الْخِلَافَةِ

„Mi smo porodica vjerovjesništva, izvorišta poslanstva, mjesta obilaženja meleka, uporišta Božije milosti. Bog je počeo s nama i završit će s nama. A Jezid je grijешnik, pijanica, ubica nedužnih ljudi, javno čini razvrat i osoba poput mene nikada neće dati podršku čovjeku poput Jezida... Ali, osvanut ćemo mi, a osvanut ćete i vi, i vidjet ćemo mi, a vidjet ćete i vi, ko je od nas preči hilafetu i prisegi.“

Imam Husejn i Mervan

Imam Husejn se susreo s Mervanom ibn Hakemom ujutro one noći u kojoj je odbio dati prisegu Jezidu. Mervan mu je prišao i rekao mu: „Doista sam ja dobronamjieran pa poslušaj me: uputit ću te i pomoći ti.“ Imam ga je upitao: „A o čemu to, Mervane?“ i Mervan mu je rekao: „Savjetujem ti da daš prisegu zapovjenuku vjernih, Jezidu, jer je to doista bolje za tebe radi tvoje vjere i dunjaluka.“ Imam mu je onda uzvratio svojim rječitim govorom:

وَ عَلَى الْإِسْلَامِ السَّلَامُ، إِذْ قَدْ بُلِّيَتْ الْأُمَّةُ بِرَأْسِ مَنْزِلِ يَزِيدَ وَ لَقَدْ سَمِعْتُ جَدِّي رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ، يَقُولُ: الْخِلَافَةُ مُحَرَّمَةٌ عَلَى آلِ أَبِي سُفْيَانَ وَ عَلَى الطُّلُقَاءِ وَ أَبْنَاءِ الطُّلُقَاءِ، فَإِذَا رَأَيْتُمْ مُعَاوِيَةَ عَلَى مَنْبَرٍ، فَابْقُرُوا بَطْنَهُ وَ قَدْ رَأَاهُ أَهْلُ الْمَدِينَةِ عَلَى الْمَنْبَرِ فَلَمْ يَبْقُرُوا بَطْنَهُ

„S islamom se treba oprostiti ukoliko ovaj ummet padne u ruke nekoga poput Jezida... Čuo sam svog djeda, Allahovog Poslanika, kako govori: ‚Hilafet je zabranjen Ebu Sufijanovoj porodici i oslobođenim robovima i sinovima oslobođenih robova pa ako vidite Muaviju na mom minberu, poderite mu stomak.‘ Tako mi Allaha, stanovnici Medine su ga vidjeli na minberu moga djeda, ali nisu izvršili ono što im je bilo naređeno.“

Kretanje imama Husejna u drugoj noći

Historičari su spomenuli da je imam Husejn ostao u svojoj kući te noći, uoči subote, tri noći pred kraj mjeseca redžeba 60. godine po hidžri. Velid je bio zauzet traženjem od Ibn Zubejra da dadne prisegu i njegovim odbijanjem. Ibn Zubejr je iste noći izašao iz Medine i krenuo prema Mekki, a Velid je, kada je svanulo, spremio ljude i poslao jednog od sluga Beni Umejje na čelu 80 konjanika da ga traže i kako ga nisu pronašli, vratili su

se. Kada je bilo pred kraj subote, poslao je iste te ljude po Husejnu da dođe i dadne prisegu za Jezida ibn Muaviju, a imam Husejn im je rekao: „Pričekajte do ujutro pa ćete vidjeti, a i mi ćemo vidjeti.“ Te noći su odustali od njega i nisu navaljivali.

Imam Husejn je sljedećeg dana, uoči nedjelje, dva dana pred kraj redžeba, izašao prema Mekki. S njim su bili njegovi sinovi, sinovi njegovog brata, njegova braća i većina njegove porodice, osim Muhammeda ibn Hanefije, jer on, saznajući za njegovu odluku o izlasku iz Medine, nije znao u kojem pravcu će ići pa mu je rekao: „Brate moj, ti si mi najdraži i najcjenjeniji od svih ljudi i svakog bih savjetovao, a tebe se ne bih usudio, ali sada je i tebi potreban moj savjet. Udalji se od Jezida ibn Muavije i gradova koliko god ti je moguće i pošalji svoje izaslanike ljudima da ih zovu tebi pa, ako ti budu dali prisegu, zahvalit ćeš Allahu na tome, a ako se budu složili o nekom drugom, neće Allah zbog toga umanjiti tvoju vjeru ni pamet niti će nestati tvoje plemenitosti i prednosti. Jer doista se bojim da ne uđeš u neki grad, a da se ljudi međusobno ne razidu, da jedna skupina bude uz tebe, a druga protiv tebe, pa da se međusobno ne počnu ubijati, a ti da budeš meta prvom koplju pa da tako najodabraniji iz svog ummeta po duši, ocu i majci postane najbeznačajniji po krvi i najponiženiji po porodici.“

Imam Husejn ga je onda upitao: „Pa gdje da idem, brate?“ i savjetovao mu je: „Sidi u Mekku. Ako boravak u Mekki bude siguran – to je izlaz, a ako ne budeš siguran u Mekki, idi po pustinji i po vrhovima planina i putuj iz jednog mjesta u drugo sve dok ne vidiš kako će okončati narod, jer ti ćeš doista biti najispravniji po mišljenju kada nam dođu nove prilike.“ Imam Husejn mu se zahvalio:

يَا أَخِي قَدْ نَصَحْتَ وَاسْتَفْتَيْتَ وَارْجُو أَنْ يَكُونَ رَأْيُكَ سَدِيداً مُؤَفَّقاً

„Brate, zaista si me posavjetovao i pokazao mi ljubaznost. Nadam se da će tvoje mišljenje biti čvrsto i uspješno“ i krenuo je prema Mekki učeći ajet:

فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفاً يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

I iziđe iz grada, ustrašen, iščekujući šta će se desiti i reče: Gospodaru moj, spasi mene od naroda nevjerničkoga.“ (El-Kasas, 21)

Oporuke imama Husejna

Imam Husejn je prije izlaska iz Medine napisao nekoliko oporuka, od kojih jedna, napisana njegovom bratu, glasi:

هَذَا مَا أَوْصَى بِهِ الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ ابْنَ أَبِي طَالِبٍ إِلَى أَخِيهِ مُحَمَّدٍ الْمَعْرُوفِ بِابْنِ الْحَنَفِيَّةِ،
أَنَّ الْحُسَيْنَ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ جَاءَ بِالْحَقِّ
مِنْ عِنْدِ الْحَقِّ وَأَنَّ الْجَنَّةَ وَالنَّارَ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي
الْقُبُورِ وَأَنِّي لَمْ أَخْرُجْ أَشِيراً وَلَا بَطِراً وَلَا مُفْسِداً وَلَا ظالماً وَإِنَّمَا خَرَجْتُ لِطَلَبِ الْإِصْلَاحِ
فِي أُمَّةٍ جَدِّي، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، أُرِيدُ أَنْ أَمُرَ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهِيَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَسِيرَ
بِسَبِيلَةِ جَدِّي وَابِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَمَنْ قَبِلَنِي يَقْبَلِ الْحَقُّ فَاللَّهُ أَوْلَى بِالْحَقِّ وَ
مَنْ رَدَّ عَلَيَّ هَذَا أَصْبِرُ حَتَّى يَقْضِيَ اللَّهُ بَيْنِي وَبَيْنَ الْقَوْمِ بِالْحَقِّ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ

„Ovo je ono što oporučuje Husejn ibn Ali svom bratu Muhammedu ibn Hanefiji: Husejn svjedoči da nema božanstva osim Allaha Jedinog bez

suparnika i da je Muhammed njegov rob i Poslanik, koji je donio istinu od Njega, da je Džennet istina i Vatra istina, da će Sudnji dan nastupiti i u to nema sumnje, da će Allah proživjeti one koji su u grobovima, da ja ne odlazim iz Medine zbog samoživosti, da bih se proveo ili da bih pravio nered i nanosio nepravdu, već je moj cilj na ovom putovanju da popravim stanje u ummetu svog djeda, da upućujem na dobro i odvrćam od zla, oživim sunnet svoga djeda, Poslanika Božijeg, kao i put i način djelovanja moga oca, Alija ibn ebi Taliba. Ko god prihvati ovu istinu od mene, prihvatio je Božiji put, a ako se ustegne, ja ću i dalje uz strpljivost i istrajnost nastaviti svoj put sve dok Svevišnji Allah ne presudi između mene i ovog naroda, a On je najbolji Sudija.“

Jedna od njegovih oporuka je za Ummu-l-mu'minin Umm Seleme, i u njoj je ostavio naloge u vezi s imametom imama nakon njega. Preneseno je da mu je, kada je odlučio da izađe iz Medine, došla Umm Seleme pa rekla: „O, sine moj, nemoj me rastužiti svojim odlaskom prema Iraku, jer sam doista čula tvog djeda kako govori: „Moj sin Husejn će biti ubijen u Iraku na zemlji koja se zove Kerbela.““ Uzvratio joj je:

يَا أُمَّاهُ، وَأَنَا، وَاللَّهِ، أَعْلَمُ ذَلِكَ وَإِنِّي مَقْتُولٌ لَا مَحَالَةَ وَلَا يَسَّ لِي مِنْ هَذَا بُدٌّ وَإِنِّي، وَاللَّهِ، لَا أَعْرِفُ الْيَوْمَ الَّذِي أُقْتَلُ فِيهِ وَأَعْرِفُ مَنْ يَقْتُلُنِي وَأَعْرِفُ الْبَقْعَةَ الَّتِي أُدْفَنُ فِيهَا وَإِنِّي أَعْرِفُ مَنْ يَقْتُلُ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي وَقَرَابَتِي وَشِيعَتِي وَإِنْ أَرَدْتُ يَا أُمَّاهُ أَرِيكَ حُفْرَتِي وَمَضْجِعِي

„Majko, ja, tako mi Allaha, znam to i znam da ću ja svakako biti ubijen i da nemam drugog izlaza. Doista znam, tako mi Allaha, i dan u kojem ću biti ubijen, znam ko će me ubiti i znam mjesto na kojem ću biti ukopan i znam ko će biti ubijen iz moje porodice, rodbine i mojih sljedbenika –ako želiš, majko, mogu ti pokazati moj kabur i mjesto mog vječnog boravka.“ Zatim je pokazao prema Kerbeli pa se zemlja spuštala sve dok joj nije pokazao mjesto na kom će ležati, mjesto ukopa, položaj svoje vojske i mjesto svoje pogibije. Tada je Umm Seleme gorko zaplakala i prepustila ga Allahu.

Imam Husejn je rekao:

يَا أُمَّاهُ، قَدْ شَاءَ اللَّهُ، عَزَّ وَجَلَّ، أَنْ يَرَانِي مَقْتُولًا مَذْبُوحًا ظَلَمًا وَغَدَوَانًا وَقَدْ شَاءَ أَنْ يَرَى حَرَمِي وَرَهْطِي وَنِسَائِي مُشَرَّدِينَ وَأَطْفَالِي مَذْبُوحِينَ مَظْلُومِينَ مَأْسُورِينَ مُقَيَّدِينَ وَهُمْ يَسْتَعِينُونَ فَلَا يَجِدُونَ نَاصِرًا وَلَا مُعِينًا

„Zaista je Svevišnji Allah želio da me vidi nepravедno i zbog mržnje ubijenog, zaklanog. Zaista Allah želi da vidi moju porodicu, moje saputnike i moje žene prognanima i moju djecu zaklanim, potlačenim, zarobljenim u okove kako traže pomoć, a ne nalaze ni pomagača niti sljedbenika.“

U drugoj predaji stoji da je Umm Seleme rekla imamu Husejnu: „Kod mene ima zemlje u nekoj bočici koju mi je dao tvoj djed“, a on joj je rekao:

وَاللَّهِ، إِنِّي مَقْتُولٌ كَذَلِكَ وَإِنْ لَمْ أَخْرُجْ إِلَى الْعِرَاقِ يَقْتُلُونِي أَيْضًا، ثُمَّ أَخَذَ ثُرْبَةً فَجَعَلَهَا فِي قَارُورَةٍ وَأَعْطَاهَا إِيَّاهَا وَقَالَ: اجْعَلْهَا مَعَ قَارُورَةِ جَدِّي، فَإِذَا فَاصَتْهَا دَمًا فَأَعْلِمِي أَنِّي قَدْ قُتِلْتُ

„Tako mi Allaha, ja ću biti ubijen – i ako ne odem prema Iraku, oni će me svejedno ubiti“ pa uzeo zemlje, stavio je u bočicu i dao je Umm Seleme: „Stavi je uz bočicu mog djeda i kada budu napunjene krvlju, znaj da sam ubijen.“

Šejh Tusi prenosi od Husejna ibn Seida, a on od Hammada ibn Isaa od Rib'i ibn Abdullaha od Fudejla ibn Jesara da je imam Ebu Džafer, a.s.,

rekao: „Kada je imam Husejn krenuo prema Iraku i predao Umm Selemi, Poslanikovo supruzi, oporuku, knjige i ostale stvari, rekao joj je:

إِذَا أَتَاكَ أَكْبَرُ وَلَدِي، فَادْفَعِي إِلَيْهِ مَا دَفَعْتُ إِلَيْكَ

„Kada ti dođe moj najstariji sin, predaj mu ono što ostavim kod tebe.“ I zaista, nakon što je imam Husejn bio ubijen došao je Ali ibn Husejn Umm Selemi pa mu je ona predala sve što joj je Husejn bio dao.“

Ali ibn Junus el-Amili u knjizi Es-siratu-l-mustekim prenosi predaju o izričitom imenovanju Alija ibn Husejna za imamet te kaže: „I napisao je Husejn svoju oporuku i predao je Umm Selemi ostavivši joj je i kao znak za imamet nakon njega, jer joj je rekao da će prepoznati imama nakon njega u onome ko bude došao i tražio tu oporuku. Zatražio ju je imam Ali ibn Husejn Zejnu-l-abidin.“

Imam Husejn na putu prema Mekki

Historičari su zabilježili da se imam Husejn držao glavnog puta kada je krenuo prema Mekki, iako mu je njegova porodica rekla: „Bolje bi bilo da si se sklonio s glavnog puta kao što je to učinio Ibn Zubejr, kako te ne bi našli oni koji će doći po tebe.“ Međutim, on je bio odlučan: „Ne, tako mi Allaha, neću se udaljiti od glavnog puta sve dok ne bude Svevišnji Allah odredio ono što On odredi.“ I ulazeći u Mekku, a to je bilo uoči petka trećeg šabana, učio je ovaj ajet:

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تَلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّي أَن يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ .

I kada je krenuo prema Medjenu, on reče: „Gospodar će moj mene uputiti na Pravi Put.“ (El-Kasas, 22)

Potom je sišao u Meku i odmah su mu počeli dolaziti i posjećivati ga i Mekkanlije i oni iz drugih krajeva koji su bili u Mekki radi umre. U Mekki je bio i Ibn Zubejr i držao je jednu stranu Kabe. Klanjao je, obavljao tavaf i dolazio imamu Husejnu s ostalim ljudima. Ponekad mu je dolazio dva dana zaredom, a ponekad jedanput u dva dana. Imam Husejn je Ibn Zubejru bio najteže Božije stvorenje jer je znao da je Husejn među ljudima prihvatljiviji i poštovaniji od njega i da mu stanovnici Hidžaza neće dati prisegu dok je Husejn u tom gradu.

Uzroci i motivi ustanka

Teško je obuhvatiti sve uzroke ustanka koji se nastavio i nakon imama Husejna i koji još uvijek traje strujanjem i životom, izazivajući u dušama osjećaj ponosa i požrtvovanosti, i vodi revolucionare kroz vrijeme da nastave na putu istine, daruju duše i sve što je dragocjeno da bi postigli uzvišene ciljeve. To je ustanak koji je oživio islamsku poslanicu, koja se umalo nije bila izgubila sred strasti i želja pokvarenih vladara, i koji je osvijestio islamski ummet da počne tražiti vraćanje prava vlasniku i na pravo mjesto.

Ono što iz čega najbolje možemo zaključiti o uzrocima i motivima ustanka imama Husejna jesu tekstova preneseni od samog Imama, ustanika

te ishoda ustanka, pored naše spoznaje o njegovoj ličnosti. Husejn je bio taj koji se obratio vojsci Hurra ibn Jezida er-Rijahija, koja je bila požurila da ga opkoli ne dozvoljavajući mu da se skloni, ovim riječima:

أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: مَنْ رَأَى سُلْطَانًا جَائِرًا مُسْتَحِلًّا لِحُرْمِ اللَّهِ، نَاقِثًا لِعَهْدِ اللَّهِ، مُخَالِفًا لِسُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ، يَعْمَلُ فِي عِبَادِ اللَّهِ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ، ثُمَّ لَمْ يُعَيِّرْ بِقَوْلٍ وَلَا فِعْلٍ، كَانَ حَقِيقًا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُدْخِلَهُ مَدْخَلَهُ، وَ قَدْ عَلِمْتُمْ أَنَّ هَؤُلَاءِ الْقَوْمَ قَدْ لَزِمُوا طَاعَةَ الشَّيْطَانِ، وَ تَوَلَّوْا عَنْ طَاعَةِ الرَّحْمَنِ وَ أَظْهَرُوا الْفَسَادَ وَ عَطَّلُوا الْحُدُودَ وَ اسْتَأْثَرُوا بِالْفَقِيءِ وَ أَحْلَوْا حَرَامَ اللَّهِ وَ حَرَّمُوا حَلَالَهُ وَ إِنِّي أَحَقُّ بِهَذَا الْأَمْرِ، وَ قَدْ أَتَيْتُ كُتُبَكُمْ وَ قَدِمْتُ عَلَى رُسُلِكُمْ بَيِّنَاتٍ، أَنْكُمْ لَا تُسَلِّمُونِي وَ لَا تَخَذُلُونِي، فَإِنْ وَفَيْتُمْ لِي بَيِّنَاتِكُمْ فَقَدْ أَصَبْتُمْ رُشْدَكُمْ فَأَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ وَ ابْنُ فَاطِمَةَ بِنْتِ رَسُولِ اللَّهِ، نَفْسِي مَعَ أَنْفُسِكُمْ وَ أَهْلِي مَعَ أَهْلِيكُمْ، فَلَكُمْ فِي أُسْوَةٍ.

„O, ljudi, doista je Allahov Poslanik rekao: „Ko od vas vidi vladara nasilnika, koji dozvoljava Božije zabrane, krši Božije zavjete, suprotstavlja se sunnetu Allahovog Poslanika, nad Božijim robovima čini grijeh i nasilje, pa ne bude svojim djelom ili govorom to izmijenio, Allah će ga sigurno uvesti na isto mjesto gdje će biti i taj tlačitelj.“ Znajte, doista se ovi drže pokornosti šejtanu, a napustili su pokornost Svemilosnom, pokvareni su i uskraćuju ono što je šerijatom propisano, a prisvajaju državne prihode, dozvolili su ono što je Bog zabranio, a zabranili ono što je Bog dozvolio, a ja sam najpreči da to izmijenim. Stigla su mi vaša pisma i vaši izaslanici su mi donijeli vaše prisege te prenijeli da me vi nećete predati njima niti ćete me ostaviti na cjedilu. Budete li potvrdili vašu prisegu meni, postići ćete pravi put. Ja sam Husejn, Alijev sin i sin Fatime, kćeri Alahovog Poslanika. Moja duša će biti s vašim, moja porodica s vašim i imat ćete uzor u meni.“

U drugom govoru, nakon što je postalo jasno da ga narod ima namjeru prevariti, da je klonuo i tvrdoglavo zahtijeva rat protiv njega te da je pokoran Jezidu razvratniku, rekao je: „Dabogda vam lice pocrnilo! O, robovi služavki i ostaci zalutalih skupina! Vi, koji ste napustili Kur'an! Vi, koji iskrivljujete Knjigu Božiju, koji ste odgojeni rukom grješnika! O, vi, koji ste ispali iz šejtanovog nosa! O, vi, koji gasite svjetlost sunneta, ubijate djecu poslanika, uništavate potomstvo Poslanikovih nasljednika i vežete bludnike u srodstvu! O, vi, koji uznemiravate vjernike i koji ste glasnici poglavara podrugljivaca, one koji Kur'an na dijelove dijele. Ružno li je zaista ono što sami sebi pripremaju, a oni su u vječnoj patnji...“

Potom je rekao:

أَلَا، وَ إِنَّ الدَّعَىٰ بِنِ الدَّعَىٰ، قَدْ رَكَزَ بَيْنَ اثْنَتَيْنِ، بَيْنَ السَّلَةِ وَ الدَّلَةِ، وَ هِيَ هَاتِئَانِ الدَّلَةُ، يَأْتِي اللَّهُ ذَلِكَ لَنَا وَ رَسُولُهُ وَ الْمُؤْمِنُونَ وَ حُجُورٌ طَابَتْ وَ طَهَّرَتْ وَ أَنْوَفَ حَمِيَّةٍ وَ نُفُوسَ أَيْبَةٍ مِنْ أَنْ تُؤْتَرَ طَاعَةُ اللَّئَامِ عَلَى مَصَارِعِ الْكَرَامِ.

„Znajte da me ovaj vanbračno rođeni, sin vanbračno rođenog, postavio da biram između dvije stvari: sablje ili poniženja. Kako li je daleko poniženje od nas! Bog to ne prihvata od nas, a ne dopada se ni Njegovom Poslaniku, vjernicima, čednim i neokaljanim ljudima koji su nas čestitim

srcima i dostojanstvenim dušama odgojili da damo prednost plemenitim pobudama nad niskim. Budite svjesni, ja ću s ovom nekolicinom ljudi, nemajući pomagača, ratovati s vama.“

Prema tome, uzroke ustanka imama Husejna možemo svesti na nekoliko njih.

Pokvarenost vladara i zastranjenost državne structure

Imam Husejn nije mogao da se ne pobuni videći potpunu zastranjenost u vođstvu islamskog ummeta. Iako je Sakifa uskratila hilafet njegovom zakonitom vođi, imamu Aliju, a njeni sljedbenici su tražili izgovor u nedozvoljenosti kršenja prisega, neophodnosti zajedništva, zabranjenosti razdora u ummetu te neophodnosti pokornosti vođi koji je izabran po njihovoj volji, imam Ali je na drugi način pokušao popraviti ono što su pokvarili postupci halife koji nije bio bezgriješan, a bio je svjedok dijela tih postupaka u toku Osmanove vladavine. Naime, on je s Muavijom bio potpisao primirje čije stavke su stavljale neka ograničenja na ponašanje Muavije, koji je izabrao prevaru i zaklanjanje pod veo vjere kao put za izvršenje svojih planova.

Međutim, nakon Muavijine smrti situacija se promijenila jer, po mišljenju bezgriješnog imama i zakonitog vlasnika prava, nije bilo preostalo više nikakvo rješenje, čak ni teoretska mogućnost za prihvatanje Jezidove dostojnosti i dostojnosti Beni Umejje za vlast, osim neposrednog sukoba.

Pored toga posljedice zastranjenosti nastale na Sekifi upozoravale su na opasnost uništenja vjere, pa je Imam rekao:

أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: مَنْ رَأَى سُلْطَانًا جَائِرًا مُسْتَحِلًّا لِحُرْمِ اللَّهِ، نَاكِثًا لِعَهْدِ اللَّهِ، مُخَالِفًا لِسُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ، يَعْمَلُ فِي عِبَادِ اللَّهِ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ، ثُمَّ لَمْ يُغَيِّرْ بِقَوْلٍ وَلَا فِعْلٍ، كَانَ حَقِيقًا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَدْخُلَهُ مَذْحَلُهُ

„O, ljudi, doista je Allahov Poslanik rekao: „Ko od vas vidi vladara nasilnika, koji dozvoljava Božije zabrane, krši Božije zavjete, suprotstavlja se sunnetu Allahovog Poslanika, nad Božijim robovima čini grijeh i nasilje, pa ne bude svojim djelom ili govorom to izmijenio, Allah će ga sigurno uvesti na isto mjesto gdje će biti i taj tlačitelj.““ Doista je Jezid bio obilježen svim svojstvima na koja je Božiji Poslanik upozorio, a imam Husejn, koji je bio nasljednik vjerovjesnika i nosilac baktje poslanice, zaista je bio odgovorniji od drugih da se suoči i izmijeni situaciju.

Imamova odgovornost naspram ummeta

Imam Husejn je predstavljao zakonitog odgovornog vođu koji je utjelovljivao sve dobre vrijednosti i uzvišeni moral. Po svojoj društvenoj poziciji, kao unuk Allahovog Poslanika i njegov nasljednik, bio je odgovoran za ummet i u vrijeme Muavije i nastojao je popraviti stanje na miran način, pa je s Muavijom vodio rasprave i razotkrio njegove planove te osvijestio ummet o njegovim odgovornostima i njegovoj ulozi, čak učinio veliki korak u poticanju ummeta na odbijanje nepravde, a pokušao je i ujediniti riječ ummeta protiv tlačitelja.

Kada je poduzeo sve moguće korake za promjenu društvene situacije u ummetu, krenuo je sa svojom porodicom i onima koji su bili uz njega da učini nešto snažno po svom sadržaju, značaju, uticaju i plodovima, kako bi pokrenuo ummet da promijeni pokvarenu stvarnost u kojoj se nalazio.

Odaziv naroda koji su se pobunili

Imam Husejn nije imao drugog izbora do da povede neki jak pokret, a pristigao mu je i veliki broj pisama onih koji su odbili dati prisegu Jezidu ibn Muaviji u kojima su tražili od njega da preuzme vođstvo i da ih pokrene, upozorivši ga na odgovornost pred Allahom ukoliko se ne odazove njihovim pozivima. Poziv stanovnika Kufe imamu Husejnu je bio kao politički krov koji je davao zakonitost njegovom pokretu. Prema tome, ovaj pokret nije bio iz neke lične pobude ili privatne želje, naročito nakon ovih poziva muslimana koje je dobio.

Pokušaj prisiljavanja Imama na poniženje i pregovaranje

Imam Husejn je imao dušu koju je Allah odlikovao uzvišenim znacima i visokim vrijednostima te je bila puna prkosa, dostojanstva i velikodušnosti. Na suprotnoj strani, Jezidova zla duša i duše njegovih zločinaca su bile obilježene niskostima pa su željeli da imam Husejn živi ponižen u sjeni pokvarene vlasti. Imam je jasno naglasio:

أَلَا، وَإِنَّ الدَّعَىٰ بِنِ الدَّعَىٰ، قَدْ رَكَزَ بَيْنَ اثْنَتَيْنِ، بَيْنَ السَّلَةِ وَالذَّلَةِ، وَهَيْهَاتَ مِنَّا الذَّلَةُ،
يَأْتِي اللَّهُ ذَلِكَ لَنَا وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَحُجُورٌ طَابَتْ وَطَهَّرَتْ وَأَنْوَفٌ حَمِيَّةٌ وَنُفُوسٌ أَبْيَةُ
مِنْ أَنْ تُؤْتَرَ طَاعَةُ اللَّئَامِ عَلَىٰ مَصَارِعِ الْكِرَامِ

„Znajte da me ovaj vanbračno rođeni, sin vanbračno rođenog, postavio da biram između dvije stvari: sablje ili poniženja. Kako li je daleko poniženje od nas! Bog to ne prihvata od nas, a ne dopada se ni Njegovom Poslaniku, vjernicima, čednim i neokaljanim ljudima koji su nas čestitim srcima i dostojanstvenim dušama odgojili da damo prednost plemenitim pobudama nad niskim...“ Na drugom mjestu je rekao:

وَإِنِّي لَا أَرَى الْمَوْتَ إِلَّا سَعَادَةً وَالْحَيَاةَ مَعَ الظَّالِمِينَ إِلَّا بَرَمًا

„Ja ne vidim smrt nikako drugačije osim kao sreću, a život s nepravednicima samo kao patnju.“

Na ovakav krasan način imam Husejn je postavio pravila prkosa i dostojanstva za svakog ko slijedi nebeske vrijednosti, pripada im i brani ih, i s ove osnove je krenuo da promijeni pokvarenu stvarnost.

Namjere emevijske iznevjere i plan za Husejnovu ubistvo

Imam Husejn, koji je bio dobro obaviješten o svemu što se događalo na političkoj sceni i o društvenim dešavanjima u ummetu, osjetio je emevijske namjere iznevjere i mržnju protiv islama i Ehli bejta, uzimajući u obzir i iskustvo prvih godina islamskog poziva, potom Muavijine stavove protiv imama Alija i nakon njega protiv imama Hasana, i bio je uvjeren da oni

neće odustati od njega i od njegovog ubistva čak i ako on bude mirno postupao s njima. On je predstavljao ostatak vjerovjesništva i odgovornu ličnost koja je vodila islamski pokret na pravu stazu i ispravan put, a Jezid nije mogao sakriti svoju težnju za zlom – preneseno je da je jasno i bez ikakvog stida naglasio: „Nisam od Handefa ako se ne osvetim Ahmedovim sinovima za ono što je on počinio.“ Imam Husejn, a.s., je jasno izjavio da ga Beni Umejje u svakom slučaju neće ostaviti, pa je rekao svom bratu Muhammedu ibn Hanefiji:

لَوْ كُنْتُ فِي جُحْرٍ هَامَّةٍ مِنْ هَوَامِّ الْأَرْضِ، لَأَسْتَخْرِجُونِي مِنْهُ حَتَّى يَقْتُلُونِي.

„Tako mi Boga, ako se sakrijem u rupu jednog od ovih gmizavaca, oni će me izvući da me ubiju.“ I Džaferu ibn Sulejmanu ed-Dab'iju je rekao:

وَاللَّهِ، لَا يَدْعُونِي حَتَّى يَسْتَخْرِجُوا هَذِهِ الْعَلَقَةَ مِنْ جَوْفِي.

„Tako mi Allaha, oni me neće ostaviti dok ne izvade srce iz moje utrobe.“

Stoga je imam brzo krenuo iz Mekke, da povede ustanak prije nego što ga ruke iznevjere uspiju ubiti, iako nije uspio obaviti svoju dužnost u ummetu, jer je morao emevijama oduzeti svaku priliku da ga iznevjere i nastupiti kao branitelj porodice vjerovjesništva.

Raširenost nepravde i nesigurnost

Emevijska vlast je bila zasnovana na nepravdi, tiraniji i nasilju. Otkako se Muavija sa svojom družbom pojavio kao snaga u islamskom svijetu, bunio se protiv halife muslimana i vođe ummeta nakon Poslanika, s.a.v.a., ali je pretjerao u nasiničkim postupcima koji su ummetu privukli nesreću. Kada je dobio potpunu vlast, prolio je mnogo krvi i postavio najgore ljude za upravitelje. Čak i prije nego što je zavladao ummetom, sve njegove pristalice širile su strah i ubijale do te mjere da su ljudi u vrijeme namjesništva Zijada ibn Ebiha govorili: „Izbavi se Sa'd jer propao je Sa'id!“ ukazujući na nesigurnosti u svim krajevima zemlje.

S druge strane, emevijska vlast je otišla predaleko u preziranju velikog dijela ummeta svojim plemenskim gledanjem s visine. Muavija je također ubijao, mučio i protjerivao naročito one koji su bili poznati po privrženosti Ehli bejtu, a.s., a Jezid je sve to naslijedio od njega.

S potpunim odsustvom stida i omalovažavajući istinske vrijednosti, Muavija je rekao imamu Husejnu, a.s.: „O, Ebu Abdullah, znaš da smo mi ubili sljedbenike tvoga oca, balzamirali ih, umotali u ćefine, obavili dženazu namaz i ukopali ih.“ Imam, a.s., nije stajao skrštenih ruku naspram ovih zločina pa je prekorijsavao Muaviju, a kako savjetovanje i protivljenje nisu urodili plodom, on je, da bi izbavio ummet od strašne tiranije, ustao protiv njegovog sina Jezida.

Poružnjavanje islamskih vrijednosti i brisanje spomena Ehli bejta

Emevijska vlast je nastojala da promijeni ispravnu sliku islamske poslanice i društveni poredak muslimanske zajednice pa su se umejadi bacili na širenje razdora među muslimanima, razlikovanje Arapa od nearapa, izazivanje plemenskih sukoba i rad na približavanju samo određenih plemena, a zanemarivanje drugih na osnovu koristi emevijskoj vlasti. Novac je imao važnu ulogu u širenju duha pristrasnosti, dvoličnosti i odavanja razonodi.

Budući da je Ehli bejt, a.s., imao veliki utjecaj u ukorijenivanju islamskog vjerovanja i čuvanju brige o islamskoj poslanici, emevije su od vremena Muavijine samostalnosti u vlasti nastojali sistematski brisati spomen na Ehli bejt, a.s., a ovaj korak je usavršen pred kraj Muavijine vladavine pokušajem postavljanja Jezida kao halife.

Odaziv Božijoj i Poslanikovoј zapovijedi

Doista, nije moguće da jedno uzvišeno vjerovanje i poslanicu koja je svršetak svih poslanica, kao što je to islamska, njen veliki vođa i veličanstveni dostavljač koji je bezgriješan, Poslanik, podržavan s neba, ostavi iza sebe bez plana, pažnje i zaštitnika koji će je čuvati, biti joj odan u svom govoru i djelu, koji će je usmjeriti prema željenom cilju, koristeći razboritost i sveobuhvatno znanje o njenim propisima, i koji će za nju žrtvovati sve dragocjenosti, kako bi Uzvišena Božja riječ preživjela i opstala. Pažljiv istraživač u načinu življenja Poslanika, s.a.v.a., i Ehli bejta, a.s., jasno vidi međusobnu povezanost i upotpunjavanje uloga koje su bezgriješnici iz Poslanikove porodice obavljali, potpuno predani Božijoj i Poslanikovoј zapovijedi.

Imam Husejn, a.s., je to jasno naglasio kada su ga neki ljudi iz sažaljenja savjetovali da ne ide prema Iraku:

إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ قَدْ أَمَرَنِي بِأَمْرٍ وَأَنَا مَاضٍ فِيهِ

„Allahov Poslanik, s.a.v.a., mi je naredio nešto što ću ja završiti.“ Božiji Poslanik, s.a.v.a., je također, kada se rodio imam Husejn, a.s., izvijestio kako će ga razvratnici tlačitelji ubiti, tako da su muslimani znali za to.

Ciljevi ustanka imama Husejna

Ciljevi velikih ljudi u historiji su i inače veličanstveni, a vrijednost im se još uveća ako proizilaze iz dubine uzvišene poslanice. Kada stanemo pred Husejnom, koji predstavlja najvećeg čovjeka svog vremena, nosi naslijeđe vjerovjesništva i breme vječne poslanice, podržavan Božijom podrškom u govoru i djelu, i pred njegovim načinom života, kako bismo studirali ciljeve njegovog svetog pokreta za koje je žrtvovao sebe, svoju porodicu i odabranike od svojih ashaba, nije nam jednostavno sve to pojmiti, ali ćemo istraživati u mjeri našeg shvatanja i svijesti o događajima onoliko koliko su naši umovi sposobni.

Zaista, imam Husejn, a.s., je bio potpuno predan Allahu i stoga su i njegovi ciljevi, koji predstavljaju Božije zadovoljstvo i pokornost Njemu, veličanstveni i uzvišeni, prostrani i brojni.

Predstavljanje šerijatskog stava naspram tlačiteljskog vladara

Islamski ummet je bio u zastoju toliko da nije bio u stanju zauzeti neki stvarni, upotrebljivi stav naspram tlačiteljskog vladara, a svi su znali ko je Jezid i kojim niskostima je obilježen, što ga je činilo nedostojnim da preuzme vođstvo islamskog ummeta. U ovakvim uslovima mnogi su stali, izgubljeni i kolebljivi u svojim odlukama. Međutim, imam Husejn je krenuo kako bi utjelovio poslanički stav koji odbija nepravdu i pokvarenosti, i pokrenuo jasan i snažan pokret, odlikovan požrtvovanostima zbog islamskog ubjeđenja, kako bi ummet zauzeo isti stav prema nepravdi i tiraniji.

Sramoćenje Beni Umejja i otkrivanje njihovog stvarnog lica

Vladari koji su preuzeli vlast nad muslimanima, a nisu bili bezgriješni niti su imali zakonsko pravo na nju, svoja postupanja su pred običnim ljudima prikrivali velom sa šerijatskim tragovima. Emevijski vladari najviše su iskorištavali ovu lukavu metodu jer se Muavija nije libio da izmisli hadis da bi učvrstio svoju vlast. Naprotiv, on se trudio svim sredstvima odvesti ummet u zabludu i uspio je to učiniti običnim ljudima.

Stanje je postalo još opasnije kada je Jezid preuzeo vlast na način koji islam nije priznao. Stoga je bilo potrebno da se emevijska struja razotkrije i osramoti islamskom svijetu, da ovaj shvati svoju ulogu i svoju odgovornost i da izvrši svoju obavezu i dužnost, pa je imam Husejn kao bezgriješni imam krenuo da se suprotstavi lažima i zabludi vlasti. I u praksi je emevijska struja ispoljila svoju skrivenu mržnju užasnim zločinom na Kerbeli – ubistvom najodabranijih ljudi: Poslanikovih ashaba i porodice, ne štedeći čak ni žene i djecu. Potom je uslijedilo i gađanje Kabe katapultom, a prije toga tragedija Harre i obeščašćivanje časne Medine trodnevnim ubijanjem, pljačkanjem i napadom na imovinu žena i djece na način koji dotad nije zapamćen.

Muslimani su postali svjesni zastranjenosti zalutale vladajuće skupine i pokvarenosti njihovih djela i pokušali su više puta pročistiti državnu strukturu utonulu u nepravdu i tiraniju. Ustanak imama Husejna postao je uzor za borbu i otpor protiv svakog režima u kojem je vladala pokvarenost. Imam Husejn je objasnio svojstva kojima vladar treba biti ukrašen:

فَلْعَمْرِي، مَا الْإِمَامُ إِلَّا الْحَاكِمُ بِالْكِتَابِ، الْقَائِمُ بِالْقِسْطِ، الدَّائِنُ بِدِينِ الْحَقِّ، الْحَاسِبُ نَفْسَهُ
عَلَى ذَاتِ اللَّهِ، وَالسَّلَامُ

„Života mi, osoba dostojna vođstva samo je ona koja postupa po Božijoj knjizi i pravdi, privržena istini i koja je uzde svoje duše učvrstila u okviru Božijeg htijenja.“

Oživljavanje sunneta i uništenje novotarija

Islamski ummet je krenuo putem punim opasnosti na dan kada je hilafet na Sekifi skrenut sa svog šerijatskog toka jer je nakon preseljenja Poslanika vlast preuzeo onaj koji ima potrebu za savjetovanjem i mišljenjem drugih, koji griješi u vlasti, a greške mu bivaju opravdane, pa je rezultat bio to da samo pedeset godina od odsustva Poslanika hilafet preuzme čovjek koji se nimalo ne susteže od Božijih zabrana i koji pokazuje mržnju prema islamu i muslimanima, pa je islam po vjerovanju, postojanju i ummetu postao izložen stvarnoj opasnosti, izobličen toliko da je postojala mogućnost da se sve stvari promijene, isto kao što se dešavalo i nekim prijašnjim poslanicama. Upravo na ovoj opasnoj krivini stao je imam Husejn, i uz njega njegova porodica i vjerni ashabi, i podigao jak i odjekujući povik upozorenja, žrtvujući se za vjerovanje i ummet svojoj čistom i časnom krvlju. Još prije je njegov djed, Allahov Poslanik, o njemu govorio:

إِنَّ الْخُسَيْنَ مِصْبَاحُ الْهُدَى وَ سَفِينَةُ النِّجَاةِ

„Doista je Husejn svjetiljka Upute i lađa spasa“ i više puta ponavljao: „Husejn je od mene i ja sam od Husejna.“ Husejn i njegov pokret su bili istinsko utjelovljenje istinskog islama pa je istinska linija muhamedanskog islama zaista bila predstavljena u Husejnu, njegovoj porodici i njegovim ashabima.

Imam Husejn je u svom pismu koje je poslao stanovnicima Basre jasno nagalasio umrtvljenost sunneta jer je zastranjenost stigla dotle da su se novotarije svugdje pojavile i proširile.

Naređivanje na dobro i odvrćanje od lošeg

Nepostojanje obaveze da se naređuje dobro i odvrća od lošeg prirodni je ishod vladavine zastranjene vođstvom, a to se dešavalo pod raznim izgovorima, kao što su neophodnost pokornosti vladaru, zabrana kršenja prisege koja je data, čak i kad je u pitanju zastranjenost, te zabrana cijepanja jedinstva. Imam Husejn je ovo stanje opisao ovim riječima:

أَلَا تَرَوْنَ أَنَّ الْحَقَّ لَا يَعْمَلُ بِهِ، وَأَنَّ الْبَاطِلَ لَا يُنْتَهَى عَنْهُ؟ لِيَرْغَبَ الْمُؤْمِنُ فِي لِقَاءِ اللَّهِ مُحَقَّقًا

„Zar ne vidite da se ne postupa u skladu s Istinom i da se ne suzdržava od neistine? U ovakvim okolnostima vjernik treba srce vezati za susret s Bogom.“

Ovakvo stanje je zahtijevalo da Poslanikov sin izađe u džihad i da ponese sablju u pokušaju da vrati pravo na svoje mjesto kroz naređivanje dobra i odvrćanje od zla i to je ono što je imam Husejn u oporuci svome bratu Muhammedu ibn Hanefiji izrazio kada je pisao:

وَأَنِّي لَمْ أَخْرُجْ أَشِيرًا وَلَا بَطِرًا وَلَا مُفْسِدًا وَلَا ظَالِمًا وَإِنَّمَا خَرَجْتُ لِطَلَبِ الْإِصْلَاحِ فِي أُمَّةٍ جَدِّي، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، أُرِيدُ أَنْ أَمُرَ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ

„Ja ne odlazim iz Medine zbog samoživosti, da bih se proveo ili da bih pravio nered i nanosio nepravdu, već je moj cilj na ovom putovanju da popravim stanje u ummetu mog djeda, uputim na dobro i odvrćam od zla.“

Doista, željeno popravljjanje je bilo upravo naređivanje dobra i odvrćanje od zla u svim vidovima vjere i života. To je ostvareno kroz njegov veličanstveni pokret, a on sam je svojom pogibijom i šehadetom bio uputa i spas s gledišta vjere, duhovnosti, ljudskosti i vječnosti. Na osnovu upravo ovog pokreta odgojeno je više generacija ummeta. Junaci i heroji svršili su njegovu školu koja još uvijek traje i koja će i ubuduće ostati sjajna baklja što će rasvjetljivati put istine, pravde, slobode i pokornosti Allahu do Sudnjeg dana.

Buđenje savjesti i podizanje ambicija

Često nosioci ideologije i poslanice ne mogu koristiti samo razumske argumente da bi usadili vjerovanje ljudima, nego moraju uključiti i osjećanja. Islamski ummet je u vrijeme imama Husejna i nakon Jezidove prevlasti bio posato ravnodušan, okrutan, bez osjećaja za opasnosti koje su mu prijetile i bez volje da se suoči s pojavama koje su bile protiv islamskog vjerovanja. Stoga se imam Husejn nije zadovoljio samo učvršćivanjem šerijatskog stava i praktičnim objašnjavanjem kroz svoj džihad, već je nastojao da probudi savjest ljudi i da pokrene njihovu svijest i osjećanja kako bi i sami izvršavali svoju dužnost, pa je išao putem darovanja i žrtvovanja za vjeru te odabrao šehadet koji gorljivo ulazi u dubine srca masa. Doista nam je divan primjer naveo svojim ustankom u kojem požrtvovanost nije bila ograničena na jednu skupinu ili na određeni nivo ummeta pa je i dijete, kao i žena i starac, imalo aktivnu ulogu, a da ne govorimo o mladima.

Koliko li su se brzo pojavili tragovi žaljenja na Kufljanima kada su ispoljili svoje pokajanje i osjećaj krivnje naspram Imama i islama; čak je izbio ustanak tавvabina (pokajnici) poslije ustanka stanovnika Medine, u drugoj godini nakon tragedije Taff.

Događaj Taff je bio istinska potvrda činjenice da teškoće i nedaće ne mogu spriječiti izricanje istine i rad na očuvanju islamske poslanice. Isto tako, taj događaj je usadio u duše sinova islamskog ummeta duh požrtvovanosti na Božijem putu, oslobodio njihovu volju, potaknuo ummet na pobunu protiv nepravde i tlačitelja i nije ostavio nikakvo opravdanje za bježanje od odgovornosti džihada i odbrane vjerovanja niti otpor uzdizanju Božije riječi.

Zašto imam Husejn nije pokrenuo ustanak u vrijeme Muavijine vlasti? Politički događaji nakon preseljenja Allahovog Poslanika ostavili su teške posljedice na islamski ummet. Svoj vrhunac su postigli u vrijeme Muavijine prevlasti nad Šamom i ratovanja protiv imama Alija te, usljed toga, i prisiljenosti imama Hasana na sklapanje primirja s njim iz realnih razloga. Međutim, primjećujemo da imam Husejn nije promijenio svoj stav koji je bio usaglašen sa stavom imama Hasana naspram Muavije. Čak ni nakon šehadeta imama Hasana on nije pokrenuo ustanak, i to samo zbog toga što su isti razlozi, koji su prisilili imama Hasana na prihvatanje primirja, postojali i tada. Neki od tih razloga su:

1. Stanje islamskog ummeta. Psihičko i društveno stanje islamskog ummeta je bilo kritično jer je ummet, nakon što su ga Muavija i licemjeri

iscrpili ratovima za cijelo vrijeme hilafeta imama Alija, samo priželjkivao mir, pa je imam Hasan zaključio da bi prije novog rata bolje bilo da odgoji novu generaciju i tek se onda pobuni protiv nepravde. On je rekao: „Doista sam vidio da većina naroda želi primirje – mrzili su rat, a ja nisam želio da ih natjeram na ono što ne vole pa sam odlučio da ove ratove odgodim za neko vrijeme jer Allah se doista svaki čas nečim zanima.,,

To je isto bio i stav imama Husejna jer je bio svjestan i poznavao je stvarnost ummeta pa je njegov odgovor onima koji su razgovarali s njim o ustanku kada je imam Hasan odustao: „Ebu Muhammed (imam Hasan) je u pravu. Neka se svaki od vas čvrsto drži svoje kuće sve dok je ovaj čovjek živ.“ Ovaj isti stav je i nakon šehadeta imama Hasana ostao iz istih razloga, pa je u odgovoru stanovnicima Iraka, kada su ga pozvali na ustanak, pisao:

أَمَّا أَخِي فَأَرْجُو أَنْ يَكُونَ اللَّهُ قَدْ وَفَّقَهُ وَ سَدَّدَهُ وَأَمَّا أَنَا فَلَيْسَ رَأْيِي الْيَوْمَ ذَلِكَ فَالْصَّبْرُ،
رَحِمَكُمُ اللَّهُ، بِالْأَرْضِ وَ اكْمُنُوا فِي الْبُيُوتِ وَ احْتَرِسُوا مِنَ الظَّنَّةِ مَا دَامَ مُعَاوِيَةُ حَيًّا، فَإِنْ
يُحْدِثِ اللَّهُ بِهِ حَدَثًا وَ أَنَا حَيٌّ كَتَبْتُ إِلَيْكُمْ بِرَأْيِي

„Što se tiče moga brata, doista se ja nadam da mu je Allah dao uspjeh i podržao ga, a što se mene tiče, danas to nije moj stav, pa svežite se uz zemlju i uzmite zasjedu u vašim kućama i čuvajte se od sumnji dok je Muavija živ.“

2. Ličnost Muavije i njegovo promjenjivo postupanje. Vođstvo islamskog ummeta nakon preseljenja Allahovog Poslanika je dugo vremena bilo u rukama nesposobnih upravitelja. Kratak pogled na dešavanja i događaje tog perioda je dovoljan da se u uvjeri u to. Međutim, Muavija je bio jači u varanju, obmani i lukavstvu, jer je igrao političkom vještinom i koristio svako sredstvo da uzde vlasti ostanu u njegovim rukama, koristeći pretvaranje u pobožnjaka kao veo kojim je pokrivao svoje moralne i neljudske zločine i od kojih su samo neki i ubijanje najodabranijih muslimana i obmanjivanje običnih ljudi sukladno s njihovim osjećanjima i običajima, a ustvari je u sebi nosio neprekidnu mržnju prema islamu i Poslaniku.

Muavija je uspio istrijebiti svoje protivnike a da ne ulazi u rat i borbu. On je taj koji je izvršio ubistvo imama Hasana, Sa'da ibn ebi Vekasa i likvidirao Abdurrahmana ibn Halida i, prije njega, Malika Aštara. On je ovu svoju metodu skratio u poznatoj izreci: „Doista Allah ima svoju vojsku, a jedna je med.“ Također je Muavija stavljao pod prismotru za koga god je osjetio da je protivnik ili razmišlja o nekom pokušaju pa je dobijao izvještaje o svemu što se dešavalo i na vrijeme poduzimao mjere za otklanje problema.

Da je imam Husejn u takvoj situaciji započeo neke velike političke aktivnosti odmah nakon preseljenja imama Hasana, ne bi mogao razotkriti Muaviju i ubijediti masu u zakonitost svog pokreta i Muavija bi ga bez dizanja velike buke mogao likvidirati, a u tom bi slučaju ustanak propao u samom začetku, a veliki naponi, koji su izgradili svjesnu liniju u ummetu, bili bi upropašteni i ugušen glas koji je ostavio odjeka u historiji čovječanstva, kako se desilo u događaju Taff. Imam Husejn ne bi mogao objasniti sve ciljeve svoga ustanka pokrenutog za izbavljenje ummeta od nepravde i očuvanje islamske poslanice od izmjena da ga je podigao u vrijeme Muavije.

Međutim, kada se na prijestolje hilafeta popeo Jezid, koga su ljudi otprije poznavali po rasonodi, razvratu, privrženosti majmunima, vinu i uopće po njegovoj nedostojnosti hilafeta zbog pretjerivanja i napada na sve šerijatske i uobičajene mjere kod muslimana, niko više nije smatrao nezakonitim ustanak protiv njega, kao što je to potvrđeno u historiji.

3. Poštivanje primirja imama Hasana. Sporazum i ugovor koji je potpisan između Muavije i imama Hasana je bio dobitna karta na koju se Muavija pozivao pri svakom protivničkom pokretu protiv njegovog preuzimanja vlasti. Tačno je da taj ugovor nije bio istinski ugovor jer dvojica imama nisu bili zadovoljni njime, a i izvršen je u okolnostima koje je trebalo promijeniti. Međutim, društvo ne bi moglo prihvatiti pokret imama Husejna dok postoji ovakav ugovor, iako bi ga Muavija, čak i da je bio ispravan, kršio svojim neprijateljskim postupcima, gonjenjem poglavara šija i nepoštivanjem nijednog prava u svojoj ekonomskoj politici.

Muavija je iskoristio ovaj ugovor da optuži imama Husejna i predstavi ga kao kršitelja tog ugovora pa mu je pisao: „... Doista mi je stiglo o tebi nekoliko vijesti. Ako su istinite, doista ja to ne želim od tebe. Tako mi Allaha, onome koji je pred Allahom dao zavjet i obećanje dostoji da ih poštuje i doista je najpreči u poštivanju onaj koji je poput tebe po značaju, časti i položaju koje ti je Allah podario. Pazi na sebe i poštuj Božiji zavjet, jer doista, kad god mi učiniš loše, i ja ću tebi učiniti loše, i kad god smisliš neku varku protiv mene, i ja ću smisliti isto protiv tebe, pa boj se Allaha, Husejne, u cijepanju jedinstva ummeta i da ih ne vratiš u smutnju.“ Stoga, imam Hasan, i nakon njega imam Husejn su koristili drugu metodu za širenje islamskog poziva i pripreme za ustanak koji je Muavija pomagao svojim nepravdama, tlačenjem i udaljenošću od ispravnog predstavljanja islamske vlasti do te mjere da je, kada je Muavija umro, mnogo ljudi, a stanovnici Iraka svi, mržnju prema Beni Umejje i ljubav prema Ehli bejtu za sebe smatralo dijelom vjere.

Stavovi o Husejnovom ustanku prije njegovog nastajanja

Ustanak imama Husejna nije bio trenutačni pokret i iznenadna reakcija. Imam Husejn je u ummetu predstavljao ostatak vjerovjesništva, bio je nasljednik poslanice, nosilac zastave uzvišenih vrijednosti koje je islam ostvario u ummetu i učvrstio njihove stubove, a nije bilo daleko ni preseljenje Božijeg Poslanika koji je mnogo hvalio i objašnjavao položaj imama Husejna, dok su u isto vrijeme postali jasni pokvareni ciljevi emevija naspram poslanice Poslanika i njegovog ummeta koji je vjerovao u njegovo poslanstvo. Doista, Ehli bejt, a.s. je čvrsto stao braniti istinu, pravdu, oživljavati islamsku poslanicu i zalagati se za njeno očuvanje svim mogućim i dozvoljenim sredstvima.

U vrijeme imama Husejna lijenost i klonulost ummeta u podržavanju istine, pored prevlasti licemjera i njegovog uticaja u državnoj strukturi, imali su veliku ulogu u stvaranju bolesnog stanja kojeg možemo nazvati lišenošću volje i smrću savjesti. Zbog toga su međusobno bili oprečni stavovi o načinu odbrane islamskog vjerovanja, njegovog očuvanja i vladanje istine i pravde. Međutim, niko nije sumnjao u dozvoljenost i

pravednost stava imama Husejna naspram zastranjenosti, koja se bila raširila na sve dijelove države, kao i nastalih promjena u strukturi islamskog ummeta, s tim da potpuna spremnost za pomoć donošenju revolucionarne odluke koja će odstraniti nepravdu i pokvarenost od ummeta još nije bila razvijena kod svih. Ovi stavovi su se kolebali između podrške, uz izražavanje spremnosti na ustanak, šta god da budu ishodi, i upozoravanja na neuspjeh te između obeshrabrivanja i slabljenja volje.

Sljedbenici Ehli bejta, oprženi u džehennemu emevijske porodice, zauzeli su stav pomaganja i objavljivanja spremnosti, iako je neke od njih savladao strah, neki su bačeni u zatvor ili su ih opkolile snage emevijske vlasti. Isto tako, neki od rodbine imama Husejna, poput Albdullaha ibn Abbasa i Muhammeda ibn Hanefije, upozoravali su i predlagali imamu Husejnu da ide prema Jemenu, s obzirom na to da je udaljen od glavnog grada i da skupina njegovih i sljedbenika njegovog oca živi tamo. Drugi su ga obeshrabrivali, slabili mu volju i plašili se posljedica ustanka protiv vladara pa su ga savetovali da uđe u ono u što su ušli i drugi ljudi i da se strpi na nepravdu, i ovaj stav je predstavljen u savjetu Abdullaha ibn Omera imamu Husejnu.

Imam Husejn na putu prema Mekki

Imam Husejn je krenuo iz Medine prema Mekki sa svom svojom porodicom, braćom, amidžićima i nekim vjernim sljedbenicima i u Medini nije ostao niko osim njegovog brata, Muhammeda ibn Hanefije. Neki historijski izvori su prenijeli da je imam Husejn boravio u kući Abbasa ibn Abdulmutalliba u Mekki dok su drugi prenijeli o njegovom boravku u Alijevoj dolini. Imam Husejn je u Mekki ostao četiri mjeseca i nekoliko dana mjeseca zul-hidždže. U Mekki, on je bio utočište čežnji srca pa su se muslimani oko njega okupljali napajajući se znanjem o propisima vjere i učeći šta je halal, a šta haram. Upravitelj Mekke Jahja ibn Hakim nije pokazao prema njemu ništa loše. I upravo zbog toga što je ostavio imama Husejna slobodnog, Jezid ga je smijenio i na njegovo mjesto postavio Amra ibn Seida ibn Asa. U mjesecu ramazanu iste godine (60) pripojio je Medinu području pod njegovom vlašću i smijenio Velida ibn Utbea s mjesta namjenika Medine jer je on bio umjeren prema Imamu i nije se odazvao Mervanovim zahtjevima.

Pisma Kufljana imamu Husejnu

Ljudi iz različitih dijelova države saznali su da je imam Husejn odbio dati prisegu pa su svi pogledi bili usmjereni na njega. Posebno su stanovnici Kufe, koji su tada bili najsrđitiji na Jezida, težili imamu Husejnu. Jednom prilikom su se okupili u kući Sulejmana ibn Sureda el-Huzaija i on je ustao i počeo govoriti: „Doista je umro Muavija, a Husejn im je uskratio svoju prisegu i izašao prema Mekki. Vi ste njegovi i sljedbenici njegovog oca pa, ako ste sigurni da ćete mu pomagati i boriti se protiv njegovog neprijatelja, pišite mu i obznanite mu to, a ako se bojite neuspjeha i klonulosti, nemojte

onda varati čovjeka.“ Kufljani su bili odlučni: „Ne, mi ćemo se boriti protiv njegovog neprijatelja i hoćemo da budemo ubijeni pred Imamom“, pa je Sulejman rekao: „Onda mu pišite.“

Napisali su ovako:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لِلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ، عَلَيْهِمَا السَّلَامُ، مِنْ سُلَيْمَانَ بْنِ صُرَدٍ وَ
الْمُسَيَّبِ بْنِ نَجْبَةَ وَ رِفَاعَةَ بْنِ شَدَّادٍ وَ حَبِيبِ بْنِ مُظَاهِرٍ وَ شَيْعَتِهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُسْلِمِينَ مِنْ
أَهْلِ الْكُوفَةِ سَلَامٌ عَلَيْكَ فَإِنَّا نَحْمَدُ إِلَيْكَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ. أَمَّا بَعْدُ فَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي قَصَمَ
عَدُوَّكَ الْجَبَّارَ الْعَنِيدَ الَّذِي انْتَرَى عَلَى هَذِهِ الْأُمَّةِ فَأَبْتَرَهَا أَمْرَهَا وَ غَصَبَهَا فَيَنْتَهَى وَ تَأَمَّرَ عَلَيْهَا
بَعِيرٌ رَضِيَ مِنْهَا ثُمَّ قَتَلَ خِيَارَهَا وَ اسْتَبَقَى شِرَارَهَا وَ جَعَلَ مَالَ اللَّهِ دَوْلَةً بَيْنَ جَبَابِرَتِهَا وَ
أَغْنِيَانِهَا فَبَعْدَ لَهُ كَمَا بَعْدَتْ ثَمُودُ إِنَّهُ لَيْسَ عَلَيْنَا إِمَامٌ فَأَقْبَلْ لَعَلَّ اللَّهَ أَنْ يَجْمَعَنَا بِكَ عَلَى الْحَقِّ وَ
النُّعْمَانُ بْنُ بَشِيرٍ فِي قَصْرِ الْإِمَارَةِ لَسْنَا نَجْمَعُ مَعَهُ فِي جُمُعَةٍ وَ لَا نَخْرُجُ مَعَهُ إِلَى عِيدٍ وَ لَوْ قَدْ
بَلَّغْنَا أَنَّكَ أَقْبَلْتَ إِلَيْنَا أَخْرَجْنَاهُ حَتَّى نُلْحِقَهُ بِالشَّامِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ

„U Ime Allaha, Milostivog, Samilosnog. Od Sulejmana ibn Sureda, Musejbe ibn Nedžeba, Rifa'e ibn Šeddada, Habiba ibn Muzehhera i tvojih sljedbenika u Kufi, neka ti je selam. Zahvaljujemo Allahu, osim kojeg nema drugog božanstva. A zatim, neka je hvala Allahu koji je upropastio tvog nepravednog i osilnog neprijatelja koji se bio popeo za vrat ummetu i silom vladao, uzurpirao njihova imanja, pogubljivao dobre, a ostavljao zločince i učinio da Božije imanje dodavaju jednog drugom njegovi nasilnici i bogataši. Pa neka je proklet kao što je proklet narod Semuda. Mi sada nemamo vođu, zato nam dođi jer se nadamo da će nas Svevišnji Allah preko tebe okupiti na putu istine. Nu'man ibn Bešir je u upraviteljskoj palači i mi mu se ne pridružujemo na džumi niti izlazimo s njim na bajram namaz, a kad bismo znali da ćeš nam doći, izvukli bismo ga iz palače i poslali u Šam, ako Bog da!“

Potom su poslali pisma po Abdullahu ibn Misme'u el-Hamdaniju i Abdullahu ibn Valu i naredili im da požure. Njih dvojica su žurno krenuli i 10. ramazana došli do Husejna u Mekki. Kufljani su čekali dva dana, pa opet poslali, ovog puta Kajsa ibn Mushira es-Sejadavija, Abdullaha i Abdurrahmana, sinove Šadada el-Erhabija, te Ammara ibn Abda es-Selulija, i po njima oko stotinu i pedeset pisama, koja su potpisali od jednog do četverice ljudi. Potom su sačekali još dva dana, a onda uputili i Hanija ibn Hanija es-Sebi'ija i Seida ibn Abdullaha el-Hanefije, i pisali:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لِلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ مِنْ شَيْعَتِهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُسْلِمِينَ. أَمَّا بَعْدُ :
فَحْيَ هَلَا فَإِنَّ النَّاسَ يَنْتَظِرُونَكَ لَا رَأْيَ لَهُمْ غَيْرُكَ فَالْعَجَلُ الْعَجَلُ ثُمَّ الْعَجَلُ الْعَجَلُ وَ السَّلَامُ

„U ime Allaha Milostivog Samilosnog. Za Husejna, od njegovih sljedbenika, vjernika iz Kufe. Požuri! Uistinu narod tebe čeka i nikog osim tebe ne želi za svog vođu. Požuri. Požuri. Neka je mir na tebe.“ Potom su Šebes ibn Rib'ij, Hadždžar ibn Ebdžer, Jezid ibn Haris, 'Azreh ibn Kajs, Amr ibn Hadždža ez-Zubejdi i Muhammed ibn Umejr et-Temimi pisali:

أَمَّا بَعْدُ فَقَدْ أَخْضَرَ الْجَنَابُ وَ أَتَيْتِ الثَّمَارُ فَإِذَا شَبَتْ فَأَقْدَمَ عَلَى جُنْدٍ لَكَ مُجَدِّدٍ وَ السَّلَامُ

„... Uistinu, sva zemlja je pokrivena zelenilom, voće je sazrelo, potoci nabujali, ako želite doći, došli ste do vojske koja je spremna za borbu uz Vas. Selam.“

Odgovor imama Husejna na pisma Kufljana

Pisma Kufljana su poput bujice pristizala imamu Husejnu. U svim tim pismima oni su ga pozivali da krene i da im dođe kako bi ih spasio od nepravde i nasilja emevija. U nekim od tih pisama su ga upozoravali i na odgovornost pred Allahom i ummetom ako im se ne bude odazvao. Imam Husejn je prije svega odlučio da odabere izaslanika da ode do njih kako bi ga mogao obavijestiti o njihovim sklonostima i iskrenosti njihovih namjera. Odabrao je svog povjerenika i velikana iz svoje porodice, Muslima ibn Akila, koji je bio vješt političar, sposoban za suočavanje s teškim okolnostima i ustrajan pred velikim dešavanjima. Imam mu je povjerio pismo koje je preneseno u različitim oblicima. Jedan od njih je prenesen u knjizi El-Iršad i njega ćemo ovdje navesti:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) مِنَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ إِلَى الْمَلَأِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُؤْمِنِينَ، أَمَّا (

يَعْدُ: فَإِنَّ هَٰئِنَا وَ سَعِيدًا قَدِمَا عَلَيَّ بِكُنُوبِكُمْ وَ كَانَا آخِرَ مَنْ قَدِمَ عَلَيَّ مِنْ رُسُلِكُمْ وَ قَدْ فَهِمْتُ كُلَّ

الَّذِي أَقْتَصَصْتُمْ وَ ذَكَرْتُمْ وَ مَقَالَهُ جُلُوكُمْ، أَنَّهُ لَيْسَ عَلَيْنَا إِمَامٌ، فَأَقْبِلْ، لَعَلَّ اللَّهَ أَنْ يَجْمَعَنَا بِكَ عَلَى

الْهُدَى وَ الْحَقِّ وَ إِنِّي بَاعَثُ إِلَيْكُمْ أَخِي وَ ابْنَ عَمِّي وَ ثِقَتِي مِنْ أَهْلِ بَيْتِي، مُسْلِمُ بْنُ عَقِيلٍ، فَإِنْ

كَتَبَ إِلَيَّ أَنَّهُ قَدْ اجْتَمَعَ رَأْيُ مَلَائِكَةٍ وَ ذَوِي الْحِجَابِ وَ الْفَضْلِ مِنْكُمْ عَلَى مِثْلِ مَا قَدِمْتُ بِهِ رُسُلَكُمْ

وَ قَرَأْتُ فِي كُتُبِكُمْ، أَقْدَمَ عَلَيْكُمْ وَ شَيْكَا، إِنْ شَاءَ اللَّهُ، فَلَعَمْرِي مَا الْإِمَامُ إِلَّا الْحَاكِمُ بِالْكِتَابِ،

الْقَائِمُ بِالْقِسْطِ، الدَّائِنُ بِدِينِ الْحَقِّ، الْحَاسِبُ نَفْسَهُ عَلَى ذَاتِ اللَّهِ، وَ السَّلَامُ

„U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog. Od Husejna ibn Alija za grupu vjernika muslimana. Hani i Se'id su mi donijeli vaša pisma; njih dvojica su bili vaši posljednji izaslanici meni. Shvatio sam sve što ste govorili i navodili. Sažetak pisama svih vas je sljedeći: mi nemamo vođu, dođi nam, nadamo se da će nas Svevišnji Allah okupiti preko tebe na putu istine i upute. Ja sam vam poslao svog brata, amidžića, povjerljivu osobu iz moje porodice, Muslima ibn Akila. Naredio sam mu da mi piše o vašem stanju i stavovima. Ukoliko me on bude izvijestio o vašem jedinstvu i učešću vaših velikana i mudrih u onome što ste u vašim pismima i preko vaših izaslanika govorili, uskoro ću krenuti prema vama, ako Bog da. Života mi, osoba dostojna vođstva samo je ona čija su djela po Božijoj knjizi, postupanje po pravdi, privrženost istini i koja je uzde svoje duše učvrstila u okviru Božijeg htijenja. Selam vama.“

Polazak Muslima ibn Akila prema Kufi

Historičari su utvrdili da je imam Husejn prema Kufi poslao Muslima ibn Akila u pratnji Kajsja ibn Mushira es-Sejadavija, Ammara ibn Abdullaha es-Selulija, Abdullaha i Abdurrahmana, sinova Šedada el-Erhabija, nakon što mu je oporučio: „bogobojaznost, držanje u tajnosti svoje misije, ljubaznost prema ljudima te, ako bude vidio da su ljudi složni i ujedinjeni, neka ga odmah o tome obavijesti.“ 15. ramazana Muslim je iz Mekke krenuo prema Kufi i svratio je u Medinu. Klanjao je u Poslanikovo džamiji i oprostio se s najmilijim iz svoje porodice pa nastavio put prema Kufi.

Historičari su prenijeli različite predaje u vezi s mjestom u kojem je Muslim odsjeo nakon što je stigao u Kufu. U nekim predajama se govori da je došao u kuću Muhtara ibn ebi Ubejda, u nekim da je bio u kući Muslima ibn Avsadže, dok postoje predaje u kojima je preneseno da je bio u kući Hanija ibn Urve.

Kada su Kufljani saznali za dolazak izaslanika imama Husejna u njihov grad, pohrlili su mu ususret kako bi mu dali prisegu. Po mišljenju nekih historičara, šije su mu počele često dolaziti pa, kada bi ih se nekoliko okupilo oko njega, on bi im čitao Husejnovu pismo, a oni bi plakali. Mnogi su mu dali prisegu, čak osamnaest hiljada ljudi.

Muslimovo pismo imamu Husejnu

Muslim je nastavio okupljati prvake naroda i uzimati prisegu za imama Husejna i nastavila su mu dolaziti izaslanstva, izražavajući svoju privrženost, te narodne mase, izražavajući radost. Vidjeli smo kako su ljudi plakali kada su slušali Muslima kada im je čitao pismo imama Husejna u kojem ih je pozdravio i izrazio spremnost da krene prema njima te povede ustanak protiv tlačiteljske vlasti.

Kada je Muslim vidio veliki broj pristalica, napisao je pismo imamu Husejnu u kojem mu je prenio živu sliku o dešavanjima i događajima koji su se zbivali pred njegovim očima u Kufi i procijenivši stanje izrazio optimizam pa zatražio od njega da krene: „... a zatim, doista izviđač ne obmanuje svoje, osamnaest hiljada Kufljana mi je dalo prisegu na vjernost, pa požuri kada ti dođe moje pismo jer, uistinu, ljudi su jednoglasno uz tebe i nemaju dobro mišljenje niti simpatije prema Muavijinoj porodici.“

Pismo imama Husejna poglavarima Basre

Historičari su zabilježili: kada je imam Husejn odlučio da krene prema Iraku, poslao je pismo čelnicima Basre u kojem je napisao:

أَمَّا بَعْدُ، فَإِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ مُحَمَّدًا، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، عَلَى خَلْقِهِ، وَكَرَّمَهُ بِنُبُوَّتِهِ، وَاخْتَارَهُ لِرِسَالَتِهِ، ثُمَّ قَبَضَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ، وَقَدْ نَصَحَ لِعِبَادِهِ، وَبَلَغَ مَا أُرْسِلَ بِهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، وَكُنَّا أَهْلَهُ وَأَوْلِيَاءَهُ وَأَوْصِيَاءَهُ وَوَرَثَتَهُ، وَأَحَقُّ النَّاسِ بِمَقَامِهِ فِي النَّاسِ، فَاسْتَأْثَرَ عَلَيْنَا قَوْمُنَا بِذَلِكَ، فَضَمِينَا، وَكَرِهْنَا الْفُرْقَةَ، وَأَحَبَبْنَا الْعَاقِبَةَ وَنَحْنُ نَعْلَمُ أَنَّ أَحَقَّ بِذَلِكَ الْحَقُّ الْمُسْتَحَقُّ عَلَيْنَا مِمَّنْ تَوَلَّاهُ، وَقَدْ بَعَثْتُ رَسُولِي إِلَيْكُمْ بِهَذَا الْكِتَابِ، وَإِنِّي أَدْعُوكُمْ إِلَى اللَّهِ وَإِلَى نَبِيِّهِ فَإِنَّ السُّنَّةَ قَدْ أَمِيتَتْ فَإِنْ تَجَبُّوْا دَعْوَتِي وَتَطِيعُوا أَمْرِي أَهْدِيَكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ.

„... A zatim, Svevišnji Allah je odabrao Muhammeda nad svojim stvorenjima, počastio ga vjerovjesništvom i poslao ga kao Svog poslanika, potom ga preuzeo sebi, a on je za sobom ostavio uputu Njegovim robovima i dostavio im ono za što je poslan. Mi smo bili njegova porodica, njegovi bližnji, nasljednici, oporučnici i bili smo najdostojniji među ljudima za njegovo mjesto, ali drugi su nas prestigli, a mi nismo željeli da poremetimo jedinstvo muslimana pa smo dali prednost očuvanosti stanja ummeta, iako smo znali da po svojim zaslugama imamo više prava na vlast u odnosu na one koji su nam je oduzeli. Poslao sam vam svog izaslanika uz ovo pismo.

Pozivam vas Božijoj Knjizi i sunnetu Njegovog Poslanika. Uistinu, zaboravljeno je djelovanje po sunnetu i izmišljene su novotarije. Poslušajte moje riječi i slijedite me da bih vas uputio pravim putem. Selam neka je vama.“

Imam Husejn je nekoliko primjeraka ovog pisma poslao Maliku ibn Mismeu' el-Bekriju, Ahnefu ibn Kajsu, Munziru ibn Džarudu, Mes'udu ibn Amru, Kajsu ibn Hajsemu, Amru ibn Ubejdu ibn Me'meru i Jezidu ibn Mes'udu en-Nehšeliju. Pisma je poslao po svom slugi Sulejmanu ebu Ruzejnu. Odgovorili su samo Ahnef ibn Kajs i Jezid ibn Mes'ud, a Munzir ibn Džarud je predao izaslanika imama Husejna Ibn Zijadu, koji je bio namjesnik Basre, jer je Munzirova kćerka bila Ibn Zijadova supruga, pa se bojao da izaslanik nije Ibn Zijadov uhoda koji je došao kako bi razotkrio njegove namjere. Ibn Zijad je dao razapeti izaslanika imama Husejna uoči svog polaska prema Kufi.

Odgovor Ahnefa ibn Kajsa

Ahnef ibn Kajs, koji je bio jedan od poglavara Basre, u odgovoru na pismo koje je dobio od imama Husejna citirao je samo jedan časni ajet, ništa ne dodajući:

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ

A ti se strpi! Doista, obećanje Allahovo je istina, i neka te nipošto ne uzimaju olahko oni koji čvrsto ne vjeruju. (Er-Rum, 60) Ovaj odgovor pokazuje količinu njegove klonulosti i nemarnost u suprotstavljanju nepravdi i zlu.

Odgovor Jezida ibn Mes'uda en-Nehšelija

Veliki poglavar Jezid ibn Mes'ud en-Nehšeli se odazvao glasu istine i potaknut svojom vjerom pritekao u pomoć imamu Husejnu. Organizovao je javno okupljanje na koje je pozvao sva plemena koja su ga slijedila: Benu Temim, Benu Hanzale i Benu Sad. Održao im je govor u kojem je između ostalog rekao: „Zaista je Muavija umro. Koliko je neznatan! Tako mi Allaha, on je propao i nestao. Znajte da se doista polomila kapija tiranije i grijeha, a stubovi nepravde su se potresli. On je bio izmislio prisegu i sklopio je misleći da ju je učvrstio. Daleko bilo to što je on htio! Trudio se, a tako mi Allaha, propao mu je trud. Savjetovao se s drugima pa je ostao na cjedilu. Ustao je Jezid, pijanica, glave pune pokvarenosti i razvrata, tvrdeći da ima pravo na hilafet nad muslimanima i vlada nad njima bez njihovog odobrenja, sa svom kratkoćom svoje strpljivosti i neznatnošću znanja. On ne poznaje istinu čak ni do svojih stopala. Kunem se Allahom, čvrstom zakletvom, da je džihad protiv njega zbog vjere vrijedniji od džihada protiv mnogobožaca.

A evo Husejna ibn Alija, sina Allahovog Poslanika, nosioca plemenitog korijena i ispravnog mišljenja, kojem pripada prednost koja se opisati ne može i znanje koje neće presušiti. Njemu najprije pripada vlast zbog toga što prethodi svima u vjeri, zbog njegovih godina, srodstva s Allahovim

Poslanikom, njegove samilosti prema mladim i dobročinstava prema starima. Koliko li je on plemenit pastir podanicima i koliko li je plemenit imam narodu kojem je Allah dao svoj dokaz i dostavio opomenu. Stoga, ne okrećite leđa svjetlu Istine i nemojte zabasati u provaliju laži... Tako mi Allaha, niko od vas neće odustati od pomoći njemu, a da ga Allah neće poniziti u njegovom potomstvu i plemenu. A evo, ja sam obukao ratnu opremu i navukao pancir. Ko ne bude ubijen, ionako će umrijeti, a ko pobjegne, neće pobjeći od smrti, pa lijepim uzvratite na pismo. Neka vam se Allah smiluje.“

Kada je Jezid ibn Mes'ud završio obraćanje, prišli su mu velikani plemena i izrazili mu potpunu podršku nakon čega je on imamu Husejnu napisao pismo koje pokazuje svu njegovu plemenitost i velikodušnost: „... A zatim, stiglo mi je tvoje pismo i shvatio sam ono na što me pozivaš: da uzmem svoj udio iz pokornosti tebi, da postignem svoju čast pomažući ti, da doista Svevišnji Allah nikad nije ostavio Zemlju bez nekog da radi po dobru na njoj i bez putokaza prema spasu. Vi ste Božiji dokaz Njegovim stvorenjima i Njegov amanet na Zemlji. Vi ste se razgranali od ahmedske masline, on je korijen, a vi ste stablo. Kreni, neka te prati najveća sreća. Doista su pred tobom pognute glave Beni Temima, ostavio sam ih u nestrpljivoj pokornosti tebi žešćoj od nestrpljivosti žednih deva kada peti dan prilaze vodi. Doista, pred tobom su pognute i glave Beni Saada: očistili su mrlje sa svojih srca vodom bijelih oblaka i svjetlom njihovih munja.“

Neki historičari su spomenuli da je ovo pismo stiglo imamu Husejnu desetog muharrema, nakon pogibije njegovih ashaba i porodice, kada je bio ostao sam i opkoljen izdajničkim snagama. Kada je pročitao pismo, rekao je: „Neka te Allah zaštititi od svakog straha i napoji te na Dan velike žeđi.“

Taman kada se Jezid ibn Mes'ud spremio da pritekne u pomoć imamu Husejnu, stigla mu je vijest o njegovoj pogibiji, zbog čega se jako uzrujao, a njegova duša se utopila u žalost i kajanje.“

Stav namjesnika Kufe

Nu'man ibn Bešir je u to vrijeme bio namjesnik Kufe. Iako je bio Osmanov pristalica i naklonjen emevijama, nije bio zadovoljan Jezidovim hilafetom. Nakon Muavijine smrti napustio je umejade i pridružio se Abdullahu ibn Zubejru, borio se uz njega protiv emevija i poginuo.

Prema tome, on nije poduzeo stroge mjere naspram Muslimovih djelatnosti u Kufi i nije od njega preneseno ništa značajno, osim govora kojeg je održao skupini Kufljana, kako bi od sebe udaljio optužbe i pravio se da obavlja dužnosti namjesnika vlasti u Šamu. U tom govoru je rekao: „Bojte se Allaha! O, robovi Božiji, ne žurite u smutnji i razdoru, jer doista se u njoj upropaste ljudi, proljeva se krv i uzurpira imovina. Ja se ne borim protiv onog koji ne ratuje sa mnom, ne napadam onog koji me nije napao, ne budim onog koji spava, ne izazivam nikoga, ne kažnjavam na osnovu nezadovoljstva, sumnje ili optužbi. Međutim, ako mi budete pokazali širinu svojih prsa, kršili prisegu i suprotstavljali se svom vođi, tako mi Allaha, osim kojeg nema drugog boga, udarat ću vas svojom sabljom dok je drška u

mojoj ruci, a ako od vas ne budem imao nikakvog pomagača, znajte da se nadam da će vas koji istinu poznajete biti više od onih koje neistina obori.“

Čuvši ovaj govor, Abdullah ibn Muslim ibn Rabi'a el-Hadremi, saveznik Beni Umejje, ustao je i rekao: „Namjesniče, ovo što ti govoriš neće koristiti nikom do nezalicama, a ovaj stav koji si ti zauzeo u vezi s onim što je između tebe i tvog neprijatelja – to je stav poniženih.“ Numan mu je odgovorio: „Doista mi je draže da budem jedan od poniženih u pokornosti Allahu nego jedan od ponosnih u nepokornosti Allahu.“

Sljedbenici emevija sređuju svoje stanje

U to vrijeme grupa pristalica umejada i protivnika Ehli bejta je živjela u Kufi. Među tom grupom su bili i neki licemjeri koji su se predstavljali kao sljedbenici Zapovjednika vjernih, imama Alija, a pritajili su ljubav i naklonost prema emevijama, što im je pomoglo da se uvuku u redove sljedbenika Ehli bejta i špijuniraju u korist emevijske vlasti. Jedan od njih je bio i Abdullah el-Hadremi koji je kritikovao Nu'mana zbog njegovog stava pa napisao pismo Jezidu: „Doista, Muslim ibn Akil je došao u Kufu i šije su mu dale prisegu za Husejna ibn Alija ibn ebi Taliba, pa ako ti treba Kufa, pošalji snažnog čovjeka koji će sprovesti tvoje zapovijedi i postupati kao što bi ti sam postupao prema tvom neprijatelju. Jer, Nu'man ibn Bešir ili je slab ili se pretvara slabim.“ Historičari su dodali da je Ammare ibn Ukbe također napisao slično pismo Jezidu, kao i Omer ibn Sa'd ibn ebi Vekas.

Jezidova zabrinutost i savjetovanje sa Serdžunom

Jezid se ozbiljno zabrinuo zbog vijesti pristiglih iz Kufe koje su govorile o stavu Kufljana prema emevijskoj vlasti i davanju prisege imamu Husejnu. Zato je pozvao Serdžuna, koji je bio Muavijin sluga, pa ga upitao za savjet: „Husejn je u Kufu poslao Muslima ibn Akila da uzme za njega prisegu, a obaviješten sam i da je Nu'man pokazao slabost pa koga bih, po tvom mišljenju, trebao postaviti kao namjesnika u Kufi?“ Jezid je bio ljut na Ubejdullaha ibn Zijada pa mu je Serdžun rekao: „Da je Muavija živ i da ti iznese svoje mišljenje, bi li ga ti prihvatio?“ i nakon što je Jezid odgovorio potvrdno, Serdžun mu je iznio mišljenje o imenovanju Ubejdullaha ibn Zijada za namjesnika Kufe: „Ovo je Muavijino mišljenje. Umro je, a prije toga je naredio da se napiše ova odluka, pa sastavi dva grada (Kufu i Basru) i daj namjesništvo Ubejdullahu.“ Jezid se složio pa pozvao Muslima ibn Amra el-Bahilija da odnese Ubejdullahu pismo u kojem je pisalo: „A zatim, doista, pisali su mi moji sljedbenici iz Kufe obavještavajući me da Ibn Akil u Kufi prikuplja narod kako bi razbio jedinstvo muslimana, pa kada pročitaš ovo moje pismo, kreni prema Kufi i potraži Ibn Akila, onako kako se traži zrno, sve dok ga ne budeš našao, a onda ga veži ili ubij ili protjeraj. Ve selam.“

Polazak Ubejdullaha ibn Zijada prema Kufi

Ubejdullah ibn Zijad je primio pismo od Jezida ibn Muavije i već sutradan krenuo prema Kufi. Uz njega su bili Muslim ibn Amr el-Bahili, Šerik ibn Eaver el-Harisi, njegove sluge i porodica. Požurio je prema Kufi kako bi stigao prije imama Husejna – naime, kako su stanovnici Kufe iščekivali dolazak imama Husejna i kako ga većina ranije nije vidjela, nisu ni znali kako izgleda, što je Ibn Zijad iskoristio da ih iznenadi pa je tako ušao u grad skrivajući svoj izgled: pokrio je lice, stavio crni turban pa su mu ljudi izrazili dobrodošlicu, pozdravljajući ga i govoreći: „Dobrodošao sine Allahovog Poslanika!“ Teško mu je padalo ono što je čuo, ali je nastavio svoj put do zgrade uprave. Nu'man se uznemiren bio popeo na terasu zgrade upraviteljstva i, misleći da je imam Husejn, obratio se Ubejdullahu ibn Zijadu: „Tako ti Allaha, udalji se! Tako mi Allaha, neću ti predati ovo što mi je povjereno i nemam potrebe da ratujem protiv tebe...“ Ibn Zijad se samo šutke nastavio približavati kapiji zgrade sve dok ga Nu'man nije prepoznao. Otvorio je kapiju i Ibn Zijad je ušao te su zatvorili kapije. Tu noć je prenoćio u zgradi, a i Kufa je prenoćila u strahu iščekivanja važne političke prekretnice.

Ibn Zijadovi pokušaji pokoravanja Kufe

Kufljani su se ujutro iznenadili ugledavši Ibn Zijada, koji je već bio preuzeo zgradu uprave, kako poziva na obavljanje namaza u džematu. Ustao je da govori okupljenoj skupini i da velikim obećanjima probudi želju i žudnju kod onih koji su pokorni i sarađuju sa postojećom politikom te da zaprijeti protivnicima i onima koji odbijaju Jezidovu vlast. Između ostalog je rekao: „Moje biće i sablja će biti nad onim koji napusti moje zapovijedi i suprotstavlja se mojoj naredbi.“ Potom je obavezao sve prisutne da uhode protivnike i zaprijetio kažnjavanjem i prekidanjem državnih darova onima koji ne budu učestvovali u tome i ne budu izvršili ovu naredbu, pa rekao: „... Ko nam ih dovede, on je slobodan, ko ne bude pronašao nikog, neka jamči za svoje poznanike da nam se niko od njih neće suprotstaviti i da se neće buniti protiv nas, ko ne učini ni jedno ni drugo, bit će mu ukinuta zaštita i njegova krv i imovina će pripasti nama, a svaki poglavar među čijim pristalicama bude pronađen protivnik zapovjednika vjernih, Jezida, a on nas ne bude o tome obavijestio, bit će razapet ispred vrata svoje kuće i ukinut će se darovi cijelom njegovom plemenu.“

Kako je Ibn Zijad među Kufljanima bio poznat po okrutnosti i nemilosrdnosti, prirodno je bilo da njegov dolazak i njegov oštar govor izazovu potres kod protivnika njegove politike te su se pojavili znakovi širenja uznemirujućih vijesti, uzmicanje i klonulost kod Kufljana i njihovih poglavara. Zato je Muslim ibn Akil upotrijebio novo sredstvo za nastavak svog puta prema željenom cilju: premjestio se u kuću Hanija ibn Urve, koji je tada bio poglavar Beni Murada i vrlo uticajan u Kufi, i počeo se sakrivati u svojim pozivima i kretanjima od svih osim od svojih najvjernijih ashaba.

Muslimov stav o ubijanju Ibn Zijada

Muslim ibn Akil je bio nosilac uzvišene misije i odlikovan moralnim vrlinama stečenim u kući vjerovjesništva. Bio je upoznat sa svim običajima i pravilima društva u kojem se kretao pa je u povoljnoj prilici koja mu se bila ukazala mogao da ubije Ibn Zijada, ali je odbio da to učini iz više razloga. Naime, preneseno je da se Šerik ibn E'aver, kada je odsjeo u kući Hanija ibn Urve, bio teško razbolio, a Ubejdullah ibn Zijad, saznajući za to, došao je da ga obiđe. Tu je Šerik predožio Muslimu da ubije Ibn Zijada: „Tvoj cilj i cilj tvojih sljedbenika je da ovaj nasilnik bude ubijen, a Svevišnji Allah ti je sada omogućio da ga makneš. On će doći da me posjeti, a ti ustani, sakrij se u magacin i kada on sjede, ti izađi i ubij ga. Potom otiđi u zgradu uprave i preuzmi je, jer doista ti u tom slučaju to niko neće osporavati.“ Muslim je osjetio Hanijevu nelagodu da Ubejdullah bude ubijen u njegovoj kući i zato nije prihvatio Šerikov prijedlog. Kada je Ubejdullah odlazio, Šerik je sa žaljenjem i boli rekao Muslimu: „Šta te spriječilo da ga ubiješ?“ i Muslim mu je odgovorio: „Spriječile su me dvije stvari: prva je Hanijeva nelagoda da on bude ubijen u njegovoj kući, a druga riječ Allahovog Poslanika:

إِنَّ الْإِيمَانَ قَيْدَ الْفِتَنِ فَلَا يَفْتِكُ مُؤْمِنٌ.

„Doista je iman ukinuo iznenadno ubijanje – vjernik neće iznenadno ubiti.“

Iznevjera Muslimu ibn Akilu

Ibn Zijad je upotrijebio svako sredstvo, koliko god ono bilo nisko, da uništi politički pokret koji se pojavio kao opasnost po emevijski režim zbog Muslima ibn Akila. Stoga je požurio da ubije njega i sve njegove pristalice prije nego što stigne imam Husejn, misleći da će tako spriječiti ustanak. Zato je osmislio plan za špijuniranje svih Muslimovih kretanja, mjesta boravka njega i njegovih pristalica pa je uspio otkriti gdje se nalazi i tad su ljudi počeli odustajati od otpora prema nepravdi.

Ubejdullah ibn Zijad je uspio prevariti i uhapsiti Hanija ibn Urvea, koji je bio pružio utočište izaslaniku imama Husejna, pokazao mu gostoprimitstvo i učestvovao s njim u planiranjima i donošenjima odluka. Ibn Zijad ga je nakon dugih razgovora i prepiranja ubio, a njegovo tijelo bacio s krova zgrade uprave pred velikim brojem okupljenih ljudi. Među ljudima su zavladao strah i obeshrabrenost i svako se zatvorio u svoju kuću ne pokazujući zanimanje za dešavanja izvan.

Kada je Muslim saznao šta se desilo s Hanijem i vidio klonulost njegovog plemena Mizhedž koje je bilo brojno i imućno, izašao je sa svojim ashabima. Njegov glasnik je pozvao narod i Muslim ih je poveo da opkole zgradu uprave te učvrstio obruč i zadao brige Ibn Zijadu. Međutim, on je svojim lukavstvom i prevarom uspio savladati sve teškoće i odgovoriti narod od pomaganja Muslimu. Uposlao je uhode da idu među ljude da ih obeshrabruju, pozivaju na očuvanje sigurnosti, postojanosti, izbjegavanje krvoprolića te da ih upozoravaju na dolazak velike vojske iz Šama, a sve da

bi dobio na vremenu i razjedinio snage revoucionara. Ovakvo stanje je potrajalo, tako su ljudi počeli odustajati i napuštati Muslima.

Jedne noći Muslim je predvodio namaz onima koji su bili ostali s njim, ali kada je izašao iz džamije, bio je ostao sam, bez pomagača, pristalice i bez vodiča. Ljudi su pozatvarali vrata pred njim i on je počeo tražiti neku kuću u kojoj bi tu noć pronašao utočište. Hodajući ulicama u tmini noći vidio je jednu ženu ispred vrata. Izgledalo je kao da je nekoga čekala. On joj se predstavio i zatražio da prenoći u njenoj kući. Ona ga je pozdravila i primila u svoju kuću. Ponudila mu je i večeru, ali on je odbio da pojede bilo šta. Njen sin je saznao da je Muslim u njihovoj kući i, pošto je Ibn Zijad obećao nagradu onome ko donese vijest o Muslimu, samo što je osvanulo, požurio je do zgrade uprave da obavijesti Muhammeda ibn Eš'asa o Muslimu. Nakon što je vijest došla do Ibn Zijada, on je poslao veliku vojsku pod vođstvom Muhammeda ibn Eš'asa prema mjestu gdje se nalazio Muslim. Kada je Muslim čuo galamu, shvatio je da su došli po njega pa je izašao pred njih sa svojom sabljom.

Vojnici su silom upali u kuću, a Muslim je napao na njih udarajući ih svojom sabljom dok ih nije istjerao iz kuće. Onda su ponovo nagnuli i on je opet napao. Kada se iscrpio zbog rana koje je zadobio u bici, neki čovjek mu je zadao udarac sleđa i on je pao na zemlju. Potom su ga zarobili i odnijeli na mazgi. Muhammed ibn Eš'as je uzeo njegovu sablju i oružje. Odveli ga do zgrade uprave i uveli kod Ibn Zijada. Muslim mu nije nazvao selam. Otpočeo je među njima dug razgovor u kojem je Muslim bio hrabar, tečan u svom govoru i uspješan u svom dokazivanju, sve dok nije umorio Ibn Zijada i dok mu nisu od srdžbe nabrekle vene pa je počeo vrijeđati Alija, Hasana i Husejna. Potom je naredio svojim ljudima da ga odvedu na vrh zgrade i ubiju, a da njegovo tijelo bace među narod i onda ga vuku po ulicama Kufe, a potom razapnu pored tijela Hanija ibn Urve. Dok se sve ovo dešavalo, Kufljani su stajali na ulicama ne poduzimajući ništa, kao da ga nisu ni poznavali.

Muslim je bio tražio od Muhammeda ibn Eš'asa da napiše pismo imamu Husejnu u kojem će ga obavijestiti o onome što se desilo u Kufi i savjetovati mu da ne dolazi u Kufu. On mu je obačao da će to uraditi, ali nije ispunio svoje obećanje.

Put imama Husejna prema Iraku

Sad napuštamo Kufu s kojom se Ibn Zijad igra tražeći sljedbenike imama Husejna i progoneći ih i vraćamo se u Mekku kako bismo pratili kretanje karavana imama Husejna do Taffa, gdje će se dogoditi najveća tragedija. Historičari su zabilježili da je ustanak Muslima ibn Akila bio u utorak 8. zul-hidždže 60. godine, a ubijen je u srijedu 9. zul-hidždže, na dan Arefe. Polazak imama Husejna iz Mekke prema Iraku poklapa se s danom Muslimovog ustanka u Kufi – to je dan tervije, nakon njegovog boravka u Mekki, gdje je ostao ostatak mjeseca šabana, ramazana, ševala, zul-kade i osam noći u mjesecu zul-hidždže 60. godine. U periodu njegovog boravka u

Mekki grupa stanovnika Hidžaza i Basre se priključila njegovoj porodici i pratiocima.

Kada je imam Husejn htio krenuti prema Iraku, obavio je tavaf oko Kabe i sajj između Safa i Merva pa je skinuo ihram i time završio umru a da nije bio u stanju upotpuniti obrede hadždža bojeći se da će biti uhapšen u Mekki i poslan Jezidu ibn Muaviji. Krenuo je vodeći svoju porodicu i one od svojih sljedbenika koji su se bili priključili, a vijest o Muslimu mu još nije bila stigla.

Zašto je imam Husejn odabrao Irak?

Uprkos svemu što je dosad rečeno u analizi i studiji o stanju Kufskog društva i svega što sadrže te analize i studije, tj. negativnosti koje uglavnom pretpostavljaju analitičari, mi smatramo da je Husejnov odabir Iraka bio iz sljedećih razloga:

- Obaveza od Allaha da se otklanja nepravda i pokvarenost, naređuje dobro i odvraća od zla obuhvata sve muslimane bez izuzetka. Međutim, u historiji nismo naišli na predaju koja govori o ustanku kojim se nastojalo suprotstaviti emevijskoj vlasti ni u kom području islamske države, osim u Iraku gdje se ustajalo protiv njih, i to otkako su se umejadi pojavili na političkoj sceni pa sve do njihovog pada.

- Imam Husejn nije objavio svoj poziv na suprotstavljanje nepravdi i pokvarenosti emevija i na pokret za oživljavanje poslanice na dan kada je traženo od njega da dadne prisegu Jezidu, već je njegov poziv poticao iz vremena puno prije. Međutim, nismo naišli na historijske dokaze koji pokazuju da se neki drugi narod iz islamskog svijeta odazvao pozivu imama Husejna i njegovom pokretu osim Iraka, odakle je imam Husejn dobio mnoge pozive kojima su Iračani izražavali svoju privrženost i spremnost za podršku pokretu te istrajavali na suočavanju s emevijskom pokvarenom vlašću.

- Imam Husejn nije ni mogao odabrati neko drugo mjesto osim Iraka jer su ljudi u ostalim područjima bili ili pristalice emevija u njihovim težnjama i politici ili silom pokorni ili jednostavno nespremni za odaziv pokretu imama Husejna. Pored toga, mnogi narodi današnjeg islamskog svijeta u to vrijeme su bili ili nevjernici ili su tek prelazili na islam ili su bili nearapi, tako da je bilo teško sarađivati s njima što je moglo uzrokovati propast ustanka i Imamovih napora.

- Kufa je imala naklonjenu skupinu koju je bio izgradio imam Ali i narod koji je u osnovi gajio privrženost Ehli bejtu pa je imam Husejn želio da njegova krv ne bude proljevena uzalud, jer je znao da će svakako biti ubijen. Isto tako želio je da usadi vjeru u duše i ukorijeni privrženost Ehli bejtu, a Irak je bio najplodnije tlo za to. Nakon šehadeta imama Husejna jako brzo su počeli ustanci u Iraku i postao je široka osnova za širenje principa i vrlina Ehli bejta u islamskom svijetu u narednim godinama.

- Odabir bilo koje druge zemlje imao bi negativne posljedice, jer bi neprijatelji islama i Ehli bejta ustanak iskoristili za sramoćenje kako bi umanjili položaj imama Husejna i njegove uzvišene ciljeve pa bi njegov odlazak prema tom mjestu protumačili kao bježanje od sigurnog suočavanja

s nepravdom vlašću, a sve to u vrijeme u kojem je imam Husejn imao za cilj oživljavanje poslanice i moralnih vrijednosti, rasplamsavanje duha suočavanja i otpora naspram nepravde i tlačitelja. Čak da je Imam i odabrao neko drugo mjesto, emevijske vlasti bi stigle do njega i ubile ga, a on ne bi ostvario ciljeve svoje misije zbog kojih je bio otišao.

- Budući da se Irak borio s emevijama, bio je spreman za širenje revolucionarnog duha pokreta i misli imama Husejna, a onda i za razotkrivanje Beni Umejje i njihovog skrivanja iza šerijata i vjere. Neki čak tvrde da je čuvstvena težnja Iračana bila uzrok trajanja žara ustanka i njenih ideja, kao što to vidimo i danas.

Moguće je da postoje još neki razlozi koje mi nismo dokučili, naročito kada znamo da je imam Husejn jasno i sigurno znao kakav će biti ishod sukoba i da je poznao stvarne okolnosti svog pokreta, bio je dobro upoznat i s političkom i društvenom prirodom društva prema kojem je krenuo svojom mudrom političkom sviješću i uz savjete koje je dobio od mnogih ličnosti, da ne govorimo o tome kako je bio sačuvan posrta i strasti, kako mi to vjerujemo. Prema tome, njegov odabir Iraka kao tačke oslonca za svoj veličanstveni ustanak bio je na osnovu promišljanja i plana, uprkos najvećem zlu koje je proizilazilo iz klonulosti ljudi i njihovog odustajanja od pomoći svome Imamu, što im je donijelo sramotu i na ovom i na onom svijetu.

Izjave imama Husejna pri napuštanju Mekke

Preneseno je više izjava od imama Husejna kada je namjeravao napustiti Mekku i krenuti prema Iraku. Neke od ovih izjava su njegovi odgovori na savjete onih koji su pokazivali sažaljenje ili onima koji su se suprotstavljali njegovom izlasku prema Iraku, dok su neke njegovi javni govori. Navodimo neke od tih izjava.

Abdullah ibn Abbas prenosi od imama Husejna u vezi s njegovim kretanjem prema Iraku sljedeće:

وَاللّٰهُ، لَا يَدْعُونِيَّ حَتَّى يَسْتَخْرِجُوا هَذِهِ الْعَلَقَةَ مِنْ جَوْفِي، فَإِذَا فَعَلُوا، سَلَّطَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مَنْ يُدْلِهِمْ حَتَّى يَكُونُوا أَذَلَّ مِنْ قَرْمِ الْأَمَةِ

„Tako mi Boga, oni me neće ostaviti na miru sve dok ne izvade srce iz moje utrobe, a kada to učine, Bog će im postaviti za vladara onoga ko će ih učiniti poniženim i bezvrijednim i manjim od bačene sluškinjine krpe poslije mjesečnice.“

Muhammed ibn Hanefije je bio u Medini pa je, kada je saznao za odluku imama Husejna da krene prema Iraku, došao u Mekku uoči Imamovog polaska. Odmah po dolasku otišao je kod njega i rekao: „O, brate, doista znaš da su Iračani iznevjerili tvog oca i brata. Bojim se da ti se ne desi isto što se desilo i tvojim prethodnicima pa, ako želiš boraviti u časnom haremu, doista si njegov najdraži stanovnik i najbolje ćeš se sačuvati.“ Imam je odgovorio:

قَدْ خِفْتُ أَنْ يَغْتَالِنِي يَزِيدُ بْنُ مُعَاوِيَةَ بِالْحَرَمِ، فَأَكُونُ الَّذِي يُسْتَبَاحُ بِهِ حُرْمَةُ هَذَا الْبَيْتِ

„Bojao sam se da me iznenada ne ubije Jezid ibn Muavija pa da se mnome ne oskrnavi svetost ove časne Kuće.“ Muhammed mu je onda rekao:

„Ako se toga bojiš, idi prema Jemenu ili u neke dijelove pustinje, jer si u Jemenu najnedostižniji i niko neće dospjeti do tebe.“ Imam Husejn je rekao:
أَنْظُرُ فِيمَا قُلْتَ

„Razmislit ću o onome što si rekao.“

U praskozorje Muhammed je saznao da je imam Husejn krenuo prema Iraku, baš kada je uzimao abdest, pa je zaplakao i požurio prema svom bratu. Uhvatio je uzde njegove deve i rekao mu: „Brate, zar nisi obećao da ćeš razmisliti?“ Imam je odgovorio:

بَلَى، وَلَكِنِّي أَتَانِي رَسُولُ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، بَعْدَ مَا فَارَقْتُكَ، فَقَالَ: يَا حُسَيْنُ، أَخْرُجْ، فَإِنَّ اللَّهَ قَدْ شَاءَ أَنْ يَرَكَ قَتِيلًا.

„Jesam, međutim, nakon što sam se odvojio od tebe, došao mi je Allahov Poslanik u snu i rekao mi: „Husejne, ustani, jer doista Allah želi da te vidi ubijenog.““ Muhammed je onda pokušao spasiti barem nekoga: „Zašto vodiš ove žene i djecu, a ti krećeš u ovom stanju?“ ali Imam mu je odgovorio:

إِنَّ اللَّهَ قَدْ شَاءَ أَنْ يَرَاهُنَّ سَبَايَا

„Doista Allah želi da ih vidi zarobljene.“

To što je imam Husejn poveo svoju porodicu sa sobom nije bila nepoznata pojava u arapskom i islamskom društvu, jer su Arapi vodili svoje žene u ratove. Isto tako, Božiji Poslanik je prilikom odlaska u bitke imao običaj izvlačenjem birati neku od svojih supruga da pođe s njim. Što se tiče imama Husejna, on je u svoj pokret poveo i svoju porodicu zbog toga što je takva pratnja bila jak dokaz muslimanima da mu trebaju pomoći – ko je podržavao imama Husejna i nastojao mu pomoći i braniti ga bio je obavezniji da to čini dok je Imam među svojom porodicom, a ko se razilazio s Husejnom, nije mu bila kriva njegova porodica, a to su bile Poslanikove kćeri, posebno stoga što je to razilaženje, po tvrdnji emevija, bilo zbog hilafeta.

Historičari su prenijeli da je imam Husejn, kad je odlučio da krene iz Mekke, održao govor u kojem je rekao i ovo:

خُطَّ الْمَوْتُ عَلَى وَلَدِ آدَمَ مَخَطَ الْفَلَادَةِ عَلَى جَبَدِ الْفَتَاةِ وَ مَا أَوْلَهْنِي إِلَى أَسْلَافِي أَشْتِيَاقُ يَعْقُوبَ إِلَى يُوسُفَ وَ خَيْرَ لِي مَصْرَعٌ أَنَا لَا قِيَةَ، كَأَنِّي بِأَوْصَالِي تَنْقَطِعُهَا عَسَلَانُ الْفُلُوتِ بَيْنَ النَّوَارِيسِ وَ كَرْبَلَاءَ، فَيَمْلَأَنَّ مِنِّي أَكْرَاشًا جَوْفًا وَ أَجْرِيَةً سَعْبًا، لَا مَحِيصَ عَنْ يَوْمٍ خُطَّ بِالْقَلَمِ، رَضَى اللَّهُ رِضَانًا أَهْلَ النَّبِيِّتِ، نَصَبُ عَلَى بَلَانِهِ وَ يُوقِينَا أَجْرَ الصَّابِرِينَ، لَنْ تَشُدَّ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، لُحْمَتُهُ، وَ هِيَ مَجْمُوعَةٌ لَهُ فِي حَظِيرَةِ الْقُدُسِ، تَقَرُّ بِهِمْ عَيْنُهُ وَ يُنْجِزُ بِهِمْ وَعْدُهُ، مَنْ كَانَ بَاذِلًا فِينَا مُهْجَنَةً وَ مُوْطِنًا عَلَى لِقَاءِ اللَّهِ نَفْسَهُ، فَلْيَرْحَلْ مَعَنَا، فَإِنِّي رَاحِلٌ مُصْبِحًا، إِنْ شَاءَ اللَّهُ، تَعَالَى

„Smrt je poput tragova ogrlica na vratovima djevojaka, neodvojiva od ljudi. Ja tako čeznem za susretom sa svojim precima kao što je Jakub čeznuo za Jusufom. Za mene je određeno gubilište na kojem ću se zaustaviti. Kao da svojim očima gledam kako zvijeri iz pustinje na području između Navavisa i Kerbele komadaju dijelove moga tijela i pune svoje trbuhe i svoje prazne zavežljaje. Ne može se pobjeći od događaja koji su ispisani perom sudbine. I mi smo zadovoljni onim čime je Bog zadovoljan. Strpit ćemo se pred Njegovim ispitom i nagrada strpljivih će nam biti darovana. Poslanik i dio njegovog tijela nikada se neće razdvojiti i bit će u vječnom Džennetu pored njega, jer su oni bili radost i svjetlo Poslanikovog

oka, a i obećanje njegovo će se ostvariti preko njih. Znajte, ko god je od vas spreman da prolije krv srca svoga na našem putu i pokloni svoju dušu na putu šehadeta i susreta s Bogom, neka krene s nama, jer ja ću sutra, ako Bog da, krenuti.“

Imam Husejn je u ovim izjavama naglasio svoju odlučnost da ne da prisegu Jezidu, čime izvršava svoju Božansku obavezu, objasnio razlog svog izlaska iz Mekke, nagovijestio sudbinu koja čeka njega i njegovu porodicu, pozvao da mu se pridruže svi koji se žele susresti s Allahom, ističući da je Svevišnji Allah poistovijetio svoje zadovoljstvo sa zadovoljstvom Ehli bejta.

Ukratko o ustanku u jednom pismu

Svjesnošću odgovornog vođe, velikog požrtvovanog borca za ideologiju, imam Husejn je odlučio vješto i promišljeno krenuti iz Mekke prema Iraku tek nakon što je obrazložio veći dio ciljeva i razloga svog pokreta. Vijesti o njemu su se proširile u svim krajevima islamskog svijeta.

Imam je napisao Beni Hašimu u Medini pismo u kojem ih je pozvao da iskoriste posljednju priliku za pomoć islamu, Božanskim načelima i vrijednostima, blistanje na nebu požrtvovanosti na ovom svijetu, vječnost lijepog spomena i opstanak simbola istine, pravde i prkosa te dostizanje najviših stepena Dženneta na Ahiretu. Nakon bismile napisao je:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، مِنَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، إِلَى أَخِيهِ وَمَنْ قَبْلَهُ مِنْ بَنِي هَاشِمٍ، أَمَّا بَعْدُ، فَإِنَّهُ مَنْ لَحِقَ بِي مِنْكُمْ اسْتَشْهَدَ، وَمَنْ تَخَلَّفَ لَمْ يَلْغُ مَبْلَغَ الْفُتْحِ، وَالسَّلَامُ.

„Od Husejna ibn Alija njegovom bratu i ostalim s njima iz Beni Hašima. Doista, ko mi se od vas pridruži, postići će šehadet, a ko mi se ne pridruži, neće postići pobjedu ni olakšanje. Selam.“

Kada je pismo imama Husejna stiglo Beni Hašimu u Medinu, jedna njihova skupina je krenula da se pridruži Imamu kako bi postigli pobjedu i šehadet pred Poslanikovim mirisnim cvijetom.

Praćenje imama od strane vlasti

Imam Husejn se nije bio puno udaljio od Mekke kada ga je stigla grupa sigurnosnih snaga pod komandom Jahja ibn Seida. Poslao ih je namjesnik Mekke, Amr ibn Seid, kako bi spriječili Imamovo putovanje. Među njima je počela prepirka i čak su bili počeli gurati jedan drugog i zamahivati bičevima, ali imam Husejn i njegovi ashabi su odlučno odbili da se vrate.

U Ten'imu

Karavan imama Husejna je nastavio ne obraćajući pažnji ni na šta. U području Ten'im susreli su karavan deva koji se kretao prema Šamu noseći iz Jemena darove za Jezida ibn Muaviju. Imam Husejn je iznajmio nekoliko deva za svoj prtljag i ashabe i vlasnicima rekao: „Ko želi da krene s nama prema Iraku isplatit ćemo mu zakupninu i dobro ćemo postupati s njim, a

ako neko poželi da nas napusti s pola puta, isplatit ćemo mu za ono što je prešao.“ Jedna skupina je krenula s njim, a ostali su odbili.

U Safahu

Imam je nastavio svoj put dok nije stigao do Safaha, gdje je susreo pjesnika Ferezdeka. Upitao ga je u kakvom su stanju ljudi i on mu je odgovorio: „Njihova srca su uz tebe, a sablje uz Beni Umejje. A odredba dolazi s neba.“ Imam mu je rekao: „U pravu si. Allahu pripadaju sve stvari. On radi ono što želi i svaki dan naš Gospodar se nečim zanima. Ako se spusti odredba da bude ono što mi želimo, mi ćemo Mu zahvaliti na Njegovim blagodatima, jer On je pomagač u izvršenju zahvale, a ako odredba bude suprotna našem nadanju, pa neće prekoračiti onaj čije su namjere istina i čija je duša ispunjena bogobojaznošću.“

Potom je Imam nastavio svoj put odlučno i postojano i na njegovu odlučnost nisu uticale Ferezdekove riječi o klonulosti ljudi i njihovoj saradnji s emevijama.

Imamovo pismo stanovnicima Kufe

Kada je imam Husejn stigao u mjesto zvano Hadžir u području Batru Zi-Rumme, a to je jedno od svratišta hadžija koje idu preko pustinje, napisao je pismo svojim sljedbenicima u Kufi najavljujući im svoj dolazak. Ni tada mu još uvijek nije bila stigla vijest o Muslimu. U pismu je stajalo:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، مِنَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ إِلَى إِخْوَانِهِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ، سَلَامٌ عَلَيْكُمْ، فَإِنِّي أَحْمَدُ إِلَيْكُمْ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، أَمَّا بَعْدُ، فَإِنَّ كِتَابَ مُسْلِمِ بْنِ عَقِيلٍ جَاءَنِي، يُخْبِرُنِي فِيهِ بِحُسْنِ رَأْيِكُمْ وَاجْتِمَاعِ مَلِكِكُمْ عَلَيَّ نَصْرِنَا وَالطَّلَبِ بِحَقِّنَا، فَسَأَلْتُ اللَّهَ أَنْ يُحَسِّنَ لَنَا الصَّنِيعَ وَأَنْ يُثَبِّتَكُمْ عَلَيَّ ذَلِكَ الْأَجْرَ وَقَدْ شَخَّصْتُ إِلَيْكُمْ مِنْ مَكَّةَ يَوْمَ الثَّلَاثَاءِ، لِثَمَانٍ مَضَيْنَ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ، يَوْمَ الثَّرْوِيَةِ، فَإِذَا قَدِمَ عَلَيْكُمْ رَسُولِي فَأَنْكَمِسُوا فِي أَمْرِكُمْ وَجِدُوا، فَإِنِّي قَادِمٌ عَلَيْكُمْ فِي أَيَّامِي هَذِهِ، وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

„U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog. Od Husejna ibn Alija za svoju braću, vjernike muslimane. Selamun alejkum. Zahvaljujem Allahu, nema drugog božanstva osim Njega. Stiglo mi je pismo Muslima ibn Akila u kojem me obavijestio o ispravnosti vašeg mišljenja i vašoj saglasnosti da nam pomognete u traženju našeg prava pa molim Allaha da nam podari najljepše i da vas nagradi za to najvećom nagradom. Krenuo sam prema vama iz Mekke u utorak, osmog zul-hidždžde, to jeste na dan tervije, pa kada vam dođe moj izaslanik, požurite i potrudite se. Doista vam dolazim ovih dana. Neka vam je selam, Božija milost i blagoslovi.“ Ovo pismo je poslao po Kajsu ibn Mushiru es-Sejdaviju.

Mjere koje su poduzele emevije

Vijesti o tome kako se imam Husejn kreće prema Kufi se proširila pa su se emevije uznemirile, osjećajući strah i neugodnost. Putnici su prenijeli vijesti o velikom borcu. Vijest je stigla do Ubejdullajha ibn Zijada i on je

smislio plan da spriječi imama Husejna da dođe u Kufu pa je spremio svoje ljude i vojnike i poslao komandanta svojih sigurnosnih snaga, Husejna ibn Numejra et-Temima, da izvrši ovu dužnost. Husejn ibn Numejr je odredio strateški položaj preko kojeg je mogao kontrolisati put kojim je Imam trebao proći pa se spustio u Kadisije i odredio je kao mjesto komande svojih snaga.

Hapšenje Kajs ibn Muhsira

Kajs ibn Mushir es-Sejadavi je s Imamovim pismom krenuo prema Kufi. Kada je stigao u Kadisije, Husejn ibn Numejr ga je uhapsio i poslao ga Ubejdullahu ibn Zijadu. Ubejdullah mu je rekao: „Popni se na minber i vrijeđaj lažljivca Husejna ibn Alija.“ Kajs se popeo na minber. Zahvalio je Allahu, veličao Ga, a potom rekao: „Ljudi, uistinu je Husejn ibn Ali najbolji čovjek među ljudima, sin kćerke Allahovog Poslanika, a ja sam njegov izaslanik vama. Odvojio sam se od njega u području el-Hadžir, pa požurite prema njemu i podržite ga...“ Zatim je prokleo Ubejdullaha ibn Zijada i njegovog oca i proučio salavat i selam na imama Alija. Ibn Zijad je naredio da ga spuste s minbera, odvedu na krov palače i bace. Tako je Kajs postao šehid.

Preneseno je da je pao na zemlju vezanih ruku. Kostii su mu bile polomljene, ali još je bio živ pa je došao neki čovjek po imenu Abdumelik ibn Umejir el-Lahmi pa ga zaklao. Kad su mu prigovorili zbog toga, odgovorio je: „Ja sam htio da mu olakšam.“

Sa Zuhejrom ibn el-Kajnom

Karavan imama Husejna je stigao do svratišta Zerrud gdje su se zadržali neko vrijeme. U blizini tog svratišta je bio zastao i Zuhejr ibn el-Kajn el-Bedželi sa svojim saputnicima, a on bio je naklonjen Osmanu. Te godine je obavio hadždž i bio je na povratku prema Kufi. Pošto on i njegovi saputnici nisu htjeli da se približe karavanu imama Husejna, da ne bi bili pozvani da im se pridruže i pomognu, pokušali su držati određeno rastojanje i ne odmarati se na istom mjestu. Jedan od njih je prenio da su bili primorani da zastanu upravo u ovom svratištu. Imam je poslao nekog od svojih ashaba da ga pozove i došao je upravo kad su Zuhejr i njegovi saputnici ručali. Izaslanik imama Husejna je prenio poruku pa su se oni uznemirili i ostavili hranu koju su imali u rukama, a izgledali su kao da im je na glavu sletjela ptica. Zuhejrova supruga mu je rekla: „Poslanikov sin je poslao nekog po tebe, a ti ne ideš. Subhanallah! Zašto ne odeš da vidiš šta hoće?“ Zuhejr je onda otišao kod njega i brzo se vratio sretan, nasmijanog lica. Naredio je da se njegov šator i prtljag sakupe te ih je odnio do blizine šatora imama Husejna. Ženi je rekao: „Ti si slobodna, idi svojim roditeljima, jer ne želim da zbog mene tebi dođe ništa osim dobra.“ Onda je rekao svojim prijateljima: „Ko god želi, može krenuti sa mnom, a inače, ovo je naše posljednje viđenje. Ispričat ću vam i jedan događaj: Mi smo ratovali na obali Kaspijskog mora i Svevišnji Allah nam se smilovao darujući nam pobjedu i ogromnu količinu ratnog plijena. Selman Farisi nas je pitao jesmo li sretni

zbog pobjede kojom nas je Svevišnji Allah počastio i plijenom kojeg smo zadobili i rekli smo da jesmo. On nam je na to uzvratio: ‘Kada doživite da sretnete poglavara mladića iz Muhammedove porodice, trebate se više radovati borbi uz njega od ovog plijena što ste ga danas zadobili i prepuštam vas Bogu uz njega.’“ Poslije je preneseno: „Potom je, tako mi Allaha, bio među ljudima uz Husejna sve dok nije bio ubijen. Neka mu se Allah smiluje.“

Imamu Husejnu pristizu vijesti o pogoršanju stanja

Kufa se uznemirila i poljuljala, pojavili su se znaci opasnog pogoršanja stanja, a ravnoteža snaga se počela remetiti u korist emevijske vlasti. Slabost je počela gmizati i raspad se širio u krugovima opozicije. Nasilje uhoda i mito su počeli djelovati. Front opozicije se raspao i odustali su od prisege oni koji su je bili dali imamu Husejnu. Ubijeni su Muslim ibn Akil, Hani ibn Urve i Kajs ibn Mushir es-Sejdavi, a zatvoren je Muhtar ibn Ubejd es-Sekefi. Stanje u Kufi je bilo potpuno prevrnuo.

Imam Husejn je nastavio svoj put i, kako nije imao nove vijesti o razvoju situacije, poslao je Abdullaha ibn Jaktura prema Muslimu ibn Akilu kako bi se informisao. Međutim, na putu u mjestu zvanom Sealebije je dobio vijest o pogoršanju stanja i ubistvu Muslima ibn Akila. I drugi Imamov izaslanik prema Muslimu je bio pao u ruke vojniku Ibn Numejru pa ga je odveo Ibn Zijadu u Kufu. I on je, kao i prethodni izaslanik, bio primjer za čvrstinu, smjelost i vjernost.

Vijest o hapšenju izaslanika i njegovoj pogibiji je stigla imamu Husejnu u mjestu zvanom Zubale. Tako su vijesti o pogoršanju stanja jedna za drugom pristizale, ukazali su mu se svi znaci opasnog odustajanja i osjetio je iznevjeru i kršenje zavjeta pa je stao među svoje ashabe i porodicu, da ih obavijesti o novim dešavanjima i iznese pred njih stvarnost kako bi bili svjesni svog stanja, pa im rekao:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) أَمَّا بَعْدُ، فَإِنَّهُ قَدْ أَتَانَا خَبْرٌ فَظِيعٌ: قُتِلَ مُسْلِمُ بْنُ عَقِيلٍ وَ هَانِي بْنُ
عُرْوَةَ وَ عَبْدِ اللَّهِ بْنُ يَقْطَرٍ وَ قَدْ خَذَلْنَا شَيْعَتَنَا، فَمَنْ أَحَبَّ مِنْكُمْ الْإِنصِرَافَ فَلْيَنْصِرِفْ غَيْرَ
حَرَجٍ، لَيْسَ عَلَيْهِ ذِمَامٌ.

„U ime Allaha Milostivog, Samilosnog. Stigla mi je bolna vijest o šehadetu Muslima, Hanija i Abdullaha ibn Jaktura. Naši sljedbenici u Kufi su odustali od pomaganja. Ko god želi da se vrati, može to učiniti i s naše strane nikakav zavjet mu se neće stavljati na teret.“

Ljudi su se razišli od njega i otišli desno i lijevo. On je ostao među svojim ashabima koji su pošli s njim iz Medine i malim brojem onih koji su im se na putu priključili. Učinio je to jer je znao da su ga mnogi beduini slijedili samo zato što su mislili da će on doći u grad u kojem su stanovnici već čvrsti u pokornosti njemu i nije želio da oni idu s njim, a da ne znaju s čime će se susresti.

Pred zoru je imam Husejn naredio svojim ashabima da ponesu više vode pa su krenuli.

Susret imama Husejna s Hurrom

Kako su išli, Imam i oni koji su ostali uz njega – vjerni ashabi, njegova porodica i amidžići – ugledali su u daljini nejasne pojave koje su im se približavale. Neki su mislili da je to priviđenje palmi. Međutim, ono što su bili vidjeli nisu bile palme, već vojska. Domalo im je postalo jasno da su te nejasne pojave zapravo hiljade konjanika. Bila je to Ibn Zijadova vojska pod komandom Hurra ibn Jezida er-Rijahija, a poslao ih je Ibn Zijad kako bi presjekli put imamu Husejnu i odveli ga tamo gdje Ibn Zijad želi. Kada su se približili karavanu imama Husejna, pitao ih je zašto su došli pa je Hurr odgovorio: „Naređeno nam je da budemo uz vas i pritijesnimo vas sve dok vas ne zaustavimo u mjestu bez vode i utvrde ili dok se ne pokorite vlasti Jezida i Ubjedullaha ibn Zijada.“

Poveo se dug razgovor i rasprava između dvije strane u kojoj nisu postigli nikakav određen ishod koji bi udovoljio sve strane, jer je Hurr odbio ostaviti imama Husejna da se vrati prema Hidžazu ili da nastavi put koji vodi u Kufu, a imam Husejn je odbio da se preda Jezidu i Ibn Zijadu. Imam Husejn je, između ostalog, govorio:

أَيُّهَا النَّاسُ، إِنِّي لَمْ آتِكُمْ حَتَّى أَتَنبِي كُتُبُكُمْ وَ قَدِمْتُ عَلَى رُسُلِكُمْ، أَنْ أَقْدَمَ عَلَيْنَا، فَإِنَّهُ لَيْسَ لَنَا
إِمَامٌ، لَعَلَّ اللَّهَ أَنْ يَجْمَعَنَا بِكَ عَلَى الْهُدَى وَالْحَقِّ، فَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى ذَلِكَ، فَقَدْ جِئْتُمْ فَأَعْطُونِي مَا
أَطْمَأْنِنُ إِلَيْهِ مِنْ عَهْدِكُمْ وَمَوَاقِفِكُمْ وَ إِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَ كُنْتُمْ لِمَقْدَمِي كَارِهِينَ أَنْصَرَفْتُ عَنْكُمْ إِلَى
الْمَكَانِ الَّذِي جِئْتُ مِنْهُ إِلَيْكُمْ.

„O, ljudi, ja sam krenuo prema vama onda kada su mi stigla pisma i kada su mi došli vaši izaslanici i rekli: ‚Dodji nama, jer mi nemamo vođu. Neka nas Bog preko vas okupi na putu upute.‘ Ako još uvijek vjerujete u to, sklopite sa mnom zavjet u koji se može pouzdati, ali ako niste zadovoljni mojim dolaskom, vratit ću se tamo odakle sam i došao.“ Vojnici Kufe su mu šutnjom dali odgovor – niko ni riječ nije progovorio i Husejn je upitao: „Hoćeš li ti predvoditi namaz svojim pristalicama?“ On je odgovorio: „Ne, već ćeš ti predvoditi namaz i mi ćemo se pridružiti vama“, pa je imam Husejn predvodio namaz.

Nakon što su klanjali ikindiju ponovo im se obratio:

أَمَّا بَعْدُ، أَيُّهَا النَّاسُ، فَإِنَّكُمْ إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ وَ تَعْرِفُوا الْحَقَّ لِأَهْلِهِ، يَكُنْ أَرْضَى بِاللَّهِ عَنْكُمْ، وَ نَحْنُ
أَهْلُ بَيْتِ مُحَمَّدٍ وَ أَوْلَى بِوَلَايَةِ هَذَا الْأَمْرِ عَلَيْكُمْ مِنْ هَؤُلَاءِ الْمُدَّعِينَ مَا لَيْسَ لَهُمْ وَ السَّائِرِينَ
فِيكُمْ بِالْجَوْرِ وَ الْعُدْوَانِ وَ إِنْ أَبَيْتُمْ إِلَّا كَرَاهِيَةً لَنَا وَ الْجَهْلَ بِحَقِّنَا وَ كَانَ رَأْيُكُمْ الْآنَ غَيْرَ مَا
أَتَنَّبِي بِهِ كُتُبُكُمْ وَ قَدِمْتُ بِهِ عَلَى رُسُلِكُمْ، أَنْصَرَفْتُ عَنْكُمْ.

„O, ljudi, ako se Boga bojite i smatrate da pravo pripada njegovom vlasniku, zadobili ste Božije zadovoljstvo. Mi smo porodica Poslanikova, s.a.v.a., i dostojniji smo uprave i vođstva od onih koji bespravno tvrde da ovaj položaj pripada njima, a tlače i prelaze svaku granicu. Ako nemate drugog izlaza osim da nas mrzite i ne prihvatite naše pravo i ako se vaši stavovi razlikuju od sadržaja vaših pisama, ja ću se vratiti.“ Hurr mu je rekao: „Tako mi Allaha, ja ne znam za ova pisma i izaslanike koje si spremao.“ Imam Husejn je onda rekao jednom od svojih ashaba: „O, Ukbe

ibn Sim'an, donesi mi one dvije vreće u kojima su njihova pisma“ i ovaj je donio dvije vreće pune pisama pa ih raširio pred Hurrom. Hurr mu je onda rekao: „Doista, mi ti nismo pisali nego nam je naređeno da se, kada te susretnemo, ne odvojimo od tebe sve dok te ne odvedemo u Kufu kod Ubejdullaha.“

Imam Husejn ga je upozorio: „Smrt ti je bliža od toga“ pa rekao svojim ashabima: „Ustanite i uzjašite.“ Oni su uzjahali i sačekali da uzjašu i žene, a onda im je Husejn naložio: „Krenite nazad.“ Međutim, kada su krenuli da se vrate, vojska je stala ispred njih pa je imam Husejn upitao Hurra:

تَكَلَّفَكَ أُمُّكَ مَا تُرِيدُ؟

„Majka te oplakala, šta želiš?“ Hurr mu je rekao: „Znaj da mi je neko drugi od Arapa to rekao i bio na tvom mjestu, ne bih izostavio spominjanje njegove majke u žalosti ko god da bio. Međutim, tako mi Allaha, ja tvoju majku ne mogu spomenuti nikako drugačije osim na najljepši mogući način.“

Dolazak do obećane zemlje

Vijest o približavanju imama Husejna Kufi zabrinula je Ibn Zijada i pristalice emevijske vlasti. Zato je požurio da napiše pismo Hurru ibn Jezidu tražeći od njega da ne dozvoli dalje približavanje imama Husejna, da ga zaustavi do dolaska emevijske vojske i da se suoči s njim dalje od Kufe, zbog straha da stanovnici grada ne bi ponovo krenuli, a i kako bi Ibn Zijad iskoristio teške uslove da izvrši još veći pritisak na Imama i primora ga na predaju.

Slaboumnošću i neznanjem naivnog zastranjenog uzvratio je izaslanik koji je nosio Ibn Zijadovo pisma na riječi jednog od Imamovih ashaba, Jezida ibn Muhadžira: „Ja sam se pokorio svom vođi i ispoštovao sam svoju datu prisegu!“ kada mu je Jezid ibn Muhadžir rekao: „Već si pokazao nepokornost svom Gospodaru: pokorio si se vođi u propasti sebe i zaradio si sramotu i vatru. Koliko li je opak taj tvoj vođa!? Svevišnji Allah je rekao:

وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ ۖ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ

A bili smo ih učinili vođama koji su pozivali u ono zbog čega se ide u vatru – a na Sudnjem danu niko im neće pomoći (El-Kasas, 41).“

Ibn Zijadova vojska je zaustavila dalje kretanje karavana imama Husejna pa su vojnici Hurra ibn Jezida navaljivali da odvedu Imama prema mjestu u kojem nema zelenila niti vode. Zuhejr ibn Kajm je bio ushićen ratom protiv Hurrove vojske prije nego što im pritekne pomoć od snaga Beni Umejje pa je rekao Imamu: „Doista nam je sada borba protiv njih lakša od borbe s ostalima.“ Međutim, Imam je odbio ovo mišljenje, jer oni nisu proglasili rat protiv njega. Taj plemeniti stav je proizilazio iz duše Imama koja je bila prostrana za cijeli ummet, kao i iz veličine njegovog pokreta koji je branio i njegove vrijednosti koju je nastojao izgraditi u ummetu. Uprkos tome što su mu oni otvoreno pokazali neprijateljstvo, on je rekao: „Ja nikada ne bih započeo rat.“

Imama je došao na Kerbelu u četvrtak 2. muharrema 61. godine. Zuhejr je predložio Imamu da se skloni u neko obližnje područje u kojem su vidjeli

neku mogućnosti utvrde kako bi se mogli suočiti s emevijskom vojskom ukoliko izbije rat.

Kad su tek bili stigli na to područje, imam Husejn je pitao kako se zove i rečeno mu je da je to Kerbela. Tada su mu potekle suze:

اللَّهُمَّ، إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَرْبِ وَالْبَلَاءِ

„Bože, tražim utočište kod Tebe od teškoća i nedaća.“ Potom je objasnio:

ذَاتُ كَرْبٍ وَ بَلَاءٍ، لَقَدْ مَرَّ أَبِي بِهَذَا الْمَكَانِ عِنْدَ مَسِيرِهِ إِلَى صِفِّينَ، وَ أَنَا مَعَهُ، فَوَقَفَ وَ سَأَلَ عَنْهُ فَأَخْبَرُوهُ بِاسْمِهِ، فَقَالَ: هَهُنَا مَحَطُ رِحَالِهِمْ وَ هَهُنَا مِهْرَاقُ دِمَائِهِمْ. فَسُئِلَ عَنْ ذَلِكَ، فَقَالَ: نَفَرْنَا مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ يَنْزِلُونَ هَهُنَا

„Mjesto i teškoće i nedaća. Doista je moj otac prolazio kroz ovo mjesto kada je išao na Siffin, i ja sam bio s njim, pa je zastao i pitao za naziv mjesta pa kada mu je rečeno, on je pokazao: „Tu će spustiti svoj prtljag i teret, i, evo, ovdje će se proliti njihova krv.“ Pitali su ga o kome se radi i odgovorio je: „Skupina iz Muhammedove porodice će zastati ovdje.“ Imam Husejn je potom uzeo šaku te zemlje, pomirisao je i rekao:

هَذِهِ، وَ اللَّهُ، هِيَ الْأَرْضُ الَّتِي أَخْبَرَ بِهَا جَبْرَائِيلُ رَسُولَ اللَّهِ وَ أَنَّنِي أَقْتُلُ فِيهَا، أَخْبَرْتَنِي أُمُّ سَلَمَةَ

„Ovo je, tako mi Allaha, zemlja na kojoj ću ja, kako je Džebrail obavijestio Allahovog Poslanika, biti ubijen. O tome mi je govorila Umm Seleme.“

Imam je naredio da se tu zaustave i postave šatore dok se ne razjasni situacija i donese odluka o daljem putovanju.

Kufska vojska pod vođstvom Omera ibn Sa'da

U isto vrijeme je Omer ibn Sa'd krenuo iz Kufe na čelu svoje vojske. U nekim predajama je procijenjeno da je vojsku sačinjavalo trideset hiljada vojnika, u drugim više od toga, a treće predaje govore da je Ibn Zijad pozvao sve ljude iz Kufe i okoline u rat protiv Husejna, a.s., te zaprijetio smrću i hapšenjem ukoliko neko može nositi oružje, a ne pođe u rat.

Ishod ovoga bilo je da su se zatvori napunili šijama i da su se mnogi od njih sakrili, a pristalice Beni Umejje i pohlepni i koristoljubivi, koji su sačinjavali veći dio stanovništva Kufe, krenuli su u rat protiv imama Husejna. Što se tiče predaja o samo pet hiljada boraca iz Kufe, kako neki historičari tvrde, pored toga što nedostaje lanac prenosilaca u ovoj predaji, okolnosti također to ne potvrđuju jer onaj koji planira takav strašan događaj mora uzeti u obzir sve eventualne mogućnosti i poduzeti sve mjere preostrožnosti, naročito ako je upoznat s Kufljanima, njihovim promjenljivostima i nestabilnostima.

Pristigle su jedinice emevijske vojske pod vođstvom Omera ibn Sa'da, opkolile su Husejna, a.s., njegovu porodicu i prijatelje te postavile zapreku između njih i rijeke Eufrata koja je bila blizu. Vođeni su i određeni pregovori između Imama i Omera ibn Sa'da, u kojima je Imam objasnio i svoj i njihov stav i na šta ga oni pozivaju te jasno argumentima utvrdio put istine i ukazao na njihova zlodjela, iznevjeru i gaženje svih obećanja koje su mu bili dali: da će mu pomoći, podržati ga i uništiti pokvarenost.

Međutim, Omer ibn Sa'd je bio izvršilac zla, pokvarenosti i nepravde emevija i vrhunac njegove ambicije je bio izvršenje Ibn Zijadovih zapovjedi – da uzme prisegu za Jezida ili da Husejna, njegovu porodicu i prijatelje ubije, a zanemario je svetost kuće Vjerovjesništva, čak pokazivao i mržnju prema njoj, kako se to vidi u njegovom pismu Omeru ibn Sa'du: „Postavi zapreku između Husejna, njegovih prijatelja i vode, pa neka ni kap ne okusi, onako kako je to urađeno s čistim i bogobojažnim Osmanom ibn Affanom.“

Šta se događalo na Kerbeli?

Uoči Ašure

Omer ibn Sa'd je pokrenuo vojsku protiv imama Husejna u četvrtak, deveti dan muharrema predvečer. Šimr ibn zil-Dževšen je došao, stao pred Imamove prijatelje i upitao: „Gdje su naši sestrčići?“, a mislio je na Abbasa, Džafera, Abdullaha i Osmana, Alijeve sinove. Imam Husejn, a.s., je rekao:

أَجِيبُوهُ وَإِنْ كَانَ فَاسِقًا، فَإِنَّهُ بَعْضُ أَخْوَالِكُمْ.

„Odazovite mu se. Iako je razvratnik, on je jedan od rodbine vaše majke“, jer je njihova majka, Ummu-l-benin, bila iz plemena Beni Kilab kao i Šimr. Oni su izašli i pitali: „Šta hoćeš?“, a on im je saopštio: „Vi, sinovi moje sestre, imate zaštitu pa nemojte da nastradate uz svog brata Husejna, nego se držite pokornosti Jezidu.“ Oni su uzvratili: „Neka je Božije prokletstvo na tebe i tvoju zaštitu! Nama daješ zaštitu, a Poslanikov sin nema zaštitu?“ Abbas, sin Zapovjednika vjernih, je rekao: „Propale, da Bog da, tvoje ruke i prokleta bila zaštita koju si nam ti donio, o, Božiji neprijatelju! Tražiš od nas da ostavimo svog brata i prvaka, Husejna, sina Fatiminog, i prihvatimo pokornost prokletim, sinovima prokletih?“ Potom je Omer ibn Sa'd glasno naredio svojoj vojsci: „O, Božija vojsko! Uzjašite i neka vam Džennet bude nagrada!“ Vojnici su uzjahali pa je Ibn Sa'd krenuo prema imamu Husejnu nakon ikindije namaza.

Imam je sa sabljom sjedio ispred šatora glave naslonjene na koljena pa je njegova sestra Zejneb, kada je čula uzvik, prišla bratu i rekla: „Brate, čuješ li ove zvukove kako se približavaju?“ Imam je podigao glavu i rekao:

إِنِّي رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، السَّاعَةَ فِي الْمَنَامِ، فَقَالَ لِي: إِنَّكَ تَرُوحُ إِلَيْنَا.

„Sad sam u snu vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.a., i rekao mi je: „Ti dolaziš nama.“ Na te njegove riječi sestra se počela udarati po licu i jadikovati. Husejn joj je rekao:

لَيْسَ لَكَ الْوَيْلُ، يَا أُخِيَّةُ، اسْكُتِي، رَحِمَكَ اللَّهُ.

„Nemoj jadikovati sestro, smiri se, neka ti se Allah smiluje!“

Abbas mu je zatim prišao i rekao: „Brate, neprijatelji su stigli.“ Imam je ustao i rekao:

يَا عَبَّاسُ، ارْكَبْ، بِنَفْسِي أَنْتَ، يَا أُخِي، حَتَّى تَلْقَاهُمْ وَتَقُولَ لَهُمْ: مَا لَكُمْ وَمَا بَدَأَ لَكُمْ؟ وَتَسْأَلَهُمْ عَمَّا جَاءَ بِهِمْ.

„Abbase, uzjaši, neka mi duša bude žrtva za te, idi do njih i pitaj ih šta im je i šta žele.“ On je uz oko dvadeset konjanika, među kojima su bili i Zuhejr ibn el-Kajn i Habib ibn Muzehher, otišao do njih i pitali su ih zašto su došli pa su odgovorili: „Stigla nam je naredba od namjesnika da vam ponudimo da mu se predate ili da se borimo protiv vas.“ On im je rekao: „Zadržite se tu, dok se ja ne vratim do Ebu Abdullaha i obavijestim ga o vašem zahtjevu.“ pa se vratio da obavijesti brata, a njegovi saborci su ostali razgovarati s neprijateljskom vojskom, savjetujući ih i odvrćajući od ratovanja protiv Husejna.

Kada je Abbas obavjestio Imama o njihovim namjerama, on je rekao:

ارْجِعْ إِلَيْهِمْ، فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تُؤَخِّرَهُمْ إِلَى الْغُدْوَةِ وَتَدْفَعَهُمْ عَنَّا الْعَشِيَّةَ، لَعَلَّنَا نُصَلِّيَ لِرَبِّنَا اللَّيْلَةَ وَنَدْعُوهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، فَهُوَ يَعْلَمُ أَنِّي قَدْ أَحْبَبْتُ الصَّلَاةَ لَهُ وَتِلَاوَةَ كِتَابِهِ وَالدُّعَاءَ وَالِاسْتِغْفَارَ.

„Vrati se do njih pa, ako uspiješ, odgodi to do sutra i udalji ih večeras od nas kako bismo ovu noć mogli provesti u namaza, molitvi i traženja oprosta od Gospodara. Allah zna da sam Mu se uvijek volio klanjati, učiti Njegovu knjigu, puno Ga moliti i tražiti oprosta od Njega.“

Abbas je prenio Imamov zahtjev. Omer ibn Sa'd je šutio, pa mu je rekao Amr ibn Hadždžadž ez-Zubejdi: „Subhanallah, tako mi Allaha, da su oni Turci ili Dejlemi i da traže od nas tako nešto, mi bismo im dali, pa kako nećemo njima, a oni su Muhammedova porodica?“ I Kajs ibn Aš'as je rekao: „Prihvati to, doista, ujutro će on ratovati protiv tebe“ pa su prihvatili zahtjev.

Kada je nastupila noć, Imam je okupio svoje prijatelja. Imam Ali ibn Husejn Zejnul-abidin je pričao:

فَدَنَوْتُ مِنْهُ لِأَسْمَعَ مَا يَقُولُ لَهُمْ، وَ أَنَا إِذْ ذَاكَ مَرِيضٌ، فَسَمِعْتُ أَبِي يَقُولُ لِأَصْحَابِهِ: أَتُنِي عَلَى اللَّهِ أَحْسَنَ الثَّنَاءِ وَ أَحْمَدَهُ عَلَى السَّرَّاءِ وَ الضَّرَّاءِ، اللَّهُمَّ، إِنِّي أَعْمَدُكَ عَلَى أَنْ أَكْرَمْتَنَا بِالنَّبُوءَةِ وَ عَلَّمْتَنَا الْقُرْآنَ وَ فَهَّمْتَنَا فِي الدِّينِ وَ جَعَلْتَ لَنَا أَسْمَاعاً وَ أَبْصَاراً وَ أَفئِدَةً، فَاجْعَلْنَا مِنَ الشَّاكِرِينَ. أَمَّا بَعْدُ، فَإِنِّي لَا أَعْلَمُ أَصْحَاباً أَوْفَى وَ لَا خَيْراً مِنْ أَصْحَابِي وَ لَا أَهْلَ بَيْتِ آبٍ وَ لَا أَوْصَالَ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي، فَجَزَاكُمُ اللَّهُ عَنِّي خَيْراً، أَلَا، وَ إِنِّي لَأَظُنُّ أَنََّّهُ آخِرُ يَوْمٍ لَنَا مِنْ هَؤُلَاءِ، أَلَا، وَ إِنِّي قَدْ أَذِنْتُ لَكُمْ، فَانْطَلِقُوا جَمِيعاً فِي جِلٍّ لَيْسَ عَلَيْكُمْ مِنِّي ذِمَامٌ، هَذَا اللَّيْلُ قَدْ غَشِيَكُمْ، فَاتَّخِذُوهُ جَمَلاً. وَ لِيَأْخُذْ كُلُّ رَجُلٍ مِنْكُمْ بِرَجُلٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي وَ تَفَرَّقُوا فِي سَوَادِ هَذَا اللَّيْلِ وَ دُرُونِي وَ هَؤُلَاءِ الْقَوْمَ، فَإِنَّهُمْ لَا يَطْلُبُونَ غَيْرِي.

„Ja sam prišao ocu da čujem šta govori, a tada sam bio bolestan, pa sam čuo: „Iskazujem Allahu najljepše pohvale i zahvaljujem Mu se na sreći nesreće. Bože, hvala Tebi što si nas počastio vjerovjesništvo, podučio nas Kur'anu, dao nam spoznaju o vjeri i podario nam uši, oči i srce, pa učini nas zahvalnim.“

A zatim, uistinu, ja ne poznajem prijatelje vjernije i bolje od mojih prijatelja, niti porodicu dobrostiviju i vjerniju od moje porodice. Da vam Bog s moje strane podari najbolje nagrade. Znajte da je ovo posljedni naš dan s ovim narodom i ja sam vam dopustio odlazak pa krenite svi, slobodni ste i ne tereti vas nikakav zavjet meni. Sada vas je noć prekrila svojom tminom, okoristite se tom prilikom. Svaki od vas neka povede po jednog člana moje porodice i neka ga izvede odavde. Razbježite se po tmuni noći i ostavite mene s ovim narodom, jer ovi ljudi samo mene traže. Njegova braća, sinovi, sinovi brata i sinovi Abdullaha ibn Džafera su se usprotivili:

„Zašto to da uradimo? Da bismo ostali živi poslije tebe? Ne dao Bog takav dan da mi budemo živi bez tebe.“ Njegov brat Abbas je počeo s ovim riječima i slijedili su ga i ostali koji su govorili slično.

Potom je Imam pogledao sinove svog amidže Akila i rekao:

حَسْبُكُمْ مِنَ الْقَتْلِ بِمُسْلِمٍ، فَأَذْهَبُوا أَنْتُمْ، فَقَدْ أَذْنْتُ لَكُمْ.

„Muslimovo ubistvo je od vas dovoljno i ja vam dopuštam da idete.“ Oni su ga onda upitali: „Šta ćemo reći ako nas upitaju zašto smo odustali od pomaganja svom vodi i predvodniku i sinovima našeg amidže, koji je bio najbolji amidža, i zašto nismo bacili ni jednu strijelu, nismo gađali kopljem niti udarili sabljom? Ne, tako nam Boga, nikad nećemo nešto tako uraditi. Žrtvovat ćemo naše bogatstvo, život i djecu na tvom putu i do zadnjeg trena bit ćemo uz tebe.“

Muslim ibn 'Avsadže, jedan od Imamovih prijatelja, je rekao: „Kako da te ostavimo, a neprijatelji su te opkolili? Kakav ćemo izgovor u tom slučaju imati kod Boga? Tako mi Boga, ja se neću odvojiti od tebe sve dok svojim kopljima ne rascijepim grudi tvojih neprijatelja i želim da ratujem s njima dok je sablja u mojim rukama. Ako ne budem imao nikakvog oružja, kamenjem i grumenjem zemlje ići ću rat s njima dok ne predam dušu Stvoritelju duše.“

Se'id ibn Abdullah el-Hanefi je rekao: „Tako mi Boga, o, sine Allahovog Poslanika, mi nećemo odustati od pomaganja tebi dok ne dokažemo da smo ispoštovali Poslanikovo pravo u vezi s tobom. Tako mi Boga, kada bih znao da ću sedamdeset puta biti ubijen i da će mi tijelo sedamdeset puta biti spaljeno, u prah pretvoreno i ponovo oživljeno, opet ne bih odustao od pomaganja tebi. Ja znam da smrt nije više od jedanput, a nakon toga su beskrajne blagodati Božije.“

Zuhejr ibn el-Kajn mu je odvratio: „O, sine Božijeg Poslanika, tako mi Boga, volio bih da podržavajući tebe hiljadu puta budem ubijen i ponovo oživljen i ponovo ubijen i opet bih imao želju da se mojom pogibijom spasiš ti, ili jedan od mladića od tvoje braće, djeca ili porodica.“

Još neki od Imamovih prijatelja su govorili, ali svi su bili složni u jednom: „Dat ćemo život za tebe. Branit ćemo te rukama i licima i tek kad budemo ubijeni, tek tada smo odradili svoju zadaću i ispunili svoj dug.“

Imam Husejn, a.s., je naredio svojim prijateljima da u potpunosti primaknu šatore jedan uz drugi i da zatvore sve prolaze kroz njih tako da se s neprijateljima suoče samo s jedne strane, a da šatori budu na desnoj i na lijevoj strani i iza njihovih leđa. Potom su cijelu noć proveli u namazu, dovi, istigfaru i poniznosti pred Svevišnjim Bogom. Zvuk koji se dizao iz šatora, poput zvuka koji se diže iz košnica pčela, milovao je uši. Neki su bili na kijamu, neki na sjedenju, neki na ruku'u. Jedna skupina je bila na sedždi. Te noći su iz neprijateljskih redova trideset i dva vojnika prešla na Imamovu stranu.

Neki od Imamovih ashaba su pričali: „Grupa konjanika iz Ibn Sa'dove vojske u izviđanju je prolazila pored nas, a Husejn, a.s., je učio časni ajet:

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّنا نُمْلِي لَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ ۚ إِنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ لِيَزْدَادُوا إِثْمًا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ مَا كَانَ لِلَّهِ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ

Neka nikako ne misle nevjernici da je dobro za njih to što im dajemo dug život. Mi im ga dajemo samo za to da što više ogrezu u grijehu; njih čeka

sramna patnja. Allah neće vjernike s licemjerima ostaviti, već će loše od dobrih odvojiti. (Ali Imran, 178 i 179) To je čuo jedan od njih, koji se zvao Abdullah ibn Semir, i rekao: „Mi smo, tako mi Gospodara Kabe, dobri koje je Allah odvojio od vas“, a Burejr ibn Hudejr mu je uzvratio: „O, razvratniče, je li tebe Allah učinio dobrim?“ Ovaj je upitao: „Ko si ti teško tebi!“ i Burejr se predstavio pa su razmjenili uvrjednje riječi.

U zoru je imam Husejn spustio glavu i nakratko zaspao, potom se probudio i rekao:

رَأَيْتُ، كَأَنَّ كِلَابًا قَدْ شَدَّتْ عَلَيَّ لَتْنَهُنَّيَ وَ فِيهَا كَلْبٌ أَبْقَعُ، رَأَيْتُهُ أَشَدَّهَا عَلَيَّ، وَ أَطْنُ أَنْ
الَّذِي يَتَوَلَّى قَتْلِي رَجُلٌ أَبْرَصُ.

„Sanjao sam kako čopor pasa pokušava da me razdere, a među njima je jedan šareni pas bio najžešći protiv mene. Mislim da će onaj koji će me ubiti biti gubav.“

Dan Ašure

Prošla je noć i osvanuo je taj strašni dan – dan Ašure, krvi, džihada i šehadeta. S njim su se pojavili i vrhovi kopalja, šiljci i jezici mržnje, svi pruženi da prodru u Husejnovu tijelo i unište one koji pozivaju na Istinu i borce za poslanicu i pricipe.

Imam Husejn je stameno poput neosvojive planine gledao dolazeću vojsku. Duša mu je bila smirena, svijet laži postao je u njegovim očima neznatan, a vojska neistine beznačajna i podigao je ruke skrušeno moleći Allaha:

اللَّهُمَّ، أَنْتَ تَقْتِي فِي كُلِّ كَرْبٍ، وَ رَجَائِي فِي كُلِّ شِدَّةٍ، وَ أَنْتَ لِي فِي كُلِّ أَمْرٍ نَزَلَ بِي تَقَّةٌ وَ
عُدَّةٌ، كَمْ مِنْ هَمٍّ يَضْعُفُ فِيهِ الْفَوَادُ وَ تَقَلُّ فِيهِ الْحِيلَةُ وَ يَخْذُلُ فِيهِ الصَّدِيقُ وَ يَسْمُتُ فِيهِ الْعَدُوُّ،
أَنْزَلْتَهُ بِكَ وَ سَكَّوْنُهُ إِلَيْكَ، رَغْبَةً مِنِّي إِلَيْكَ عَمَّنْ سِوَاكَ، فَفَرَّجْتَهُ وَ كَشَفْتَهُ، فَأَنْتَ وَلِيُّ كُلِّ نِعْمَةٍ
وَ صَاحِبُ كُلِّ حَسَنَةٍ وَ مُنْتَهَى كُلِّ رَغْبَةٍ.

„Gospodaru! Ti si mi oslonac u svakoj nedaći i Tebi se nadam u svakoj teškoći. U svemu što mi se desilo, Ti si bio moj oslonac i uzdanica. Koliko je samo tuga koje slamaju srce i čine da stvari izgledaju nerješive, prijatelje potiču da uskrate pomoć, a neprijatelje da budu zluradi i ja sam ih sve donosio Tebi i jadao se pred Tvojim predvorjem, jer ni prema kome osim prema Tebi nemam želju. Ti si mi ih riješio i otklonio. Ti posjeduješ svaku blagodat, Vlasnik si svega dobrog i kruna si svake želje.“

Imamov govor pred kufskom vojskom

Vojska Omera ibn Sa'da je počela stezati obruč oko imama Husejna. Vidjevši njihovu mnogobrojnost i namjeru da se bore protiv njega ako se ne preda Jezidu ibn Muaviji, Imam je stavio turban Allahovog Poslanika na glavu, uzjahao na devu, uzeo Poslanikovo oružje, približio im se dovoljno da ga mogu čuti i počeo govoriti:

يَا أَهْلَ الْعِرَاقِ، - وَ جُلُوهُمْ يَسْمَعُونَ - فَقَالَ: أَيُّهَا النَّاسُ، اسْمَعُوا قَوْلِي وَ لَا تَعْجَلُوا حَتَّى
أَعْظَمَكُمْ بِمَا يَحِقُّ لَكُمْ عَلَيَّ وَ حَتَّى أَعْذِرَ إِلَيْكُمْ، فَإِنْ أَعْطَيْتُمُونِي النِّصْفَ، كُنْتُمْ بِذَلِكَ أَسْعَدَ وَ إِنْ
لَمْ تُعْطُونِي النِّصْفَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ، فَأَجْمِعُوا رَأْيَكُمْ، (ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ

وَلَا تَنْظُرُونَ)، (إِنَّ وَلِيِّ اللَّهِ الَّذِي نَزَلَ الْكِتَابُ ۖ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ) - ثُمَّ حَمَدَ اللَّهُ وَ أَثْنَى عَلَيْهِ وَ ذَكَرَ اللَّهُ بِمَا هُوَ أَهْلُهُ وَ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ، وَ عَلَى مَلَائِكَتِهِ وَ أَنْبِيَائِهِ فَلَمْ يَسْمَعْ مِنْكُمْ قَطُّ قَبْلَهُ وَ لَا بَعْدَهُ أَبْلَغُ فِي مَنْطِقٍ مِنْهُ، ثُمَّ قَالَ: أَمَّا بَعْدُ، فَأَنْسُبُونِي، فَأَنْظُرُوا مَنْ أَنَا، ثُمَّ ارْجِعُوا إِلَى أَنْفُسِكُمْ وَ عَاتِبُواهَا، فَأَنْظُرُوا، هَلْ يَصْلُحُ لَكُمْ قَتْلِي وَ انْتِهَاكَ حُرْمَتِي؟ أَلَسْتُ ابْنَ بَنْتِ نَبِيِّكُمْ وَ ابْنِ وَصِيِّهِ وَ ابْنِ عَمِّهِ وَ أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُصَدِّقِ لِرَسُولِ اللَّهِ بِمَا جَاءَ بِهِ مِنْ عِنْدِ رَبِّهِ؟ أَوْ لَيْسَ حَمْرَةَ سَيِّدِ الشَّهَدَاءِ عَمِّي؟ أَوْ لَيْسَ جَعْفَرُ الطَّيَّارِ فِي الْجَنَّةِ بِجِنَاحَيْنِ عَمِّي؟ أَوْ لَمْ يَبْلُغْكُمْ مَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ لِي وَ لِأَخِي، هَذَانِ سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ؟ فَإِنْ صَدَقْتُمُونِي بِمَا أَقُولُ، وَ هُوَ الْحَقُّ، وَ اللَّهُ، مَا تَعَمَّدْتُ كَذِبًا مُنْذُ عَلِمْتُ أَنَّ اللَّهَ يَمُقَّتْ عَلَيْهِ أَهْلُهُ، وَ إِنْ كَذَبْتُمُونِي، فَإِنَّ فِيكُمْ مَنْ لَوْ سَأَلْتُمُوهُ عَنْ ذَلِكَ أَخْبَرَكُمْ، سَلُوا جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيَّ وَ أَبَا سَعِيدٍ الْخُدْرِيَّ وَ سَهْلَ بْنَ سَعْدٍ السَّاعِدِيَّ وَ زَيْدَ بْنَ أَرْقَمَ وَ أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ، يُخْبِرُوكُمْ أَنَّهُمْ سَمِعُوا هَذِهِ الْمَقَالَةَ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ، لِي وَ لِأَخِي، أَمَا فِي هَذَا حَاجِرٌ لَكُمْ عَنْ سَفَكِ دَمِي؟ ... ثُمَّ قَالَ لَهُمُ الْحُسَيْنُ: فَإِنْ كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ هَذَا، أَ فَتَشْكُونَ أَنِّي ابْنُ بَنْتِ نَبِيِّكُمْ؟ فَوَ اللَّهِ، مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَ الْمَغْرِبِ ابْنُ بَنْتِ نَبِيٍّ غَيْرِي فِيكُمْ وَ لَا فِي غَيْرِكُمْ، وَ يَحْكُمُ، أَ تَطْلُبُونِي بِقَتِيلٍ مِنْكُمْ قَتَلْتُهُ؟ أَوْ مَالٍ لَكُمْ اسْتَهْلَكْتُهُ؟ أَوْ بِقَصَاصٍ جِرَاحَةٍ؟ - فَأَخَذُوا لَا يُكَلِّمُونَهُ - فَنَادَى: يَا شَيْبَةَ بْنَ رَبِيعٍ، يَا حَجَّارَ بْنَ أَبَجَرَ، يَا قَيْسَ بْنَ الْأَشْعَثِ، يَا يَزِيدَ بْنَ الْحَارِثِ، أَلَمْ تَكْتُبُوا إِلَيَّ أَنْ قَدْ أَيْتَعْتَ الثَّمَارَ وَ اخْضَرَ الْجَنَابَ وَ إِنَّمَا تَقْدُمُ عَلَى جُنْدٍ لَكَ مُجَنَّدٌ؟ فَقَالَ لَهُ قَيْسُ بْنُ الْأَشْعَثِ: مَا نَذَرِي مَا تَقُولُ وَ لَكِنْ أَنْزَلَ عَلَى حُكْمِ بَنِي عَمِّكَ. فَقَالَ لَهُ الْحُسَيْنُ: لَا وَ اللَّهِ، لَا أُعْطِيكُمْ بِيَدِي إِعْطَاءَ الدَّلِيلِ وَ لَا أُفْرِقُ فِرَارَ الْعَبِيدِ. ثُمَّ نَادَى: يَا عِبَادَ اللَّهِ، (وَإِنِّي عَدْتُ بِرَبِّي وَ رَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونِ) أَعُوذُ (بِرَبِّي وَ رَبِّكُمْ مِّنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ)

„O, Iračani (a većina ga je čula), o, ljudi, poslušajte moje riječi i ne žurite za svojim poslom, kako bih vam uputio savjet zbog prava koje imate nada mnom“, i objasnio je razlog svog dolaska. „Pa ako prihvatite moje obrazloženje, budete smatrali moje riječi ispravnim i budete se pošteno odnosili prema meni, stići ćete do sreće i nećete imati nikakvog razloga da mi se suprotstavljate. Ali ako ne prihvatite moje obrazloženje i ne budete se pošteno odnosili prema meni – onda se zajedno s božanstvima svojim odlučite i to ne krijte, zatim to nada mnom izvršite i ne odgađajte. (Junus, 71) Zaista, moj zaštitnik je Allah, Koji Knjigu objavljuje i On se o dobrima brine.“ (El-A'raf, 196)

Potom se zahvalio Bogu i proučio zikr dostojan Njegovog veličanja, poslao salavat na Njegovog Poslanika, meleke i ostale poslanike. Ni prije niti poslije nije se čuo nijedan govornik riječitosti od njega. Onda je nastavio: „Pogledajte moj rod i vidite ko sam ja. Potom pogledajte sebe i korite sami sebe. Pogledajte je li vam dopušteno ubiti me i pogaziti moju svetost? Zar ja nisam sin kćerke vašeg Poslanika? Zar ja nisam sin Poslanikovog oporučitelja i sin Poslanikovog amidžića, prvog čovjeka koji je povjerovao u Boga i prvog ko je potvrdio istinitost Poslanika Njegova? Zar Hamza, prvak šehida, nije amidža moga oca? Zar Džafer Tajjar nije moj amidža? Zar do vas nisu došle riječi Poslanika vezane za mene i moga brata: „Njih dvojica su predvodnici mladića Dženneta“? Ako ove moje riječi smatrate ispravnim kao što jesu, a kunem se Bogom da otkad sam saznao da se Bog srdi na lažljivce ja nikada nisam izrekao nijednu laž, ako moje riječi smatrate neispravnim, među vama se nalaze osobe koje možete pitati, izvijestit će vas. Pitajte Džabira ibn Abdullaha el-Ensarija, Ebu Sa'ida Hudrija, Sahla ibn Sa'da es-Sa'idija, Zejda ibn Erkama ili Enesa ibn Malika. Reći će vam da su od Poslanika čuli ove riječi o meni i mom bratu. Zar vas

ova činjenica ne sprječava da prolijevate moju krv? ... Ako sumnjate u ovaj hadis, zar sumnjate u to da sam ja sin kćerke vašeg Poslanika? Tako mi Boga, ni na istoku ni na zapadu, ni među vama ni među drugima, niko osim mene nije sin kćerke vašeg Poslanika. Samo sam ja unuk Poslanikov. Recite mi jesam li ubio nekoga od vas da biste od mene tražili njegovu krv? Jesam li uništio vaš imetak? Jesam li nekoga ranio pa trebate izvršiti odmazdu nada mnom?“

Niko iz neprijateljske vojske nije odgovorio na to. Imam je zatim gromoglasno uzviknuo: „O, Šebes ibn Rib'ij, o Hadždžar ibn Ebdžer, o Kajs ibn Eš'es, o, Jezide ibn el-Herse, zar mi vi niste napisali: „Naše voće je sazrelo, vrtovi ozelenjeli i iščekujemo tvoj dolazak. Vojska je spremna da se pokori tvojoj naredbi?““ Kajs ibn Eš'es mu se obratio: „Ne razumijemo šta pričaš, ali pristani uz vlast jednog iz vaše familije.“ Imam mu je odgovorio: „Ne, tako mi Boga, neću mu pružiti ruku poniženja i neću pobjeći kao što robovi bježe.“ Potom je rekao: „I ja se obraćam i svome i vašem Gospodaru da me ne kamenujete (Ed-Duhan, 20), molim Gospodara svoga i Gospodara vašega da me zaštiti od svakog oholog koji ne vjeruje u Dan u kome će se račun polagati!“ (El-Mu'min, 27)

Ljudi su insistirali na borbi protiv njega i oduljivali svoju zabludu pa su odgovorili slično onome što su stanovnici Medjena odgovorili svom poslaniku, kako to Uzvišeni Allah u svojoj časnoj Knjizi prenosi:

مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَاكَ فِينَا ضَعِيفًا

„Mi ne razumijemo mnogo toga što ti govoriš, a vidimo da si ti među nama jadani.“ (Hud, 91)

Hurr između Dženneta i Džehennema

Ipak su riječi imama Husejna nekoga dirnule: bio je to Hurr ibn Jezid er-Rijahi, koji se pokajao za ono što je prethodno uradio imamu Husejnu i počeo se sa svojim konjem približavati strani imama Husejna, ali i vraćati se, uznemiren i dvoumeći se. Kada su ga upitali za razlog takvog stanja, odgovorio je: „Tako mi Allaha, jasno mi je da biram između Dženneta i Džehennema, dunjaluka i ahireta, a pametan neće izabrati ništa drugo osim ahireta i Dženneta.“ Potom je potjerao konja i pridružio se Husejnu pa stao na ulaz njegovog šatora. Imam je izašao, a Hurr se spustio i počeo mu ljubiti ruke i tražiti od njega oprost i velikodušnost. Imam Husejn mu je rekao: „Svevišnji Allah će primiti tvoje pokajanje. On je Onaj Koji prima pokajanja i milostiv je.“, a Hurr mu je uzvratio: „Tako mi Allaha, ja za sebe ne vidim nikakvo pokajanje osim ratovanja pred tobom sve dok ne budem ubijen na tvom putu.“

Hurr je potom održao govor Kufljanima i savjetovao ih podsjećajući ih na njihov stav prema imamu Husejnu i njihove pozive. Poticao ih je na napuštanje borbe protiv njega pa otišao u boj. Ljudi su prvo bježali pred njim, a onda su ga u velikom broju počeli napadati, sve dok nije postao šehid.

Borba koja je postala vječna

Imam Husejn je bio utvrdio svoje šatore i iza njih prokopao kanal u kojem je naložio vatru kako bi spriječio iznenadne napade sleđa i tako zaštitio žene i djecu. Šimr ibn zil-Dževšen je ugledavši vatru u kanalu, povikao: „O, Husejne! Požurio si s vatrom prije Sudnjeg dana!“, a on mu je uzvratio: „Ti si preči da izgoriš u njoj.“ Muslim ibn Avsadže, imam Husejnov prijatelj, htio ga je gađati strijelom, ali ga je Imam spriječio: „Nemoj ga gađati jer doista ne želim da ja započnem rat.“

Historičari su zabilježili da su i neki Imamovi prijatelji, nakon njegovog prvog govora, također držali govor i da je imam Husejn uzeo Kur'an, otvorio ga iznad svoje glave, stao pred ljude i po drugi put im počeo govoriti: „O, ljudi, neka između mene i vas presudi Knjiga Božija i sunnet moga djeda, Poslanika Božijeg.“ Potom je pozvao da ga pogledaju i da vide na njemu Poslanikovu sablju, pancir i turban. Kad su vidjeli i potvrdili, upitao ih je zašto će ga ubiti, a oni su odgovorili da je to zbog pokornosti Ubejduhahu ibn Zijađu, na što im je Imam rekao:

تَبَّأَ لَكُمْ، أَيُّهَا الْجَمَاعَةُ، وَتَرَحَّأَ، حِينَ اسْتَصْرَحْتُمُونَا وَالْهَيْبَ فَأَصْرَحْنَاكُمْ مُوجِبِينَ، سَلَّيْنَا عَلَيْنَا سَيْفًا لَنَا فِي أَيْمَانِكُمْ وَحَشَشْنَا عَلَيْنَا نَارًا افْتَدَحْنَاهَا عَلَى عَدُوِّنَا وَ عَدُوِّكُمْ، فَأَصْبَحْتُمْ أَلْبَاءَ لَأَعْدَائِكُمْ عَلَى أَوْلِيَانِكُمْ، بَغِيرَ عَدْلٍ أَفْسَوْهُ فِيكُمْ وَ لَا أَمَلَ أَصْبَحَ لَكُمْ فِيهِمْ، فَهَلَّا، لَكُمْ الْوَيْلَاتُ، تَرَكْتُمُونَا، وَ السَّيْفُ مَشِيمٌ وَ الْجَاشُ طَامِنٌ وَ الرَّأْيُ لِمَا يَسْتَحْصِفُ، وَ لَكِنْ أَسْرَعَ عَنَّمُ إِلَيْهَا كَطَبِيرَةِ الدَّبَى وَ تَدَاعَيْتُمْ إِلَيْهَا كَنَهَافَتِ الْفَرَّاشِ، فَسَحَقًا لَكُمْ، يَا عِبِيدَ الْأَمَةِ وَ شَذَّادَ الْأَحْزَابِ وَ نَبْذَةَ الْكِتَابِ وَ مُحَرَفِي الْكَلِمِ وَ عُصْبَةَ الْأَثَامِ وَ نَفْثَةَ الشَّيْطَانِ وَ مُطْفِئِي السُّنَنِ، (وَيَحْكُمُ)، أ هُوَ لَا يَتَعَصَّدُونَ وَ عَنَّا تَتَخَذَلُونَ؟ أَجَلٌ، وَ اللَّهُ، غَدْرٌ فِيكُمْ قَدِيمٌ، وَ شَجَّتْ إِلَيْهِ أَسْوَلكُمْ وَ تَأَزَّرَتْ عَلَيْهِ فُرُوعُكُمْ، فَكُنْتُمْ أَحَبَّ ثَمَرٍ، شَجًّا لِلنَّاطِرِ وَ أَكْلَةً لِلْعَاصِبِ. أَلَا، وَ إِنَّ الدَّعِيَّ ابْنَ الدَّعِيِّ قَدْ رَكَزَ بَيْنَ اثْنَيْنِ بَيْنَ السَّلَةِ وَ الدَّلَةِ، وَ هِيَهَاتَ مَنَا الدَّلَةُ، يَا بَنِي اللَّهِ ذَلِكَ لَنَا وَ رَسُولُهُ وَ الْمُؤْمِنُونَ وَ حُجُورٌ طَابَتْ وَ طَهَّرَتْ وَ أَنْوَفٌ حَمِيَّةٌ وَ نَفُوسٌ أَبْيَةُ مِنْ أَنْ نُؤْثِرَ طَاعَةَ اللَّامِ عَلَى مَصَارِعِ الْكَرَامِ، أَلَا وَ إِنِّي زَاجِفٌ بِهِذِهِ الْأُسْرَةِ مَعَ قَلَّةِ الْعَدَدِ وَ خِذْلَةِ النَّاصِرِ. ثُمَّ أَوْصَلَ كَلَامَهُ بِأَبْيَاتِ فَرُوءِ بْنِ مُسَيْكٍ الْمُرَادِيِّ

فَإِنْ نَهَزِمَ فَهَزَامُونَ قَدِمًا وَ إِنْ نُغَلَبَ فَعَيْرٌ مُعَلَّيْنَا

وَ مَا إِنْ طِبْنَا حُبُّنٌ وَ لَكِنْ مَنَايَا وَ دَوْلَةُ آخِرِينَا

فَقُلْ لِلشَّامِتِينَ بِنَا أَفِيحُوا سَيَلَقَى الشَّامِتُونَ كَمَا لَقِينَا

إِذَا مَا الْمَوْتُ رَفَعَ عَنْ أَنْاسِي كَلَاكِلَهُ أَنَاخَ بِآخِرِينَا

„Teško vama, o, ljudi, teško vama! Zar ste, nakon što ste izbezumljeni digli glas i tražili da vam pritekemo u pomoć i nakon što smo vam pohitali u pomoć, isukali na nas sablju koja je po dogovoru trebala biti uz nas? Vatru koju smo zapalili protiv naših i vaših neprijatelja rasplamsali ste po nama? Okrenuli ste se protiv svojih prijatelja i postali vojska svojih neprijatelja, a da od njih niste vidjeli nikakve pravednosti niti nade. Teško vama, okrenuli ste se od nas još dok su sablje bile u koricama, srca mirna i dok još nije bilo promjene u našem opredjeljenju. Ali baš vi ste poput skakavaca nagrnuli na nas i poput ptica ste se spustili sa svih strana. Sklopili ste ugovor, a onda ga

raskinuli. Dabogda vam lice pocrnilo, o, robovi služavki i ostaci zalutalih skupina.

O, vi, koji ste napustili Kur'an, o, vi, koji iskrivljujete Knjigu Božiju, o, vi, koji ste odgojeni rukom grješnika, o, vi, koji ste ispali iz šejtanovog nosa, o, vi, koji gasite svjetlost sunneta, teško li je vama! Podržavate li to njih i dižete li to ruke od nas? Da, tako mi Boga, prevara je u vama još od davnih vremena. Vaši korijeni su vezani za prevaru, vaše granje je uzelo snagu iz tog korijena i vi ste njegovo prljavo voće. Izvor ste tuge za onog ko vas gleda i mastan zalogaj uzurpatora. Znaite da me ovaj vanbračno rođeni, sin vanbračno rođenog, postavio da biram između dvije stvari: sablje ili poniženja. Kako li je daleko poniženje od nas! Bog to ne prihvata od nas, a ne dopada se ni Njegovom Poslaniku, vjernicima, čednim i neokaljanim ljudima koji su nas čestitim srcima i dostojanstvenim dušama odgojili da damo prednost plemenitim pobudama nad niskim. Budite svjesni, ja ću s ovom nekolicinom ljudi, nemajući pomagača, ratovati s vama.“

Imam je potom recitovao nekoliko epskih stihova Ferve ibn Museika el-Muradija: „Ako porazimo neprijatelja, pa uvijek smo i bili oni koji poražavaju i ako budemo poraženi, pa nećemo biti slomljeni. Doista u našoj naravi nema kukavičluka, ali nama je smrt, a vlast drugima, pa reci onima koji su zluradi: Probudite se! Jer zluradi će uskoro susresti isto što i mi kada smrt podigne svoja prsa s jedne skupine i spusti ih na drugu skupinu,“ i nastavio:

ثُمَّ أَيُّمُ اللَّهُ لَا تَلْبَثُونَ بَعْدَهَا إِلَّا كَرَيْثٍ مَا يُرْكَبُ الْفَرَسُ حَتَّى تَدُورَ بِكُمْ دَوْرَ الرَّحَى وَ تَقْلَقُ
بِكُمْ قَلَقَ الْمَحْوَرِ عَهْدَ عَهْدِهِ إِلَيَّ أَبِي عَنْ جَدِّي (فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشَرَّاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ
عَلَيْكُمْ غَمَةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُونِ) (إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ ۚ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا
هُوَ أَجْدُ بِنَاصِيَتِهَا ۚ إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ)

„... Znaite, tako mi Boga, nakon moga pogubljenja neće proći vremena ni koliko je potrebno da se uzjaše na konja, a događaji će vas poput kamenog mlina oko sebe okrenuti i obuhvatit će vas podrhtavanje poput podrhtavanja na njegovoj sredini. To je obećanje koje mi je moj otac prenio od mog djeda. 'Onda se, zajedno sa božanstvima svojim, odlučite, i to ne krijte; zatim to nada mnom izvršite i ne odgađajte!' (Junus, 71) 'Ja se uzdam u Allaha, u moga i vašega Gospodara! Nema ni jednog živog bića koje nije u vlasti Njegovoj; Gospodar moj zaista postupa pravedno.“ (Hud, 56) Potom je pružio ruke prema nebu:

اللَّهُمَّ، أَحْبِسْ عَنْهُمْ قَطَرَ السَّمَاءِ وَ ابْعَثْ عَلَيْهِمْ سَنِينَ كَسَنِي يُوسُفَ وَ سَلِّطْ عَلَيْهِمْ غَلَامَ
تُفَيْفٍ، فَيَسُومَهُمْ كَأَسَأَ مُصْبِرَةٍ، فَإِنَّهُمْ كَذَّبُونَا وَ خَذَلُونَا وَ أَنْتَ رَبُّنَا، (عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنْتَبْنَا
وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ)

„Bože, uskrati im nebeske padavine i pošalji im godine kakve su bile Jusufove godine. Bože, učini da nad njima vlada sekefijski mladić, da ih on napoji zdjelom prepunom poniženja i jada. Oni su nas porekli, napustili i ostavili bez pomagača. Ti si naš Gospodar, na Tebe se oslanjamo i na koncu ćemo se svi Tebi vratiti.“

Omer ibn Sa'd je i dalje navaljivao da ratuje protiv imama Husejna, a Imam je govorio, savjetovao i uzvrćao narodu onim ljepšim, pa kada je vidio da nema koristi od savjeta, rekao Ibn Sa'du:

يَا عُمَرُ، أَنْتَ تَقْتُلُنِي، تَزْعُمُ أَنَّ يُؤَلِّفَكَ الدَّعِيُّ ابْنُ الدَّعِيِّ بِلَادَ الرَّيِّ وَ جُرْجَانَ؟ وَاللَّهِ، لَا تَنْتَهِنَا بِذَلِكَ أَبَدًا، عَهْدًا مَعُوهَدًا، فَاصْنَعْ مَا أَنْتَ صَانِعٌ، فَإِنَّكَ لَا تَفْرَحُ بَعْدِي بِدُنْيَا وَلَا آخِرَةٍ، وَ لَكَائِي بِرَأْسِكَ عَلَى قَصَبَةٍ قَدْ نُصِبَ بِالْكَوْفَةِ، يَتَرَامَاهُ الصَّبِيَانُ وَ يَتَّخِذُونَهُ غَرَضًا بَيْنَهُمْ.

„O, Omere, ti hoćeš da me ubiješ i misliš da će ti ovaj vanbračno rođeni, sin vanbračno rođenog, predati vlast nad Rejom i Gogranom? Tako mi Boga, nikad to nećeš doživjeti. Ovo ti je neporeknuto obećanje. Pa uradi šta možeš. Poslije mene nećeš vidjeti radosti ni na ovom ni na onom svijetu. Kao da gledam kako ti je glava na trskov štap natakuta u Kufi i djeca se nadmeću ko će je kamenom pogoditi.“ Ibn Sa'd je srdito okrenuo lice.

Šejtan je savladao Omera ibn Sa'da pa je on stavio strijelu u svoj luk, odapeo je prema vojski imama Husejna i rekao: „Budite svjedoci da sam ja prvi odapeo strijelu.“ Potom su se i ostali počeli gađati strijelama i započeo je rat. Imam Husejn se obratio svojim prijateljima:

فُؤُومُوا، رَحِمَكُمُ اللّٰهُ، إِلَى الْمَوْتِ الَّذِي لَا بُدَّ مِنْهُ، فَإِنَّ هَذِهِ السَّهْمَ رَسُولُ الْقَوْمِ إِلَيْكُمْ.

„Ustanite, neka vam se Allah smiluje u smrti od koje nema izlaza, jer, doista, ove strijele su izaslanici ovog naroda prema vama“ pa su krenuli u borbu poput razjarenih lavova, ne obraćajući pažnju na smrt i radujući se susretu s Uzvišenim Allahom, kao da su gledali svoja boravišta s vjerovjesnicima, istinoljubivim vjernicima i Božijim dobrotivim robovima. Nije bio ubijen nijedan od njih, a da nije rekao: „Esselamu alejkum, ja, Eba Abdillah, selam tebi Husejne!“ i da nije oporučio svojim prijateljima da žrtvuju svoju krv i svoje duše za imama Husejna. Sukob se rasplamsao između dvije strane, a nijedan Husejnov podržavatelj nije ubijen dok nije ubio barem deset do dvadeset neprijatelja.

Mlin rata se nastavio okretati na polju Kerbele i sveta krv je nastavila teći kako bi napravila sebi put kroz rijeku vječnosti. Husejnovi prijatelji su padali jedan za drugim, ali su prije toga ranjavanjem iscrpili neprijateljsku vojsku i ubijanjem je iznemogli pa su iz vojske Omera ibn Sa'da počeli vikati: „Ako se rat između nas i njih nastavi pojedinačnim borbama, oni će nas dokrajčiti! Napadnimo na njih svi odjednom i gađajmo ih strijelama i kamenjem!“ Počeo je napad prema ostatku ashaba imama Husejna pa su ih opkolili s više strana, upotrebljavajući sva sredstva ubijanja i niske metode, sve dok nisu ubili većinu vojnika vojske imama Husejna.

Sunce je polahko prelazilo drugu polovinu neba i nastupilo je vrijeme namaza, pa je imam Husejn pozvao na namaz. Poprište borbe za njega je postalo mihrab za džihad i ibadet. Sablja i koplje ga nisu mogli spriječiti od šaputanja s Allahom te uzdizanja prema vrtovima svetosti i svjetovima ljepote i veličanstva.

Njegovi ashabi su i dalje jedan po jedan izlazili i bivali ubijani, sve dok uz njega nije bilo više nikog osim njegove porodice, pa je krenuo njegov sin, Ali ibn Husejn, čija majka je bila Lejla bint ebi Murre ibn Urve ibn Mes'ud es-Sekefi, i koji je bio jedan od najljepših ljudi. Napao je na neprijatelja izgovarajući: „Ja sam Ali, sin Husejna sina Alija! Tako mi Božije Kuće, smo preči Poslaniku. Tako mi Allaha, neće nad nama vladati vanbračno rođeni sin!“ i tako više puta, a Kufljani su izbjegavali da ga ubiju. Gledao ga je Murre ibn Munkiz el-Abdi pa rekao: „Neka svi grijesi Arapa budu moji ako pored mene prođe ponavljajući to, a da ne ožalostim njegovog oca.“ I kada je u napadu naišao pored njega, Murre ibn Munkiz ga

je pogodio kopljem i on je pao, a onda su ga opkolili i raskomadali sabljama. Došao je potom Husejn i stao pored njega govoreći:

إِقْتَلَ اللَّهُ قَوْمًا قَتَلُواكَ، يَا بُنَيَّ، مَا أَجْرَاهُمْ عَلَى الرَّحْمَنِ وَ عَلَى أَنْتَهَاكَ حُرْمَةَ الرَّسُولِ

„Neka Allah ubije narod koji je tebe ubio, o, sine moj. Koliko li su se osmjelili na Milostivog i na skrnavljenju svetosti Poslanika.“ Iz očiju su mu lile suze dok je govorio:

إِلَى الدُّنْيَا بَعْدَكَ الْعَفَاءُ

„Neka propadne dunjaluk nakon tebe.“ Izašla je Zejneb, Husejnova sestra, i potrčala prema njemu vičući: „O, brate, moj bratiću!“ Došla je blizu i pala po njemu. Imam Husejn ju je podigao, vratio u šator i naredio mladićima da odnesu svog brata, pa su ga prenijeli i spustili pred šator ispred kojeg su se borili.

Potom je čovjek iz Omer ibn Sa'dove vojske pod imenom Amr ibn Subejh strijelom pogodio Abdullaha ibn Muslima ibn Akila. Abdullah je bio stavio ruku na čelo da se čuva pa je strijela pogodila njegovu ruku, prošla do čela i zabila ruku za čelo tako da je nije mogao skloniti. Potom je neki drugi prišao, svoje koplje zabio u njegovo srce i tako ga ubio. Čovjek pod imenom Abdullah ibn Kutbe et-Tai' je napao na Avna ibn Abdullaha ibn Džafera ibn ebi Taliba pa ga ubio. Čovjek pod imenom Amir ibn Nehšel et-Tejmi je napao na Muhammeda ibn Abdullaha ibn Džafera ibn ebi Taliba pa ga ubio, a čovjek pod imenom Osman ibn Halid el-Hamdani je napao na Abdurrahmana ibn Akila ibn ebi Taliba pa ga ubio.

Humejd ibn Muslim je pričao: „U takvoj situaciji je izašao dječak čije lice je bilo poput komadića mjeseca. U ruci je imao sablju, a na njemu su bili košulja i hlače te sandale na kojima je jedna svezica bila raskinuta. Omer ibn Seid ibn Nufejl el-Ezdi mi je rekao: „Tako mi Allaha, napast ću ga.“ Pokušao sam ga odgovoriti od toga: „Subhanallah, šta želiš postići time? Pusti ga, dovoljni su mu ovi ljudi koji neće ostaviti nikoga od njih živim,“ ali on ga je svejedno napao. Dječak nije se ni okrenuo kada ga je ovaj udario sabljom po glavi i rapolovio je. Samo je zavapio: „O, amidža!“ i licem pao na zemlju. Husejn je ovo gledao kao što gleda soko, pa napao žestinom bijesnog lava i udario sabljom Omera ibn Seida Nufejla te mu, pošto se zaklanjao rukom, odsjekao podlakticu, vičući da ga svi čuju. Potom se Husejn udaljio od njega, a vojska pojurila da ga spasi pa su ga konji gazili dok nije umro. Kad se prašina spustila, vidio sam Husejna kako stoji pored glave dječaka koji je trzao nogama po zemlji i govori:

بَعْدًا لِقَوْمٍ قَتَلُواكَ وَمَنْ خَصِمْتَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيْكَ جَدُّكَ، ثُمَّ قَالَ: عَزَّ، وَاللَّهِ، عَلَى عَمَلِكَ أَنْ تَدْعُوهُ فَلَا يُجِيبُكَ، أَوْ يُجِيبَكَ فَلَا يَنْفَعُكَ صَوْتُ، وَاللَّهِ، كَثُرَ وَاتْرُوهُ وَقَلَّ نَاصِرُوهُ

„Neka je proklet narod koji je tebe ubio i onaj čiji će protivnik na Sudnjem danu zbog tebe biti tvoj djed. Tako mi Allaha, tvom amidži je teško da ga ti dozivaš, a ne može ti se odazvati ili da ti se odazove, a ne može ti ništa pomoći glasom i koji, tako mi Allaha, ima mnogo protivnika i malo podržavatelja.“ Onda ga je ponio na svojim prsima – kao da sad gledam kako se noge dječaka vuku po zemlji. Odnio ga je i stavio pored svog sina, Alija ibn el-Husejna, i ostalih iz svoje porodice koje su ubili. Pitao sam ko je ovaj dječak i rekli su mi da je to Kasim ibn Hasan ibn Ali ibn ebi Talib.

Zatim je Husejn sjeo pred šator i donijeli su mu njegovog sina Abdullaha, koji je bio dijete. Taman ga je bio stavio u naručje kad ga je čovjek iz Beni Eseda pogodio strijelom i ubio. Husejn je stao kupiti njegovu krv i kada mu je napunila šaku, prosuo je na zemlju pa rekao:

رَبِّ، إِنْ تَكُنْ حَيَّسْتَ عَنَّا النَّصْرَ مِنَ السَّمَاءِ، فَاجْعَلْ ذَلِكَ لِمَا هُوَ خَيْرٌ، وَانْتَقِمَ لَنَا مِنْ هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ.

„Gospodaru, ako si uskratio nama svoju pomoć s neba, ostavi je onda za ono što je bolje i osveti nas kod ovog naroda nepravednog.“ Potom ga je odnio i stavio pored ubijenih iz svoje porodice.“

Abdulah ibn Ukbe el-Ganevi je onda strijelom pogodio Ebu Bekra ibn Hasana ibn Alija ibn ebi Taliba i ubio ga. Kada je Abbas ibn Ali vidio koliko ih je iz njegove porodice ubijeno, rekao je svojoj braći s majčine strane, Abdullahu, Džaferu i Osmanu: „O, sinovi moje majke, pristupite da vidim da ste i vi pokazali dobru namjeru radi Allaha i Njegovog Poslanika, jer, doista, vi nemate djece.“ Na to je istupio Abdullah, žestoko se borio s Hanijem ibn Subejtom el-Hadremijem pa ga je Hani ubio. Poslije njega je istupio Džafer ibn Ali pa je Hani i njega ubio. Huli ibn Jezid el-Esbehi je naciľjao Osmana ibn Alija, koji je došao na mjesto svoje braće, pa ga pogodio strijelom i on je pao, a onda ga je napao čovjek iz Beni Darima i odsjekao mu glavu.

Vojska je napadala na Husejna i malo pomalo mu smanjivala broj vojnika, a žeđ mu se povećavala. Zato se popeo na brežuljak, želeći da ode do Eufrata, s Abbasom, svojim bratom, ispred sebe, ali im se ispriječila grupa konjanika među kojima i čovjek iz Beni Darim koji je naredio konjanicima: „Teško vama, spriječite ga da dođe do Eufrata i do vode!“ Imam Husejn je rekao:

اللَّهُمَّ أَظْمِئْهُ.

„Bože, učini ga žednim“ pa se ovaj rasrdio i gađao ga strijelom, pogodivši ga u bradu. Husejn je izvadio strijelu, a ruku držao ispod brade. Obje šake su mu se napunile krvlju pa ju je prosuo i rekao:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْكُو إِلَيْكَ مَا يَفْعَلُ بِابْنِ بِنْتِ نَبِيِّكَ.

„O, Bože, doista se Tebi žalim zbog onog što se čini sa sinom kćeri Tvog Poslanika.“ Potom se vratio u svoj logor, još žedniji.

Šehadet imama Husejna

Ostao je bio još samo brat imama Husejna, Abbas, koji mu je pristupio i tražio dopuštenje da izađe u boj. Imam je zaplakao i zagrlio ga, a potom mu dozvolio da ide. Abbas je napadao Kufljane pa su razbježali pred njim onako kako se razbježe koze pred gladnim vukovima, zapomažući zbog mnogih ubijenih. Kada su ga ubili, imam Husejn je rekao:

الآن انكسر ظهري وقلت حيأتي وسمت بي عدوي.

„Sada mi se kičma slomila, ne mogu više ništa, a neprijatelji mi likuju.“

U drugoj predaji je preneseno također kako je imam Husejn krenuo prema Eufratu sa svojim bratom Abbasom ispred sebe, kako im se ispriječila grupa konjanika, kako je jedan od njih, čovjek iz Beni Darim, naredio konjanicima da ih spriječe da dođu do vode pa kako je imam Husejn rekao: „Bože, učini ga žednim“, pa se ovaj rasrdio, odapeo prema njemu strijelu i pogodio ga u bradu i kako je Husejn izvadio strijelu, držao ruku ispod brade, kako su mu se obje šake napunile krvlju, pa je prosuo i rekao:

اللهم إني أشكو إليك ما يفعل بآبن بنت نبيك.

„O, Bože, doista se kod Tebe žalim zbog onog što se čini sa sinom kćeri Tvog Poslanika“ i kako se vratio se još žedniji. Zatim se dodaje da je narod opkolio Abbasa i odvojio ga od Husejna pa se Abbas sam počeo boriti protiv njih sve dok ga nisu ubili.

Nakon Abbasovog ubistva, imam Husejn je pogledao svuda oko sebe i do kraja bojnog polja, ali nije vidio nikoga od svojih prijatelja i porodice, a da nije ležao utopljen u svojoj krvi, raskomadanih dijelova tijela. Tako je imam Husejn ostao sam noseći sablju Allahovog Poslanika, Alijevo srce u grudima, u ruci bijelu zastavu Istine, a na jeziku riječi bogobožnosti.

Husejn sam na bojnem polju

Kada je Imam pogledao i desno i lijevo pa nije vidio nikoga da brani svetost Allahovog Poslanika, počeo je vikati: „Ima li branitelja koji će nas braniti!?“ Na te riječi je iz šatora izašao imam Zejnul-Abidin, a bio je toliko bolestan da nije mogao ni sablju nositi. Umm Kulsum je povikala za njim: „Vrati se, sine moj!“, ali on je rekao:

يَا عَمَّتَاهُ، دَرِينِي أَقَاتِلْ بَيْنَ يَدَيِ ابْنِ رَسُولِ اللَّهِ!

„Tetka, ostavi me da se borim pred sinom Allahovog Poslanika.“ Kada je to vidio, Imam Husejn je pozvao sestru:

يَا أُمَّ كُلُّوْهُ خُذِيهِ لِنَلَّا تَبْقَى الْأَرْضُ خَالِيَةً مِنْ نَسْلِ آلِ مُحَمَّدٍ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ.

„Umm Kulsum, zaustavi ga kako ne bi zemlja ostala bez Muhammedovog potomstva.“

Historičari su zablježili: kada se Husejn vratio s brežuljka do svojih šatora, Šimr ibn zil- Dževšen ga je sa skupinom svojih prijatelja okružio i napao. Jedan od njih, koji se zvao Malik ibn Nasr el-Kindi, prišao je i vrijeđao Husejna te ga udario sabljom po glavi. Imam je na glavi imao kapu

koja se poderala i sablja ga je posjekla. Potekla je krv i kapa se natopila. Imam Husejn mu je rekao:

لَا أَكَلْتَ يَمِينِكَ وَلَا شَرِبْتَ بِهَا وَحَشَرَكَ اللَّهُ مَعَ الظَّالِمِينَ

„Dabogda tom desnom rukom više ne jeo niti pio! I neka te Allah udruži s narodom nasilničkim.“ Potom je bacio kapu, zatražio krpu i njome zavezao glavu te zatražio i drugu i preko nje vezao turban. Šimr i njegovi prijatelji su se vratili na svoja mjesta. Imam se malo zadržao, potom se vratio pa su se i oni vratili i opkolili ga.

Imam je uzeo svoju sablju i podigao svoj glas po ratnom običaju i pravilima prilikom izlaska u boj i počeo se boriti protiv njihovih heroja i suočavati se s njihovim udarcima neviđenom hrabrošću i nezapamćenom smjelošću. Nije izašao protiv njega ni jedan protivnik, a da nije pod njegovom sabljom poniženo i poraženo pao.

Humejd ibn Muslim je pričao: „Tako mi Boga, nikada nisam vidio čovjeka slomljenih krila kao što je on, kome su pobijena sva djeca, članovi porodice i prijatelji, a da je hrabriji, da vlada sobom i da je u ratu neustrašiviji. Tako mi Boga, ni prije ni poslije njega nisam vidio nikoga sličnog, da su neprijateljski vojnici s desne i lijeve strane, iz straha od njega, poput koza kada ih napadnu vukovi, bježali na sve strane.“

Kada su vidjeli da su nemoćni da ga savladaju u neposrednoj borbi, okrenuli su se kukavičkim metodama: Šimr je pozvao konjanike da stanu iza leđa pješadije i naredio strijelcima da ga gađaju pa su gađali sve dok mu tijelo nisu potpuno prekrili strijelama. On se bio povukao, a oni stali naspram njega kada je na vrata šatora izašla njegova sestra Zejneb i pozvala Omera ibn Sa'da ibn ebi Vekasa: „Teško tebi, Omere! Ubijaju Ebu Abdullaha, a ti gledaš?“ Omer joj nije odgovorio pa je pozvala: „Teško vama, zar među vama nema ni jedan musliman?“ Niko nije odgovorio. Šimr je onda pozvao konjanike i pješadiju i rekao: „Prokleti bili! Šta čekate s ovim čovjekom? Majke vas žalile!“ i napali su na njega sa svih strana. Zur'a ibn Šerik mu je zadao udarac u lijevo rame i odsjekao ga. Neki drugi ga je udario po vratu i on je pao na licem prema zemlji, a onda je Sinan ibn Enes en-Nehai zabio je koplje i prikovao ga za zemlju. Huli ibn Jezid el-Esbehi je onda prišao i čučnuo da mu odsiječe glavu, ali je zadrhtao. Šimr ga je upitao: „Allah ti presjekao nadlakticu, šta ti je pa tako drhtiš?“ pa sišao i sam odsjekao Imamovu glavu pa je predao Huliju ibn Jezidu i rekao: „Ondesi je komandanatu Omeru ibn Sa'du.“ Onda su se okomili na njegove stvari: košulju mu je uzeo Ishak ibn Hajveh el-Hadremi, hlače Abdžer ibn Kaab, turban Ahnes ibn Mersed, sablju neki čovjek iz Beni Darima, pa su mu tako, jednu po jednu, opljačkali sve stvari, deve, prtljag i oduzeli njegovoj supruzi sve što je imala.

Crvenilo na nebu

Zemlja se zatresla, pocrnili horizonti i raširilo se strašno crvenilo na nebu kao opomena od Allaha krvnicima i zločincima koji su skrnavili sve Božije svetosti.

Konj imam Husejna je obojio svoju grivu krvlju Imama šehida i počeo preplašeno trčati prema šatorima kako bi njegovoj porodici obznanio pogibiju i šehadet Imama. Zijaretu nahijjete mukaddese na slikovit način predstavlja ovaj tragični prizor:

فَلَمَّا رَأَيْنِ النِّسَاءَ جَوَادَكَ مَخْزِيًّا وَنَظَرْنَ سَرَجَكَ عَلَيْهِ مَلُوبِيًّا، بَرَزْنَ مِنَ الْخُدُورِ،
نَاشِرَاتِ الشُّعُورِ، عَلَى الْخُدُودِ لَاطِمَاتٍ، لِلْوُجُوهِ سَافِرَاتٍ، وَبِالْعَوِيلِ دَاعِيَاتٍ، وَبَعْدَ الْعِزِّ
مُذَلَّلَاتٍ، وَ إِلَى مَصْرَعِكَ مُبَادِرَاتٍ

„Pa kada su ugledale žene konja postidenog i sedlo iskrivljeno izašle su iz koprene, razastrijete kose, udarajući se po obrazima, otkrivenih lica, pozivale u žalost, nakon dostojanstva omalovažene i ka Husejnovom gubilištu trčeći ...“

Dozivala je gospođa Beni Hašima, Zejneb, kćerka Alija ibn ebi Taliba, ožalošćena:

وَ مُحَمَّدَا، وَ أَبْتَاهَا، وَ عَلِيَاهَا، وَ جَعْفَرَاهَا، وَ حَمَزَتَاهَا، هَذَا حُسَيْنٌ بِالْعَرَاءِ صَرِيحٌ
بِكُرْبَلَاءَ، لَيْتَ السَّمَاءَ أَطْبَقَتْ عَلَى الْأَرْضِ وَ لَيْتَ الْجِبَالَ تَدْكُذَكْتُ عَلَى السَّهْلِ

„Ah, ah! Muhammede! Ah! Oče moj, ah, Ali! Ah! Džafere, Ah, Hamza!
Evo Husejna na pustinjskoj zemlji pao je na Kerbeli! Dabogda se nebo srušilo na zemlju, dabogda se planine srušile!“

Paljenje šatora i pljačkanje porodice poslanstva

Niski zločinci su zapalili šatore imama Husejna ne obraćajući pažnju na one koji su bili u njima: kćeri doma poslanstva i gospođe iz kuće vjerovjesništva. Imam Zejnu-l-Abidin je rekao:

وَاللّٰهُ، مَا نَظَرْتُ إِلَى عَمَّاتِيَّ وَأَخَوَاتِيَّ إِلَّا وَخَنَقْتَنِي الْعِبرَةُ وَتَذَكَّرْتُ يَوْمَ الْطَفِّ مِنْ حَيْمَةٍ إِلَى حَيْمَةٍ وَمِنْ حَبَاءٍ إِلَى حَبَاءٍ، وَمُنَادِي الْقَوْمِ يُنَادِي: أَحْرِقُوا بُيُوتَ الظَّالِمِينَ.

„Tako mi Allaha, nikada nisam gledao svoje tetke i sestre, a da nisam zajecao u suzama prisjećajući se njihovog bježanja na dan Taff iz jednog šatora u drugi, od jednog zastora u drugi, dok glasnik neprijatelja doziva: „Zapalite kuće tlačiteljima!“ Pokvarenjaci kufske vojske su opljačkali žene iz porodice poslanstva pa su oduzeli šta god je bilo na njima od nakita i lijepe odjeće, kao i stvari iz šatora.

Časno tijelo pod kopitama

Niskost emevija je postala očigledna svima. Pokazalo se koliko im je savjest izobličena, a ljudskost mrtva pa su postali niske zvijeri koje nisu imale ni truna milosti niti ih je sprječavala ikakava pouka od ostatka ljudske savjesti.

Kada je vojska zablude opkolila porodicu poslanstva na području Kerbele, Ibn Zijad je napisao pismo Omeru ibn Zijadu u kojem je objasnio šta želi od sukoba i tako pokazao ono što njegova zlobna duša taji: mržnju prema poslanici, Poslaniku i svemu što ima bilo kakve veze s njima. U pismu je stajalo: „A zatim, ja te nisam poslao prema Husejnu da ga braniš niti da mu daješ još vremena, kao ni da u njemu probudiš želju za sigurnošću i opstankom niti da kod mene tražiš zagovornika za njega. Ti mu iznesi svoje pa ako budu pristali na moju presudu i budu se predali, pošalji ih žive, a ako odbiju, pokreni vojsku protiv njih da ih ubiješ i unakaziš njihova tijela, jer oni su to zaslužili, pa kada Husejn bude ubijen, neka ga konji pregaze preko prsa i leđa, jer on je nezahvalnik koji pravi razdor, kida veze i tlači. Ovo što ćeš mu uraditi nakon smrti ne može nanijeti neku štetu, a ja sam dužan učiniti mu to.“ I osim ove izjave, Ibn Zijad je bio jedan od stubova emevijske vlasti, a nema naredbi koje je izdao neko od članova emevijske vlasti koje bi čuvalе svetost ili bar cijenile položaj Poslanikovog sina koji, s druge strane, nije bio sakriven nikome od umejada.

Tako je Ibn S'ad nakon pogibije mirisnog cvijeta Allahovog Poslanika stupio da izvrši naredbu svog zlobnog gospodara Ibn Zijada. Povikao je svojim vojnicima: „Ko je doborovoljac da svojim konjem pregazi Husejnovu tijelo?“ Desetorica su se javili i pregazili tijelo svojim konjima sve dok mu leđa nisu bila potpuno zdrobljena.

Gospođa Beni Hašima pored časnog tijela

Poslanikova unuka, kćerka Zapovjednika vjernih, gospođa Zejneb je stala pored časnog tijela svog brata i izgovarala: „Bože, primi od nas ovu žrtvu.“

Doista, čovječanstvo se u znak poštovanja i skrušenosti klanja pred ovakvim vjerovanjem koje je jedina tajna za vječnost žrtvovanja imama Husejna i njegovih ashaba. Neka je Božije zadovoljstvo sa svima njima.

Ishodi ustanka imama Husejna

Ustanak imama Husejna je proizašao iz žive savjesti ummeta, iz nadahnuća svete islamske poslanice i iz kuće odakle je krenuo islamski poziv za cijelo čovječanstvo, kuće koja je zaštitila poslanicu i Poslanika i branila ih sve dok se nije učvrstio stub vjere. Ovaj blagoslovljeni ustanak je u historiji čovječanstva izazvao oluju koja uništava poniženje i beznađe i ruši dvorove tlačitelja i postao je baklja koja rasvjetljava put svima koji su iskreno za časni slobodni život u sjeni pokornosti Allahu Svevišnjem.

Niko ne može zanemariti ishode koje je ovaj ustanak ostavio u danima i godinama poslije, uprkos svim pokušajima poružnjavanja, izobličavanja i zaklanjanja zraka istine od onih koji ih traže. Mnogi ovi ishodi, koje je ovaj veliki ustanak imao kroz generacije u životu islamske poslanice, mogu se jasno sagledati. Iako naše znanje ne može obuhvatiti sve, ukazat ćemo na najvažnije.

Razotkrivanje emevija i razbijanje lažnih vjerskih maski

Posljedica ustanka imama Husejna bila je razotkrivanje stvarnih emevijskih težnji. Požrtvovanošću boraca u ovom ustanku odstranjene su sve lažne vjerske maske pod kojima su emevije bile uspjele pokrenuti vojsku da unište ustanak, koristeći se nedostatkom svijesti i raširenošću neznanja, koje su bile posljedice Sakife. Ovu laž možemo vidjeti u govoru Muslima ibn Amra el-Bahelija kojim je prekorio Muslima ibn Akila, odgojenog u kući vjerovjesništva, Božijeg dobrog roba, zbog njegovog ustanka protiv Ibn Zijada, i čak se hvalisao svojim stavom: „Ja sam taj koji je poznavao istinu kada si je ti napustio, pokazao dobru namjeru prema narodu i vodi kada si ti pokazao neiskrenost i čuo i poslušao kada si ti pokazao nepokornost.“

Drugi primjer je Amr ibn Hadžadž ez-Zubejdi, jedan od komandanata emevijske vojske, koji je, kada je u njima vidio kolebljivost i klonulost, nahuškao narod na suočavanje s imamom Husejnom ovim riječima: „O, Kufljani, držite se pokornosti i zajedništva i nemojte se kolebati da ubijete onoga koji je izašao iz vjere i suprotstavio se svom poglavaru.“ Prema tome, po emevijskom mišljenju, vjerovati znači pokoriti se Jezidu i boriti se protiv Husejna.

Međutim, pokret imama Husejna, njegovo odbijanje prisege i velika požrtvovanost su probudili ummet i objasnili mu ono što je bilo izbrisano

obmanjivanjem. Imam im je stao govoriti i objašnjavati svoje mjesto u poslanici i islamskom društvu:

أَمَّا بَعْدُ، فَانْظُرُوا مَنْ أَنَا، ثُمَّ ارْجِعُوا إِلَى أَنْفُسِكُمْ وَعَائِبُوا، فَانْظُرُوا، هَلْ يَصْلُحُ لَكُمْ قَتْلِي وَانْتِهَاكَ حُرْمَتِي؟ أَلَسْتُ ابْنَ بِنْتِ نَبِيِّكُمْ وَابْنِ وَصِيِّهِ وَابْنِ عَمِّهِ وَ أَوَّلِ الْمُؤْمِنِينَ الْمُصَدِّقَ لِرَسُولِ اللَّهِ بِمَا جَاءَ بِهِ مِنْ عِنْدِ رَبِّهِ؟

„Pogledajte moj rod i vidite ko sam ja. Potom pogledajte sebe i korite sami sebe. Pogledajte je li vam dopušteno ubiti mene i pogaziti moju svetost? Zar ja nisam sin kćerke vašeg Poslanika? Zar ja nisam sin Poslanikovog oporučitelja i sin Poslanikovog amidžića, prvog čovjeka koji je povjerovao u Boga i prvog ko je potvrdio istinitost Poslanika Njegova?“

Pored svih govora i rasprava koje su se odvijale u osjetljivim i napetim situacijama, ovo je ljudima objasnilo pravo mjesto svake od dvije strane sukoba. Potom su opakost u ponašanju i mislima, do kojih je došlo na kraju sukoba, pokazali niskost emevija i njihovo obmanjivanje.

Veliki ishod je postignut u nastavljaju ustanka imama Husejna bez upotrebe oružja kada je gospođa Zejneb, kćerka Zapovjednika vjernih, nastavila razotkrivati zločine koje su počinile Beni Umejje i potom objašnjavati poruke imama Husejna. Muslimani svih opredjeljenja su saglasni da je stav imama Husejna bio islamski, a da je Jezid bio otpadnik koji je bio ustao protiv islama, Božijeg zakona i vjerskih propisa.

Oživljavanje islamske poslanice

Šehadet imama Husejna bio je potres za savjest ummeta i uzrok da se podigne njegova klonula volja i da budu neprestano na oprezu od pada u koji su ummet gurali Beni Umejje i oni prije njih koji se nisu brinuli da islam stigne čist do sljedećih generacija.

Unuk Allahovog Poslanika je ummetu i praktično uspio objasniti i pokazati šerijatsko-teorijski stav koji moraju imati naspram zastranjenosti koja ga pogodi kada tlačitelji rade po svojoj volji. U pitanju je li Husejn pobijedio u ostvarivanju ovog cilja odgovor vjerovatno možemo naći u riječima imama Zejnu-l-Abidina, kada ga je pitao Ibrahim ibn Talha ibn Abdullah: „Ko je bio pobjednik?“ Imam je odgovorio:

إِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَعْلَمَ مَنْ غَلَبَ وَ دَخَلَ وَقْتُ الصَّلَاةِ، فَأَذِّنْ، ثُمَّ أَقِمِ.

„Kada nastupi vrijeme namaza, prouči ezan i ikamet i znat ćeš.“ Doista je Husejn bio pobjednik kada je ostvario jedan od svojih najvažnijih uzvišenih ciljeva, nakon džahilijetskih pokušaja uništenja vjere i poslanice.

Grižnja savjesti i raširenost srdžbe prema umejadima

Rasplamsala se vatra grižnje savjesti u dušama ljudi, a plamen te vatre povećavali su govori imama Alija ibn Husejna, Zejneb bint Ali ibn ebi Talib i ostalih članova Poslanikove porodice, koje su emevijski tlačitelji vodili kao zarobljenike s Kerbele preko Kufe do Šama.

Zejneb je ustala među stanovnicima Kufe, kada su se okupili zuriti u povorku šehidskih glava i zarobljenika i počeli plakati kajući se zbog onog

što su propustili i onoga što se desilo Poslanikovo porodici, pa im je pokazala da ušute i počela je govoriti:

يَا أَهْلَ الْكُوفَةِ، أَتَبْكُونَ؟ فَلَا رَقَاتِ الدَّمْعَةِ وَلَا هَدَاتِ الرَّثَةِ، إِنَّمَا مَثَلُكُمْ كَمَثَلِ الْبَيْتِ ()
نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثًا تَتَخَذُونَ آيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ، أَلَا، وَ سَاءَ مَا تَزُرُونَ، أَجَلٌ وَ
اللَّهُ، فَأَبْكُوا كَثِيرًا وَ اضْحَكُوا قَلِيلًا، فَقَدْ بَلَّيْتُمْ بَعَارَهَا وَ مُنِيتُمْ بِسَنَارِهَا وَ لَنْ تَرَحُّصُوهَا أَبَدًا، وَ
أَنْتَى تَرَحُّصُونَ قَتْلَ سَلِيلِ خَاتِمِ النَّبُوَّةِ وَ مَعْدِنِ الرِّسَالَةِ وَ مَدَارِ حَجَّتِكُمْ وَ مَنَارِ مَحَجَّتِكُمْ وَ هُوَ
سَيِّدُ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ؟

„O, Kuflijani! Je li to plaćete? Suze vam presušile! Ne smirili se vaši jecaji! Vi ste kao žena koja dobro uprede svoju vunu, a onda je konac po konac razdvaja. Vaša ste zaklinjanja uzeli kao izgovor za nered, znajte, koliko li je loše ono što činite ... Da, tako mi Boga, trebate mnogo plakati, a malo se smijati, jer su vas snašli poniženje i sramota, i to poniženje i sramota od koje se nikada nećete očistiti. Kako možete sprati sa sebe sramotu ubijanja potomka posljednjeg Poslanika, dragulja poslanstva, koji je bio uporište vaših dokaza, svjetlo vašeg puta i predvodnik mladića Dženneta?“

I Ali ibn Husejn je govorio:

أَيُّهَا النَّاسُ، نَاسَدْتُكُمْ بِاللَّهِ، هَلْ تَعْلَمُونَ أَنَّكُمْ كَتَبْتُمْ إِلَى أَبِي وَ خَدَعْتُمُوهُ وَ أَعْطَيْتُمُوهُ مِنْ
أَنْفُسِكُمُ الْعَهْدَ وَ الْمِيثَاقَ وَ الْبَيْعَةَ ثُمَّ قَاتَلْتُمُوهُ؟ فَتَبَّ لَكُمْ، مَا قَدَّمْتُمْ لَأَنْفُسِكُمْ؟ وَ سَوْءٌ لِرَأْيِكُمْ، بِأَيَّةِ
عَيْنٍ تَنْظُرُونَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ، إِذْ يَقُولُ لَكُمْ، قَتَلْتُمْ عَشْرَتِي وَ
انْتَهَكْتُمْ حُرْمَتِي فَلَسْتُمْ مِنْ أُمَّتِي؟

„O, ljudi, tako vam Allaha, znate li da ste pisali pismo mom ocu i prevarili ste ga? Dali ste mu obećanje, zavjet i prisegu, a onda ste se borili protiv njega. Teško vama za ono što ste ispred sebe poslali i zbog zla vašeg mišljenja! Kojim ćete okom gledati u Allahovog Poslanika kada vam kaže: „Ubili ste moje potomstvo, skrnjavili moje svetosti, pa prema tome, vi niste iz mog ummeta?“

Također je preneseno da se Jezid ibn Muavija isprva jako obradovao Husejnovoj smrti i pohvalio Ubjedullaha ibn Zijada, ali brzo se pokajao i počeo se razilaziti s Ibn Zijadom kada je saznao za mišljenje ljudi, njihovu srdžbu prema njemu i proklinjanje i vrijeđanje. Jer zaista, grižnja savjesti i kajanje su prerasli u gorljivi stav pun jake želje za osvetom emevijskoj vlasti, što je potaklo mnoge u islamskim zajednicama da se potrude nadoknaditi svoj izdajnički stav naspram imama Husejna tako što će se oružjem suprotstaviti emevijskoj tlačiteljskoj vlasti. Tačno je da ne možemo ovaj stav smatrati logično proizašlim iz svijesti o pokvarenosti emevijske vlasti i njenoj udaljenosti od islamske poslanice, ali ipak je bio iskren i teško da su ga nepravedni vladari mogli savladati, logikom ili bilo čim drugim, pa su s njim, uprkos svom neprijateljstvu naspram Poslanikove porodice, postupali krajnje oprezno.

Buđenje kod ummeta volje za džihadom

Ustanak imama Husejna je kod muslimanskih masa uzrokovao buđenje volje i podigao borbeni duh te izazvao jak potres u savjesti muslimanskog čovjeka koji je bio pokleknuo pred poniženjem i predanosti pokazujući nemoć da se suoči sa samim sobom, kao i s tlačiteljskim vladarem, koji se igrao s ummetom kako je htio, maskirajući svoje kretnje velom vjere satkanim katkad od obmanjivanja i licemjerstva, rukama državnih propovjedača, a ponekad od vještine u varanju i lukavstva.

Muslimani su iz ustanka imama Husejna naučili da se ne trebaju predati niti pregovarati, nego da trebaju glasno izražavati svoj stav i želju za boljim životom, čak i u sjeni vlasti koja uživa zakonitost ili u najmanju ruku odobrenje naroda. Tako su počeli mnogi ustanci protiv emevijske vlasti. Iako pojedinačno nisu postigli uspjeh, nastavljali su se jedan za drugim sve dok konačno nije svrgnuta emevijska vlast. Uprkos tome što su njihovi ciljevi bili različiti, svi su bili nadahnuti s vrela ustanka imama Husejna ili su se okoristili uvjetima koje je on ostvario. Od tih ustanaka su ustanak tavnabina, koji je bio izravni odjek ustanka imama Husejna, ustanak Medinjana, ustanak Muhtara Sakafija, koji je uspio presuditi učesnicima u ubistvu imama Husejna i kazniti ih zbog njihovih zlodjela i zločina, zatim ustanci Mutrifa ibn Mugajre, Ibn Ašesa, Zejda ibn Alija ibn Husejna i Ebi Seraja.

Ustanak imama Husejna je oživio duh džihada i rasplamsao ga i uprkos uzastopnim neuspjesima, ustanički puls u islamskom ummetu je ostao živ. Ummet je dokazao svoju borbenost i oslobodio se od izobličnosti u kojoj samo što nije bio pao u ruke emevija i onih prije njih.

Iz duhovnog naslijeđa imama Husejna

Opći pogled na naslijeđe imama Husejna

Husejn ibn Ali, a.s., je bio principijelni predvodnik ummeta i jedan od vođa Božanske upute koje je Svevišnji Allah odabrao za očuvanje svoje vjere, povjerio im sprovođenje šerijata i očistio ih od svake vrste prljavštine kako bi ih sačuvali od svake izmjene ili promjene.

Iskušenja koja su doživjeli imam Ali, imam Hasan i imam Husejn bila su najveća iskušenja za vjeru i ummet, jer je njegovo vođstvo bilo počelo zastranjivati od puta poslanice. Međutim, iskušenje se nije ograničilo samo na zastranjenosti od šerijatskog principa u upravljanju državom, već su se njegove dimenzije proširile duboko unutar ummeta i šerijata. Ove opasne zastranjenosti uvećale su njihovu odlučnost da pridaju više pažnje učvršćivanju stubova šerijata te podučavanju i odgoju ummeta, kako bi spriječili da se zastranjenosti uvuku u ummet, i time da spriječe raspadanje ummeta i njegovih snaga. Stoga je odabir jedne posebne skupine koja će čuvati prave islamske vrijednosti, briga za njen odgoj i pridavanje važnosti njenim pitanjima bilo od vitalnog značaja. Istražitelji i posmatrači to mogu jasno vidjeti u razmatranju stavova muslimana naspram Poslanikove porodice pedeset godina nakon njegovog preseljenja. Upravo zbog toga su duhovna naslijeđa, koje su nam ostavili imam Ali Murteda, imam Hasan Mudžteba i imam Husejn, šehid na Kerbeli, veličanstvena i od najvećeg značaja, jer imamo veliko bogatstvo u njihovoj misaonoj i naučnoj ostavštini.

Istraživači se mogu obratiti knjigama Mesu'etu kelimati-l-imam el-Husejn, Vesaiku sevreti-l-Husejn, Belagatu-l-Husejn i zbirci njegovih govora i pisama kako bi shvatili veličanstvo ovog bogatstva. Ovdje ćemo izložiti neke primjere pristupa ovog velikog Imama sljedećim temama:

U prostranstvima razuma, spoznaje i znanja

„Nema koristi od čovjeka koji nema ovih pet svojstava:

الْعَقْلُ وَالدِّينُ وَالأَدَبُ وَ الْحَيَاءُ وَ حُسْنُ الْخُلُقِ

razum, vjeru, učtivost, sramežljivost i lijepu ćud.“

Pitali su ga koji je čovjek najčasniji, pa je rekao:

مَنْ اتَّعَظَ قَبْلَ أَنْ يُوعَظَ، وَ اسْتَيْقَظَ قَبْلَ أَنْ يُوقَظَ

„To je onaj koji uzima pouku prije nego što mu se ukaže na nju i probudi se prije nego što ga bude.“

لَا يَكْمُلُ الْعَقْلُ إِلَّا بِاتِّبَاعِ الْحَقِّ

„Razum se neće upotpuniti osim slijedenjem istine.“

الْعَاقِلُ لَا يُحَدِّثُ مَنْ يَخَافُ تَكْذِيبَهُ وَ لَا يَسْأَلُ مَنْ يَخَافُ مَنَعَهُ وَ لَا يَتَّقُ بِمَنْ يَخَافُ غَدْرَهُ وَ لَا يَرْجُو مَنْ لَا يُوثِقُ بِرَجَائِهِ.

„Zaista, mudar čovjek ne govori onome za koga zna da će ga opovrgnuti, ne traži od onoga za koga zna da će mu uskratiti, ne povjerava se onom za

kog se boji da će ga iznevjeriti i ne nada se ničemu od onoga u koga se nije pouzdano nadati.“

دِرَاسَةُ الْعِلْمِ لِقَاحُ الْمَعْرِفَةِ، وَ طُولُ التَّجَارِبِ زِيَادَةٌ فِي الْعَقْلِ، وَ الشَّرَفُ التَّقْوَى، وَ الْقُوَى رَاحَةُ الْأَبْدَانِ، وَ مَنْ أَحَبَّكَ نَهَاكَ، وَ مَنْ أَبْغَضَكَ أَعْرَاكَ

„Stjecanje znanja je sjeme spoznaje, duže iskustvo je jačanje razuma, čast je bogobojažnost, a zadovoljstvo rahatluk za tijelo; onaj ko te voli odvraća te od lošega, a ko te mrzi uljepšava ti ga.“

مِنْ دَلَائِلِ الْعَالِمِ انْتِقَادُهُ لِحَدِيثِهِ، وَ عِلْمُهُ بِحَقَائِقِ فُنُونِ النَّظَرِ

„Jedan od dokaza istinskog učenjaka jeste njegovo kritiziranje svog govora i njegovo znanje o istinama razumskih nauka.“

لَوْ أَنَّ الْعَالِمَ كُلَّ مَا قَالَ أَحْسَنَ وَ أَصَابَ لَا وَشَكَ أَنْ يَجُنَّ مِنَ الْعَجَبِ، وَ إِنَّمَا الْعَالِمُ مَنْ يَكْثُرُ صَوَابُهُ

„Da je lijepo i tačno sve što učenjak govori, približio bi se granici ludosti od samodopadnosti; doista je učenjak samo onaj koji je često u pravu.“

U dovi imama Husejna na dan Arefata ima krasnih izreka koje su vezane za ljudske spoznaje, puteve njenog stjecanja, vrijednosti svakog od tih puteva i pouke za njihovo prepoznavanje. Ovdje ćemo navesti neke primjere.

إِلَهِي، أَنَا الْفَقِيرُ فِي غِنَايَ، فَكَيْفَ لَا أَكُونُ فَقِيرًا فِي فَقْرِي؟ إِلَهِي، أَنَا الْجَاهِلُ فِي عِلْمِي، فَكَيْفَ لَا أَكُونُ جَهُولًا فِي جَهْلِي؟ ...

- „Bože moj, ja sam bijedan u svom bogatstvu pa kako da ne budem bijedan u svom siromaštvu. Bože moj, ja sam neznalica u svom znanju pa kako da ne budem neznalica u svom neznanju...“

إِلَهِي، عَلِمْتُ بِاخْتِلَافِ الْأَثَارِ وَ تَنَقُّلَاتِ الْأَطْوَارِ أَنَّ مُرَادَكَ مِنِّي، أَنْ تَتَعَرَّفَ إِلَيَّ فِي ... كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى لَا أَجْهَلَكَ فِي شَيْءٍ

- „Bože moj, iz raznolikosti tragova i smjenjivanja raznih perioda shvatio sam da je Tvoja želja da me upoznaš sa Sobom u svakoj stvari tako da ni u čemu ne budem nesvjestan Tebe...“

إِلَهِي، تَرَدَّدِي فِي الْأَثَارِ يُوجِبُ بَعْدَ الْمَزَارِ، فَاجْمَعْنِي عَلَيْكَ بِخِدْمَةِ تَوْصِيلِي إِلَيْكَ، كَيْفَ يُسْتَدَلُّ عَلَيْكَ بِمَا هُوَ فِي وُجُودِهِ مُفْتَقِرٌ إِلَيْكَ؟ أَمْ يَكُونُ لِعَيْرِكَ مِنَ الظُّهُورِ مَا لَيْسَ لَكَ حَتَّى يَكُونَ هُوَ الْمُظْهِرَ لَكَ؟ مَتَى غِيبْتُ حَتَّى تَحْتَاجَ إِلَى دَلِيلٍ يُدُلُّ عَلَيْكَ؟ وَ مَتَى بَعُدْتُ حَتَّى تَكُونَ الْأَثَارُ هِيَ الَّتِي تُوصِلُ إِلَيْكَ؟ عَمِيْتُ عَيْنٌ لَا تَرَاكَ عَلَيْهَا رَقِيبًا، وَ خَسِرْتُ صَفْقَةً عَبْدٌ لَمْ تَجْعَلْ لَهُ مِنْ حُبِّكَ نَصِيبًا

- „Bože, moje zanimanje tragovima odgaga susret, zato pomози mi da Ti služim onim što će me približiti Tebi. Kako može poslužiti kao dokaz o Tebi ono što ovisi od Tebe i može li išta mimo Tebe jasnije ukazivati na Te!? Kada si to bio odsutan pa da ti treba dokaz da upućuje na Te!? I kada si to bio daleko da bi bili potrebni tragovi da odvedu do Tebe? Slijepo je oko koje ne vidi da Ti bdiješ nad njim, propala je pogodba roba za kojeg nisi odredio udio Svoje ljubavi...“

إِلَهِي، أَمَرْتُ بِالرُّجُوعِ إِلَى الْأَثَارِ، فَارْجِعْنِي إِلَيْكَ بِكِسْوَةِ الْأَنْوَارِ وَ هِدَايَةِ الْإِسْتِْبَصَارِ، حَتَّى أَرْجِعَ إِلَيْكَ مِنْهَا كَمَا دَخَلْتُ إِلَيْكَ مِنْهَا، مَصُونٌ السِّرِّ عَنِ النَّظَرِ إِلَيْهَا وَ مَرْفُوعُ الْهَمَّةِ عَنِ الْإِعْتِمَادِ عَلَيْهَا

- „Bože moj, naredio si da gledamo u znakove, pa vrati me Sebi prekrivačem svjetlosti i uputom pronicljivosti, kako bih Ti se vratio od njih (znakova) onako kako sam i ušao kod Tebe, zaštićen od pogleda na njih i oslobođen od težnje za oslanjanjem na njih.“

- مِنْكَ أَطْلُبُ الْوُصُولَ إِلَيْكَ وَ بِكَ أَسْتَدِلُّ عَلَيْكَ فَاهْدِنِي بِنُورِكَ إِلَيْكَ وَ أَقْمِنِي بِصِدْقِ الْعُبُودِيَّةِ بَيْنَ يَدَيْكَ.

- „Od Tebe tražim dostizanje do Tebe i Tobom tražim put do Tebe, pa uputi me Sebi svojom svjetlošću i učvrsti me pred Sobom iskrenošću robovanja...“

- إِلَهِي، عَلَّمْنِي مِنْ عِلْمِكَ الْمَخْرُوجِ وَ صُنِّي بِسِرِّكَ الْمَصُونِ، إِلَهِي، حَقَّقْنِي بِحَقَائِقِ أَهْلِ الْقُرْبِ.

- „Bože moj, poduči me znanju iz svoje riznice i zaštititi me Svojim sačuvanim pokrivačem. Bože moj, potvrdi me zbiljama onih koji su dostojni Tvoje bliskosti...“

- إِلَهِي، أَخْرِجْنِي مِنْ دُلِّ نَفْسِي وَ طَهِّرْنِي مِنْ شَكِّي وَ شِرْكِي قَبْلَ حُلُولِ رَمْسِي.

- „Bože moj, izvedi me iz niskosti moje duše, očisti me od mojih sumnja i zamki prije nego uđem u svoj grob.“

- إِلَهِي، إِنَّ الْقَضَاءَ وَ الْقَدَرَ يُمْنِنِي وَ إِنَّ الْهَوَى بِوَتَائِقِ الشَّهْوَةِ أَسْرَنِي، فَكُنْ أَنْتَ النَّصِيرَ لِي حَتَّى تُنْصِرَنِي وَ تُبْصِرَنِي.

- „Bože moj, doista, odredba i predodređenje su izazvale u meni želje, žudnja za okovima strasti me zarobila, pa mi Ti budi pomagač kako bi mi pomagao i otvorio mi oči.“

- أَنْتَ الَّذِي أَشْرَفْتَ الْأَنْوَارَ فِي قُلُوبِ أَوْلِيَائِكَ حَتَّى عَرَفُوكَ وَ وَحَّدُوكَ، وَ أَنْتَ الَّذِي أَرَلْتَ الْأَغْيَارَ عَنْ قُلُوبِ أَحِبَّائِكَ حَتَّى لَمْ يُحِبُّوا سِوَاكَ، وَ لَمْ يَلْجَأُوا إِلَى غَيْرِكَ، أَنْتَ الْمُؤْنِسُ لَهُمْ حَيْثُ أَوْحَشَتْهُمْ الْعَوَالِمُ وَ أَنْتَ الَّذِي هَدَيْتَهُمْ حَيْثُ اسْتَبَّانَتْ لَهُمُ الْمَعَالِمُ، مَاذَا وَجَدَ مَنْ فَقَدَكَ؟ وَ مَا الَّذِي فَقَدَ مَنْ وَجَدَكَ؟

- „Ti si Taj Koji je osvijetlio srca Svojih prijatelja sve dok Te nisu spoznali i potvrdili Tvoju jednoću i Ti si Taj Koji je otklonio strance iz srca svojih poklonika sve dok nisu odbacili ljubav prema drugima i prestali tražili utočište kod nekog mimo Tebe. Ti si drug njihov kada ih ljudi ostave u osamljenosti, Ti si Taj Koji im je ukazao na pravi put kada su im se pojavile znakovi. Šta je našao onaj ko je Tebe izgubio?! A šta je izgubio onaj ko je Tebe našao?!“

- وَ أَنْتَ الَّذِي لَا إِلَهَ غَيْرُكَ، تَعَرَّفْتَ لِكُلِّ شَيْءٍ، فَمَا جَهْلَكَ شَيْءٍ، وَ أَنْتَ الَّذِي تَعَرَّفْتَ إِلَيَّ فِي كُلِّ شَيْءٍ، فَرَأَيْتَكَ ظَاهِرًا فِي كُلِّ شَيْءٍ، وَ أَنْتَ الظَّاهِرُ لِكُلِّ شَيْءٍ، يَا مَنْ اسْتَوَى بِرَحْمَانِيَّتِهِ، فَصَارَ الْعَرْشُ غَيْبًا فِي ذَاتِهِ، مَحَقَّتْ الْأَثَارَ بِالْأَنْوَارِ وَ مَحَوَّتْ الْأَغْيَارَ بِمُجِيبَاتِ أَفْلَاكِ الْأَنْوَارِ، يَا مَنْ احْتَجَبَ فِي سَرَادِقَاتِ عَرْشِهِ عَنْ أَنْ تُدْرِكَهُ الْأَبْصَارُ، يَا مَنْ تَجَلَّى بِكَمَالِ بَهَائِهِ، فَحَقَّقَتْ عَظَمَتُهُ مِنَ الْإِسْتَوَاءِ، كَيْفَ تَخْفَى وَ أَنْتَ الظَّاهِرُ؟ أَمْ كَيْفَ تَغِيبُ وَ أَنْتَ الرَّقِيبُ الْخَاصِرُ؟

- “Ti si onaj mimo kojeg nema božanstva, obznanio si Sebe svima pa nema onoga ko Tebe ne poznaje i Ti si Taj Koji mi je obznanio Sebe u svim stvarima pa sam Te vidio očitim u svakoj stvari... Kako da budeš skriven, a očigledan si, i kako da budeš odsutan, a Ti si prisutni, Onaj Koji nadgleda.“

U prostranstvima časnog Kur'ana

Ehli bejt, a.s., je pridavao puno pažnje časnom Kur'anu, podučavao ga, tumačio, shvatao njegove ajete i trudio se da ga što više primjenjuje i čuva od ruku onih koji se izigravaju s njim mijenjajući ga, a njihova pažnja se očitovala u njihovim postupcima, uputama i riječima. Od imama Ebu Abdullaha Husejna su preneseni dragocjeni komentari, tumačenja i razjašnjavanja značenja ajeta, koji su važni za studiranje i razmišljanje. Izabrali smo neke primjere.

كِتَابُ اللَّهِ، عَزَّ وَجَلَّ، عَلَى أَرْبَعَةِ أَشْيَاءَ: عَلَى الْعِبَارَةِ وَالْإِشَارَةِ وَاللَّطَائِفِ وَالْحَقَائِقِ،
فَالْعِبَارَةُ لِلْعَوَامِّ، وَالْإِشَارَةُ لِلْخَوَاصِّ، وَاللَّطَائِفُ لِلْأُولِيَاءِ وَالْحَقَائِقُ لِلْأَنْبِيَاءِ

„Božija knjiga ima četiri stupnja: izraz, ukazivanje, prefinjenost i zbilja; izrazi su namijenjeni običnim ljudima, ukazivanja učenima, prefinjenosti bogougodnicima, a zbilje vjerovjesnicima.“

مَنْ قَرَأَ آيَةً مِنْ كِتَابِ اللَّهِ، عَزَّ وَجَلَّ، فِي صَلَاتِهِ قَائِمًا، يُكْتَبُ لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ مِائَةُ حَسَنَةٍ،
فَإِذَا قَرَأَهَا فِي غَيْرِ صَلَاةٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ عَشْرَ حَسَنَاتٍ وَإِنْ اسْتَمَعَ الْقُرْآنَ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ
بِكُلِّ حَرْفٍ حَسَنَةً وَإِنْ خَتَمَ الْقُرْآنَ لَيْلًا صَلَّتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ حَتَّى يُصْبِحَ وَإِنْ خَتَمَهُ نَهَارًا
صَلَّتْ عَلَيْهِ الْحَفَظَةُ حَتَّى يُمِيسِيَ وَكَانَتْ لَهُ دَعْوَةٌ مُجَابَةٌ وَكَانَ خَيْرًا لَهُ مِمَّا بَيْنَ السَّمَاءِ إِلَى
الْأَرْضِ.

„Ko u svom namazu stojeći prouči jedan ajet iz časne Božije knjige, bit će mu zapisano sto nagrada naspram svakog slova; ako prouči izvan namaza, bit će zapisano deset nagrada naspram svakog slova; ako sluša učenje Kur'ana, nagrada će biti jedna naspram svakog slova; ako prouči cijeli Kur'an u jednoj noći, melec će ga blagosiljati sve dok ne svane, a ako završi u toku dana, melec čuvari će ga blagosiljati sve dok ne nastupi noć, njegova dova će biti uslišena i bit će mu bolje od svega što je između neba i Zemlje.“

Od njega je preneseno tumačenje ajeta Na Dan kada Zemlja bude zamijenjena drugom zemljom (Ibrahim, 48):

يَعْنِي بِأَرْضٍ لَمْ تَكْتَسِبْ عَلَيْهَا الذُّنُوبَ بَارِزَةً لَيْسَ عَلَيْهَا جِبَالٌ وَلَا نَبَاتٌ كَمَا دَحَاهَا أَوَّلَ
مَرَّةٍ.

„To se odnosi na zemlju na kojoj nisu počinjeni grijesi, da će biti istaknuta time što na njoj neće biti planina niti rastinja, tj. da će biti onakva kakva je bila kada je prvi put stvorena.“

Neki čovjek ga je pitao o značenju „كهيعص“ pa mu je rekao:

لَوْ فَسَّرْتُهَا لَكَ لَمْ تَشَيْتَ عَلَى الْمَاءِ

„Kad bih ti to protumačio, hodao bi po vodi.“

Nesr ibn Malik ga je zamolio: „O, Ebu Abdullah, objasni mi Božije riječi: Ova dva protivnička tabora spore se oko Gospodara svoga. (El-Hadždž, 19)“ Imam je rekao:

نَحْنُ وَبَنُو أُمَيَّةٍ اخْتَصَمْنَا فِي اللَّهِ، عَزَّ وَجَلَّ، فَلَمَّا صَدَقَ اللَّهُ، وَقَالُوا كَذَبَ اللَّهُ، فَتَحَنُّ وَ
إِيَّاهُمُ الْخَصْمَانِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

„Mi i Beni Umejje smo se sporili o Svevišnjem Allahu, pa smo mi rekli: „Istinu je rekao Allah“, a oni su rekli: „Nije istinu rekao Allah“, i zato ćemo mi i oni na Sudnjem danu biti dva protivnička tabora.“

O časnom ajetu One koji će, ako im damo vlast na Zemlji, molitvu obavljati (El-Hadždž, 41) rekao je:

هَذِهِ فِينَا، أَهْلُ الْبَيْتِ

„Ovaj ajet je obavljen o nama, Ehli bejtu.“

O časnom ajetu Ne tražim za ovo nikakvu drugu nagradu od vas, osim pažnje rodbinske. (Eš-Šura, 23) rekao je:

إِنَّ الْقَرَابَةَ الَّتِي أَمَرَ اللَّهُ بِصِلَتِهَا وَ عَظَّمَ حَقَّهَا وَ جَعَلَ الْخَيْرَ فِيهَا قَرَابَتَنَا، أَهْلُ الْبَيْتِ، الَّذِينَ أَوْجَبَ حَقُّنَا عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ

„Doista, mi, Ehli bejt, jesmo rodbina s kojom je Allah naredio da se čuvaju veze i da se veliča njeno pravo i u koju je On stavio sva dobra, a naše pravo propisao kao obavezu za svakog muslimana.“

O značenju riječi blagodat u časnom ajetu I o blagodatni Gospodara svoga kazuj. (Ed-Duha, 11) je rekao:

أَمْرُهُ أَنْ يُحَدِّثَ بِمَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ مِنْ دِينِهِ

„Naredio je da govori o vjeri kojom je blagodario svog vjerovjesnika.“

O značenju riječi samed je rekao: „Allah je to objasnio riječima: Nije rodio i rođen nije, i niko Mu ravan nije!“ (El-Ihlas, 3-4) i „Samed, to je Onaj Koji nema u sebi praznine. Samed, to je Onaj Čije gospodarstvo je apsolutno savršeno. Samed, to je Onaj Koji niti pije niti jede. Samed, to je Onaj Koji ne spava. Samed, to je Onaj Koji je stalan, oduvijek i zauvijek.“

Preseno je da je Abdurrahman es-Sulemi podučio dijete imama Husejna časnoj suri El-Fatiha, pa kada ju je dijete proučilo svom ocu, on je darovao Abdurrahmanu hiljadu dinara, hiljadu haljina i napunio njegova usta biserom. Kad su ga ukorili za to, on je odgovorio: „Gdje li je ovo naspram onoga što je on darovao!“ misleći na podučavanje časnom Kur'anu.

U prostranstvima časnog Poslanikovog sunneta

Imam Husejn, a.s., je imao tu sreću da se rodi dok je njegov djed, Allahov Poslanik, s.a.v.a., još bio živ pa je svoje prve godine proveo u krilu Objave i poslanstva, napojio se iz grudi vjere i zatim, kao i njegovi majka, otac i brat, nosio brige posljednje poslanice. Znajući da je Poslanikov sunnet drugi izvor vjere, bio je uvjeren u neophodnost njegovog očuvanja i suprotstavljanja zavjeri za njegovo iskrivljavanje i gubljenje, kao i zabranama bilježenja hadisa pod vođstvom nekih od velikana ashaba. Znao je s kakvom uobraženošću su se suočili s njegovim djedom, izbjegavajući da se razotkrije istina koja će spriječiti njihov dolazak na vlast ili im ogorčiti njenu slast.

Stoga vidimo da se Husejn hrabro suprotstavio ovim zavjerama, žrtvujući najdragocjenije što je posjedovao kako bi oživio put svog djeda, poglavara poslanika, i obistinjujući svjedočenja svog djeda o njemu:

حُسَيْنٌ مِنِّي وَ أَنَا مِنْ حُسَيْنٍ

„Husejn je od mene i ja sam od Husejna“ i

إِنَّ الْحُسَيْنَ مَصْبَاحُ الْهُدَى وَ سَفِينَةُ النِّجَاةِ

„Znajte, Husejn je svjetiljka upute i lađa spasa.“ Zbog toga se u njegovom krasnom nasljeđu susrećemo s njegovom velikom pažnjom za

prenošenje časne Poslanikove sire, s govorom o njegovom sunnetu, postupanjem po njemu i njegovim oživljavanjem pa makar i ustankom protiv onog koji se naoružao sunnetom kako bi ga izobličio i poružnio. Govorio je:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ أَحْسَنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ خَلْقًا

„Poslanik, s.a.v.a., je bio najbolje Allahovo stvorenje po čudi.“

Imam Husejn je, kao i njegov brat Hasan, prenio detaljan opis Poslanika, s.a.v.a., njegovih postupaka prema sebi, porodici, ashabima, njegovom društvu i sabesjednicima, koji je preuzeo od oca, imama Alija, koga je Poslanik, s.a.v.a., odgajao od ranog djetinjstva do preseljenja. Ovdje ćemo ukazati na jedan odlomak tog opisa: „Pa sam ga pitao o šutnji Allahovog Poslanika, pa je rekao:

كَانَ سُكُوتُهُ عَلَى أَرْبَعٍ: عَلَى الْحِلْمِ وَالْحَذَرِ وَالتَّقْدِيرِ وَالتَّفَكِيرِ، فَأَمَّا التَّقْدِيرُ، فَبِمَا تَقَدَّرَ فِي تَسْوِيَةِ النَّظَرِ وَالِاسْتِمَاعِ بَيْنَ النَّاسِ، وَأَمَّا تَفَكُّرُهُ، فَبِمَا يَنْقَى وَيَقْنَى، وَجُمِعَ لَهُ الْحِلْمُ فِي الصَّبْرِ، فَكَانَ لَا يُغْضِبُهُ شَيْءٌ وَلَا يَسْتَفْزُهُ، وَجُمِعَ لَهُ الْحَذَرُ فِي أَرْبَعٍ: أَخَذَهُ الْحَسَنَ لِيُقْتَدَى بِهِ وَتَرْكِهِ الْقَبِيحَ لِيَنْتَهَى عَنْهُ وَاجْتِهَادِهِ الرَّأْيَ فِي صَلَاحِ أَمْتِهِ وَالْقِيَامِ فِيمَا جَمَعَ لَهُمْ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

Šutnja Poslanika je imala četiri osnova: blagost, opreznost, umjerenost i razmišljanje. Umjerenost se ogledala u tome što je jednako posmatrao sve ljude i jednako ih slušao, razmišljanje se ogledalo u njegovom razmišljanju o onom što ostaje i onome što nestaje. Kod njega su blagost i strpljenje bili sjedinjeni, tako da ga ništa nije moglo rasrditi niti uzrujati. Njegova šutnja iz opreznosti bila je u četiri vida: činio je dobra djela da bi se drugi ugledali na njega, nije činio ružna djela da bi se i drugi suzdržali, ulagao je krajnji napor za dobrobit ummeta te obavljao ono što će mu donijeti dobro i Ovog i Budućeg svijeta...“

إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، أَصْبَحَ وَهُوَ مَهْمُومٌ، فَقِيلَ: مَا لَكَ، يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ فَقَالَ: إِنِّي أَرَيْتُ فِي الْمَنَامِ كَأَنَّ بَنِي أُمِّيَّةٍ يَتَعَاوَرُونَ مِنْبَرِي هَذَا، فَقِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، لَا تَهْتَمُ فَإِنَّهَا دُنْيَا تَنَالُهُمْ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ (وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي) الْآيَةَ

Imam, a.s., je prenio da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., jednom osvanuo zabrinut pa su ga upitali šta mu je i odgovorio je: „Vidio sam u snu kao da se Beni Umejje smjenjuju na ovom mom minberu“ pa su ga pokušali utješiti: „O, Allahov Poslaniče, nemojte se za to brinuti jer njima može pripasti samo vlast dunjaluka“, a onda mu je Allah objavio: A san koji smo ti dali da usniješ i drvo ukleto, u Kur'anu spomenuto, iskušenje su za ljude, Mi ih zastrašujemo, ali njima to samo povećava ionako veliko bezvjerstvo.“ (El-Isra, 60)

كَانَ النَّبِيُّ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، إِذَا أَكَلَ طَعَامًا يَقُولُ اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ وَارْزُقْنَا خَيْرًا مِنْهُ وَإِذَا أَكَلَ لَبَنًا أَوْ شَرِبَهُ يَقُولُ اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ وَارْزُقْنَا فِيهِ

Prenio je i da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., kada bi jeo neku hranu, govorio: „Bože, blagoslovi nas njome i opskrbi nas boljom od nje“, a kada bi pio mlijeko, govorio bi: „Bože, blagoslovi nas njime i opskrbi nas više.“ I kada je molio Allaha i učio dovu, podigao bi ruke i razdvojio ih isto kao bijednik koji išće hranu.

Imama Husejna su pitali o ezanu i o onom što ljudi tvrde u vezi s njim pa je rekao:

الْوَحْيُ يَنْوَلُّ عَلَى نَبِيِّكُمْ وَ تَرَعَمُونَ أَنَّهُ أَخَذَ الْأَذَانَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ زَيْدٍ؟ بَلْ سَمِعْتُ أَبِي
عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ، عَلَيْهِ السَّلَامُ، يَقُولُ: أَهْبِطِ اللَّهَ، عَزَّ وَ جَلَّ، مَلَكًا حِينَ عُرِجَ بِرَسُولِ اللَّهِ،
فَأَذَّنَ مَثْنَى مَثْنَى، وَ أَقَامَ مَثْنَى مَثْنَى، ثُمَّ قَالَ لَهُ جَبْرَيْلُ: يَا مُحَمَّدُ، هَكَذَا أَدَانُ الصَّلَاةَ

„Objava se spušta vašem Poslaniku, a vi tvrdite da je on uzeo ezan od Abdullaha ibn Zejda? Čuo sam svog oca, Alija ibn ebi Taliba, kako govori: „U vrijeme kada je Poslanik, s.a.v.a., bio uzdignut na mi'radž, Allah je spustio jednog meleka koji je proučio dijelove ezana po dva puta i dijelove ikameta po dva puta, pa mu je Džibrail rekao: 'O, Muhammede, ovakav je ezan za namaz.'“

Također prenosi i da je Božiji Poslanik, s.a.v.a., jednom poslao po Aliju trideset konja u pohod es-Selašil, pa mu rekao:

أَتَلُّوْا عَلَيْكَ آيَةً فِي نَفَقَةِ الْخَيْلِ، (الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً): هِيَ
النَّفَقَةُ عَلَى الْخَيْلِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً

„O, Ali, proučit ću ti ajet o opskrbi konjima: Oni koji udjeljuju imanja svoja i noću i danju, tajno i javno, dobit će nagradu od Gospodara svoga; i ničega se oni neće bojati i ni za čim oni neće tugovati. O, Ali, ovaj ajet se odnosi na opskrbu konjima koje čovjek udjeljuje tajno i javno.“

Imam je prenosio događaje iz vremena Allahovog Poslanika, s.a.v.a., po svom ličnom svjedočenju ili kako je čuo od svoje majke ili oca, a njih dvoje su očuvani od grijeha i pouzdani u prenošenju.

U prostranstvima Ehli bejta, a.s.

Časni hadis sekelejn (dvije teške Poslanikove ostavštine) koji je pouzdano prenesen (mutevativir) i koji je prihvaćen kod svih muslimana, jasno ukazuje na činjenicu da vječnost islama zavisi od čvrstog držanja do dva neodvojiva temelja, a to su časni Kur'an i porodica Božijeg odabranog Poslanika, s.a.v.a., jer se njih dvoje neće razdvojiti sve dok ne dođu do izvorišta kod Poslanika, s.a.v.a. Prema tome, muslimani trebaju čvrsto držati do njih kako bi sačuvali sebe od zabluda u svim vremenima.

Upravo zbog toga su stari neprijatelji islama nastojali da razdvoje ova dva temelja, ponekad širenjem tvrdnji o iskrivljenosti teksta ili značenja Kur'ana, nekad zabranom njegovog tumačenja ili primjene, nekad omalovažavanjem Poslanikove porodice, nekad sprječavanjem da obavljaju svoje obrazovne, političke i društvene dužnosti, a nekad nuđenjem zamjene za njih i podizanjem slogana nezavisnosti od njih i njihovog znanja i mudrosti.

Imami koji su, po izričitom tekstu Objave, sačuvani od grijeha i kojima je povjerena islamska poslanica, usredsredili su svoje napore na očuvanje ova dva temelja od ruku onih koji se poigravaju s njima, iako ih je to koštalo njihovih života i imanja i svega što su posjedovali, žrtvujući se na putu Muhammedove poslanice. Ukazat ćemo na nekoliko izjava imama Husejna u vezi s ovom temom.

„Kada je Božiji Poslanik, s.a.v.a., obavio svoj oprosní obred hadždža uzjahao je svog konja govoreći:

لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ مُسْلِمًا

„Neće ući u Džennet niko osim muslimana“, pa je ustao Ebu Zerr el-Gifari, r.a., i pitao ga: „O, Allahov Poslaniče, šta je to islam?“ Poslanik, s.a.v.a., mu je ovako odgovorio:

الإِسْلَامُ عُرْيَانٌ وَ لِبَاسُهُ التَّقْوَى وَ زِينَتُهُ الْحَيَاءُ وَ مَلَائِكَةُ الْوَرَعِ وَ كَمَالُهُ الدِّينُ وَ ثَمَرَتُهُ الْعَمَلُ وَ لِكُلِّ شَيْءٍ أَسَاسٌ وَ أَسَاسُ الْإِسْلَامِ حُبُّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ.

„Islam je neodjeven, a odjeća mu je bogobojažnost, ukras sramežljivost, osnov suzdržavanje od grijeha, potpunost vjera, a plod rad. Svaka stvar ima svoj temelj, a temelj islama je ljubav prema nama, Ehli bejtu.“

مَنْ أَحَبَّنَا كَانَ مِنْ أَهْلِ الْبَيْتِ

„Ko nas voli, on je od nas, Ehli bejta“ i potvrdio to Božijim riječima koje prenose govor dobrotivog roba (Ibrahima):

فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي

... pa je moj onaj ko me slijedi.“ (Ibrahim, 36) Jasno je da će ih, ko ih bude volio, i slijediti, a ko ih bude slijedio, on je njihov.

أَحْبَبُونَا حُبَّ الْإِسْلَامِ، فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ، قَالَ: لَا تَرْفَعُونِي فَوْقَ حَقِّي فَإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى اتَّخَذَنِي عَبْدًا قَبْلَ أَنْ يَتَّخِذَنِي نَبِيًّا.

„Volite nas po islamu jer Božiji Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Nemojte me uzdići iznad mog nivoa, jer doista me je Allah uzeo za svog roba prije nego što me uzeo za svog poslanika.“

مَا كُنَّا نَعْرِفُ الْمُنَافِقِينَ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ، إِلَّا بِبُغْضِهِمْ. عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَ وَلَدُهُ.

„Mi smo u vrijeme Poslanika prepoznavali licemjere samo po njihovoj mržnji prema Aliju i njegovoj djeci.“

Preneseno je da je Munzir ibn Džarud jednom došao kod imama Husejna, a.s., pa ga upitao:

أَصْبَحْتُ فَرِيشٌ تَفْتَخِرُ عَلَى الْعَرَبِ بِأَنَّ مُحَمَّدًا مِنْهَا وَ أَصْبَحْتَ الْعَرَبُ تَعْتَدُ عَلَى الْعَجَمِ بِأَنَّ مُحَمَّدًا مِنْهَا، وَ أَصْبَحْتَ الْعَجَمُ تَعْرِفُ حَقَّ الْعَرَبِ بِأَنَّ مُحَمَّدًا مِنْهَا وَ أَصْبَحْنَا وَ أَصْبَحْتَ فَرِيشٌ يَعْرِفُونَ فَضْلَنَا وَ لَا يَرَوْنَ ذَلِكَ لَنَا وَ مِنَ الْبَلَاءِ عَلَى هَذِهِ الْأُمَّةِ أَنَّا إِذَا دَعَوْنَاهُمْ لَمْ يُجِيبُونَا وَ إِنْ تَرَكْنَاهُمْ لَمْ يَهْتَدُوا بِغَيْرِنَا.

„Kako si osvanuo, neka me Allah učini žrtvom za te, o, sine Allahovog poslanika?“ On je odgovorio: „Arap, naspram nearapa, oslanjali su se na to da je Muhammed od njih i nearapi su to priznavali u njihovu korist, a kad smo u pitanju mi i Kurejši, oni znaju našu prednost nad njima, ali nam to ne priznaju. Od velikih je iskušenja ovom ummetu to što se, kad ih mi zovemo, ne odazivaju, jer ako ih mi ostavimo, niko drugi ih neće uputiti.“

Nagovijesti imama Husejna o imamu Mehdiu i njegovoj vlasti

Postoji veliki broj Poslanikovih nagovještaja o odsustvu i pojavi iščekivanog imama Mehdija, opisa njegove vlasti, njegovih svojstava i njegovog časnog roda, kako ih prenose važne zbirke hadisa, sahihi i musnedi, u poglavljama o epopeji, smutnji, predznacima sudnjeg dana itd. Imami Ehli bejta, a.s., su ovom pitanju poklanjali istu pažnju kao i pečat poslanika i nastavili su liniju koju je on bio nacrtao i put kojim je on bio

išao da pripremi ummet za vlast istine koja će preuzeti na sebe ostvarivanje ideala svih poslanika i njihovih namjesnika kroz historiju.

Do nas je došao veliki broj predaja od oca devet imama iz Ehli bejta, Husejna, a.s. koji je od svoga djeda Allahovog Poslanika, s.a.v.a., i oca, Zapovjednika vjernih, a.s., prenio jedinstvene, važne hadise o imamu Mehdiu, od kojih ćemo neke primjere ovdje navesti.

دَخَلْتُ أَنَا عَلَى جَدِّي رَسُولُ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، فَأَجْلَسَنِي عَلَى فَخْدِهِ وَقَالَ:
إِنَّ اللَّهَ اخْتَارَ مِنْ صُلْبِكَ يَا حُسَيْنُ تِسْعَةَ أَيْمَةٍ تَأْسِعُهُمْ قَائِمُهُمْ، وَكُلُّهُمْ فِي الْفَضْلِ وَالْمَنْزِلَةِ
سِوَاءٍ عِنْدَ اللَّهِ، تَعَالَى.

„Ušao sam kod svog djeda, Allahovog Poslanika, s.a.v.a., pa me stavio u svoje krilo i rekao mi: „Doista, Allah je odabrao iz tvoje kičme devet imama, a deveti je njihov kaim (onaj ko ustaje da uspostavi pravdu), i svi su u vrlini i položaju kod Allaha jednaki.“

Šu'ejb ibn ebi Hamza ga je pitao: „Jesi li ti ovlašten za ovu stvar (ustanak za uspostavljanje pravde)?“ Odgovorio je: „Ne.“ Šu'ejb ga je upitao: „Ko je onda?“ Odgovorio je:

الَّذِي يَمْلَأُهَا عَدْلًا كَمَا مُلِئْتُ جَوْرًا لَعَلَى فِتْرَةٍ مِنَ الْأَيْمَةِ يَأْتِي كَمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، بُعِثَ عَلَى فِتْرَةٍ.

„Onaj koji će Zemlju prepunu nepravde napuniti pravdom. Doći će neko vrijeme nakon ostalih imama, kao što je i Poslanik, s.a.v.a., bio poslan neko vrijeme nakon ostalih poslanika.“

لِصَاحِبِ هَذَا الْأَمْرِ - يَعْنِي الْمَهْدِي عَلَيْهِ السَّلَامُ - غَيِّبَتَانِ، إِحْدَاهُمَا تَطُولُ حَتَّى يَقُولَ
بَعْضُهُمْ: مَاتَ، وَبَعْضُهُمْ: قُتِلَ، وَبَعْضُهُمْ: ذَهَبَ، وَ لَا يَطْلُعُ عَلَى مَوْضِعِهِ أَحَدٌ مِنْ وَلِيِّي وَلَا
غَيْرِهِ إِلَّا الْمَوْلَى الَّذِي يَلِي أَمْرَهُ.

„Onaj koji je ovlašten za ovu stvar će imati dva odsustva, od kojih jedno će toliko dugo trajati da će neki govoriti da je umro, neki da je ubijen, a neki da je bio i prošao, a nikom neće biti poznato mjesto njegovog boravka osim slugi koji mu obavlja poslove.“

لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمٌ وَاحِدٌ لَطَوَّلَ اللَّهُ، عَزَّ وَجَلَّ، ذَلِكَ الْيَوْمَ حَتَّى يَخْرُجَ رَجُلٌ مِنْ
وُلْدِي، يَمْلَأُهَا عَدْلًا وَ قِسْطًا، كَمَا مُلِئْتُ جَوْرًا وَ ظُلْمًا، كَذَلِكَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ.

„Ako od ovog svijeta ostane čak samo jedan dan, Allah će taj dan oduljiti toliko da bude vremena da ustane čovjek iz mog potomstva pa napuni Zemlju pravdom i ravnopravnošću, umjesto nepravde i nasilja kojima će biti napunjena. Tako sam čuo od svoga djeda, Allahovog Poslanika, s.a.v.a.“

لِلْمَهْدِيِّ خَمْسُ عَلَامَاتٍ: ظُهُورُ السُّفْيَانِي وَالْيَمَانِي وَالصَّيْحَةُ مِنَ السَّمَاءِ وَقَتْلُ النَّفْسِ
الرَّكِيَّةِ وَالْخَسْفُ بِالْبَيْدَاءِ.

„Mehdijevoj pojavi prethodi pet znakova: dolazak Sufjanija, dolazak Jemanija, uzvik s neba, nestanak u području Bejda i ubistvo nedužne i čiste duše.“

لَوْ قَامَ الْمَهْدِيُّ لَأَنكَرَهُ النَّاسُ، لِأَنَّهُ يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ شَابًا مُوَفَّقًا، وَإِنَّ مِنْ أَعْظَمِ النَّبِيَّةِ أَنْ يَخْرُجَ
إِلَيْهِمْ صَاحِبُهُمْ شَابًا وَ هُمْ يَحْسِبُونَهُ شَيْخًا كَبِيرًا.

„Kada se pojavi Mehdi, poricat će ga jer će se vratiti mlad i sretan, a najveća nedaća za ljude je da im se njihov poglavar pojavi mlad, a oni ga smatraju oronulim starcem.“

فِي النَّاسِ مِنْ وَلَدِي سَنَةٌ مِنْ يُوسُفَ وَ سَنَةٌ مِنْ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ، وَ هُوَ قَائِمُنَا أَهْلَ
الْبَيْتِ، يُصَلِّحُ اللَّهُ، تَعَالَى، أَمْرَهُ فِي لَيْلَةٍ وَاحِدَةٍ

„U devetom od moga potomstva je jedan zakon od Jusufa i jedan od Musaa, sina Imranovog, a on je Kaim od nas, Ehli bejta, čiju će stvar Svevišnji Allah urediti u jednoj noći.“

إِذَا خَرَجَ الْقَائِمُ لَمْ يَكُنْ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ الْعَرَبِ وَ قُرَيْشٍ إِلَّا السَّيْفُ، وَ مَا يَسْتَعْجِلُونَ بِخُرُوجِ
الْقَائِمِ؟ وَ اللَّهُ، مَا لِبَاسُهُ إِلَّا الْغَلِيظُ وَ مَا طَعَامُهُ إِلَّا الشَّعِيرُ وَ مَا هُوَ إِلَّا السَّيْفُ وَ الْمَوْتُ تَحْتَ
ظِلِّ السَّيْفِ

„Kada se pojavi Mehdi, sudija između njega i Arapa i Kurejša će biti samo sablja pa što li im se žuri da se pojavi Mehdi? Tako mi Allaha, njegova odjeća će biti samo gruba i hrana će mu biti samo ječam. On će doći samo sa sabljom, a u sjeni sablje će biti smrt.“

U prostranstvima vjerovanja i teologije

O ovoj temi ćemo odabrati neke primjere od onoga što nam je pristiglo od oca šehida, Husejna ibn Alija.

O Božijoj jednoći Svevišnjeg je rekao:

وَ لَا يَقْدِرُ الْوَاصِفُونَ كُنْهَ عَظَمَتِهِ وَ لَا يَخْطُرُ عَلَى الْقُلُوبِ مَبْلَغُ جَبَرُوتِهِ، لِأَنَّهُ لَيْسَ لَهُ فِي
الْأَشْيَاءِ عَدِيلٌ وَ لَا تُدْرِكُهُ الْعُلَمَاءُ بِأَلْبَابِهَا وَ لَا أَهْلُ التَّفَكِيرِ بِتَفْكِيرِهِمْ، إِلَّا بِالتَّحْقِيقِ إِبْقَانًا
بِالْغَيْبِ، لِأَنَّهُ لَا يُوصَفُ بِشَيْءٍ مِنْ صِفَاتِ الْمَخْلُوقِينَ وَ هُوَ الْوَاحِدُ الصَّمَدُ، مَا تُصَوَّرُ فِي
الْأَوْهَامِ فَهُوَ خِلَافُهُ، ...يُوجَدُ الْمَفْقُودُ وَ يُفْقَدُ الْمَوْجُودُ وَ لَا تَجْتَمِعُ لغيرِهِ الصِّفَتَانِ فِي وَاقْتٍ،
يُصِيبُ الْفَكْرَ مِنْهُ الْإِيمَانُ بِهِ مَوْجُودًا، وَ وُجُودُ الْإِيمَانِ لَا وُجُودَ صِفَةٍ، بِهِ تُوصَفُ الصِّفَاتُ،
لَا بِهَا يُوصَفُ، وَ بِهِ تُعْرَفُ الْمَعَارِفُ، لَا بِهَا يُعْرَفُ، فَذَلِكَ اللَّهُ لَا سَمِيَ لَهُ، سُبْحَانَهُ، (لَيْسَ
كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۝ وَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)

„... oni koji Ga opisuju ne mogu procijeniti zbilju Njegovog veličanstva i ne prolazi kroz srca doseg Njegove moći, jer doista, u stvarima on Nema premca i učenjaci Ga ne mogu dostići svojim umovima niti mislioci svojim razmišljanjima, osim potvrđivanjem zbog uvjerenosti u nevidljivo, jer, doista, On se ne opisuje ni jednim svojstvom stvorenja. On je jedini i apsolutno neovisni. On je mimo onoga što se zamišlja u mislima... Stvara ono čega nema i odvodi u nestanak ono što postoji i neće se sastati ni u kome osim u Njemu ova dva svojstva u isto vrijeme. Misli u vezi s Njim dostižu samo do vjerovanja u Njegovo postojanje, ne i u postojanje svojstava. Njime se opisuju svojstva, a On se ne opisuje njima. Njime se primaju spoznaje, a On se ne spoznaje. Pa to je Allah Kojem nema sličnog. Neka je On slavljen, ništa mu nije slično i On sve čuje i sve vidi.“

Govorio je Ibn Azraku: „Opisujem svog Gopodara onim čime je On sam sebe opisao i predstavljam Ga onim čime je On sam sebe predstavio:

لَا يُدْرِكُ بِالْحَوَاسِّ وَ لَا يُقَاسُ بِالنَّاسِ، فَهُوَ قَرِيبٌ غَيْرُ مُلْتَصِقٍ، وَ بَعِيدٌ غَيْرُ مُتَفَصِّصٍ، يُوحَدُ
وَ لَا يُعَصَّنُ، مَعْرُوفٌ بِالْآيَاتِ، مَوْصُوفٌ بِالْعَلَامَاتِ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، الْكَبِيرُ الْمُتَعَالَى

On se ne spoznaje čulima i ne upoređuje se s ljudima – pa On je blizu i bez da bude spojen i dalek, bez da bude udaljen. Opisuje se jednoćom i ne spoznaje po znakovima, niti je opisan znamenjima. Nema božanstva osim Njega, Velikog, Svevišnjeg.“

Rekao je svojim ashabima:

أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ اللَّهَ، جَلَّ ذِكْرُهُ، مَا خَلَقَ الْعِبَادَ إِلَّا لِيَعْرِفُوهُ، فَإِذَا عَرَفُوهُ عَبْدُوهُ، فَإِذَا عَبْدُوهُ اسْتَعْنَوْا بِعِبَادَتِهِ عَنْ عِبَادَةِ مَا سِوَاهُ، فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، بَأَيِّ أَنْتَ وَ أُمِّي، فَمَا مَعْرِفَةُ اللَّهِ؟ قَالَ: مَعْرِفَةُ أَهْلِ كُلِّ زَمَانٍ إِمَامَهُمُ الَّذِي يَجِبُ عَلَيْهِمْ طَاعَتُهُ

„O, ljudi, zaista je Allah, dž.š., stvorio ljude da Ga spoznaju, a kada Ga spoznaju, robuju Mu, a kada Mu robuju, prestaju robovati bilo čemu osim Njemu.“ Upitao ga je neko: „O, sine Božijeg Poslanika, i majku i oca bih dao za tebe, šta je spoznaja Allaha?“ On je odgovorio: „Kad ljudi u svakom vremenu spoznaju Imama kojem su se obavezni pokoravati.“

O osnovama obavezivanja ljudi je rekao:

مَا أَخَذَ اللَّهُ طَاقَةَ أَحَدٍ إِلَّا وَضَعَ عَنْهُ طَاعَتَهُ، وَ لَا أَخَذَ قُدْرَتَهُ إِلَّا وَضَعَ عَنْهُ كُلْفَتَهُ

„Nije Svevišnji Allah oduzeo ničiju mogućnost, a da nije ukinuo pokornost u tom slučaju i nije oduzeo njegovu moć, a da nije ukinuo od njega obavezu.“

Pisao je Hasanu ibn ebi Hasanu el-Basriju, kao odgovor na njegovo pitanje o predodređenju:

إِنَّهُ مَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَ شَرِّهِ فَقَدْ كَفَرَ، وَ مَنْ حَمَلَ الْمَعَاصِيَ عَلَى اللَّهِ، عَزَّ وَ جَلَّ، فَقَدْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ افْتِرَاءً عَظِيمًا، إِنَّ اللَّهَ، تَبَارَكَ وَ تَعَالَى، لَا يُطَاغُ بِاِكْرَاهٍ وَ لَا يُعْصَى بِغَلْبَةٍ وَ لَا يَهْمِلُ الْعِبَادَ فِي الْهَلَكَةِ، لَكِنَّهُ الْمَالِكُ لِمَا مَلَكَهُمْ، وَ الْقَادِرُ لِمَا أَقْدَرَهُمْ، فَإِنْ انْتَمَرُوا بِالطَّاعَةِ، لَمْ يَكُنْ اللَّهُ صَادًّا عَنْهَا، مُبْطِلًا، وَ إِنْ انْتَمَرُوا بِالْمَعْصِيَةِ، فَشَاءَ أَنْ يَمُنَّ عَلَيْهِمْ فَيَحُولَ بَيْنَهُمْ وَ بَيْنَ مَا انْتَمَرُوا بِهِ فَعَلَّ، وَ إِنْ لَمْ يَفْعَلْ، فَلَيْسَ هُوَ حَمَلُهُمْ عَلَيْهَا قَسْرًا وَ لَا كَلْفُهُمْ جَبْرًا، بَلْ بِتَمَكُّنِهِ إِيَّاهُمْ بَعْدَ إِعْدَارِهِ وَ إِنْذَارِهِ لَهُمْ وَ اخْتِجَاجِهِ عَلَيْهِمْ، طَوْفَهُمْ وَ مَكْنَهُمْ، وَ جَعَلَ لَهُمْ... السَّبِيلَ إِلَى أَخْذِ مَا إِلَيْهِ دَعَاهُمْ، وَ تَرْكِ مَا عَنْهُ نَهَاهُمْ

„Ko ne vjeruje u predodređenje dobra i zla pa, doista, on je postao nevjernik. Onaj koji Allaha tereti za svoj grijeh, doista je Allahu pripisao veliku potvoru, jer doista se Allahu ne pokorava prisilno niti se ogriješi time što neko ili nešto prevlada nad Njim, On ne ostavlja robove u propasti. Međutim, On je vlasnik onoga što je ljudima dao u vlasništvo i ima moć nad onim što im je omogućio, pa ako se budu pokoravali, On neće stati između njih i onoga što čine, usporavajući ih. Ako budu počinili grijeh pa On htio da ih blagoslovi pa da stane između njih i onoga što su naumili, On će to i učiniti, a ako to ne čini – pa onda nije On taj koji ih je naveo na griješenje prisilno, niti ih je primorao bez njihove volje, već je omogućavanjem njihovog grijeha, nakon što im je objasnio i upozorio ih, upotpunio dokaz protiv njih. Dao im je mogućnost i moć i stavio je pred njih da uzmu ono na što ih poziva i ostave ono od čega ih odvraća...“

Od imama Husejna su prenesene dove koje sadrže zadivljujuće bisere o jednoći Božijoj, spoznaji Boga i božanskoj Uputi, naročito dova Ešerat i dova Arefe, koja je poznata po veličanstvenom i dragocjenom učenju. Štaviše, možemo reći da je dova Arefe potpun ciklus vjerskog učenja. Evo njenog početka:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَيْسَ لِقَضَائِهِ دَافِعٌ وَ لَا لِعَطَائِهِ مَانِعٌ وَ لَا كَصُنْعِهِ صُنْعُ صَانِعٍ وَ هُوَ الْجَوَادُ الْوَاسِعُ، فَطَرَ أَجْنَاسَ الْبَدَائِعِ وَ أَثَقَلَ بِحُكْمَتِهِ الصَّنَائِعَ، لَا تَخْفَى عَلَيْهِ الطَّلَائِعُ وَ لَا تَضِيْعُ عَنْدَهُ الْوَدَائِعُ، أَتَى بِالْكِتَابِ الْجَامِعِ وَ بَشَّرَ عَ الْإِسْلَامِ النُّورِ السَّاطِعِ وَ لِلْخَلِيقَةِ صَانِعٍ وَ هُوَ الْمُسْتَعَانُ... عَلَى الْفَجَائِعِ

„Hvala pripada Allahu čiju odredbu niko ne može odbiti i čiji dar niko ne može spriječiti. Ničije oblikovanje nije kao Njegovo, On je obuhvatna blagodarnost. Stvorio je bez uzora stvorenja rodova raznolikih i usavršio ih mudrošću Svojom. Od Njega nisu sakriveni nikakvi predznaci niti Mu je nešto sklonjeno i zaboravljeno. On dostavlja blagodati Svoje i Knjigu sveobuhvatnu u blistavom svjetlu. On je Stvoritelj svojih stvorenja i On je pomagač u svim nesrećama...“

U prostranstvima morala i duhovnog odgoja

Pitali su imama Husejna, a.s., o dobru ovoga i onoga svijeta, pa je pisao:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، أَمَّا بَعْدُ، فَإِنَّ مَنْ طَلَبَ رِضَى اللَّهِ بِسَخَطِ النَّاسِ كَفَاهُ اللَّهُ أُمُورَ النَّاسِ وَ مَنْ طَلَبَ رِضَى النَّاسِ بِسَخَطِ اللَّهِ وَكَلَهُ اللَّهُ إِلَى النَّاسِ، وَ السَّلَامُ

„U ime Allaha, Premilosnog, Samilosnoga. Ko traži Allahovo zadovoljstvo u srdžbi ljudi, Allah će ga učiniti nezavisnim od njih, a ko traži zadovoljstvo ljudi u srdžbi Allaha, Allah će ga prepustiti ljudima.“

Imam Husejn, a.s., je objasnio vrste ibadeta i stupnjeve počinitelja ibadeta na sljedeći način:

إِنَّ قَوْمًا عَبَدُوا اللَّهَ رَغْبَةً، فَتِلْكَ عِبَادَةُ التَّجَارِ، وَ إِنَّ قَوْمًا عَبَدُوا اللَّهَ رَهْبَةً فَتِلْكَ عِبَادَةُ الْعَبِيدِ وَ إِنَّ قَوْمًا عَبَدُوا اللَّهَ شُكْرًا فَتِلْكَ عِبَادَةُ الْأَحْرَارِ، وَ هِيَ أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ

„Doista, jedna skupina robuje Allahu zbog želje za nagradom, i to je robovanje trgovaca, druga skupina Mu robuje iz straha od kazne, i to je robovanje sluga, a treća skupina Mu robuje iz zahvalnosti, a to je robovanje slobodnjaka i to je najbolji ibadet.“

O plodovima istinskog ibadeta je rekao:

مَنْ عَبَدَ اللَّهَ حَقَّ عِبَادَتِهِ آتَاهُ اللَّهُ فَوْقَ أَمَانِيهِ وَ كِفَايَتِهِ

„Ko čini Allahu ibadet onako kako treba, On će mu udijeliti i iznad njegovih želja i potreba.“

Kada su ga pitali o značenju ućivosti, rekao je:

هُوَ أَنْ تَخْرُجَ مِنْ بَيْتِكَ فَلَا تَلْقَى أَحَدًا إِلَّا رَأَيْتَ لَهُ الْفَضْلَ عَلَيْكَ

„To je da izađeš iz svoje kuće pa ne susretneš nikoga, a da ga ne smatraš boljim od sebe.“

Rekao je imam Husejn:

مَا لَكَ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكَ، كُنْتَ لَهُ، فَلَا تُبْقِ عَلَيْهِ، فَإِنَّهُ لَا يَبْقِي عَلَيْكَ، وَ كُلُّهُ قَبْلَ أَنْ يَأْكُلَكَ

„Ako tvoj imetak ne pripada tebi, ti ćeš pripasti njemu. Zato ga nemoj ostavljati, jer on neće tebe ostaviti, i pojedi ga prije nego što on tebe pojede.“

U prostranstvima dragocjenih savjeta imama Husejna

Pisao mu je jedan čovjek: „Savjetuj me s dvije riječi.“ i on mu je u odgovoru napisao:

مَنْ حَاوَلَ أَمْرًا بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ كَانَ أَفْوَتْ لِمَا يَرْجُو وَ أَسْرَعَ لِمَجِيءِ مَا يَخْذَرُ

„Ko nastoji da postigne nešto neposlušnošću Svevišnjem Allahu, više će izgubiti od onoga čemu se nada i brže će mu doći ono čega se boji.“

Došao mu je jednom neki čovjek i rekao: „Ja sam grijешnik i ne mogu se strpiti naspram grijeha pa me posavjetuj.“ Imam mu je rekao:

أَفْعَلْ خَمْسَةَ أَشْيَاءَ وَ أَذْنِبْ مَا شِئْتَ: فَأَوَّلُ ذَلِكَ، لَا تَأْكُلْ رِزْقَ اللَّهِ وَ أَذْنِبْ مَا شِئْتَ، وَ الثَّانِي، اخْرُجْ مِنْ وَلَايَةِ اللَّهِ وَ أَذْنِبْ مَا شِئْتَ، وَ الثَّالِثُ، اطْلُبْ مَوْضِعًا لَا يَرَاكَ اللَّهُ وَ أَذْنِبْ مَا شِئْتَ، وَ الرَّابِعُ، إِذَا جَاءَ مَلَكُ الْمَوْتِ لِيَقْبِضَ رُوحَكَ فَادْفَعْهُ عَنْ نَفْسِكَ وَ أَذْنِبْ مَا شِئْتَ، وَ الْخَامِسُ، إِذَا أَذْخَلَكَ مَلَكٌ فِي النَّارِ فَلَا تَدْخُلْ فِي النَّارِ، وَ أَذْنِبْ مَا شِئْتَ.

„Uradi pet stvari pa griješi koliko hoćeš. Prvo – nemoj jesti Božiju opskrbu pa čini grijeh koliko želiš, drugo – izadi iz Božije vlasti pa čini grijeh koliko hoćeš, treće – nađi mjesto gdje te Allah ne vidi pa čini grijeh koliko hoćeš, četvrto – kada ti dođe melek smrti da preuzme tvoju dušu, udalji ga od sebe pa čini grijeh koliko hoćeš, peto – kada te čuvar Džehennema bude htio uvesti u vatru, ti nemoj ući u nju pa čini grijeh koliko hoćeš.“

Od njega su preneseni i ovi savjeti:

يَا ابْنَ آدَمَ، تَفَكَّرْ وَ قُلْ: أَيُّنَ مُلُوكِ الدُّنْيَا وَ أَرْبَابِهَا، الَّذِينَ عَمَرُوا وَ اخْتَفَرُوا أَنْهَارَهَا وَ غَرَسُوا أَشْجَارَهَا وَ مَدَنُوا مَدَائِنَهَا، فَارْقُوهَا وَ هُمْ كَارِهُونَ وَ وَرِثَهَا قَوْمٌ آخَرُونَ وَ نَحْنُ بِهِمْ عَمَّا قَلِيلٍ لَاحِقُونَ؟ يَا ابْنَ آدَمَ، اذْكُرْ مَصْرَعَكَ وَ فِي قَبْرِكَ مَضْجَعَكَ وَ مَوْفَقَكَ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ، تَشْهَدُ جَوَارِحُكَ عَلَيْكَ يَوْمَ تَزُلُّ فِيهِ الْأَقْدَامُ وَ تَبْلُغُ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَ تَبْيِضُ وُجُوهُ وَ تَسْوَدُ وُجُوهُ وَ تَبْدُو السَّرَائِرُ وَ يُوضَعُ الْمِيزَانُ لِلْقِسْطِ. يَا ابْنَ آدَمَ، اذْكُرْ مَصَارِعَ آبَائِكَ وَ أَبْنَائِكَ، كَيْفَ كَانُوا وَ حَيْثُ حَلُّوا وَ كَأَنكَ عَنْ قَلِيلٍ قَدْ حَلَلْتَ مَحَلَّهُمْ وَ صِرْتَ عِبْرَةً لِلْمُعْتَبِرِ.

„O, sine Ademov, razmisli i reci: Gdje su kraljevi i gospodari ovog svijeta, oni koji su gradili, navodili potoke, sadili drveća i sagradili gradove? Napustili su ih, ne želeći to, i naslijedili su ih drugi ljudi, a i mi ćemo im se uskoro pridružiti. O, sine Ademov, sjeti se svoje smrti i svog ležaja u svom grobu i svog stajanja pred Svevišnjim Allahom, kada će ti dijelovi vlastitoga tijela svjedočiti protiv tebe na Dan u kojem koraci posrću, srca stižu do grla i neka lica pobijele, a neka pocrne, razotkriju se dubine i postavi vaga pravde. O, sine Ademov, sjeti se smrti svojih očeva i svojih sinova, kako su bili i gdje su zauzeli mjesto, i da ćeš uskoro i ti zauzeti mjesto pored njih i postati pouka za onoga koji uzima pouku.“

U jednom govoru između ostalog je rekao:

أَيُّهَا النَّاسُ، نَافِسُوا فِي الْمَكَارِمِ وَ سَارِعُوا فِي الْمَغَانِمِ، وَ لَا تَحْتَسِبُوا بِمَعْرُوفٍ لَمْ تَعْمَلُوا، وَ اكْسِبُوا الْحَمْدَ بِالنَّجْحِ، وَ لَا تَكْتَسِبُوا بِالْمُطَلِّ دَمًا، فَمَهْمَا يَكُنْ لِأَحَدٍ عِنْدَ أَحَدٍ صَنْيَعَةٌ لَهُ رَأَى أَنَّهُ لَا يَقُومُ بِشُكْرِهَا، فَاللَّهُ لَهُ بِمُكَافَاتِهِ، فَإِنَّهُ أَجْزَلُ عَطَاءٍ وَ أَعْظَمُ أَجْرٍ.

„O, ljudi, natječite se u plemenitostima, jagmite se za dobitke, nemojte očekivati dobro koje niste ubrzali, stječite pohvalu uspjehom i nemojte zarađivati pokudu odugovlačenjem, pa kada god neko učini dobro djelo nekome za koga zna da mu neće biti zahvalan – pa Allah će to njemu nadoknaditi, jer On obilnije daruje i više nagrađuje. Znajte da su potrebe drugih ljudi Božije blagodati vama, pa nemojte prevrtati blagodati da budu preobražene u kaznu.“

U prostranstvima fikha i šerijatskih propisa

Časni Ehli bejt je pokazao da je dostojan mjesta vjerskog autoriteta nakon Allahovog Poslanika na poljima i nauke i politike. Linija hilafeta je osmišljeno nastojala da izbriše ovu poslaničku liniju i da je udalji od političke i društvene scene, a Ehli bejt, a.s. je, kao što smo već vidjeli, nastojao da se suprotstavi ovoj zavjeri. Međutim, naučna dimenzija Poslanikove linije je izašla na vidjelo i prevladala nad političkom dimenzijom toliko da su Ehli bejt optuživali da se nakon pogibije imama Husejna povukao s političke scene. Naučna nemoć vladajuće linije, uprkos svim materijalnim i ljudskim mogućnostima, kroz historiju je postala jasna, dok su se časni imami Ehli bejta isticali kao autoriteti naspram ostalih tadašnjih vladajućih autoriteta. Potreba islamskog ummeta za šerijatskim propisima zbog neprekidno novih prilika i slučajeva bila je drugo polje na kom su se istakli znanje, prednost i vrline Ehli bejta. Činjenice koje su historijske knjige zabilježile nisu skrivene nikome, kao što je činjenica da nisu nikada pokazali neznanje o postavljenim pitanjima, a to što nisu stjecali znanje ni od kog drugog osim od Allahovog Poslanika i njegove bezgriješne porodice je očit dokaz njihove prednosti nad drugima. Ovdje ćemo navesti neke primjere vezane za fikih po terminološkom značenju.

Imam Muhammed el-Bakir, a.s., je smatrao dozvoljenim namaz u odjeći iz jednog dijela, pozivajući se na svjedočenje osobe koja je vidjela imama Husejna kako klanja u odjeći iz jednog dijela i kojoj je imam Husejn rekao da je vidio i Allahovog Poslanika kako klanja u odjeći iz jednog dijela.

Preneseno je da su imami iz Ehli bejta učili bismillu glasno u namazima u kojima se fatiha i sura uče glasno i preneseno je od imama Husejna da je rekao:

اجْتَمَعْنَا وَلَدَ فَاطِمَةَ، عَلَيْهَا السَّلَامُ، عَلَى ذَلِكَ

„Mi, Fatimina djeca, smo saglasni u tome.“

Imam Husejn je klanjao kad je neki čovjek prošao ispred njega pa su ga neki prisutni opominjali. Kada je imam završio s namazom, upitao ih je: „Što ste odvrćali čovjeka?“ i neko od njih je objasnio: „O, sine Allahovog Poslanika, stao je između tebe i mihraba.“ Imam je onda rekao:

وَيْحَاكَ، إِنَّ اللَّهَ، عَزَّ وَجَلَّ، أَقْرَبُ إِلَيَّ مِنْ أَنْ يَخْطُرَ فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَهُ أَحَدٌ

„Teško tebi, doista mi je Svevišnji Allah previše blizu da bi se neko mogao ispriječiti između mene i Njega.“

Imam Husejn je bio sjedio kada je pored njega naišla dženaza pa su ljudi, kada su vidjeli dženazu, ustali i onda im je imam Husejn objasnio ono što su pogrešno tvrdili: da je ustajanje pri prolazu dženaze sunnet, smatrajući da su čuli da je Poslanik ustajao kada je prolazila dženaza, pa im je rekao:

مَرَّتْ جَنَازَةُ يَهُودِيٍّ وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، عَلَى طَرِيقِهَا جَالِسًا
فَكَرِهَ أَنْ تَعْلُوَ رَأْسَهُ جَنَازَةُ يَهُودِيٍّ فَقَامَ لِذَلِكَ

„Prolazila je jevrejska dženaza, a Poslanik, s.a.v.a., je bio sjedio na putu i nije želio da tijelo jevreja prođe iznad njegove glave pa je zato ustao.“

Autor knjige Mesu'etu kelimati-l-imam el-Husejn je sabrao oko 250 predaja o šerijatskim propisima iz različitih poglavlja islamskog fikha prenesenih od imama Husejna. Pored toga, način života imama Husejna, kao

i način života ostalih časnih imama, smatra se jednim od izvora za zaključke o šerijatskim propisima za uređivanje pojedinačnih i društvenih ponašanja pojedinca i islamskog društva.

U prostranstvima dova imama Husejna

Duhovna naslijeđa Ehli bejta su se isticala posebno fenomenom dova, i to i njihovim kvalitetom i kvantitetom. Pridavanje pažnje dovi u svim stanjima i okolnostima u kojima se čovjek nalazi u životu, kao što kaže Svevišnji Allah:

قُلْ مَا يَغْبَىٰ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ

Reci: Allah vam poklanja pažnju samo zbog vaše molitve (El-Furkan, 77), jest pojava koja razdvaja postupke Ehli bejta od postupaka drugih i na istoj osnovi su odgojili i svoje sljedbenike.

Dove koje su prenesene od Ehli bejta su jedinstvene po sadržaju i značenju jer jasno otkrivaju veliku razliku između njih (Ehli bejta) i ostalih pa je razlika kao između neba i zemlje. Neke predaje prenesene od imama Husejna objašnjavaju nam tajne tolikog njihovog pridavanja pažnje dovi.

إِنَّ أَعْجَزَ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ الدُّعَاءِ وَإِنَّ أَبْخَلَ النَّاسِ مَنْ بَخِلَ
بِالسَّلَامِ.

„Najnemoćniji čovjek je onaj koji je nemoćan u dovi i najškrtiji je onaj koji škrtari u nazivanju selama.“

Preneseno je o njemu da je učio na kunutu vitr namaza dovu kojoj ga je podučio Allahov Poslanik, a to je:

اللَّهُمَّ، إِنَّكَ تَرَى وَلَا تُرَى وَأَنْتَ بِالْمَنْظَرِ الْأَعْلَى وَإِنَّ إِلَيْكَ الرَّجْعَى وَإِنَّ لَكَ الْآخِرَةَ وَالْأُولَى اللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ أَنْ نَذِلَّ وَنَخْزَى

„Bože, doista Ti vidiš i ne vidiš se, a Ti si na uzvišenom mjestu sa širokim vidikom i doista Tebi je povratak i Tebi pripada posljednje i prvo. Bože, doista Ti se utječemo od toga da budemo poniženi i osramočeni.“

Jedna od kratkih dova prenesenih od njega je i ova:

اللَّهُمَّ، لَا تَسْتَدْرِجْنِي بِالْإِحْسَانِ، وَلَا تُؤَدِّبْنِي بِالْبَلَاءِ

„Bože, nemoj me postepeno dovoditi do kazne svojim dobročinstvom, i nemoj me kazniti nevoljom.“ O značenju postepenog dovođenja do kazne je rekao:

الْإِسْتِدْرَاجُ مِنَ اللَّهِ سُخَّانُهُ لِعَبْدِهِ أَنْ يُسَبِّحَ عَلَيْهِ النِّعَمَ وَيَسْتَلْبِهُ الشُّكْرَ

„Postepeno dovođenje do kazne od strane Allaha, dž.š., za čovjeka ogleda se u tome da mu se daruje blagodat, a uskrati mu se zahvalnost.“

Jedna od njegovih dova na kunutu je i sljedeća:

اللَّهُمَّ مَنْ أَوَى إِلَى مَاوِي فَأَنْتَ مَاوَايَ وَمَنْ لَجَأَ إِلَى مُلْجَأٍ فَأَنْتَ مُلْجَايَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاسْمَعْ نِدَائِي وَاجِبْ دُعَائِي وَاجْعَلْ مَا بِي عِنْدَكَ وَمَثْوَايَ وَاحْرُسْنِي فِي بُلُوَايَ مِنَ الْإِمْتِحَانِ وَلِمَّةِ الشَّيْطَانِ بِعَظَمَتِكَ الَّتِي لَا يَسُوبُهَا وَلَعُ نَفْسٍ يَتَّقِيَنَّ وَلَا وَارِدُ طَيْفٍ يَتَّظِنَنَّ وَلَا يَلْمُ بِهَا فَرْحٌ حَتَّى تَقْلِبَنِي إِلَيْكَ بِإِرَادَتِكَ غَيْرَ ظَنِينٍ وَلَا مَظْنُونٍ وَلَا مُرَابٍ وَ لَا مُرْتَابٍ إِنَّكَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

„Bože, ko traži utočište u nekom utočištu – pa Ti si moje utočište, ko traži sklonište u nekom skloništu – pa Ti si moje sklonište. Bože, благослови Muhammeda i porodicu njegovu. Slušaj moj poziv i uslišaj moju molbu i

učini da moje mjesto povratka i boravište budu kod Tebe. Sačuvaj me u mojim nedaćama od zanesenosti iskušenjem i približavanja šejtanu, tako ti Tvog veličanstva, u kojem nema žudnje duše za omamljivanjem niti dolaska priviđenja pretpostavkom niti slabosti, sve dok me ne primiš kod Sebe svojom voljom bez toga da budem sumnjičav niti nepouzdan, nesiguran niti zbunjen. Doista si Ti najmilostiviji od milostivih.“

Prenesena je i ova dova koju je učio na kunutu:

اللَّهُمَّ مِنْكَ الْبَدْءُ وَ لَكَ الْمَشِيئَةُ وَ لَكَ الْحَوْلُ وَ لَكَ الْقُوَّةُ وَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ جَعَلْتَ قُلُوبَ أَوْلِيَانِكَ مَسْكَنًا لِمَشِيئِكَ وَ مَكْمَنًا لِإِرَادَتِكَ وَ جَعَلْتَ عُقُولَهُمْ مَنَاصِبَ أَوْامِرِكَ وَ نَوَاهِيكَ فَأَنْتَ إِذَا شِئْتَ مَا تَشَاءُ حَرَكْتَ مِنْ أَسْرَارِهِمْ كَوَامِينَ مَا أَبْطَنْتَ فِيهِمْ وَ أَبْدَأْتَ مِنْ إِرَادَتِكَ عَلَى السِّنَنِهِمْ مَا أَفْهَمْتَهُمْ بِهِ عَنْكَ فِي عُقُودِهِمْ بِعُقُولٍ تَدْعُوكَ وَ تَدْعُو إِلَيْكَ بِحَقَائِقِ مَا مَنَحْتَهُمْ بِهِ وَ إِنِّي لَا أَعْلَمُ مِمَّا عَلَّمْتَنِي مِمَّا أَنْتَ الْمَشْكُورُ عَلَى مَا مِنْهُ أَرَيْتَنِي وَ إِلَيْهِ أَوَيْتَنِي

„Bože moj, od Tebe je začetak, Tebi je htijenje, Tvoja je moć i Tebi pripada sila. Ti si Allah, osim Tebe nema božanstva, učinio si srca svojih prijatelja boravištem svog htijenja i skrovištem svoje volje, učinio si njihove razume mjestima spuštanja svoje zapovijedi i zabrana, pa kada i Ti hoćeš ono što mi hoćemo, podstakneš iz njihovih dubina tajne onoga što si sakrio u njima, pronadeš po svojoj volji na njihovim jezicima ono čemu si ih podučio o Sebi u njihovim zavjetima, uz pomoć razuma kojim Tebe dozivaju i zbiljama od Tebe darovanim kojima prema Tebi pozivaju. Doista znam po onom što si me podučio da si Ti dostojan zahvale zbog onog na što si mi ukazao i prema čemu si mi dao da budem upućen.“

Od njega je prenesena i dova koja se zove 'Ašarat, kao i dova koju je učio kada je držao Rukn jemanija i šaputao s Gospodarom:

إِلَهِي، أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَمْ تَجْزِنِي شَاكِرًا وَ ابْتَلَيْتَنِي فَلَمْ تَجْزِنِي صَابِرًا، فَلَا أَنْتَ سَلَبْتَ النِّعْمَةَ بِتَرْكِ الشُّكْرِ وَ لَا أَنْتَ أَدَمْتَ الشَّدَّةَ بِتَرْكِ الصَّبْرِ، إِلَهِي، مَا يَكُونُ مِنَ الْكَرِيمِ إِلَّا الْكَرِيمُ

„Bože, darovao si mi blagodati, a nisam bio zahvalan, i stavio si me na iskušenje, a nisam bio strpljiv, pa ipak mi nisi oduzeo blagodat zbog moje nezahvalnosti niti mi oduljio teškoću zbog moje nestrpljivosti. Bože, šta dolazi od Plemenitog osim plemenitosti?“

Preneseno je da je Šurejh ušao u Poslanikovu džamiju i zatekao Husejna na sedždi kako trljajući obraz o zemlju govori:

سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ، أَلِمَقَامِعِ الْحَدِيدِ خَلَقْتَ أَعْضَائِي، أَمْ لِشَرْبِ الْحَمِيمِ خَلَقْتَ أَمْعَائِي، إِلَهِي، لَأَنْ طَالَبْتَنِي بِذُنُوبِي لِأَطَالِبَنَّكَ بِكَرَمِكَ، وَ لَأَنْ حَبَسْتَنِي مَعَ الْخَاطِئِينَ لِأُخْبِرَنَّهُمْ بِحُبِّي لَكَ، سَيِّدِي، إِنْ طَاعَتَكَ لَا تَنْفَعُكَ، وَ مَعْصِيَتِي لَا تَضُرُّكَ، فَهَبْ لِي مَا لَا يَنْفَعُكَ، وَ اغْفِرْ لِي مَا لَا يَضُرُّكَ، فَإِنَّكَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

„Moj Gospodaru i moj Zaštitniče, jesi li moje dijelove tijela stvorio za željezne stupove? Jesi li moje grlo stvorio za ključali gnoj? Bože moj, ako Ti mene pozoveš po mojim grijesima, ja ću Tebe po Tvojim plemenitosti, ako me zatvoriš s grješnicima, ja ću ih obavjestiti da Tebe volim. Gospodaru moj, moja pokornost Tebi ne koristi i moje grijeseње Tebi ne škodi, pa pokloni mi ono što Tebi ne koristi i oprosti mi ono što Tebi ne škodi, jer si Ti najmilostiviji od milostivih.“

Kada bi naišao na groblje, proučio bi:

اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الْأَرْوَاحِ الْفَانِيَةِ وَ الْأَجْسَادِ الْبَالِيَةِ وَ الْعِظَامِ النَّخْرَةِ الَّتِي خَرَجَتْ مِنَ الدُّنْيَا وَ هِيَ بِكَ مُؤَمَّنَةٌ، أُنْجِلْ عَلَيْهِمْ رَوْحًا مِنْكَ وَ سَلَامًا مِنِّي

„O, Bože, Gospodaru ove minule duše, istruhnulog tijela i truhlih kostiju, koje su otišle s ovog svijeta, a vjerovali su u Tebe, obaspi ih milošću od Sebe i selami od mene.“ I rekao je:

إِذَا دَعَا أَحَدٌ بِهَذَا الدُّعَاءِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِعَدَدِ الْخَلْقِ مِنْ لَدُنْ آدَمَ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ حَسَنَاتٍ

„Kada neko od vas moli ovom molbom, Svevišnji Allah zapisuje za njega dobra djela u broju ljudi od vremena Adema, a.s., do Sudnjeg dana.“

Imam, a.s., je učio ujutro i uvečer:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَ مِنْ اللَّهِ وَ إِلَى اللَّهِ وَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ وَ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ، وَ وَجَّهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ، وَ فَوَضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ، إِنَّاكَ أَسْأَلُ الْعَافِيَةَ مِنْ كُلِّ سُوءٍ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَكْفِينِي مِنْ كُلِّ أَحَدٍ وَ لَا يَكْفِينِي أَحَدٌ مِنْكَ، فَكُفِّنِي مِنْ كُلِّ أَحَدٍ مَا أَخَافُ وَ أَحْذَرُ، وَ اجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرَجًا وَ مَخْرَجًا، إِنَّكَ تَعْلَمُ وَ لَا أَعْلَمُ وَ تَقْدِرُ وَ لَا أَقْدِرُ، وَ أَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، بِرَحْمَتِكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

„U ime Allaha, Premilosnog, Samilosnog, počinjem u ime Allaha, uz pomoć Allaha, od Allaha, prema Allahu, na Allahovom putu, u vjeri Allahovog Poslanika, oslanjam se na Allaha i nema moći niti sile osim u Allaha Svevišnjeg, Veličanstvenog. Bože, doista predajem svoju dušu Tebi, okrećem lice Tebi i prepuštam se Tebi, tražim od Tebe očuvanost od svakog zla na ovom i na onom svijetu. Bože, doista si mi Ti dovoljan od svakog drugog i niko mi nije dovoljan do Tebe, pa zaštititi me od svega, od onoga čega se bojim i plašim i ukazuj mi olakšanje i izlaz, doista Ti znaš, a ja ne znam, Ti si moćan, a ja nisam, Ti si Svemogući, tako ti Tvoje milosti, o, Najmilostiviji od Milostivih.“

Što se tiče dove Arefe koja je prenesena od imama Husejna, ona je jedna od najljepših dugih dova, koja spušta obilje Božije milosti nadahnjujući čovjeka za obraćanje Allahu, pokajanje i uzvišene spoznaje. Ranije smo citirali neke odlomke iz te dove, ali ukazat ćemo na još jedan:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا فَيَكُونَ مَوْرُوثًا، وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ فَيُضَادَّهُ فِيمَا ابْتَدَعَ، وَ لَا وَلِيٌّ مِنَ الدَّلِّ فَيُرْفِدَهُ فِيمَا صَنَعَ. سُبْحَانَهُ سُبْحَانَهُ سُبْحَانَهُ، لَوْ كَانَ فِيهِمَا إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا وَ تَفَطَّرَتَا، فَسُبْحَانَ اللَّهِ الْوَاحِدِ الْحَقِّ الْأَحَدِ الصَّمَدِ، الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ. الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدًا يَعْدِلُ حَمْدَ مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ، وَ أَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ، وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى خَيْرَتِهِ مِنْ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ، وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ الْمُخْلِصِينَ. اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي أَحْشَاكَ كَأَنِّي أَرَاكَ، وَ أَسْعِدْنِي بِتَقْوَاكَ، وَ لَا تُشَقِّنِي بِمَعْصِيَتِكَ، وَ خِرْ لِي فِي قَضَائِكَ، وَ بَارِكْ لِي فِي قَدْرِكَ، حَتَّى لَا أَحِبَّ تَعْجِيلَ مَا أَخَّرْتَ، وَ لَا تَأْخِيرَ مَا عَجَّلْتَ

„Sva hvala pripada Allahu, Koji nije odabrao sebi dijete pa da bude naslijeđen, nema On ortaka u vlasti pa da Mu osporava ono što je On iz nečeg stvorio, niti ima zaštitnika zbog nemoći pa da Mu on pomaže, slavljen je On, slavljen je On, slavljen je On, da Zemljom i nebesima upravljaju drugi bogovi, a ne Allah, poremetili bi se i raspali bi se, pa neka je slavljen Allah, Jedini, Istiniti, Jedan, Apsolutni Neovisan koji nije rodio i rođen nije i niko Mu nije ravan. Sva hvala pripada Allahu, hvala koja je jednaka hvalama bliskih meleka i poslanih vjerovjesnika i neka Allah blagoslovi najodabranijeg od svojih stvorenja, Muhammeda, završetka vjerovjesnika, i njegovu časnu i vjernu porodicu. Bože, učini me da se Tebe bojim kao da Te vidim, usreći me bojazni od Tebe i nemoj me unesrećiti neposlušnošću prema Tebi. Podari mi dobro u svojoj odredbi i blagodari mi u svom

predodređenju tako da ne želim ubrzavanje onoga što si Ti odgodio niti odgađanje onoga što si Ti ubrzao.“

U prostranstvima književnih umijeća imama Husejna

Nema sumnje da se imam Husejn s gledišta spoznaje i umijeća u izražavanju smatra prirodnim izdankom svog djeda, oca i brata.

Njihovi neprijatelji su govorili: „Oni su porodica koja je potpuno ogolila znanje.“ „To su jezici Beni Hašima koji cijepaju stijene i crpaju iz mora.“

Omer ibn Sa'd je na dan Ašure komentarisao govor imama Husejna ovim riječima: „Doista je on sin svog oca. Da među vama ostane ovako još jedan dan, ne bi prestao govoriti niti bi zapeo u govoru.“

Prenosioci događaja s Kerbele pričali su o njegovim riječima i govoru na Kerbeli i na dan Ašure da se nije čuo ni jedan govornik riječitiji od Husejna ni prije niti poslije njega.

Uprkos tome što je period njegovog imameta bio kratak i nije mu pružena politička prilika koja obično nameće oblikovanje govora jer je držao do primirja koje je njegov brat sklopio s Muavijom, ipak je s polja govorništva od njega preneseno više primjera, da i ne govorimo o tome kako je on u vrijeme svog oca učestvovao u govorima, davanju savjeta i pozivanju u rat, i u tim govorima je sakupio sva tehnička obilježja koja su bila u skladu s ciljem koji treba prenijeti slušaocima.

Što se tiče govora u borbi koje je vodio u Taffu (Kerbeli), u kojoj je od početka do kraja održano desetina govora, oni su različiti po obliku i sadržaju, ali svi sadrže podsjećanje Kufljana na njihova pisma koje su mu poslali i poziv na pokornost Allahu, pomoć njemu i odustajanje od rata protiv njega. U jednom od tih govora je rekao:

تَبَّأَ لَكُمْ، أَيُّهَا الْجَمَاعَةُ، وَ تَرَحَّأَ، أَ فَحِينَ اسْتَصْرَحْتُمُونَا وَلِهَيْبٍ، مُتَحَبِّرِينَ، فَأَصْرَحْتَكُمْ
مُؤَدِّينَ مُسْتَعِدِّينَ، سَلَلْتُمْ عَلَيْنَا سَيْفًا لَنَا فِي أَيْمَانِكُمْ وَ حَسَسْتُمْ عَلَيْنَا نَارًا فَدَحْنَاهَا عَلَى عَدُوِّكُمْ وَ
عَدُونَا، فَأَصْبَحْتُمْ أَلْبَا عَلَى أَوْلِيَانِكُمْ وَ يَدَا عَلَيْهِمْ لِأَعْدَائِكُمْ، بَغِيرِ عَذْلِ أَفْسَوْهُ فِيكُمْ وَ لَا أَمَلٍ
أَصْبَحَ لَكُمْ فِيهِمْ، إِلَّا الْحَرَامُ مِنَ الدُّنْيَا أَنَالُوكُمْ وَ حَسْبِيسُ عَيْشٍ طَمِعْتُمْ فِيهِ

„Teško vama! O, ljudi, teško vama! Zar ste, nakon što ste izbezumljeni digli glas i tražili da vam pritekne u pomoć i nakon što smo vam pohitali u pomoć, isukali na nas sablju koja je po dogovoru trebala biti uz nas? Vatru koju smo zapalili protiv naših i vaših neprijatelja rasplamsali ste po nama? Okrenuli ste se protiv svojih prijatelja i postali vojska svojih neprijatelja, a da od njih niste vidjeli nikakve pravednosti niti nade osim u nečisti imetak koji su vam dali i preziran život kojeg želite.“ Ovaj govor sadrži različite elemente govorništva pored dva osnovna: osude i emocija. Osoba koja posjeduje čisti umjetnički ukus može primijetiti izuzetno umijeće u izazivanju osjećanja sadržano u ovom govoru.

Ostali književni oblici koji je imam Husejn upotrebljavao su njegova pisma, utisci, tekstovi, dove, pjesme i izreke. Ovdje ćemo, u skladu s mogućnosti i prilikom, navesti dva primjera njegovih pjesama:

تَبَارَكَ ذُو الْعُلَا وَ الْكِبْرِيَاءِ تَفَرَّدَ بِالْجَلَالِ وَ الْبَقَاءِ
وَ سَوَّى الْمَوْتَ بَيْنَ الْخَلْقِ طَرًّا وَ كُلُّهُمْ رَهَائِلُ لِلْفَنَاءِ

و دُنْيَانَا، وَ إِنِّ مِلْنَا إِلَيْهَا وَ طَالَ بِهَا الْمَتَاعُ، إِلَى الْقَضَاءِ
 أَلَا، إِنَّ الرُّكُونَ عَلَى غُرُورٍ إِلَى دَارِ الْفَنَاءِ مِنَ الْفَنَاءِ
 وَ قَاطِئُهَا سَرِيعُ الظَّلْعِ عَنْهَا وَ إِنِّ كَانَ الْحَرِيسُ عَلَى الثَّوَاءِ

Neka je slavljen Onaj Uzvišenosti i Veličanstvenosti
 Koji je jedinstven po moći i opstojnosti
 I izjednačio je smrt među svim stvorenjima
 I svi su залог za nestajanje
 I naš dunjaluk ide ka nestanku iako mu mi težimo i s njime traje naš
 užitak

Znajte da oslanjanje na obmanu završava u kući nestanka iz nestanka
 I njen stanovnik brzo odlazi iz nje, iako jako želi da ostane.

اغْنِ عَنِ الْمَخْلُوقِ بِالْحَالِقِ تَغْنِ عَنِ الْكَاذِبِ وَ الصَّادِقِ
 وَ اسْتَرْزِقِ الرَّحْمَنَ مِنْ فَضْلِهِ فَلَيْسَ غَيْرَ اللَّهِ بِالرَّازِقِ
 مَنْ ظَنَّ أَنَّ النَّاسَ يُغْنُونَهُ فَلَيْسَ بِالرَّحْمَنِ بِالْوَاقِقِ
 مَنْ ظَنَّ أَنَّ الرِّزْقَ مِنْ كَسْبِهِ زَلَّتْ بِهِ النُّعْلَانِ مِنَ حَالِقِ

Budi neovisan o stvorenju Stvoriteljem – bit ćeš neovisan o lažljivcu i
 iskrenom

Traži opskrbu od dobrote Milostivog jer mimo Allaha nema opskrbitelja
 Ko tvrdi da mu ljudi mogu udovoljiti, on nije pouzdan u Milostivog
 Ili tvrdi da je imetak od njegove zarade – njegove su noge sklznule s
 visina.

Sva hvala pripada Allahu, Gospodaru svih svjetova.

Sadržaj

Imam Husejn Sejjidu-š-šuheda	1
Ehli bejt, a.s. u časnom Kur'anu	2
Uvodna riječ Svjetskog skupa Ehli bejta, a.s.	3
Iz duhovnog naslijeđa imama Husejna	7
I glava	9
Imam Husejn, a.s., u kratkim crtama	10
Utisci o ličnosti imama Husejna	13
Položaj imama Husejna u časnim Kur'anskim ajetima.....	13
Položaj imama Husejna kod Božijeg Poslanika.....	15
Imam Husejn, a.s., kroz vijekove i generacije	17
Neke od vrlina imama Husejna	19
Skromnost	19
Blagost i oprostivost	20
Darežljivost i velikodušnost	20
Hrabrost	23
Ponos i prkos	24
Otvorenost i smjelost u izricanju istine	25
Ibadet i bogobožnost	26
Neki primjeri njegovih ibadeta	27
II glava	28
Djetinjstvo imama Husejna Sejjidu-š-šuheda	29
Datum njegovog rođenja	29
San Umm Ajmane	29
Blagoslovljeno novorođenče	30
Poslanikova briga o Husejnu	30
Njegovo priime i nadimci	32
Periodi života imama Husejna Sejjidu-š-šuheda	32
Imam Husejn od rođenja do imameta	33
Imam Husejn u okrilju svog djeda	33
Poslanikovo naslijeđe unucima	35
Poslanikove preporuke za njegove unuke	35
Poslanikova bol za imamom Husejnom	35
Imam Husejn u vrijeme halifa	36
U vrijeme Ebu Bekra.....	36
Bol zbog šehadeta hazreti Fatime	36
U vrijeme Omera ibn Hattaba	38
U vrijeme Osmana	39
Podrška imama Husejna Ebu Zerru el-Gifariju	40
Imam Husejn, a.s., u doba alevijske vlasti.....	41
Imam Husejn uz oca u popravljaju stanja ummeta	42
Briga imama Alija za Hasana i Husejna.....	43
Oporuke Zapovjednika vjernih imamu Husejnu	43
Imam Husejn u posljednjim trenucima očevog života	47
Imam Husejn u vrijeme brata imama Hasana, a.s.	48
Stanje ummeta prije primirja s Muavijom.....	48
Imam Husejnov poštivanje stavki primirja imama Hasana s Muavijom	50

Pismo Džeade ibn Hubejre imamu Husejnu	51
Šehadet imama Hasana	51
III glava	53
Vrijeme imama Husejna	54
Muavijina vlast i njena uloga u poružnjavanju islama	54
Muavijin način borbe protiv islama	54
Ko je bio Jezid ibn Muavija?	59
Jezidovo rođenje, odrastanje i osobine	59
Jezidova strast za lovom	60
Jezidova strastvena ljubav prema majmunima	60
Jezidovo nevjerstvo i mržnja prema Poslaniku	62
Zločini Jezidove vlasti	62
Tajna iza Jezidovih opakih sklonosti	63
Stavovi i dostignuća imama Husejna	64
Stav imama Husejna o davanju prisege Jezidu	64
Muavijine metode za proglas prisege Jezidu	65
Zalaganja imama Husejna za buđenje ummeta	66
Suočavanje s Muavijom i prisegom Jezidu	66
Pokušaj ujedinjenja riječi ummeta i odaziv na pokret naroda	68
Otkrivanje Muavijinih zločina	68
Traženje izgubljenog prava	70
Upoznavanje ummeta s njegovom odgovornošću	71
Muavijina smrt	74
Jezidova vlast i pokret imama Husejna	76
Počeci pokreta	76
Jezidovo pismo namjesniku Medine	76
Velidovo savjetovanje s Mervanom ibn Hakemom	76
Imam Husejn, a.s., u prisustvu Velida	77
Imam Husejn i Mervan	78
Kretanje imama Husejna u drugoj noći	78
Oporuke imama Husejna	79
Imam Husejn na putu prema Mekki	81
Uzroci i motivi ustanka	81
Pokvarenost vladara i zastranjenost državne structure	83
Imamova odgovornost naspram ummeta	83
Odaziv naroda koji su se pobunili	84
Pokušaj prisiljavanja Imama na poniženje i pregovaranje	84
Namjere emevijske iznevjere i plan za Husejnovu ubistvo	84
Raširenost nepravde i nesigurnost	85
Poružnjavanje islamskih vrijednosti i brisanje spomena Ehli bejta	85
Odaziv Božijoj i Poslanikovo zapovijedi	86
Ciljevi ustanka imama Husejna	86
Predstavljanje šerijatskog stava naspram tlačiteljskog vladara	88
Sramoćenje Beni Umejja i otkrivanje njihovog stvarnog lica	88
Oživljavanje sunneta i uništenje novotarija	89
Naređivanje na dobro i odvratanje od lošeg	89
Buđenje savjesti i podizanje ambicija	90
Stavovi o Husejnovom ustanku prije njegovog nastajanja	92

Imam Husejn na putu prema Mekki	93
Pisma Kufljana imamu Husejnu	93
Odgovor imama Husejna na pisma Kufljana	95
Polazak Muslima ibn Akila prema Kufi	95
Muslimovo pismo imamu Husejnu	96
Pismo imama Husejna poglavarima Basre	96
Odgovor Ahnefa ibn Kajsas	97
Odgovor Jezida ibn Mes'uda en-Nehšelija	97
Stav namjesnika Kufe	98
Sljedbenici emevija sređuju svoje stanje	99
Jezidova zabrinutost i savjetovanje sa Serdžunom	99
Polazak Ubejdullaha ibn Zijada prema Kufi	100
Ibn Zijadovi pokušaji pokoravanja Kufe	100
Muslimov stav o ubijanju Ibn Zijada	101
Iznevjera Muslimu ibn Akilu	101
Put imama Husejna prema Iraku	102
Zašto je imam Husejn odabrao Irak?	103
Izjave imama Husejna pri napuštanju Mekke	104
Ukratko o ustanku u jednom pismu	106
Praćenje imama od strane vlasti	106
U Ten'imu	106
U Safahu	107
Imamovo pismo stanovnicima Kufe	107
Mjere koje su poduzele emevije	107
Hapšenje Kajsas ibn Muhsira	108
Sa Zuhejrom ibn el-Kajnom	108
Imamu Husejnu pristižu vijesti o pogoršanju stanja	109
Susret imama Husejna s Hurrom	110
Dolazak do obećane zemlje	111
Kufska vojska pod vođstvom Omera ibn Sa'da	112
Šta se događalo na Kerbeli?	113
Uoči Ašure	113
Dan Ašure	116
Imamov govor pred kufskom vojskom	116
Hurr između Dženneta i Džehennema	118
Borba koja je postala vječna	119
Šehadet imama Husejna	124
Husejn sam na bojnopolju	124
Crvenilo na nebu	125
Paljenje šatora i pljačkanje porodice poslanstva	127
Časno tijelo pod kopitama	127
Gospođa Beni Hašima pored časnog tijela	128
Ishodi ustanka imama Husejna	128
Razotkrivanje emevija i razbijanje lažnih vjerskih maski	128
Oživljavanje islamske poslanice	129
إِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَعْلَمَ مَنْ غَلَبَ وَ دَخَلَ وَفْتُ الصَّلَاةِ، فَأَدِّنْ، ثُمَّ أَقِمْ	129
Grižnja savjesti i raširenost srdžbe prema umejadima	129

Buđenje kod ummeta volje za džihadom	131
Iz duhovnog naslijeđa imama Husejna	132
Opći pogled na naslijeđe imama Husejna	132
U prostranstvima razuma, spoznaje i znanja	132
U prostranstvima časnog Kur'ana	135
U prostranstvima časnog Poslanikovog sunneta	136
U prostranstvima Ehli bejta, a.s.	138
Nagovijesti imama Husejna o imamu Mehdiu i njegovoj vlasti	139
U prostranstvima vjerovanja i teologije	141
U prostranstvima morala i duhovnog odgoja	143
U prostranstvima dragocjenih savjeta imama Husejna	143
U prostranstvima fikha i šerijatskih propisa	145
U prostranstvima dova imama Husejna	146
U prostranstvima književnih umijeća imama Husejna	149